1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 172. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, JUNIUS 24.

EGYETÉRTÉS

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Becsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict^{s}.
Agence Havas (place de la Bourse).

Francziaország és Khina.

Francziaország és Khina között tehát ki lenne egyenlitve a fenforgott viszály. Mint egy legujabb telegramm Shanghaiból Párisba hirül hozta, a két állam megbizottai teljes egyetértésre jutottak. A khinai alkirály Li-Hung-Tsang és a franczia küldött Tricout megtalálták az érintkezési pontokat, melyek mindkét állam érdekeit kielégitik, s mindkét állam reputácziójának eleget tesznek. Khina és Francziaország között tehát nem lesz háboru.

Ennyit mond a távirat, de azért még az nem bizonyos, hogy azok a várakozások is mind teljesedni fognak-e, melyek hozzá kötve vannak, s különösen, hogy a háboru a két állam között csakugyan el lesz-e kerülhető. A mig szavak és czimek fölött folyik az alkudozás, addig egészen más képe van a dolgoknak, mint mikor szemben állanak a csapatok. Eddigelé a nagy franczia expediczió nem érkezett meg a keletázsiai vizekre, mert hiszen oda körülbelől két hónapig tart tengeren az ut. Majd ha ott lesznek a «kék blouzosok», s tényleg hozzálátnak, hogy Riviére halálát megboszulják Tüdüc császár hivein, s Anam fejedelme a tényleges megtámadtatás alkalmából fordul protektor császárjához Pekingbe, akkor bizonynyal más hurokat fognak pöngetni a mennyei birodalom kormányférfiai, mint most, midőn csak a felett alkudoznak, hogy a souverainitás joga meddig terjedjen, s micsoda kérdéseknél szünjék meg.

Khina eddig is alkudozott Francziaországgal, s eddig sem eredménytelenül. Az előbbi franczia megbizott Boureé szintén dicsekedhetett vele, hogy teljes egyetértésre jutott Li-Hung-Tsang alkirálylyal. De azért azt a szerződést nem volna hajlandó elfogadni a pekingi kormány, s másrészt ugyanazt megalázónak találták Francziaországra nézve Párisban is. Egyik állam sem lett volna rávehető, hogy jóváhagyja azt, a mit nevében kötöttek. S mindegyik ugy bizta meg az uj alkudozásra meghatalmazottját, hogy az engedményekben ne menjen el addig, mint előbb. De ha már kibékülés ezen szélesebb körü engedmények mellett sem volt lehetséges, mikép lehessen akkor reményleni, hogy akkor jöjjön létre megállapodás, mikor mindkét fél nagyobb követelésekkel áll elő.

Az, a mit a két megbizott egymással végzett, még ratifikálva nincs, s nagyon idő előtti dolog lenne azt ugy tekinteni, mint a béke teljes garancziáját. Francziaország egy lépéssel előbbre haladt e téren, de fájdalom, még nem érte a czélt.

S mindenképen indokolva lenne, hogy ez a Francziaország megállapodásra tudjon jönni Khinával. Ellene ez idő szerint nem vihetne háborut. A mily elodázhatlan reá nézve, hogy Anamban rendet csináljon, ép oly végzetessé válhatnék reá, ha Anam megett ott találná a mennyei birodalom katonaságát. Francziaország helyzete ez idő szerint nem olyan, hogy ezen a nehézségen tultehetné magát egy könynyen. Komoly gondot okozna az neki. Elvágva a hármas szövetség által Európában minden szövetségestől és baráttól, politikai pártviszályok által felizgatva bent, egy a koloniák miatt féltékenykedő angol szomszéddal oldalán s a mellett elfoglalva még a többi koloniákon is fegyveres vállalatokban; semmi képen sem olyan helyzetben van Francziaország, hogy nyugodtan tekinthetnének kormányférfiai a holnap elé. Ezek a kormányférfiak magok között is ugy látszik békétlenkednek. Challemel-Lacour a külügyminiszter ép a legválságosabb pillanatok alatt Ferryre hagyja teendőit s ő maga fürdőre utazik. Mintha minden összeesküdött volna arra, lehetőleg rosszá, kellemetlenné tenni Francziaország helyzetét.

S mind ehhez járul még egy további kalamitás. Az ipar és kereskedelem pangásnak indult, az állami bevételek megapadtak. Az év első öt hónapja alatt a kivitel nem kevesebb, mint kétszáz ötven millió forint hanyatlást mutat a bevitellel szemben. Oly esés, mely még a dusgazdag Francziaország háztartásában is erősen érezhető, azon kedvező pénzügyi esztendők után is, melyeket legközelebb élvezett. A mellett oly körülmény, mely nagyon is számitásba veendő, ha Francziaország erejéről van szó, egy esetleges nagy háboruval szemben.

A tisza-eszlári pör végtárgyalása.

Ötödik nap.

(Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata.)

Nyiregyháza, jun. 23.

A tárgyalás ismét a közönség fáradhatatlan érdeklődése mellett folyt le, csaknem egészen tömött padsorok előtt. Még a határozottan tendencziózus magatartásu jelenlevőkre is rokonszenves hatást tett *Eötvös* felszólalása, mely egyes tulzó hirlapi vádak ellenében oltalmába vette a nyiregyházai közönséget s a magyar juszticzia méltóságát. Egyes helyeslések hangzottak föl, az arczokra pedig meglepetés ült: ennyi türelmet nem vártak a folyton támadott védelem részéről. — A tanu kihallgatások elég lényegtelenek voltak.

A vallomások leginkább *Braun* Ábrahám és *Wollner* Hermann koldus s részben Buxbaum sakter alibijére vonatkoztak.

A tanuk legnagyobb része a vizsgálatkor tett vallomásaival ellentétesen vallott, e körülmény csökkenti az alibi tanuk értékét. Feltünt, hogy a koldus zsidó alibijét a Lichtmann család nem akarta bizonyitani.

Érdekes *Grossberg* Leó vallomásának az a része, melyben Solymosi Zsófiról azt állitja, hogy neki azt mondotta, hogy Eszter az eltünés napján *szomoru* volt, midőn délben találkoztak. Solymosi Zsófi rögtön szemébe tagadta Grossberg állitását s az elnök is kénytelen volt a tanut vallomásainak ellentétes voltára figyelmeztetni.

Egy érthetetlen misztikus történettel is foglalkozott ma a törvényszék. Ez *Tóth* Borcsának esete. Tóth Borcsáról, Römer eszlári zsidó korcsmáros cselédjéről mult év junius havában, a midőn már konstatálták, hogy a dadai hulla nem Solymosi Eszter, a faluban az a hir terjedt el, hogy egy éjjel gazdája a fekhelyéhez lopódzott s testének hosszát Klein eszlári zsidó segitségével megmérte. Később aztán Klein az alatt az «ürügy» alatt akarta őt magához csalni, hogy belindeket szedetett vele. A belindekszedést Klein elismerte, egyébről azonban sem ő sem Römer nem akart tudni.

«Megtalálták a dadai hullát öltöztető zsidó asszonyt,» — ez a szenzácziós hir s az ennek következtében a mai ülésben támadt fölötte élénk, izgatott vita a mai nap fő eseménye. A bünvizsgálat nem tudta kideriteni, ki volt az az eszlári zsidó asszony, a ki a hullát szállitó tutajosoknak Ladány alatt átadta Eszter ruháit. A tutajosok a hullacsempészés beismerésekor tudvalevőleg azt vallották, hogy junius 16-án, a mint T.-Eszlár alatt haladtak tutajukkal, az eszlári part mellett egy barna haju 30—35 éves asszonyt vettek észre, ki kezében csomaggal állott s figyelmesen nézegette őket. Ez az asszony délután 4—5 óra tájban csónakon átment a ladányi partra, a hol Herskóék kikötöttek. Herskó eléje ment s az asszony zsidó nyelven ezt mondotta: «Itt van a ruha, Jankel küldötte neked arra a hullára.» Ezt az asszonyt azonban sem *Herskó*, sem *Matej*, sem *Smilovics* nem tudta felismerni. A vizsgálat *Junger* Adolfnét, *Weisztstein* Lázárnét s *Feuerlicht* Mártonnét gyanusitotta azzal, hogy azonos a ladányi asszonynyal. Tagadásaikkal szemben terhelő bizonyiték nem volt ellenök. Most az eszlári biró azt jelentette a nyiregyházi törvényszéknek, hogy a ruha átadásnak tanui akadtak. Korniss elnök rögtön kiküldte mint vizsgálóbirót *Baryt* Eszlárra. Bary értesité erről az ügyészséget, hogy képviseltesse magát. Az ügyészség azonban ez ellen felszólalt.

Egyik tanu vallomása alatt *Szeyffert* fölkelt és kijelenté, hogy ép most kapott *Bary* vizsgálóbirótól egy átiratot, mely értesiti, hogy az álhulla felöltöztetését illetőleg uj és fontos tanuk akadtak és ő (Bary) elnöki megbizásból, ezek kihallgatása végett fél óra mulva Eszlárra indul. A közvádló törvénytelennek jelenté ki ezt az eljárást és határozatot kért az elnöki intézkedés megsemmisitésére, mert ez irányban a vádhatóság is kihallgatandó s ez nem történt meg. Nagy mozgolódás támadt erre a közönségben, sokan felugráltak ülőhelyeikről, de egyuttal hangos «leülni» kiáltások hallatszottak. Most megindult a védők részéről a «campagne» *Bary* ellen. Először *Heumann* tiltakozott az elnöki intézkedés ellen, majd Eötvös alig titkolhatva el fölindulását, hogy ujból Barynak adtak szerepet. A közönség idegesen hallgatta a védőket, kik a népszerü vizsgálóbiró eljárását oly élesen birálták. Meglepett mindenkit *Székely* Miksa nyugodt, de csipős interpelláocziója az elnökhöz, hogy mikép lehet otthon az eszlári biró, a ki tanunak van berendelve? *Friedmann* kazuisztikusan szólt az elnöki intézkedés ellen. *Korniss* elnök alig tudta felindulását elnyomni. Mikor a törvényszék visszavonult, lázas hangulat volt a teremben. Az ötnegyed óráig tartó tanácskozás eredményét azonban, hogy a törvényszék helyt ad az ügyészi inditványnak, aránylag nyugodtan fogadta a közönség. *Bary különben már elindult Eszlárra*, 4 csendőrt vive magával. *Onody* Géza képviselő, ki a tárgyalás elején a teremben volt, fél órával előbb szintén Eszlárra indult, korábban lévén tudomása a történtekről, mint a közvádlónak. Bary után az elnökség lovas rendőrt menesztett, a ki vissza hivja. A hallgatóság élénk diskusszió közt oszlott szét.

A tanuk meghitelésén már csak kevesen voltak jelen. Feltünt *Klein* József kis orthodox zsidó, a ki nem akart, különben kevéssé fontos vallomásaira, megesküdni, mert bizonyos dolgokban nem biztos egészen.

A vádlottak — mert szombat van — többnyire kicsinositva jelentek meg. *Schwarcz* és *Buxbaum* arcza már nem oly borus, mint Schwarcz Móricz vallomása után volt. A szünet alatt nevetgéltek is.

Holnap, *vasárnap*, nem lesz tárgyalás.

A közönség magaviselete.

A tárgyalás 9¼ órakor megkezdetett.

Eötvös védő szólalt fel: Mielőtt a tárgyalás megkezdetnék a tek. törvényszék részéről, hivatalos kötelességemnek tartom egy dologban felszólalni. Nevezetesen a Budapesten tegnap megjelent s este ideérkezett hirlapok némelyikében azon téves állitás foglaltatik és fejtegettetik, mintha ezen törvényszéki tárgyalási teremben akár a biróság függetlensége, akár a védelem szabadsága az itt naponkint jelenlevő közönség által a legkomolyabban megzavartatnék vagy fenyegettetnék.

A védelem részéről kijelentem, hogy a védelem semminemü oly felindulást vagy zajos jeleneteket még nem vett észre, mely a védelem szabadságát itt korlátolni képes lehetne. A védelem törvényes jogának és kötelességének érzetében bárminemü ugy vélt vagy állitólagos fenyegetések ellenében is megteszi kötelességét: másrészről pedig a magyar birói kar hitelének és az igazságszolgáltatás komolyságának érdekében ki kell jelentenem, hogy e tárgyalási teremben még nem történt, s általában eddig észre nem vett zajos vagy fenyegető jelenetek semmiképen a törvényszéket a maga magasztos feladatának teljesitésében megrenditeni nem lesznek képesek.

Ez iránt a védelem részéről teljes bizalmat jelentek ki, nehogy az illetékes magasabb helyen helytelen, indokolatlan intézkedésekre ragadtassák magukat. A védelem részéről erős meggyőződésem az, hogy a tek. törvényszék elnökének vezetése alatt mind a biróság függetlensége, mind a védelem szabadsága teljesen meg lesznek óva. Ennek kapcsán még egy más rövid megjegyzésem is van a hirlapokra vonatkozólag.

Az országos hirlapok naponkint hoznak többé-kevésbbé kimeritő, de nagyon részletes közleményeket, az itt folyó tárgyalás részleteiről; ezen közlemények azonban, mint meggyőződtem róla, hézagosak, az itt lefolyt dolgoknak meg nem felelők, ok tekintetben tévesek. Én ezen körülményt nem tulajdonitom sem azon hirlapok jóhiszemüsége hiányának, sem nem tulajdonitom netán tudósitói szándékos eljárásának; tulajdonitom azon sok nehézségnek, melylyel ezen nagy tömegnek gyors közlése jár.

De mindenesetre kijelentem azon nézetemet s illetőleg a tekintetes törvényszékhez intézendő azon óhajomat, hogy a hivatalos jegyzőkönyv, mely a hiteles gyorsirói jegyzetek alapjan készül, ezen hirlapok közleményeitől függetlenül a gyorsirói jegyzőkönyv vezetésével megbizott hiteles gyorsirók által fog elkészittetni. És igy arra kérem nagyságodat, legyen kegyes arról gondoskodni, hogy azon napló minél előbb elkészüljön s a nagy terjedelmü anyag hozzáférhetése szempontjából a védelemnek is minél előbb rendelkezésére bocsáttassék.

Az elnök: Mindkét kijelentés olyan, mely törvényszéki határozat alapját nem képezheti. A hirlapi közleményekre vonatkozólag azonban ki kell jelentenem, hogy a törvényszék azon közleményekre nem is reflektálhat. A mi magát a jegyzőkönyvet illeti, a gyorsirói feljegyzések saját hitelesitésemen esnek át és csak azokat lehet mint ilyeneket tekinteni.

Kihallgatják **Rémer Jakab tanut.**

Rémer Jakab tanu 27 éves, izr., nős, korcsmáros, Tisza-Eszláron. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy a kérdéses szombaton 8—½9 órakor mentek be a zsinagógába s 11 óra tájban, inkább előbb, mint később jöttek ki. A templomban voltak idegen metszők is; ugy hallotta, hogy volt ott egy Téglásról, egy második Tarczalról és ismét egy Lökről. — Csak később tudta meg, hogy a metszők hova valók. Azon napon este is voltak a templomban nyolcz óra táján, hol a pálinka ára tekintetében folyt az egyezkedés. Tiz óra körül jöttek ki a templomból.

Az elnök: Kihallgatása alkalmával azt adta elő, hogy féltizenegy óráig voltak ott együtt.

A tanu: Arra nem emlékszem, mennyi volt az idő, ha tudtam volna, hogy ily dolog lesz belőle, megnéztem volna az órát.

Az elnök: *Scharf József benn volt a templomban?* **A tanu:** *Benn is volt, künn is volt.*

Az elnök: Hogyan érti azt, hogy benn is volt, künn is volt. **A tanu:** Olyan formán, volt benn is, meg künn is, mert neki mint templomszolgának nem volt beleszólása. Be is jött, ki is ment. **Az elnök:** Milyen világitás mellett történt az egyezkedés? Lámpa vagy gyertya mellett? **A tanu:** Azzal nem tudok szolgálni. Nem tudom biztosan. **Az elnök:** (Scharf Józsefhez) Ön azt állitotta, esti kilencz óra tájon már vége volt az egyezkedésnek? **Scharf József:** Én az időt pontosan egy fertályórára nem tudom megmondani. Kilencz vagy féltiz lehetett. **Az elnök:** Délelőtt, midőn maga kijött a templomból, kiknek társaságában jött ki? **Rémer Jakab:** Mindnyájan kijöttek. **Az elnök:** Kik azok a mindnyájan? **A tanu:** Mindnyájan, a kik Ó-Faluba tartottak, azokkal mentek. **Az elnök:** A metszők közül volt-e valaki a templomban? **A tanu:** Volt, azokkal mentünk be, Schvarcz és a téglási metsző. **Az elnök:** Azután hova ment az a két metsző?

A tanu: Mentek a kvártélyukra.

Az elnök: Hol voltak kvártélyban?

A tanu: *Taubnál voltak mind a ketten.*

Az elnök: Hogy tudja akkor, hogy a kvártélyon voltak?

A tanu: Együtt mentek, ott lehettek kvártélyukon, de ugy hiszem, hogy ott voltak.

Az elnök: Látta őket, midőn bementek Taub házába?

A tanu: Nem láttam, mert messzebb lakom, ők elmaradtak, egészen más utczában laknak.

Az elnök: Meddig mentek együtt? **A tanu:** Rosenbergig, ott elváltunk, ők bementek Rosenberghez. **Az elnök:** Mikor volt ez? **A tanu:** Mikor kijöttünk a templomból, 11 óra körül. **Az elnök:** Junger Adolf és Weisztstein Lázár magukkal volt-e? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Biztosan tudja? **A tanu:** Biztosan.

Az elnök: A kihallgatás alkalmával erre a kérdésre azt felte, hogy Junger és Weisztstein arra laknak ugyan, de nem emlékszik, hogy vele jöttek volna, most pedig azt állitja határozottan, hogy magával voltak. **A tanu:** Igen, velem jöttek, egészen a házig nem jöhettek, mert más utczában laknak.

„Ál-Eszter keresés."

Az elnök: Abban az időben a maga szolgálója Tóth Borbála volt? **A tanu:** Igen.

Az elnök: Ez a szolgáló azt állitja, hogy maga azon a napon még éjjel fél 11 után Lichtmannhoz ment többek társaságában. **A tanu:** Nem mentem. A mint kijöttem a templomból, 10 óra tájban lefeküdtem, nem is voltam Lichtmannál azon a napon.

Az elnök: Ez a leány továbbá emlitést tesz arról is, hogy később, junius 23-án, éjjel arra ébredt fel, hogy ön mellette állt, és foglalkozott körülötte. Emlékszik-e erre?

A tanu: Emlékszem, hogy ezt mondták, hogy az a hir volt, de arról nem tudok.

Az elnök: Minő hir?

A tanu: Hogy Klein megmérte volna, és én mellette néztem.

Az elnök: A leány azt mondja, hogy junius 23-kán pénteken késön este *Tóth Borbála* fekhelyéhez lopodzott, és a leány testének hoszszát Klein segélyével megmérte.

A tanu: Azt tagadom, én akkor felhivattam, midőn ezen hir előkerült, hogy megmértem — rám nem is mondta, hanem Kleinra — felhivattam a községházához a biró elé, de a biró előtt tagadta, hogy nem tud semmit, pedig azt állitotta, hogy Szalki Eszter is látta, ki ott feküdt mellette. Mondottam a birónak, hogy nem megyek addig, mig nem szembesitik velem Szalki Esztert. Mire a biró azt mondta, hogy nem hivja fel, mert tudja, hogy nem igaz, de kijött a vizsgálóbiró, akkor tagadta mindegyik, de tudom eredetét, honnan jön az egész. Megmondjam, kérem?

Az elnök: Szabadságában van.

A tanu: Ugy áll, kérem, hogy eljött a Szalki Eszter hozzám, kint volt a grádics előtt, és kérdeztem, hogy nézz a szemembe Eszter, hogy mondhattál olyat, hogy valaki titeket megmért? Azt mondja ő, hogy gondol olyat, én nem mondtam, hanem a Borcsa azt mondta, hogy a Pap József törvényszéki biró mondta neki, hogy ugy mondja. Ez igy volt kérem, csak azon voltak, hogy minket mindig legyürjenek, de nem tud semmiről se.

Az elnök: Emlitést tett két metszőről, hogy azok magával egy társaságba mentek volna. A harmadikról nem tud?

A tanu: Annyit tudok, hogy Szüszmannál volt az Ujfaluban.

Az elnök: Melyik volt?

A tanu: Buxbaum.

Az elnök: A nevet utólagosan tudta meg?

A tanu: Igen, akkor még nem ismertem egyiket sem.

Kihallgatják **Grossberg Leon tanut.**

Grossberg Leon: tanu szül. Göncz-Ruszkán, 49 éves izr. nős, gyermekes, birtoka van.

Az elnök: A mult évi zsidó husvétot megelőzőleg voltak-e maguknál a községben idegen emberek? **A tanu:** Igen, három metsző. **Az elnök:** Tudja-e, hogy ezek kiknél voltak szállva? **A tanu:** Taubnál, Szüszmannál. **Az elnök:** Tudja bizonyosan? **A tanu:** Tudom, hogyne tudnám! **Az elnök:** Mikor tartatott a metszőválasztás? **A tanu:** Akkor nem tartatott, hanem ott voltak a templomban és mindenki próbaimádságot tartott. **Az elnök:** Meddig tartott az isteni tisztelet? **A tanu:** Tartott vagy kilencz óráig. **Az elnök:** Maga jelen volt folytonosan? **A tanu:** Végig. Péntek este is ott voltam, szombaton reggel is. **Az elnök:** Kikkel ment aztán hazaa templomból? **A tanu:** A mint haza mentünk, legelőbb elindultunk valamennyien, de Szüszmann és a tarczali metsző egy kissé hátramaradt. Én azután Einhornnal mentem el.

Az elnök: Tehát *Szüszmann később távozott* volna a templomból?

A tanu: Egy vagy két perczczel.

Az elnök: Azon a napon volt-e ön később is a templomban?

A tanu: Voltam öt óra után is, imádkozni, és azután később megint, mert Szüszmann meg Einhorn közt perlekedés volt. Szüszmann a sógorom is azt mondta, hogy jöjjek fel, ha elvégzik az imádságot. Lichtmann is ott lesz, egyezkedni akarunk; én fel is mentem, a templom még be volt zárva. Bementem az egyházfi házába, *ott volt Bátoriné*, egy időt vártam, nem tudom, mennyi időt, és azután összejöttünk. Én ott vártam, nem tom mennyi időt vártam. Ezzel eljöttek a többiek, kinyitották a templomajtót, bementünk és végeztük az imát és dolgot.

Az elnök: Meddig tanácskoztak a templomban? **A tanu:** Biztosan nem tudom, másfél óráig, kettőig, vagy kevesebbig. **Az elnök:** Hány órakor kezdték? **A tanu:** Lehetett félnyolcz vagy nyolcz. **Az elnök:** Félnyolcz vagy nyolcz, és ettől számitva másfél óráig vagy két óráig voltak ott? **A tanu:** Igen.

Az elnök: Első kihallgatása alkalmával a vizsgálóbiró előtt azt állitotta, hogy tizenegy óráig voltak a templomban.

A tanu: A templomban addig nem voltam, nem állithatom biztosan, de gondolom, hogy 11 órakor hazajöttem, mert Szüszmannhoz is bementem, mert édesanyám. . .

Az elnök: Nem ugy mondta, *hanem 11 óráig* volt a templomban.

A tanu: Nem volt 11 óra. Ezt arról tudom, mivel Szüszmannékhoz is mentem. Mert volt egy beteg gyermeke, hogy elviszem Josa doktorhoz Kállóba. Weisztsteinnak is volt egy beteg gyermeke, ezt s akartam elvinni. Néztem, hogy 11 órakor lehessen etetni és készülni, hogy vasárnap menjek.

Az elnök: Itt csak az a kérdés, *hogy először azt mondta, hogy 11 óráig volt a templomban, most meg azt állitja, hogy kevesebb ideig?*

A tanu: Én akkor is azt mondtam a vizsgálóbiró urnak és *kértem, hogy engedje elolvasni a jegyzőkönyvet. Azt mondta, hogy óriási szemtelenség.*

Rémer: *Nekem is azt mondta, hogy óriási szemtelenség.*

Groszberg: El akartam olvasni, hogy tudjam, hogy jól van-e.

Heumann: Hiszen felolvasták önök előtt?

A tanu: Felolvasták.

Az elnök: Az hihetetlen dolog, hogyha nem valóság volt felvéve a jegyzőkönyvbe, hogy azt a maga jószántából aláirja.

A vizsgálati jegyzőkönyvek.

Rémer: Nem akartam azt aláirni, mert nem olvastam, és később, midőn ismét felszólitottak, megint nem akartam tenni, mert nem tudtam, mi van benne. Azt mondta erre, hogy óriási szemtelenség, ezt még embertől nem láttam, hogy maga bele akar nézni, nem hisz nekem.

Groszberg: Azt tudom bizonyosan, hogy mikor haza értem, 11 óra lehetett. A templom is távol van, továbbá Szüszmanhoz is bementünk.

Az elnök: Hát azt tudja-e bizonyosan, hogy Szüszmann is eltávozott a tarczali metszővel?

A tanu: Igen.

Az elnök: Kihallgatása alkalmával épen ezen kérdés tétetvén magának, hogy a templomból együtt ment-e Szüszmann 11 órakor a tarczali metszővel, azt mondta, hogy nem tudja biztosan.

A tanu: Biztosan tudom, hogy együtt.

Az elnök: *Akkor biztosan nem tudta, most biztosan tudja?*

A tanu: Tudom biztosan.

Az elnök: A másik két metsző kivel távozott?

A tanu: Az bent volt a faluban emberekkel.

Az elnök: Kik azok a bent volt emberek?

A tanu: Rosenberg Hermann, Schwarz Salamon, két ladányi ember, Grossmann, Gutman s mások, azokkal távoztak.

Az elnök: Hát Braun Ábrahám magával ment?

A tanu: Nem emlékszem, arra sem emlékszem, hogy volt-e templomban, nem volt rá gondom.

Az elnök: Ugyancsak a vizsgálat folyamán következőket felelte maga a feltett kérdésre: Meglehet az is, hogy Szüszmann nem jött velem, hogy később jött és csak Buxbaum volt vele.

A tanu: Einhornnal beszéltem, igaz.

Az elnök: Továbbá azt is mondá: Nem tudom, hogy Buxbaum hol maradhatott, csak annyit tudok, hogy az akkor velem jelen volt. Bizonyos, hogy velem nem jött, és hogy én az Einhorn-testvérekkel mentem.

A tanu: Azokkal mentem, beszélgettünk. Azt mondták nekem: ez nem kell metszőnek s tudom, hogy Szüszmann akkor nem volt jelen.

Az elnök: Tehát a *mai kihallgatás és a vizsgálóbiró előtt történt kihallgatás alkalmával tett vallomásai között sokféle eltérés mutatkozik.*

A tanu: Nem tehetek róla, de arra hite tehetek, hogy ugy volt, a mint mondom.

Heumann: Mikor a jegyzőkönyvet irták, csak a vizsgálóbiró maga volt jelen, csak ö hallgatta ki magát? **A tanu:** Hát ki más lett volna? **Heumann:** Irnok nem volt ott? **A tanu:** A biró csak maga volt. **Az elnök:** A vizsgálati jegyzőkönyvek különféleképen vannak aláirva, egyesek a jegyző által is. **A tanu:** Az ügyész ur kérdezte, szükség lesz-e rá, ha nem, ki megy a Sóstóra és eltávozott. **Heumann:** Lesz szives konstatálni a tisztelt elnök ur, hogy ha irnok jelen van, annak keze irásával van irva a jegyzőkönyv.

Az elnök: Nemde a tanu saját keze irásával van ellátva?

Friedmann: Az ideiglenes rendtartás szerint a vizsgálat során felvettek hitele attól függ, hogy az illető közegek akként jártak-e el, mint a törvények és szabályok előirják. A törvényben és szabályokban az áll, hogy tollnok használandó, de semmiféle törvény sem érti azt ugy, hogy a biró irja a jegyzőkönyvet és aláirja tollnokként az, a ki nem irta azt. A tollnok csak azon esetben irhatja alá a jegyzőkönyvet, ha az csakugyan saját kezeirása. Kérem, méltóztassék e kérdést felderiteni.

Az elnök: Az etekintetbeni vizsgálat a védelem sorára nem tartozik, tessék majd a kifogásokat a védelemnél előterjeszteni.

Friedmann: Nem kivánok tiltakozni, de főntartom magamnak a konstatálást, mert az csakugyan tartozik a végtárgyaláshoz, hogy valami vizsgálati vagy nyomozási jegyzőkönyv szabályosan volt-e felvéve formailag; az, hogy felelősségre vonassék az illető, természetesen nem tartozik ide, de a hitelesség igen.

Az elnök: A jegyzőkönyvek, valamint a vizsgálati iratok tárva állottak és ennélfogva, hogy a kifogások a védelem előadásánál megtehetők, azt tudja ö oly jól, mint a védő ur.

Mit tud Grossberg Eszter eltünéséről.

A tanu: Nekem volna még egy kis előadásom. Akkor kérdezett engem a vizsgálóbiró, hogy mit tudok Eszter eltévedéséről. Mondani akartam, de azt mondta: erre nincsen szükség. Hátha inditványozza nagyságos elnök ur, vagy a tek. törvényszék, akkor elmondom.

Az elnök: Az mindenesetre igen fontos előadás lenne, ha maga tudna valamit Eszterről.

A tanu: Öt óra tájon mentem volna a templomba, akkor jön sietve Huriné, kérdezem, hogy hová siet, azt mondja: beküldtem reggel azt a szajhát festékért és nem jön. Majd csak haza kerül — mondok neki — talán félreállt valahová. Azt mondja: én nem tudom, de ugy meg vag ok ijedve, hogy hol marad el annyi ideig. Talán megverte, Huriné, — mondom neki. Igaz, hogy verni meg nem vertem. — azt mondja — de adtam neki valami csunya piszkos edényt és azt mondtam, mossa meg a mosó teknőben és ö megmosta a sütő teknőben. Megszidtam, hogy lehetett azt tenni és megpiszkoltam érte. Ez akkor volt; később csakugyan kérdezősködtünk magunk is a lány után. Vasárnap délután kijön hozzám Rosenberg szolgálója, szintén Solymosi Zsófi, czukorért küldték. Mondom neki: még sincs meg Eszter? — Dehogy van — azt mondta. Ugy sajnálom, *olyan szomoru volt az a leány.*

Az elnök: Ezt mondta?

A tanu: Ezt Solymosi Zsófi. Későbben magam mentem be a községházához valami végett, hogy kétszer megadóztattak, egyszer megtagadták a kérvényemet; ennélfogva találom Solymosi Jánost, kifelé jön a faluból; kérdem tőle: meg van már Eszter? Azt feleli: Nincs, épen most is oda mentem, van egy kut, azt néztem, hogy oda nem ugrott-e bele. Akkor aztán mindjárt kezdték pengetni, hogy az izraeliták bántották, de kis idő mulva ez is megszünt. Akkor azt zugták: már meg van a leány és szégyenlik hazahozni, hogy előbb a zsidókra forditották. 10-ike táján bementem. Találkozom Üveges Mihálynéval, a ki komája Hurinénak és azt mondom neki, mert az uton találkoztam, hogy ez a zugás igaz-e vagy nem? Elibe mentem és azt kérdem: mondja meg igaz lelkére, maga mindig Huri Andrásnénál van, meg van-e az Eszter?

Azt mondja: nincs meg. Ott volt-e — mondom — mikor Huriné beküldte a faluba? Azt mondja Üvegesné: Ott voltam, talan meg is verte. Későbben, szeptember utolján kellett történni. Beszéltünk megint a leányról, hogy hová lett — mint lett. Én egyebet nem állithatok, mondom, mint hogy a leányt Huriné megpiszkolta, meg is verte; azt is mondtam Farkas Gábornénak: nem nagyon, csak csendesen.

Hát mondom, lehet, hogy maga ment a Tiszának. Üvegesné is azon napokban rám jött, hogy azt mondtam: agyba-főbe ütötte. Azt pedig nem mondtam, csak azt mondtam, lehet, hogy egy kicsit rá vert.

Az elnök: (Hurinéhoz) Azt állitja Grossberg, hogy azon a napon, midőn elküldte Solymosiné Esztert a boltba, három óra felé találkozott vele.

Huriné: Nem igaz.

Az elnök: Akkor azt mondta: azon szerencsétlen leányt elküldtem a boltba, még sem jött elő.

Huriné: Nem igaz.

Az elnök: Azt is mondta Grossbergnek, hogy megszidta a leányt azért, mert sütőteknőben mosta el a piszkos edényt. Igaz, hogy délután 3 órakor találkozott volna és akkor ilyen beszéd folyt közöttük?

Huriné: Nem igaz. Nem is láttam szombaton. Egész nap nem voltam az utczán, csak délután, a mint elmondtam.

Grossberg (Hurinéhoz): Nem látott?

Huriné: Esküszöm az élő istenre, hogy nem.

Eszter szomorusága.

Az elnök: Hivják be Zsófit, (Hurinéhoz) Hát vasárnap látta-e Grossberget?

Huriné: Vasárnap láttam, de szombaton nem.

Az elnök: Zsófi maga volt-e Grossbergnél Eszter után nemsokára?

Solymosi Zsófi: Nem voltam.

Az elnök: Ö azt állitja, hogy másnap vasárnap beszélt magával és maga valami nyilatkozatot tett Eszterről, hogy milyen szomo u volt.

Solymosi Zsófi: Nem voltam, nem emlékezem rá.

Az elnök: Igaz az, hogy vasárnap czukorért volt ott, és hogy akkor ugy nyilatkozott, hogy sajnálja a szegény leányt, olyan szomoru volt?

Solymosi Zsófi: Nem voltam, nem emlékszem rá.

Az elnök: Ez nem mindegy; nem volt-e vagy nem emlékszik rá?

Solymosi Zsófi: Igenis, nem voltam.

Az elnök: E szerint nem is tehette azon nyilatkozatot, melyet Grossberg mond?

Solymosi Zsófi: Nem voltam ott, nem is történt.

Grossberg: 73 éves anyám is megmondhatja, hogy ott volt, czukorért küldte hozzám Rosenberg.

Heumann: Azt mondja, hogy mikor Zsófi a boltban volt, valami keresztény cseléd is látta?

A tanu: Csak gondolom, hiszen esztendeje elmult, az a cseléd nem tartja azt eszében.

Heumann: Ez Pisák Amália, Siposs Istvánné. Kérjük őt megidézni.

Huriné és Solymosi Zsófi kivezettetnek.

Einhorn József tanut az állitólagos alibi-kérdésben hallgatják ki.

Einhorn József tanu, született Eszláron, 32 éves, izraelita, nős, gyermekei vannak, korcsmáros.

Az elnök: A mult évi husvétot megelőző szombati napon volt-e egy koldus zsidó Eszláron? **A tanu:** Emlékezni nem emlékszem rá, hogy lett volna. **Az elnök:** Idegen metszők voltak-e? **A tanu:** Voltak. **Az elnök:** Hányan? **A tanu:** Hárman. **Az elnök:** Tudja, hogy hová valók voltak? **A tanu:** Tarczalra, Téglásra, Tisza-Lökre. **Az elnök:** A neveiket már akkor tudta-e? **A tanu:** Akkor nem tudtam, hogy a vezetéknevük micsoda, különben egyiknek a nevét se tudtam akkor, mikor ott voltak. **Az elnök:** Meddig tartózkodtak ezek a metszők Eszlaron? **A tanu:** Azzal nem szolgálhatok. Ugy képzelem, hogy vasárnap reggel vagy hajnalban elmentek. **Az elnök:** D a szombati napot bizonyosan ott töltötték? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Miről tudja ezt bizonyosan? **A tanu:** Arról tudom, hogy szombaton nem szabad nekünk menni sehová. **Az elnök:** Délelőtt látta őket? **A tanu:** A templomban láttam őket.

Az elnök: És mit csináltak azok a templomban? Csak ugy közönségesen vettek részt, mint a többi izraeliták? **A tanu:** Imádkoztak próbát. **Az elnök:** Mikor kezdődött az imádság és mikor végződött? **A tanu:** ½9-kor lehetett, a vége pedig 11 körül. ½11—11-ig lehettünk bent. **Az elnök:** Maga különösen kikkel jött ki? **A tanu:** Együtt jöttünk ki mindnyájan, hanem én meg Einhorn Mór, az öcsém, együtt jöttünk és mentünk hazafelé Ujfaluba. **Az elnök:** Metszőket látott-e kijönni? **A tanu:** Kijöttünk mindnyájan, hanem azután elváltunk. **Az elnök:** Azt látta, hogy mind a három kijött a templomból? **A tanu:** Láttam mind.

Az elnök: Azt is látta, hogy mily irányban távoztak? **A tanu:** Azt nem láttam, csak láttam, hogy kijöttek mind a templomból és a téren ott voltak, de nem tudom, merre távoztak el. **Az elnök:** Maga az Uj-Faluban lakik? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Tudja-e, hol voltak szállva metszők? **A tanu:** *Egyik volt Szüszmann Jakabnál*, a többit nem tudom. **Az elnök:** Hát azt honnan tudja, hogy egyik volt Szüszmannál? **A tanu:** Mert láttam péntek delután, mikor jött a metsző, künn ültem, láttam, hogy odament Szüszmannhoz holmijával. **Az elnök:** Szüszmann és Rosenberg nem egy faluban laknak? **A tanu:** Nem. **Az elnök:** Maga melyik részében lakik a falunak? **A tanu:** Uj-Faluban.

Az elnök: Uj-Faluban? Hát Rosenberg ott lakik-e? **A tanu:** Nem.

Az elnök: Hát. Szüszmann lakik Uj-Faluban? **A tanu:** Szüszmann. **Az elnök:** Hát azt sem látta, hogy Szüszmann jött volna szombaton a maga metszőjével? **A tanu:** Azt tudom, hogy kijöttek. **Az elnök:** Tehát csak a templomnál látta? **A tanu:** Miután haragban voltunk Szüszmannal, nem mentem ő vele egy uton. Mi elől jöttünk egy felé és nem figyeltem, hogy jön-e utánunk valaki. **Az elnök:** Szüszmannal volt haragban? **A tanu:** Igenis. **Az elnök:** Szóval nem ügyelt arra, hogy ő kivel megy. **A tanu:** Együtt jöttek ki, azt láttam.

Az elnök: Azon napon volt-e későbben is a templomban? **A tanu:** Nem, mert estefelé bementem Einhorn Mórral a másik faluba a sógoromhoz, Rémer Jakabhoz ozsonnára. Körülbelül 4 óra tájban lehetett ez s ott voltam körülbelül 7—8 óráig.

Az elnök: Azután nem is volt a templomban még? **A tanu:** Azután igen, este 8-kor is, 9 vagy fél 10-ig, mert egy kis dolgunk volt Szüszmann Jakabbal, valami regále miatt, mert olcsóbban mérte az italt. Én ezt megtudtam és miután a korcsma Lichtmané, azt mondtam neki, mi dolog az, hogy olcsóbban méri, vagy tiltsa meg azt, vagy én is olcsóbban fogom mérni.

Az elnök: Azt tudja, hogy *kik voltak a templomban akkor este?* **A tanu:** Akkor este én és Rémer Jakab, kikisért a faluból és együtt jöttünk a templomba. Ott volt Szüszmann Jakab Groszberggel, mert ez is sógorom és Lichtmann Jakab Einhorn Józseffel. **Az elnök:** Öten voltak, senki más? **A tanu:** Senki más nem volt a templom előcsarnokában, előszobáiában. **Az elnök:** És bezárták az ajtót? **A tanu:** Bezártuk, természetesen csak ugy szokás szerint kilincscsel, de azt sem állithatom biztosan, hogy bezártuk, mert nem figyeltem, bementem és leültem. **Az elnök:** Ötükön kivül más nem volt senkisem ott? **A tanu:** Nem. **Az elnök:** És meddig tartott a dolog, ha 8-kor bementek? **A tanu:** Fél tizig, olyformán, biztosan nem tudom; 10 nem volt egészen, mikor haza mentem. **Az elnök:** Kihallgattatása alkalmával 11 órát mondott. **A tanu:** Bocsánatot kérek: nem tudom; lehet, hogy *10-nel később volt.*

Az elnök: Körülbelül 11 óráig voltak jelen, azt mondja a templomban? **A tanu:** Akkor tévedés volt az irásban.

Az elnök: Hát *Scharf József* nem volt ott, mert csak öten voltak? **A tanu:** Lehet, hogy bejött, mert ő

gyujtotta meg a gyertyát. Jött és ment; arra nem emlékszem biztosan, hogy ott volt. **Az elnök:** Mert mikor kihallgattatott, határozottan állitotta, hogy Scharf József nem volt bent. **A tanu:** Mondom, hogy nem állithatom bizonyosan, hogy bent volt-e vagy kiment. Hogy történt, nem emlékszem.

Az elnök: *Braun* Ábrahámot látta-e még azon a napon? **A tanu:** Arra sem emlékszem, láttam-e, vagy nem, mert nem kisértem figyelemmel, hogy láttam-e vagy nem. **Szeyffert:** Grossberg Leóról, 241-ik naplószám alatt, szept. 6-ról egy jegyzőkönyv van, mely arra a kérdésre vonatkozik, melyet most tenni méltóztatott, hogy *Braun Ábrahám április 1-én beteg lett volna.*

Az elnök: Erre később fogunk jönni.

Friedmann: Kérdésem van a tanuhoz. Minő árkülönbség volt a bor és pálinka mérésére nézve? Hogyan mérték azelőtt és hogyan mérték azután, és hogyan mérik ma? **A tanu:** Azelőtt mértük 25 krjával literjét, de akkor hallottam, hogy ő valamivel olcsóbban méri; nem tudom, épen mennyivel. Azelőtt 28 kr volt literje, a megállapodás után 24 krral mértük. Ha valaki 4 liternél több bort vett, 22 krral, fél litert pedig 14 krral, és ma is ugy áll az ár.

Friedmann: Mikor kijöttek a templomból, merre látta menni az idegen saktereket? Braunt és Schwarczot? **A tanu:** Azt láttam, hogy a falu felé indultak. **Friedmann:** A gát felé? **A tanu:** Igen, a gát felé. **Friedmann:** Nem vette észre, hogy megállottak? **A tanu:** Nem. **Friedmann:** Körülbelül a templomtól mennyi távolságra lehettek akkor, mikor maga befordult a maga lakása felé, Uj-falu felé? **A tanu:** Talán lehettek 30 ölre. Olyanra gondolom.

Heumann: Scharf gyujtotta meg a gyertyákat szombaton este, a mikor a templom pitvarában tanácskoztak? **A tanu:** Azt sem tudom. Nem tudom, Scharf-e vagy a fia. **Heumann:** Lámpa volt-e, vagy gyertya? **A tanu:** Gyertya. Kis milli-gyertya, vagy talán fagygyugyertya. **Székely:** Ki nyitotta ki a templom ajtaját este, nem emlékszik rá? **A tanu:** Nem tudom.

Elnök: Üljön le. Einhorn Mór!

Bevezetik **Einhorn Mór tanut.**

Einhorn Mór az általános kérdésekre előadja, hogy született Eszláron, 24 éves, izr. neje, gyermeke s egy kis boltja van.

Az elnök: Igaz-e az, hogy a t.-eszlári metszői állás megüresedett? **A tanu:** Igaz. **Az elnök:** És azt a hitközség betölteni akarta? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Jelentkeztek-e valamikor erre a helyre valami idegen metszők? **A tanu:** Igen, **Az elnök:** Mikor volt ez? **A tanu:** Azon héten történt; bizonyosan nem tudom, hogy mikor, csak pénteken érkeztek, azt tudom. **Az elnök:** Melyik pénteken volt az? **A tanu:** Ugy nevezték nálunk: nagypéntek. **Az elnök:** Tehát a husvétot megelőző pénteken? **A tanu:** Akkor. **Az elnök:** Hányan voltak? **A tanu:** Hárman. **Az elnök:** Tudja-e, hova valók voltak? **A tanu:** Igen, egyik volt Téglásra való, egy másik Tarczalra, egy meg a tisza-löki. **Az elnök:** Ismerte őket? **A tanu:** Azelőtt nem ismertem. **Az elnök:** Tartottak-e ezek aztán valami próbaimádságot? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Mely napon volt az? **A tanu:** Pénteken este és szombaton,

Az elnök: Szombaton mikor mentek a templomba?

A tanu: Félkilencztől kilenczig, e tájon.

Az elnök: És kijöttek? . . .

A tanu: Tizenegy óra körül.

Az elnök: Maga is ott volt a templomban? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** És mindjárt haza távozott? **A tanu:** Igen.

Az elnök: Kinek a társaságában?

A tanu: Van Ófalu is, Ujfalu is; hát mi eltértünk, az ujfalusiak Ujfaluba, az ófalusiak mentek Ófaluba.

Az elnök: De kinek a társaságában ment maga?

A tanu: Akkor elindultunk *Grossberg* Leon, *Szüszmann* Jakab s a *tarczali* metsző Ujfalu felé.

Az elnök: Egyszerre indultak el?

A tanu: Igen.

Az elnök: A tarczali metsző is ezekkel volt?

A tanu: Mi velünk jött.

Az elnök: És azután, kinek a lakása van előbb, a magáé-e vagy Szüszmanné?

A tanu: Előbb van az Einhorn Józsefé, azután az enyém volt, azután a Szüszmanné.

Az elnök: Hát maga visszatérvén haza, látta-e, hogy Szüszmann és a metsző elhaladnak háza előtt?

A tanu: Azt határozottan nem tudom megmondani, mert én bátyámmal egy kissé előbb jöttem, betértünk, nem voltam képes figyelemmel kisérni, hogy oda mentek-e, vagy valahová, de azt tudom, hogy velünk jött az uton.

Az elnök: De azt állitja a bátyja épen, hogy Szüszmann nem ment magukkal?

A tanu: Egy darab uton igen. Nem mondom, hogy hazáig.

Az elnök: Söt ellenkezőleg, bátyja azt állitja, hogy Szüszmann a templom mellett maradt a metszővel és maguk előre mentek.

A tanu *hallgat.*

Az elnök: Ugy van, ugy mondta.

Einhorn József: A templomból, kérem alásan, kimentünk mi ketten, és ők jöttek utánunk.

Einhorn Mayer: Kijöttünk, egy kevés uton elindultunk együtt.

Az elnök: De előbb világosan azt mondta, hogy együtt mentek?

A tanu: Hát tévesztettem.

Az elnök: Hát a másik két metsző látta-e, mikor a templomból kimentek?

A tanu: Igen is.

Az elnök: És látta őket, hogy merre mentek?

A tanu: A bel faluba mentek.

Az elnök: És meddig kisérték őket szemmel?

A tanu: Csak a mikor elfordultunk a templomtól, mert én azután nem néztem hátra, hogy kivel mennek és merre mennek.

Az elnök: Hát csak annyit látott, hogy elindultak Ó-Falu felé?

A tanu: Igen.

Az elnök: *Braun Ábrahámot* látta-e ugyanakkor a templomban?

A tanu: Nem emlékszem rá.

Az elnök: Midőn kihallgattatott *Buxbaumra* vonatkozólag azt állitotta: *«azt biztosan tudom, hogy sem előttem, sem velem nem ment, később jöhetett.»*

A tanu: Ott is ugy mondtam: előbb kijöhetett, de velünk nem jött, csak egy darabon jöttünk együtt. Lehet, hogy akkor eltévesztettem és most jobban emlékezetembe jött, hogy miként volt.

Az elnök: Akkor közelebb állt a dolog megtörténtéhez, tehát akkor jobban kellett emlékeznie, mint ma.

A tanu: Hirtelen nem tudtam rágondolni.

Az elnök: Nem volt hirtelen, mert először kihallgattatott május 26-ikán, ez a vallomás pedig szól szept. 6-áról.

Eötvös védő: Ismerte-e maga Solymosi Esztert? **A tanu:** Ismertem, mert ő is Ujfaluban lakott és lakásom előtt többször elment. **Eötvös:** Sok lakója van Ujfalunak? **A tanu:** Van bőven. **Eötvös:** Van-e ötven ház benne? **A tanu:** Több van. **Eötvös:** Sokszor látta Esztert? **A tanu:** Mikor arra ment, mert épen az utczában lakom, többször láthattam; figyelemmel nem kisértem, de ismertem. **Eötvös:** Bizonyosan meri mondani. **A tanu:** Bizonyosan merem mondani, hogy ismertem.

Eötvös: Egy kérdésem volna a tanuhoz, mely a dadai hullára vonatkozik. **Az elnök:** Ennek majd később lesz helye. **Eötvös:** Akkor kérem a tanut itt tartóztatni.

Friemann védő: Eltérés van a vizsgálat alkalmával vallomása és mostani vallomása közt. Fel lett-e olvasva magának azon jegyzőkönyv? **A tanu:** Fel. **Friedmann:** Hát miért irta alá, ha oly dolgokat tartalmazott, melyek nem valók? **A tanu:** Hirtelen nem tudtam és ijedtemben megvallottam, a mint van. **Friedmann:** De ha felolvasták, akkor csak hallotta; tudta hát, hogy mit hallott? **A tanu** (gondolkozik): Ugy lehet, hogy jobban emlékezetembe jött most, hogy és miként jöttünk ki a templomból, mint akkor. **Heumann** védő: Mitől ijedt meg? **A tanu:** Hogy oly hirtelen behivtak.

Az elnök: Első kérdésemre azt mondotta, hogy most jobban emlékszik: e fölött nem kell vitatkozni. **Friedmann** védő: Nagyságodnak igaza van; azt is felelte, hogy jobban emlékszik most, de azt is, hogy zavart lett. (Tanuhoz): Mitől ijedt meg? **A tanu:** Olyan rettegésben voltam, hogy ismét behivtak minket. Gyönge szivü vagyok, megijedtem.

Hogy volt letartóztatva Einhorn?

Friedmann: Letartóztatva nem volt? **A tanu:** A községházánál 1—2 napon, azaz többször letartóztatva voltam.

Eötvös védő: Mikor volt letartóztatva?

A tanu: Akkor is, mikor Smilovics és Hersko ott voltak.

Eötvös: Mennyi ideig?

A tanu: Vagy három napig.

Eötvös: Hol volt elzárva?

A tanu: Csak az udvaron; nem volt szabad haza menni.

Eötvös: Éjjel-nappal ott volt?

A tanu: Nem, csak nappal.

Eötvös: Hát hogy mondhatja akkor, hogy három nap volt?

A tanu: Három nap fel voltam hiva; ott le voltam tartóztatva, nem volt szabad sehova se menni.

Eötvös: És ott kik őrizték magát?

A tanu: Azok a hajduk voltak; azt mondták, hogy nem szabad hazamenni, se ide, se oda.

Eötvös: Mikor volt ez körülbelől?

A tanu: Mikor Smilovics és Hersko Dávid is ott volt.

Eötvös: Hónapra, napra nem emlékszik?

A tanu: Nem emlékszem.

Eötvös: Legelőször Nyiregyházán hallgatta ki a vizsgálóbiró?

A tanu: Igen.

Eötvös: Akkor le volt tartóztatva?

A tanu: Három napig szintén.

Eötvös: Hol volt letartóztatva?

A tanu: Itt a megyeházánál. Szintén be voltunk rendelve; pünkösdkor történt.

Eötvös: Ebben a megyeházában?

A tanu: Nem, lenn az alsó részen.

Eötvös: Be volt zárva az ajtó?

A tanu: Nem.

Eötvös: Hát hagyan voltak?

Tanu: *Csak a gangban voltunk.*

Eötvös: *Hát kimenni nem volt szaba?*

Tanu: *De szabad volt.*

Eötvös: Hát akkor mit beszél, hogy le volt tartóztatva? Mikor először kihallgatta a vizsgálóbiró, maga hallgatta ki, vagy két ur is volt ott, mikor kihallgatta?

Tanu: Csak maga volt.

*

Folytattatván a tanácskozás, bevezetik **Klein József tanut.**

Klein József született Vencsellőn, 42 éves, nős, gyermekes, napszámbol él Eszláron, az Ófaluban lakik.

Az elnök: A mult évi maguk husvétját megelőző szombaton jelen volt-e maga a templomban?

A tanu: Igen voltam.

Az elnök: Idegenek voltak-e ott?

A tanu: Arra nem emlékszem.

Az elnök: Metszők nem voltak?

A tanu: Voltak.

Az elnök: És tudja-e, hogy honnan jöttek?

A tanu: Egyik Téglásról, másik Tarczalról, a harmadik Tisza-Lökről.

Az elnök: Már akkor tudta?

A tanu: Tudtam.

Az elnök: Azt is, hogy hijják őket?

A tanu: Azt nem tudtam.

Az elnök: Koldus-zsidó volt-e ott?

A tanu: Azt nem láttam, nem ügyeltem rá.

Az elnök: Az imádság mikor kezdődött és végződött?

A tanu: Kilencz órakor kezdődött és végződött ¾11-kor. **Az elnök:** A templomból egyszerre jött ki a közönség? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** A metszők is? **A tanu:** A metszők is. **Az elnök:** Hol voltak elszállásolva a metszők? **A tanu:** Azt most már tudom, de akkor nem tudtam. **Az elnök:** Ügyeltek-e rájuk, hogy a metszők hazamennek-e. vagy nem? **A tanu:** Én nem ügyeltem arra akkor, mert nem egy trupban jöttünk. **Az elnök:** Abban a csoportban, melyben maga ment, volt-e metsző? **A tanu:** Abban nem volt. **Az elnök:** Különösen maga kiknek a társaságában távozott? **A tanu:** Grosz, Farkas és Rosenberg Hermann, Guttmann Ladányról, ezekkel jöttem; majd előre, majd hátra, egyformán nem jöhettünk, de épen nagyon mindenkire nem emlékszem. **Az elnök:** De különösen kire emlékszik? **A tanu:** Guttmann Józsefre Ladányról, Grósz Farkasra, Rózenberg Hermannra.

Az elnök: Mikor kihallgatták, akkor Guttmant, nem is emlitve, csak Weiszsteint és Rózenberget emlitette. **A tanu:** Weiszsteinre se emlékszem, mert 7—8 hétre azután kérdeztek. **Az elnök:** De épen ellenkezőleg Weiszsteint és Rozenberget nevezi meg különösen. **A tanu:** Weiszstein? Hát akkor bizonyosan vele jöttem, hanem hol elhagytam, hol előre mentem, mert az ut hosszu. **Az elnök:** *Taubot* látta-e maga a templomból kijönni? **A tanu:** Én előre ehjöttem, nem láthattam, előbb kijöttem, egy, két, három perczczel.

Az elnök: Megint *ellenmondás*, először azt mondta, hogy előbb elhagyták a többiek a templomot, most meg már maga előre ment. **A tanu:** Természetesen kijöttünk, hogyan, nem tudom. Kijönni kijöttünk, többet nem tudok.

Az elnök: De hát a többiek is kijöve haladtak előre magával? szólt valakivel? látta Rozenberget?

A tanu: Igen, kérdőre vontam Guttman Józsefet, hogy miért nem tart gyülést azután metszőpróba előadást tartottak, hogy kit fognak választani. Kérdeztem, nem tudtak felelni reá semmit, én azután mentem tovább.

Tóth Boresa „veszedelme.“

Az elnök: Römer Jakabhoz eljárogatott maga gyakrabban? **A tanu** Igen.

Az elnök: Mert ennél lakott egy szolgáló, Tóth Borbála, a ki a vizsgálóbiró által kikérdeztetett; tudja, hogy Tóth Borbála mit látott?

A tanu: Azt tudom.

Az elnök: Mi volt az?

A tanu: Hogy megmértem egy metszővel együtt.

Az elnök: Ugyan mikor volt ez?

A tanu: Én nem tudok semmit: hanem többen azt mondták, hogy az a hir, hogy állitották azt a hazug pletykát, én később haza jöttem, mert Alter urnál voltam.

Az elnök: Az más, hanem, hogy a vizsgálóbiró feltette azt a kérdést, hogy *Tóth Borbálát Römerrel együtt megmérték volna*, maga mit felelt?

A tanu: Én mit feleltem? azt, hogy nem igaz, hogy nem tudok semmit, különben én vissza sem emlékszem erre, nem is mondták nekem, hogy mértem volna, vagy hogy. . .

Az elnök: Ismeri maga ezt a *Tóth Borbálát?*

A tanu: Igenis ismerem.

Az elnök: Megbizást adott-e neki?

A tanu: Igen, egykor az udvaron volt egy rakás belindek, mondtam, hogy szedje a levelet, erre adtam neki megbizást, más egyébre nem.

Az elnök: Megbizta, hogy szedje a belindek levelet?

A tanu: Igen, szombaton reá ér, akkor nem ad neki a főnöke dolgot.

Az elnök: Tehát volt magának czélja a belindekkel?

A tanu: Igenis.

Az elnök: Micsoda?

A tanu: Lakott egy Deutsch nevü. . .

Az elnök: Tehát eladás végett?

A tanu: Igen.

Az elnök: Tehát *miért mondta maga Tóth Borbálának, hogy este vigye azt hozzá?*

A tanu: Ezt nem mondtam. én csak azt mondtam egyszerüen, hogy szedjen, egy Deutsch nevü kereskedő, ez adta a megbizást, hogy szedessek.

Kihallgatják **Löwenthal Salamont.**

Löwenthal Salamon született Eszláron, 36 éves, nős családos O-Faluban lakik, van egy kevés vagyona.

Az elnök: A mult évi zsidó husvétet megelőző szombaton volt-e a templomban?

A tanu: Igen.

Az elnök: Idegen metszők is voltak ott? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Ismerte azokat? **A tanu:** Akkor ismertem meg őket, az előtt nem láttam. **Az elnök:** Részt vett végig az isteni tiszteletben? **A tanu:** Igen. **Az elnök:** Meddig tartott, mikor ment be, mikor jött ki? **A tanu:** Kilencz óra táján mentünk be, fél 11 órakor jöttünk ki. **Az elnök:** Nem tartott az isteni tisztelet tovább, mint máskor? **A tanu:** Nem. **Az elnök:** A templomból, kikkel jött ki maga, kikkel ment haza?

A tanu: Mindnyájával, kik azon faluba tartoznak.

Az elnök: Kikre emlékezik mégis különösen, hogy a maga társaságában lettek volna?

A tanu: Emlékszem többekre, ott voltak velünk: Klein, Römer, Weiszstein, Junger.

Az elnök: Ezek egyike sem emlékezik magára? sem Römer, sem Weisztein? A metszők eltávozására nézve mit tud?

A tanu: Rosenbergig velem jöttek, ott bementek.

Az elnök: Rosenberg lakik tehát legközelebb s maga nem is tudja, meddig maradtak a metszők Rosenbergnél?

A tanu: Nem tudom.

Az elnök: *Látta Taubot* kijönni a templomból?

A tanu: Igen, mindnyájan együtt jöttek.

Az elnök: Látta haza is menni?

A tanu: *Csak Rosenbergig láttam.*

Az elnök: Látta Taubot is, hogy bement Rosenberghez.

A tanu: A háznál láttam csak.

Az elnök: Ötet és a három idegen metszőt?

A tanu: Ő volt a harmadik.

Az elnök: Melyik volt a két idegen metsző?

A tanu: Akkor bizonyosan nem ismertem a Téglásról való metsző nevét, a löki volt Schwarcz, a harmadik Taub volt.

Az elnök: Hát a harmadik idegent látta-e hogy hova tért be? **A tanu:** Nem láttam, csak hallottam, hogy Ujfaluba ment; ezt csak a templomban láttam. **Az elnök:** Látta-e továbbá a metszőket a szombaton? **A tanu:** Nem. **Az elnök:** Vasárnap sem látta? **A tanu:** Nem. **Az elnök:** Nem látta többé egyáltalán? **A tanu:** Nem emlékszem.

Az elnök: A vizsgálóbiró feltette volt magának azt a kérdést, hogy állitja-e azt, hogy szombaton délután csak is Römer Jakab és Klein József társaságában ment haza a templomból?

A tanu: Én azt mondtam akkor, hogy többen is mentek, de hogy ők is fognak-e emlékezni, hogy én velök jöttem, nem mondhatom; nem tudom, hogy ők is emlékeznek-e erre.

Az elnök: De mások is voltak?

A tanu: Hogy ne, többen voltunk.

Az elnök: Mert épen az iránt tétetett fel a kérdés, hogy vajjon csak Römer és Klein társaságában ment-e haza, és maga azt felelte rá, hogy csak evvel a kettővel ment?

A tanu: Nem lehet, nem tudok róla, mert voltunk tizenöten-tizenhatan is.

Az elnök: Itt a vallomása.

A tanu: Én emlékszem, hogy többen is voltak, de hogy a többi is fog-e emlékezni, hogy én voltam-e vele, azt nem állithatom, mikor jöttek 15-en, 16-an.

Az elnök: De van még egy eltérés az akkori és a mostani előadása közt; nevezetesen az, hogy most határozottan emlékezik arra, hogy tavaly magával együtt, vagy egy időben az idegen metszők is haza mentek; mikor pedig kihallgattatott, akkor következőleg beszélt: arra emlékezem, hogy Taub akkori metsző ugyanazon időben haza jött az Ó-Faluból, de hogy az idegen metszők jöttek-e s melyikük jött az Ó-Faluból, azt nem tudom.

A tanu: Nem tudok róla, én csak annyit mondtam, hogy a harmadikat nem ismertem, hogy a téglási vagy a tarczali volt-e.

Az elnök: Nem arról van a szó, hanem hogy mikor kihallgattatott, határozottan állitotta, hogy nem tudja, hogy a metszők Taubbal együtt mentek volna hazafelé, most meg állitja.

A tanu: Akkor ugy mondtam, hogy hárommal jöttem haza. **Az elnök:** Hogy lehet aztán, hogy vallomásában mégis ugy van? **A tanu:** En nem olvastam, nem tudom, hogy mit irtak oda, akkor is ugy állitottam, megmondom a vizsgálóbiró előtt is.

Székely védőügyvéd: Rosenberg kapujától nem ment Taub „egyedül maga? **A tanu:** Rosenbergtől? **Székely:** Mikor megérkezett Rosenberg elé? **A tanu:** Nem láttam. **Székely:** Felolvastatott maga előtt a jegyzőkönyv a vizsgálóbiró ur által? **A tanu:** Nem emlékszem. **Székely:** Erre csak emlékeznie kell! **Az elnök:** De alá is irta. **A tanu:** De én tudom bizonyosan, hogy akkor is mondtam, hogy hárommal jöttünk haza. **Székely:** Nem tudja, hogy felolvasták-e? **A tanu:** Nem emlékezem rá, nem sokáig tartott.

Eötvös: Löwenthal mikor lett maga a vizsgálóbiró által kihallgattatva? **A tanu:** Már utólja felé, mikor ott volt a vizsgálóbiró. **Székely:** Az összel vagy a nyáron? **Friedmann:** Szeptember 7-én. **Eötvös:** Maga a vizsgálóbiró hallgatta-e ki, vagy a vizsgálóbiró ur mellett még más is volt? **A tanu:** Nem volt senki mellette, csak én magam. **Friedmann:** (az elnökhöz) Kérem nagyságodat, van-e irnok aláirva? **Az elnök:** Nincs.

Taub vádlott: Alásan kérek egy szót, a mint észrevettem, ebben a három tanu kihallgatásában egy kicsit tévednek; ugy látszik, hogy nem értik, hogy mit kérdeznek tőle, mert egyik azt mondja, hogy kimentünk együtt, de vele nem mentünk, mert mikor mentünk a templomból . . .

Az elnök: Maga arról ne beszéljen, hogy a tanuk, mit mondanak, hanem, ha van valami kérdése, azt felteszem, de ne birálja azt, hogy vajjon ők igazat szólnak-e.

Taub: Csak azt akartam kérdeni, hogy lehet elbeszélni, hogy ezek ugy jönnek ki, mint a vizsgálat alatt?

Az elnök: Nem értem.

Heumann: Össze akarja a dolgot egyeztetni.

Az elnök: Nem értem, hiszen semmi összeegyeztetést nem tesz.

Következik **Lichtmann Jakab** kihallgatása.

Lichtmann Jakab: Született Borsodmegyében, Zsadányban, 42 éves, nős, gyermekes, haszonbérlő Eszláron. Előadja, hogy tavaly husvét előtti szombaton jelen volt a templomban a próbakönyörgésnél, midőn Schwarz, Buxbaum és Braun pályáztak a metszőségre.

Az elnök: Tudta-e előre, hogy miért jöttek ezek Eszlárra?

A tanu: Határozottan nem emlékszem, hogy tudtam-e mindegyikről, de Schwarczról határozottan tudtam, hogy azért jött.

Az elnök: Előbb beszélt önnel?

A tanu: Igenis.

Az elnök: Mikor volt a választás; akkor vagy később?

A tanu: A választás később ejtetett meg.

Az elnök: A próbakönyörgés alatt együtt volt velök a templomban?

A tanu: En később jöttem, és valamivel előbb mentem el, mint a többiek, mert mindig ugy teszek, legkésőbben megyek be, és leghamarabb ki. (Derültség a közönség körében.)

Az elnök: Azt tudja-e, hogy kijövet miként oszlottak szét?

A tanu: Határozottsággal nem emlékszem.

Az elnök: Akkor nap volt-e még a templomban?

A tanu: Voltam este, de nem azon czélból, hogy imát mondjak, hanem, mert felkérettem korcsmárosom Szüszmann által és Einhorn József által a mennyiben az italmérés ára felett valami viszály volt közöttük. Felkértek, hogy ha lehetne köztük valami egyezkedést létrehozni, hogy egymást ne rontsák és egyik vagy másik azon helyzetbe ne jusson, hogy a haszonbért volna képes fizetni. E czélból' bementünk nem a templomba, de az előpitvarba, a mennyiben szokás, ha valami kiegyenlités van egyik vagy másik fél közt, vagytanácskozást akarnak tartani, nemcsak Eszláron, demindenütt az imaház előszobájában ejtik meg a tanácskozást.

Az elnök: Mikor mentek a templomba ezen egyezkedés végett?

A tanu: Bocsánatot kérek tekintetes törvényszék, tüzetesen visszaemlékezni reá nem tudok, valószinüleg 8 óra tájban, határozottan nem mondhatom.

Az elnök: És hosszan tartott a tanácskozás?

A tanu: Másfél óráig, vagy egy és háromnegyedig.

Az elnök: Hányan voltak ott együtt jelen?

A tanu: (gondolkodva) Römer volt, a két Einhorn, Szüszmann és ha jól emlékszem, Groszberg is.

Az elnök: Ki adta a világot? gyertyát vagy lámpát? **A tanu:** Rendesen, ha be szoktunk menni, van ott gyertyamaradvány, vagy egész gyertya.

Az elnök: Nem volt ott valaki, a kire a dolog nem tartozott? **A tanu:** Meglehet, hogy Scharf vagy fia.

Az elnök: Tehát a templomban az egyezkedés egy óráig vagy másfél óráig tartott? **A tanu:** Másfél vagy egy és haromnegyed óráig, olyanformán. **Az elnök:** De az állittatik, hogy sokkal tovább tartott, hogy 11 óráig tartott? **A tanu:** Azt már határozottsággal mondhatom, hogy nem.

A sztropkói-ut:

Az elnök: Rosenberg Hermannak modott-e valami megbizást a mult esztendő jun. közepén?

A tanu: (Gondolkozva.) Ha méltóztatik megmondani, hogy miféle ügyben adhattam neki, de igy határozottan nem emlékszem.

Az elnök: Valami leánynak a keresésére nézve.

A tanu: Igen, mondtam neki, hogy valami levél jött, ugy gondolom *Sztropkó* vidékéről, melyben azt irták, hogy van ott egy lányka, a ki hasonlit az elveszett lányhoz, meglehet, hogy a levelet is átadtam neki.

Az elnök: És tovább nem folyt ön be a dologba?

A tanu: Nem.

Az elnök: Azt sem tudja, hogy elment-e ezután oda Rosenberg vagy nem?

A tanu: Igen, azt tudom.

Az elnök: Mondta magának, hogy el fog menni?

A tanu: Arra nem emlékszem, hogy határozottan mondta-e, hanem azt tudom, hogy tudomásom volt róla.

Az elnök: Arról is, mikor visszajött?

A tanu: Igen.

Az elnök: Milyen időben esett ez a mult évben?

A tanu: Azt tudom kérem, hogy akkor be voltam rendelve kihallgatás végett.

Eötvös: (Lichtmann Jakabhoz) Hányszor lett kihallgatva ez ügyben, mióta az folyik?

Lichtmann Jakab: Ezen ügyben ki lettem hallgatva, mikor az izraelitáknak pünkösdjük van, nem emlékszem a napra, hányadikán, a nagyságos ur kérdezte és én feleltem reá. Továbbá be voltam rendelve Lökre, ott voltam tartóztatva két napig, feleségem is be volt rendelve, de akkor a kihallgatás nem volt megejtve. Be voltam egyszer rendelve, arra emlékszem, mert cséplés ideje volt és a cséplőktől kellett elmenni Tisza-Eszlár községbe, de ott nem hogy kihallgattak volna, hanem az égbe kellett néznem, daczára annak, hogy mondtam azon hajdunak vagy ki volt, hogy fájós szemeim vannak. Megkapta és igy (mutatja) felrántotta a fejemet.

Eötvös: Tiszalökön le volt tartóztatva?

A tanu: Igenis.

Eötvös: Talán csak internálva, ott tartóztatva, de bezárva nem?

A tanu: Nem, bezárva nem, de elég volt nekem abból ennyi is.

Eötvös: Hát miként? élő szóval jelentette ki a vizsgálo biró, hogy le van tartóztatva vagy irásban?

A tanu: Kérem, kiküldtek értem, a napra én tüzetesen nem emlékszem vissza, hanem jegyzőkönyvet vezettem magamnak s otthon tudnám, hogy melyik nap történt. Jelentkeztem a vizsgáló biró urnál és a szolgabiró hivatalban kellett várnom két vagy három óráig és azután a vizsgáló biró ur azt mondta, hogy mehet be a városba, mondja meg kinél fog tartózkodni; kérvekértem, engedjen el, ha szükség nincs reám és mivel hogy cséplés ideje volt, nem akartam ott tartózkodni, mert dolgom volt. «Tessék, azt mondja a vizsgálóbiró ur, bemenni a városba, távozni egyáltalában nem engedem, mert nem tudjuk, melyik perczben lesz magára szükség.» Akkor én kijelentettem, hogy nem lehet ez. Ujra mondta, hogy el ne távozzam. Estefelé kimentem ismét, hogy ha megengedné, hogy mégis haza mehessek, legalább hálásra. Akkor nem találtam a vizsgálóbiró urat. A pandur azt mondta: «nekem hazamennem nem szabad; én kin lévén a szolgabirói hivatalnál, jön a pandur elém és az azt mondta, hogy épen most voltam a vizsgálóbiró urnál, és az azt mondta, hogy mondjam el Lichtmann urnak, hogy innét ne távozzon el, hálásra is itt kell maradnia. Én kerestem a vizsgálóbiró urat, de nem találtam, mert nem engedtek felmenni. A kertben egy őr azt mondta, hogy arra felé senkinek sem szabad menni. E szerint nem kérhettem magam a vizsgálóbiró urat, hogy engedje meg, hogy haza mehessek. Másnap pénteken délelőtt jött egy pandur s tudatta velem, hogy nincs rám szükség, menjek haza.

Eötvös: Ki sem hallgattatott?

A tanu: Nem, sem feleségem, ki szintén ott volt, sem én.

Eötvös: Előbb azt mondta, hogy jegyzőkönyvet is vezetett, *miféle jegyzőkönyv* volt az?

A tanu: Jegyzőkönyvet vezettem, hogy láttam, hogy Eszláron oly dolgok történnek, milyenek történnek. Az embernek minden percztől félni kellett, láttam, hogy *engem is uton lépten mindenütt nagy figyelemmel kisérnek*, de egyszersmind tudomásomra jutott, hogy *ki van küldve csekély személyem ellen kém.* Tehát, hogy igazolhassam mindenkor az alibit, vezettem a jegyzőkönyvet.

Eötvös: Bemutatta ezen jegyzőkönyvet a vizsgálóbiróságnak?

A tanu: Nem mutattam be, de volt eset, midőn a vizsgálóbiró ur előtt kinyilatkoztattam, nevezetesen az első és második jegyzőkönyv felvételénél, hogy visszaemlékezem azon időre, midőn volt egy igazgató ur Kassán, Imre Lőrincz volt a neve, ki azt mondta mindig a deákoknak: jó az embernek mindig óvatosnak lenni s azért ő naplót vezetett.

Az elnök: Tehát e példa vezette?

A tanu: Nem ez vezetett, csak azt akartam kihozni belőle, hogy azon tanitó szavaira visszaemlékezve, ezentul én is jegyzőkönyvet vezetek.

Friedmann: Vacsorált-e Lichtmann ur, mielőtt a templomba ment, vagy csak ezután vacsorált? Hogy felelevenitsem emlékezetét, figyelmeztetem, hogy vendégei voltak.

A tanu: Nem voltak semmi vendégeim (közbeszólás: a másik Lichtmannál volt.)

Friedmann: Hát nem emlékezik mikor vacsorált?

A tanu: Nem emlékszem, némelykor vacsorálok, némelykor nem is.

Az elnök: Mondja csak meg, hogyan vette észre, hogy ügyelnek magára, és hogy kémeket tartottak? Kiket ért a kémek alatt, kik ügyeltek, kik kémkedtek maga után?

A tanu: Arra figyelmet nem forditottam, hogy kik, csak annyit tudok, hogy a vizsgáló ur maga mondotta nekem: vigyázzon Lichtmann magára, mert maga után kémkedtetni fogok. Erre határozottan emlékszem.

Az elnök: És hitte is, hogy a vizsgálóbiró kémkedtetni fog?

A tanu: A mennyiben a vizsgáló biró ur maga volt szives figyelmeztetni, nem lehetett abban kétségem.

Az elnök: Tudta azt is, hogy a vizsgáló biró rendelkezése alatt vannak emberek is kémkedésre?

A tanu: Hogy erről meggyőződést szerezhettem volna, azt nem mondhatom.

Az elnök: Tehát abból meritette ezen feltevést, mert a vizsgáló biró ur mondta, hogy vigyázzon magára, mert felügyelet alatt van?

Eötvös: itt a vizsgálati iratokban nyoma vau, hogy egy alkalommal ön ellen vizsgálat vagy kihallgattatás teljesittetett azért, mert *Huri Andrással* fontos dolgokról beszélt. Az asszonyok jelentették, s erre nézve Huri András is kihallgattatott, az asszonyok is kihallgattattak. Tud-e erről valamit?

A tanu: Annyit tudok kérem, hogy kihallgatáson voltam és arra a jegyzőkönyvre határozottan emlékszem is: többször mondtam a tek. vizsgáló biró urnak, hogy Hurival én nem emlékszem, hogy beszéltem volna, de a vizsgáló biró mindig azt mondta, de igen beszélt, és ha beszélt, mit beszélt? Én mondtam, hogy egyátalában nem beszéltem, nem emlékszem rá, hogy beszéltem volna; de ha beszéltem volna is, meglehet a marha átszállitás végett, vagy gazdálkodási ügyben.

Eötvös: Hát miért éppen gazdálkodási ügyben? hát micsoda viszonyban volt maga Hurival?

A tanu: Nálam béresgazda volt.

Eötvös: Mióta ez az eszlári vizsgálat folyt, kapott-e ön levelet a nyiregyházi rabbitól? egyszer egy talyigás ember vitte volna.

A tanu: Nem kaptam én semmiféle levelet.

Eötvös: Tehát nem kapott semmiféle levelet.

Elnök: Egy kissé homályos a felelet, melyet hallottam. *Huri Andrással való beszélgetésre* nézve azt mondta ön, hogy a vizsgálóbiró magát folytonosan kérdezgette a beszélgetések felől.

A tanu: A vizsgálóbiró kérdezte tőlem egy pénteki napon, mit beszéltem én Huri Andrással. Mondtam, én nem emlékszem, hogy azon napon beszéltem volna Huri Andrással; még több izben ismételtem is, de annyira zaklatott a vizsgáló biró ur, hogy kifogytam a türelemből, és azt mondtam, ha beszéltem volna is vele valamit, csak is gazdálkodási ügyben beszéltem ökörszállitási ügyben, valami ilyen ügyben, de határozottan mondhatom, hogy nem beszéltem.

Az elnök: Hát nem egészen ugy van, mert megengedte vallomása szerint, hogy beszélhetett vele.

A tanu: Több izben zaklatott, pressziót gyakorolt reám.

Az elnök: Pressziót, ezzel a kérdéssel?

A tanu: Nem ezzel, hanem átalában a kérdésekkel.

Bevezetik **Lichtmann Mórt.**

Lichtmann Mór: Született Monokon, 68 éves, nős, gyermekes, gazdálkodó Eszláron. Emlékszik arra, hogy mult évi husvétkor nehány idegen sakter volt Eszláron, s azok ott próba-imádkozást tartottak. **Az elnök:** Hárman vagy többen voltak? **A tanu:** Ugy hiszem hárman. **Az elnök:** Jelen volt-e a templomban kezdetétől végig? **A tanu:** Azt nem tudom már határozottan, mert feleségem beteg volt, de hogy benn voltam, azt bizonyosan tudom. **Az elnök:** Körülbelül mikor kezdődött és mikor végződött az istentisztelet? **A tanu:** Gondolom, mint szokás, 8 órakor szoktak bemenni és ha együtt vannak, kezdődik az istentisztelet, mert nincs biztos idő. Nem tudom hát biztosan megmondani az órát.

Az elnök: Tud-e arra határozottan felelni, vajjon a templomba egyedül ment-e vagy többekkel?

A tanu: Annyit tudok, hogy én mentem és a fiam Lichtmann Jakab, az szokott szombaton hozzám jönni és együtt megyünk a templomba. Akkor is együtt mentünk.

Az elnök: Tudja-e, hogy a metszők kijövet a templomból ott maradtak-e vagy tovább mentek?

A tanu: Esedezem, a mi azt illeti; határozottan nem mondhatom, mert feleségem olyan nehéz beteg volt, hogy az volt az eszemben akkor is, nem néztem ki hová megy, hanem csak arra, hogy szabaduljunk.

Wollner „alibije.“

Az elnök: Hát arra emlékszik-e, hogy az ebédnél egyedül családja volt-e jelen, vagy voltak-e ott vendégek is?

A tanu: Azt tudom, hogy az idegen sakterek közül egy sem volt nálam.

Az elnök: Más idegen sem?

A tanu: Lehet, hogy valamely szegény ember, mint szokott történni, hogy alamizsnát kér.

Az elnök: És ha szegény ebédel magánál, az asztalhoz ülteti őt?

A tanu: Azt nem mondhatom, mikor hová. Ha tisztességesen van öltözve, mint tisztességes embert az asztalhoz is szoktuk ültetni.

Az elnök: Emlékszik-e arra, hogy azon a szombaton milyen koldus ebédelt a házánál?

A tanu: Nem emlékszem, mert egész figyelmem arra fordult, hogy feleségem olyan sulyos beteg volt. Nem néztem én oda, mit adnak vagy kinek adnak.

Az elnök: Azt állitja *Wollner Herman*, hogy maga nál ebédelt akkor nap?

A tanu: Elsőbben hadd nézzem meg azon embert. (Megnézi.) Lehet, hogy azt állitja, lehet igaz is, *de én nem tudom.*

Wollner Herman: Egy öreg szakácsné is volt ott a konyhában, früstökölt.

A tanu: Az lehet, de én nem emlékszem; az a gazdasszony volt, mert feleségem beteg volt,

Az elnök: (Wollnerhez) Hol ebédett?

Wollner: Az asztalnál.

A tanu: Lehet, *de én nem emlékszem.*

Az elnök (Wollnerhez): De magának az állitása szerint akkor nem igen tisztességes külseje volt, mert hiszen koldulgatott és rongyos volt és nem igen tehető fel, hogy asztalhoz ültették volna.

Wollner: Nem igen rongyos voltam én, mert akkor vettem magamnak egy nyári felöltő ruhát. Én rongyosan nem is szoktam járni soha, annyit tudok magamnak keresni akár napszámmal, akár mi mással.

Az elnök: Ez épen nem áll, mert a ki kéreget, koldul, annak sokra nincsen pénze, a mire szüksége van.

Wollner: Nem szoktam én ugy lenni, vásárokra szoktam marhát hajtani.

Az elnök: De akkoriban mégis . . .

Wollner: Akkoriban beteges voltam, nem tudtam dolgozni, máskor nem szoktam soha kéregetni.

Az elnök: (Lichtmannhoz) Azt állitotta Lichtmann ur, mikor kihallgattatott, hogy magánál nem ebédelt.

A tanu: Nem forditottam rá figyelmet.

Az elnök: De mikor kihallgattatott, jobban kellett emlékeznie mint most?

A tanu: Esedezem, nem szoktam figyelmet forditani, nem emlékezhetem; a ki jön hozzám szegény ember, a mi van, azzal megvendégeljük.

Az elnök: Arra emlékszik-e, hogy vacsorán nála volt volna?

A tanu: Nem emlékszem.

Az elnök: Hát arra emlékszik-e, hogy a metszők nála lettek volna?

A tanu: Igen.

Az elnök: Mikor?

A tanu: Második templom után.

Az elnök: Uzsonnára?

A tanu: Igen, második templom után.

Az elnök: Tovább nem voltak?

A tanu: Nem, csak uzsonnára voltak, hanem hittam, hogy vacsorára jöjjenek. Megmagyarázom miért. Nálunk nem szoktak főtt ételt késziteni; láttam, — hogy lehet hogy éhen maradnak, hát mondtam, hogy jöjjenek fel este majd megkinálom. Feljöttek mikor gyertyavilág volt. Megvacsoráltak és azután eltávoztak.

Az elnök: És mennyi ideig lehettek magánál?

A tanu: Mikor hozzám jöttek, sötét este volt, gyertyavilág volt, elkészitették a vacsorát, az alatt ott voltak, elvégezték a vacsorát, mindjárt köszöntek, én megvallom nem tartóztattam, mert az a baj volt a háznál.

Az elnök: Mégis mennyi ideig tartott ez az időzés: 9-ig, 10-ig, 11-ig?

A tanu: Nem mondhatom; olyan formán 9 táján lehetett.

Az elnök: Az állittatik, hogy még 11-kor is voltak magánál.

A tanu: Nem mondhatom, nem néztem az órát, nem figyelmeztem.

Az elnök: *Süszmann Jakab* ott volt-e:

A tanu: Szüszmann, ugy hiszem, ott volt.

Az elnök: Kihallgatása alkalmával azt mondta, hog *nem emlékszik* rá.

A tanu: Most is csak ugy mondom, mert határozottan nem tudom.

Az elnök: Vizsgálatában megemlékezés történik arról, hogy önnél késő éjjel voltak izraeliták, sőt, hogy egész éjjel is világ lett volna.

A tanu: Erre ki voltam hallgatva, akkor is azt mondtam a vizsgáló biró urnak, hogy akkor az egészet megtagadtam, hogy azokat az embereket én soha többé nem láttam, sem előbb sem azután, csak épen azon egy napon, szombaton és mikor a vizsgálatot bevégezték. A mi azt illeti, hogy gyertyát láttak, nem tagadom, mert az egész esztendőben az egész éjjel ég nálam a gyártya, mint éjjeli lámpa.

A nyiregyházi rabbinus és az eszláriak.

Az elnök: Önnek még azon további kérdés is tétetett a vizsgáló biró ur által, hogy van-e valami összeköttetése a helybeli rabbinussal.

A tanu: Igen is, ki voltam hallgatva.

Az elnök: És mit felelt?

A tanu: Annyi emlékező tehetségem nincs, hogy mindjárt feleljek rá; adjanak nekem időt, hogy gondolkozhassam és akkor fogom tudni, hogy micsoda tárgyban van összeköttve. Nem tagadom, hogy az oda való rabbinussal jó ismeretségben voltam én is, mert valaha talmudista voltam; ezen a téren beszélgettünk egymással. Lehet, hogy e tárgyban lett volna köztünk beszéd, az is lehet, hogy valami geschäftsangelegenheit mint később majd kiderül. Igen azt nem is mondtam még, van egyetlen egy lányom, a ki elérte azt az időt, hogy férjhez kell adni. Hát csakugyan az odavaló rabbinus ajánlott egy fiatalt és azt mondta, hogy ez a fiatal ember ekkor és ekkor megérkezik oda. Én azt mondtam reá, hogy magam akarok meggyőződést szerezni, mielőtt felhivnám a fiatal embert, hogy jöjjön, mert őt meg akartam magam látni. Hát igen, most felelhetek határozottan, mi volt a tárgy? El is jött; a fiatal ember volt ott: Hanem azután abba maradt.

Az elnök: Hát a rabbinusnak erre vonatkozó üzenete vagy levele éjjel vagy nappal jutott kezébe?

A tanu: Azt hiszem, inkább éjjel jutott nekem kezembe, mert valami adandó taligást fogadott és késön jutott oda, mégis nem mondom határozottan, esküt nem tennék rá, de azt hiszem.

Az elnök: Tehát valószinü, hogy éjjel. És elindult-e mindjárt a levél vétele után?

A tanu: Nem mindjárt, jókor reggel, mert fel szoktam jókor kelni, mint gazda. Mentem jókor, de éjszaka.

Az elnök: Tehát az bizonyos, hogy a rabbinus e tárgyban irt magának levelet és az is bizonyos, hogy maga bejött?

A tanu: Igenis azon levél következtében.

Az elnök: Én ezen kérdést nem is tettem volna, hogy ha a védő ügyvéd ur ezt előbb fel nem emliti, mert magára a dologra lényegtelennek tartom; hanem midőn már most ezt kérdeztem, egyszersmind ki kell emelnem, hogy kihallgattatása alkalmával nem ily határozottan beszélt, mert midőn ugyanazon kérdés tétetett hozzá, olyan nem emlékszem, nem tudom, feleleteket adott.

Eötvös: Lichtman Mór! Elnök ur ő nagysága engedelmével én is fogok magához kérdést intézni. A vizsgáló biró arra a körülményre, hogy a helybeli rabbi Friedmann, magához egy levelet küldött, egy névtelen levélben lett figyelmeztetve, egy oly névtelen levélben, mely ha jól emlékszem az orosi postahivatalnál lett feladva vagy orosi dátummal van ellátva. E levélben az foglaltatott, hogy a vizsgáló biró ezen uton, mert a helybeli rabbi Friedmannak Hoskisofski taligás által Lichtmann Móriczhoz husvét este titkosan egy levelet küldött és arra alkalmasint feleleletet is fog küldetni, ezen névtelen levélre a vizsgáló biró ur ezt jegyezte fel: «Ezen levél a vizsgálat meghiusitására vonatkozik.» Ezen levélben volt-e valami, mi a vizsgálat meghiusitására vonatkoznék?

A tanu: Ez ujság előttem, nem tudok az egészről semmit sem, én ki voltam hallgatva a vizsgálóbiró ur által és azt a kérdést intézte hozzám, hogy van-e ismeretségem a nyiregyházai rabbinussal, mire azt mondtam, hogy igenis van. Azután kérdezte, hogy micsoda levelezés van köztünk? Én azt mondtam, méltóztassék időt engedni, meglehet, hogy a rabbinus irt, de mindjárt nem emlékszem.

Eötvös: A védbeszédnél fogok erre reflektálni.

Wollner „alibije“.

Az elnök: Azt állitja Lichtmann Móricz, hogy Wollnerre, ki ugy emlittetik a vizsgálat során, mint koldus zsidó, nem emlékszik, hogy vele ebédelt volna. Wollner ellenben felemliti, hogy annak az embernek, a kivel ő ebédelt, a felesége egy kövér beteges asszony, ez alkalmasint a maga neje lehet. Előadja továbbá Wollner, hogy egy öreg szakácsné volt a háznál, maga pedig erre azt feleli, hogy nem, mert magának ellenkezőleg két fiatal cselédje volt.

A tanu: Nekem rendesen csak fiatal cselédeim vannak, de azon rendkivüli esetben, hogy szegény feleségem sulyosan beteg volt, kénytelen voltam nem mint cselédet, hanem mint kiadó asszonyt meghivni egy tisza-löki asszonyt, ki még most is nálam van; feleségem, ki fürdőbe is ment, jobban lett későbben is, egy időre a löki asszony is elment, de most megint nálunk van. Ezt a löki asszonyt mi kiadónak neveztük.

Az elnök: Mi a neve?

A tanu: *Perl* a neve, más nevet nem tudok.

Az elnök: Az a Perl teljesitett olyan dolgokat is, melyek a szakácsné kötelességei?

A tanu: Igenis nem lykor.

Az elnök: Tehát maga azt mondta, hogy ez a nő felesége ápolása végett lakott magánál, de különben a konyhában az étel rendezése körül szokott részt venni?

A tanu: Hogyne, mert feleségem oly betegségben szenved, hogy néha hárman is jönnek, egyik ad hideg jeget neki és igy tovább; szóval mikor rá jön a nyomoruság azon asszony mindenben segit, hogy a ház ne szenvedjen.

Az elnök: Neje most is beteg?

A tanu: Most is sulyos beteg volt, hogy hozzá több orvos járt. Jobban volt ugyan már, de a mult héten megint két orvos volt nálunk, de meg is mondtam a feleségemnek: «Szedd össze magadat a mint csak birod, hogy mint tanu megjelenhess, mert a törvényszéknek engedelmeskedni kell.»

Az elnök: Ott van most is?

A tanu: Ott a feleségem most is fekszik, *de elmegyek érte, hogy behozom.* (Lichtmanné bejön.)

Lichtmann Mórné kihallgatása.

Heuman (Lichtmannéhoz: Gyakran szokott megtörténni, hogy magánál koldusok vacsorán vagy ebéden voltak?

A tanu: Csak annyit tudok mondani, hogy egy szegény, a ki keresztül megy Eszláron, nem kerüli el a házam.

Heuman: Igen, de bemehet ugy utólag, de előfordult-e, hogy épen vacsorára vagy ebédre mentek oda?

A tanu: Hát ha olyankor jött valaki, a mikor épen ideje volt az ebédnek.

Heumann: De nézze csak kegyed, az a koldus az egyházfinál volt beszállásolva, hogy jön tehát, hogy az magánál ebédelt?

A tanu: Én nem adok szállást senkinek, ki arra vándorol, ott van a rendes kvártélya.

Heumann: Hát kosztot kegyed szokott adni?

A tanu: Hát rendesen hozzám jönnek, hogy lássam el őket.

Az elnök: Hát arra emlékszik-e, vagy tudja-e, hogy ugyanazon napon, vagy napokban, a maga házától még más valakinek, a községbe is vittek ételt?

A tanu: Azt én nem tudtam, nem tudom, mert nem forditottam rá soha figyelmet, ha tíz szegény jön is hozzám. Ha van mit, annak is osztok. különben inkább tud felvilágositást adni arról a cselédem, ha ki tetszik hallgatni, mert én nem tudom, hogy mi történik a konyhában.

Heumann: Félreértések és fölösleges kihallgatás elkerülése végett még egy kérdésem van a tanuhoz: Nem Frankl Háninak hivják azt a cselédet?

A tanu: Igenis, ugy hivják.

Heumann: Be van idézve.

Félórai szünet után következik Lichtman Mórné kihallgatása.

Kik járnak a tanuk között?

Friedmann: Mielőtt a tanu kihallgattatnék, egy körülményre kérem ki nagyságod figyelmét. Értesülésem szerint ugyanis a tanuk szobája tényleg lazán őriztetik, ugy hogy a tanuk közül nehányan itt a közönség között is vannak, másrészről kijárnak, egymással értekeznek, holott az eljárási szabályok értelmében még a szobában sem szabad egymással az ügy fölött értekezni. Meg vagyok én győzödve, hogy ez nagyságod utasitása ellenére történt, ennélfogva azon kérést terjesztem elő, hogy miután nagyságod intézkedései ez irányban bizonyos intencziói ellenére, kétségtelenül nem voltak elég hatályosak arra nézve, hogy a tanuk tökéletesen izoláltassanak, méltóztassanak elrendelni, hogy a tanuk szobájában egy csendőr alkalmaztassék, a ki egyenesen megtiltsa azt, hogy a tanuk egymással az ügy fölött értekezhessenek és őrködjék a felett, hogy a tanuk közül senki ki ne menjen és senki a tanuk szobájába be ne menjen, a ki oda nem tartozik.

Az elnök: Részemről ugyan az intézkedések az ellenőrzés tekintetében megtörténtek, azonban majdnem lehetetlen volt megakadályozni, hogy mégis visszaélések történjenek; igy például tegnap reggel jelentették nekem, hogy zsidó fiu be akart menni a tanuk szobájába, sőt tényleg be is ment, ugy, hogy ki kellett őt utasitani. Megtörtént az is, hogy egy szabad lábon levő vádlott, ugyancsak bement a tanuk közé, a kit hasonlóképen ki kellett vezetni. Ily tulkapások és ilyen tolakodások ellen majdnem lehetetlen kellő szigorral eljárni, mert a csendőrök sem ismerik az embereket, vajjon tanuk-e, vagy sem és ha ki akarják játszani az intézkedést, valamely tanu idézvényét a kezébe nyomják a nemtanunak, a ki igy be jut a tanuk szobájába.

Friedmann: Kiegészitem előterjesztésemet azzal, hogy nemcsak zsidó fiu, hanem egy magas rangu katonatiszt is bement a tanuk közé és jött ide a terembe, egy tanu tudtommal most is itt van, nem akarom megnevezni, csak az intézkedés némi igazolására hozom föl.

Az elnök: A mennyire lehetséges, a kellő intézkedést megteszem. (Tanuhoz) *Lichtmann* Mórné, midőn deczember 21-én kihallgattatott a vizsgálóbiró által, tekintettel beteges állapotára, egyszersmind az eskü is kivétetett öntől. Meg tudná mondani azt, hogy mily körülményekre hallgattatott ki a vizsgálóbiró által?

A tanu: Nem emlékszem, mert mindig beteg vagyok.

Az elnök: Emlékszik-e a mult év azon napjára, a melyen idegen metszők voltak Eszláron próbakönyörgés megtartása végett, hogy közülök valamelyik metszőnek megválasztassék?

A tanu: Igenis szombaton volt, gondolom april 1 én.

Az elnök; Vissza tud-e emlékezni arra, hogy a kérdéses napon este vacsoráltak-e házuknál idegen metszők?

A tanu: Igen, feküdtem, de láttam.

Az elnök: Hát arra emlékszik-e, hogy házuknál ebédelt egy idegen?

A tanu: Egy szegény koldus ember.

Az elnök: Emlékszik-e azon ember kinézésére?

A tanu: Azzal nem szolgálhatok, mert mindig beteg vagyok, pár napja csak, hogy fenn vagyok.

Az elnök: Künn ebédelt-e azon ember vagy az asztalnál?

A tanu: Az asztalnál.

Az elnök: Ez volt-e az az ember? (Wollnerhez) álljon fel.

A tanu: (Wollnerre tekint.) *Azzal nem szolgálhatok,* ez volt-e, már egy éve elmult.

Az elnök: Feküdt-e ön, vagy fenn járt?

A tanu: Nem emlékezhetem rá.

Az elnök: De ha feküdt, akkor nem láthatta.

A tanu: Láthattam, mert azon szobában feküdtem, melyben ebédeltek.

Heumann védő: Engedje meg nagyságod, hogy Wollner előre lépjen, mert ott, a hol áll, fel nem ismerhető.

Az elnök: Wollner lépjen előre.

Wollner (a biróság asztala elé lép): A tekintetes asszony a divánon feküdni tetszett.

A tanu: Lehet, én ritkán ülök az asztalnál.

Az elnök: Felismeri ezt az embert?

A tanu: Egy éve elmult: tudtam, hogy volt ott egy szegény ember, *de ez volt-e, arra esküdni nem merek.*

Az elnök: Azt mondja, hogy tudja, hogy egy szegény ember náluk ebédelt. Honnan van az, hogy decz. 21-én erre egyáltalában nem emlékezett?

A tanu: Épen akkor olyan helyzetben voltam, — a vizsgáló biró maga is mondhatja, — hogy nem voltam képes beszélni sem.

Az elnök: De ha ki tudta mondani, hogy nem emlékszik, vajjon ott ebédelt-e, épen ugy ki tudta volna mondani azt is, hogy emlékszik; ezen kihallgatás hat hónappal ezelőtt történt, tehát sokkal közelebb esett a kérdéses eseményhez, mint a mai kihallgatás.

A tanu: (Nem felel.)

Az elnök: Hogyan oldja meg ezen rejtélyt?

A tanu: Csak igy mondom, hogy nem emlékeztem akkor, mert nagyon rosszul voltam, hogy a vizsgálóbiró ki sem ment a szobából, émelygésem, hányásom volt.

Székely védő: Nem tartott attól, hogy a vizsgálóbiró letartóztatja ha megmondja, hogy szegény ember volt házánál?

A tanu: Nem is tudtam semmit, nagy émelygésem volt.

Az elnök: Nem félt-e kegyed? A tanu: Nem féltem, minek félnék?

Heumann: Nem tudja, hogy azon szegény ember, a ki ott ebédelt, kvártélyon hol volt? A tanu: Azzal nem szolgálhatok.

Heumann: Ott volt-e a felesége is?

A tanu: Semmit sem tudok, beteg voltam, a szobából ki sem mehettem. Az elnök: Minő időtájban szoktak ebédelni?

A tanu: 12 órakor. Az elnök: Ezt pontosan megtartják? A tanu: Rendesen, ha férjem otthon van és szombaton otthon volt, hát 12 órakor ebédeltünk.

Eötvös: Emlékszik-e arra, hogy ugyanazon időben, mikor ez a vándorló vagy koldus zsidó ott ebédelt, ételt küldött-e egy vagy más szegény öreg zsidó részére, aki a faluban valakinél volt elszállásolva? A tanu: Arra nem emlékezhetem, mert feküdtem, hanem mondtam, hogy küldjenek, mert én nem voltam künn, hanem van cselédem.

Az elnök: Kit küldtek, kik intézték azt el? A tanu: A szakácsné.

Az elnök: Hogy hivják? A tanu: Fraenkl Háni.

Az elnök: Most is ott szolgál? A tanu: Igen.

Az elnök: És azt a sáfár leányát hogy hivják? A tanu: Orenstein Berta.

Az elnök: Hová küldték az ételt? A tanu: Ugy hiszem Braunhoz küldték.

Az elnök: Délben vagy este: A tanu: Ebéd után.

Az elnök: De ezt csak a szakácsnétól elbeszélve tudja, de kegyed nem látta ugy-e?

A tanu: Én nem voltam a konyhában.

Az elnök: Ki jelentette kegyednek azt, hogy szükséges volna, hogy idegen helyre egy szegény embernek étel küldessék?

A tanu: Az már tudva van a cselédnél, hogy ha szegény van és nincs neki mit enni, akkor visznek neki. Bejött a szakácsné és mondta, hogy szegény ember van, nincs mit ennie: hát küldtek neki.

Az elnök: Melyik szakácsné?

A tanu: Fränkl Háni.

Kihallgatják **Fränkl Hánit.**

Fränkl Háni született Eszláron, 19 éves, hajadon, szakácsné Lichtmannál.

Az elnök: A mult esztendő husvét előtti szombatján délben küldött-e maga ebédet a faluban valamely házhoz vagy nem?

A tanu: Igen.

Az elnök: Ki által küldött? A tanu: Az ispán ur leányával. Az elnök: Kinek a rendeletéből? A tanu: A tensasszony rendelte.

Az elnök: Ki jelentette az asszonynak, hogy szükséges valahol? A tanu: Felmentünk az ispán urhoz kérdezni, hogy haza jött-e a szegény ember a templomból? Azt mondta, hogy nem; odahaza van, a hol a kvártélya van, beteg. Az elnök: Honnan tudta, hogy szegény ember van a faluban?

A tanu: Nálunk vacsorált.

Az elnök: Mikor kihallgatta a vizsgálóbiró, határozottan *ezen vallomással ellenkező vallomást tett, nevezetesen . . .*

A tanu: Meg voltam ijedve, akkor nem tudtam rá felelni. (Mozgás a hallgatóság körében.)

Az elnök: *Braun* Ábrahámra vonatkozólag is azt állitotta, hogy nem igaz Braunnak az az előadása, hogy az ő házához ételt vittek volna, mert nem maga, sem a cseléd nem vitt a lakáskoz ételt és azon idő alatt mig az Uj-Faluban lakott Brannál, sohasem volt. Ugy az első mint a második pontra nézve azt állitja, hogy meg volt ijedve és azért beszélt igy?

A tanu: Igen, meg voltam ijedve és nem tudtam felelni.

Az elnök: *Hát ijedtében felelt igazat?*

A tanu: *Igen.*

Az elnök: De azután decz. 21-én miért nem felelt a kihallgatás alatt? Mert akkor már ujolag kihallgatva lévén, előbbi vallomásával egészen máskép beszélt.

A tanu: Már akkor nem voltam megijedve, mert akkor másodszor voltam kihallgatva, hát eszembe jutott.

Az elnök: Kérdésbe tétetett még magának, hogy azon szombati napon volt-e magoknál valaki idegen ebédre?

A tanu: Volt. Az elnök: Kicsoda? A tanu: Egy szegény ember. Az elnök: Megnézte, ki az a szegény ember? A tanu: Már arra nem figyelmeztem, de azt tudom, hogy volt. Az elnök: Egy vagy több? A tanu: Egy ebéden volt; egynek meg vittem az ebédet, mert beteg volt. Az elnök: Hol ebédelt ez a szegény ember? A tanu: Ott a szobában. Az elnök: Kivel? A tanu: A tensurral, tensasszonynyal és mindnyájukkal. Az elnök: Deczember 21-dikén a mult évben kihallgatása alkalmával ugyanezen kérdésre azt mondta, (olvassa): hogy a kérdéses szombaton gazdámnál senki sem ebédelt és a Braun Ábrahámnál szállva volt zsidón kivül másnak ebéd nem küldetett.» A tanu: Nem, másnak nem küldtünk senkinek. Az elnök: De arról van szó, hogy ebédelt-e ott valaki? A tanu: Igen ebédelt. Az elnök: Miért mondta akkor, hogy nem ebédelt? A tanu: Nem jutott eszembe. Az elnök: Nem lehet, hogy nem jutott volna eszébe, mert akkor kérdésbe volt téve. A tanu: Akkor nem jutott eszembe, de azóta eszembe jutott. Az elnök: De ha eszébe nem jutott volna, ugy felelt volna, hogy nem emlékszem. De határozottan állitotta, hogy nem ebédelt senki.

Heumann: Ráismerne arra a szegény emberre, a ki ott ebédelt?

A tanu: Azt nem tudom, hogy megismerném-e, mert nem csak egy szegény ember van ebédre nálunk.

Heumann: Azt nem tudja, hogy az a szegény ember hol volt kvártélyon? A tanu: Azt nem tudom. Heumann: Kivel küldte az ételt? A tanu: Orenstein Bertával. Heumann: Kihallgatása óta tán odahaza beszélték ezt a dolgot, hogy eszébe juttassák? A tanu: Nem beszélt nekem senki. Heumann: Hát hogyan emlékezett vissza? A tanu: Régen volt, azóta eszembe jutott. Heumann: Mitol ijedt meg ugy, az első kihallgatáson? A tanu: Azért, mert nem voltam még soha se olyan helyen.

Székely Miksa: Ott volt maga is, Braun Abrahám? A tanu: Igen, mentem haza szüleimhez, hát bementem. Székely: Mikor lehetett az? A tanu: Mikor az ebédet beadtam. Székely: Hány óra tájban?

A tanu: Nem néztem az órát, csak lehetett ugy 12 óra után.

Székely: Mit látott ott?

A tanu: Bent láttam az ágyon, feküd, a szegény ember a padkán szalmán. Székely: Hogyan volt Braun Ábrahám: felöltözve vagy öltözetlenül? A tanu: Nem néztem, csak azt tudom, hogy az ágyon feküdt. Székely: Ebéd után volt? A tanu: Igen.

Székely: 12 óra volt?

A tanu: Szegényebb emberek hamarább ebédelnek, mint oly nagy helyen.

Az elnök: Együtt ment maga Ohrenstein Bertával?

A tanu: Igen együtt.

Kihallgatják **Bátori Juliannát.**

Az elnök: *Bátori Julianna!* (Bevezetik.) Maga eszlári születésü, 23 éves hajadon. A mult esztendőben szolgáló volt Lichtmannál? A tanu: Igen. Az elnök: Mennyi ideig lakott nála? A tanu két évig.

Az elnök: Azon két esztendő alatt vitt-e valamikor Braun lakására ételt?

A tanu: Nem vittem soha.

Az elnök: Tehát a mult esztendőbeli husvét előtti szombat napján sem vitt?

A tanu: Nem vittem.

Az elnök: Igen, de Braun Ábrahám azt állitja, hogy maga azon időben ételt vitt, még pedig a szakácsné társaságában.

A tanu: Én nem vittem neki soha az alatt a két esztendő alatt, mig ott voltam.

Braun Ábrahám: Istálom alásan, nem mondtam, hogy ő vitte, csak azt, hogy a szakácsné volt, de hogy ki vitte oda az ételt, nem tudom, mert aludtunk.

Az elnök: (*Bátory* Juliához): Hát magán és a szakácsnén kivül volt még több fehércseléd?

A tanu: Nem volt akkor.

Az elnök: Csak ketten voltak akkor cselédek?

A tanu: Igen.

Az elnök: (Braunhoz), De ha maga a szolgálót emlitette, akkor más, mint ez a lány nem lehetett.

Braun Ábrahám: Ön nem emlitettem; nem tudom, hogy ki volt; szolgáló volt-e, vagy más; nem láttam, de hallani, hallottam.

Az elnök: (Bátori Juliához): Hát arra maga nem emlékszik, hogy azon szombati napon volt-e maguknál szegény koldus-zsidó ebédee?

A tanu: Én nem emlékszem, hogy volt nálunk valami szegény zsidó.

Az elnök: Nem szokott ott lenni különben?

A tanu: Másszor sokszor szokott lenni; de arra nem emlékszem, hogy akkor volt-e vagy nem.

Az elnök: És az ilyen szegény zsidók az urral szoktak ebédelni, vagy pedig külön a konyhában vagy más helyütt?

A tanu: Igen, bent is szoktak ebédelni.

Az elnök: Hát arra emlékszik-e, hogy ugyanazon a napon három metsző ment volna magukhoz?

A tanu: Igenis, emlékszem.

Az elnök: Mit csináltak azok ott?

A tanu: Bent voltak a szobában, danoltak, vagy szavaltak ott egymásnak, azt hallottam. (Derültség.)

Az elnök: Meddig voltak ott? Mikor mentek el?

A tanu: Valami nyolcz órakor ott voltak, este napszállta után nem jöttek nálunk.

Az elnök: És sokáig voltak ott?

A tanu: Elmentek tőlünk és később jöttek vissza.

Az elnök: Mily időben?

A tanu: Mikor este nálunk jöttek nyolcz órakor, azután elmentek és már 10 óra lehetett mikor jött a három metsző és azután megint 12 óra között volt, mikor elmentek.

Az elnök: És maguk addig folyton fenn voltak?

A tanu: Folyton nem voltunk fenn.

Az elnök: Világ égett a háznál?

A tanu: Igen, égett világ.

Szeyffert: Méltóztassék kérdezni, vajjon ismerték-e egymást kölcsönösen Braun és Bátori Juliánna?

A tanu: (Megnézi Braunt) Igen, ismerem, ott lakott közel hozzánk.

Braun Abrahám: Ismerem én is.

Az elnök: Hát maga ismerte Bátori Julist; akkor miért nem mondta meg világosan, hogy ki vitte, ha itt meg tudta nevezni?

Braun Abrahám: Akkor is azt mondtam, hogy nem néztem, ki hozta az ételt. Ekkor is azt mondtam százszor is teszek rá hitet, hogy nem tudom; azt nem tudom, hogy ki hozta.

Az elnök: Hát a sáfárnak leányát nem ismeri maga?

Braun Ábrahám: Ismerem, de nem láttam, én elaludtam, már akkor mindjárt is hozták az ételt. Látni nem láttam egyiket sem. A szegény ember kint volt a tornáczon, a beszédet hallottam csak.

Az elnök: Hány órakor volt ez az ételküldés?

Braun Ábrahám: Délután, mikor megebédeltünk.

Bevezetik **Ohrenstein Bertát.**

Az elnök: Maga eszlári születésü. 15 éves, hajadon, Ohrenstein Jakabnak leánya?

Ohrenstein Berta: Igen.

Az elnök: A mult esztendőben, október 21-dik napján maga önkényt jelentkezett a vizsgálóbiró előtt. Kinek a felszólitása folytán tette ezt a jelentkezést?

A tanu: Magamtól.

Az elnök: Mikor a vizsgálóbiró Eszláron volt, akkor jutott magának ez a gondolat eszébe, hogy jelentse magát?

A tanu (kissé gondolkodik): A mint Fraenkel Hánit bevitték és ő azt mondta, igy jutott eszembe.

Az elnök: Fraenkel Háni akkor nem hivta?

A tanu: Nem.

Az elnök: Hát mondta magának, hogy menjen a vizsgálóbiróhoz?

A tanu: (Hosszasan gondolkozik.)

Az elnök: Feleljen:

A tanu: (Kis idő multán) Magamtól jelentkeztem.

Az elnök: És mit kivánt bejelenteni?

A tanu: A tensasszony benn volt, hogy vigyek Uj-Faluba tizenkét órakor egy kis ételt, ott volt a szegény zsidó,

Az elnök: Hát a háziasszony hivta fel, hogy vigyen ételt? A tanu: Igen, a tensasszony.

Az elnök: Hát ő honnan tudta azt, hogy szegény zsidó is van a községben, a kinek étel kell? A tanu: Péntek délben ott volt és beteg lett.

Az elnök: A másik azt mondja, hogy pénteken este volt. A tanu: Pénteken este is volt, meg délben is.

Az elnök: Hát azt kivánta a vizsgálóbirónak bejelenteni? A tanu: Igen.

Az elnök: Hát honnan tudta maga azt, hogy erről szó van a vizsgáló biró előtt? A tanu: Fraenkel Háni mondta.

Az elnök: Mit mondott Fraenkel Háni? A tanu: Hogy menjek be és jelentsem.

Az elnök: Hát csakugyan vitt maga enni. A tanu: Igen.

Az elnök: Mikor vitte? A tanu: Délben 12 órakor?

Az elnök: Egyedül ment vagy többen is mentek magával? A tanu: Fraenkel Hanivel mentem.

Az elnök: Hova? Braun Ábrahámhoz? Mit csinált ott Braun?

A tanu: Az ágyon feküdt, a szegény zsidó pedig padkán egy kis szalmán.

Az elnök: Tehát 12 órakor vitték az ételt? Már akkor az urak megebédeltek otthon?

A tanu: Igen.

Az elnök: Akkor talán már később volt?

A tanu: Nem volt később.

Az elnök: Jókor szoktak ebédelni?

A tanu: Igen.

Az elnök: A vizsgáló biró előtt tett vallomásában azt mondta, hogy szombaton estefelé, illetőleg délután 5 óra tájban Lichtmann Mór ebédet küldött általam egy Braun Ábrahámnál Uj-Faluban betegen fekvő öreg zsidónak?

A tanu: Én azt nem mondtam. A vizsgálóbiró azt irta bele, a mit akart. Az elnök: Saját kezü aláirása-e ez? (Felmutatja neki a jegyzőkönyvet.) A tanu: Igen, de nem olvasta el előttem, hogy mit vallottam be. Az elnök: Honnan tudja, hogy el is kell olvasni? A tanu: Hallottam, hogy a többiek előtt elolvasta. Az elnök: Igy tehát csak magára nézve tett kivételt? !

Szeyffert: Hány éves maga?

A tanu: 16 éves.

Eötvös: Öhrenstein Berta! Csak a vizsgálóbiró ur hallgatta magát ki? vagy más is volt vele?

A tanu: Csak maga volt.

Heumann: Feltünt nekem, hogy maga szombaton ebédet vitt, hát szabad azt szombaton tenni?

A tanu: Akkor szabad volt, mert Uj-Faluba mentem s egyuttal vittem az eledelt el.

Kihallgatják **Orenstein Jakabot.**

Szeyffert: Volna még kérdésem Orenstein Bertához. Meg van már maga 12 éves?

Orenstein Berta: Igen, 17-ikbe vagyok.

Az elnök (Orenstein Jakabhoz): Hány esztendős a leánya? Orenstein Jakab: A 16-ikba van. Az elnök: Ő többet mond, ő azt mondja, hogy már 17 éves lesz. Orenstein Jakab: Lehet hogy téved, most ezen hónapban lesz 16 éves.

Az elnök: Berta hány esztendős maga? Ohrenstein Berta: Én 17-ikbe számitom magam. Az elnök: Maga azt mondja, hogy már elmult 16 éves, atyja pedig azt mondja, hogy csak most lesz 16 éves. Ohrenstein Jakab: Ebben a hónapban tölti be a 17-ik évet.

Az elnök: (Öhrenstein Jakabhoz.) Maga még most is ott lakik Lichtmannál, a kinek sáfárja?

A tanu: Igen.

Az elnök: Emlékszik-e a mult esztendő azon napjára, mikor három idegen metsző jött próba-könyörgést tartani. Melyik nap volt ez? A tanu: Szombati nap. Az elnök: Melyik szombat? A tanu: A zsidó-husvét előtt. Az elnök: Arra emlékszik-e, hogy ez a három metsző megfordult gazdája hazánál? A tanu: Arra is emlékszem. Az elnök: Mikor voltak ott? A tanu: Szombaton délután. Az elnök: Hát arra emlékszik-e, hogy a házuktól valakinek ebédet küldtek a faluba? A tanu: Arra is emlékszem. Az elnök: Hová küldetett az az ebéd? A tanu: *Braun Ábrahámhoz.* Az elnök: Jelen volt maga azon alkalommal a konyhában, mikor az ételt készitették? A tanu: Nem voltam jelen. Az elnök: Tudja-e ki vitte az ételt? A tanu: Nem tudom.

Az elnök: Hát azt tudja-e, hogy azon szombaton délben gazdájánál volt idegen vendég is?

A tanu: Arra sem emlékszem, ha szabad szólni, a többire is csak ugy emlékszem, hogy kérdezték, hogy a szegény idegen ember volt-e templomban, mire azt mondtam, hogy nem volt, mert beteg, és azért mondták, hogy küldenek neki ebédet.

Az elnök: Emlékszik-e arra, hogy más idegen koldus zsidó megfordult-e a háznál? A tanu: Arról nem mondhatok semmit; a mire nem emlékszem, azt nem mondhatom.

Az elnök: Hanem kihallgatása alkalmával mégis azt állitotta a vizsgálóbiró előtt, hogy bizonyosan tudja, hogy szombaton gazdájánál Lichtmann Mórnál idegen izraelita nem ebédelt.

A tanu: Kérem lehet akkor is csak ugy mondtam, mint most, mert máskepen nem mondhatom.

Az elnök: Akkor máskép mondta, mert máskép van leirva, mint a hogy most mondja. Akkor egész határozottsággal mondta, hogy tudja, hogy nem ebédelt ott idegen izraelita, most pedig azt mondja, hogy nem emlékszik rá. A tanu: Én ott egész nap nem vagyok. Én csak akkor megyek fel, ha dolgom van főnökömmel, Nekem foglalkozásom van a gazdaságban s nem a házban.

Friedmann: Nem tudja-e, mi inditotta leányát arra, hogy a vizsgálóbiró előtt jelentkezzék kihallgatásra? ki vezette oda? A tanu: Én akkor nem voltam otthon mikor a t. vizsgálóbiró ur ott volt, mert az erdőben voltam, szombaton sem voltam otthon, mikor leányomat felvitték a vizsgálóbiróhoz, mert a vizár fenyegetett és a széna veszendőben volt.

Friedmann: Beszélgetés utján nem értesült-e arról, hogy ki vezette fel leányát? Ohrenstein Berta: Fränkl Hanival mentem. Az elnök: Már ezt mondta. Friedmann: De a vizsgáló biró elé ki vezette? Ohrenstein Berta: Magam mentem. Friedmann: Mi inditotta rá? Ohrenstein Berta: Önként jelentkeztem.

Friedmann: Hát miért jelentkezett önként? Egyébiránt ezt csak azért emlitem fel, mert a tanukhoz ez iránt kérdés intéztetett. Mert hiszen a törvény szerint mindenki büntetés terhe alatt tartozik jelentést tenni, ha valamely mentő körülmény jön tudomására. De még *Bátori* Julcsától szeretném tudni, honnan tudja az időt, az órát meghatározni, hogy mikor mentek el a sakterek, mikor jöttek vissza, mikor maga is beismeri, hogy nem volt folytonosan fenn éjjel 11 óráig.

Bátori Julcsa: Fent voltam, mikor elmentek a metszők s a vacsora is készen volt, csakhogy azt mondták, majd akkor vacsorálunk, ha visszajövünk. Én azután elszunyadtam, de mikor visszajöttek, felébredtem s bevittem a három metszőnek az ételt.

Friedmann: Honnan tudja, hogy akkor éppen 9 óra volt? A tanu: Mert a szobában óra volt. Friedmann: Hát megnézte az órát? A tanu: Megnéztem. Friedmann: Hát mikor vacsora után elmentek, hány óra volt? A tanu: 12 óra körül mentek el. Friedmann: Hát már a 11 órából 12 lett? A tanu: 12-öt mondtam előbb is, most is azt mondom; megnéztem az órát és mondtam is a szakácsnénak. Friedmann: Kinek? A tanu: Fraenkel Háninak, a szakácsnénak. Friedmann: (Fraenkel Hánihoz): Megmondta? Fraenkel Háni: Lehet, hogy mondta, de nem emlékszem. Friedmann: Hát maga emlékszik-e, hogy mikor mentek el a sakterek? Fraenkel Háni: Emlékszem. Friedmann: Hát hány óra lehetett a maga tapasztalata szerint?

Fränkel: 12 óra lehetett.

Bevezetik **Rosenberg Hermant.**

Rosenberg az általános kérdésekre előadja, hogy szül. Szent-Mihályon, 33 éves, nős, családos, kiskereskedő Eszláron.

Az elnök: A mult esztendőben, a zsidó husvétot megelőző szombaton voltak-e idegen metszők maguknál a községben?

A tanu: Voltak.

Az elnök: Hol voltak elszállásolva.

A tanu: Schvarcz Salamon és Braun voltak Taubnál, Buxbaum meg Szüszmann Jakabnál.

Az elnök: Ismerte maga őket azelőtt?

A tanu: Előbb nem ismertem, Schvarczot ismertem, de a többieket nem.

Az elnök: Ugyanaz nap szombaton délelőtt jelen volt-e maga is a templomban? A tanu: Voltam.

Az elnök: Mikor kezdődött az isteni tisztelet és mikor végződött? A tanu: Ugy ½9-kor, 8—9 közt szoktuk kezdeni az imádkozást és ½11-kor már haza szoktunk jönni a templomból.

Az elnök: Hát ezt az időt akkor is megtartották?

A tanu: Igen.

Az elnök: Látta-e maga Szüszmannt és Buxbaumot kijönni a templomból? A tanu: Nem figyeltem reá.

Az elnök: Hát maga egyedül ment-e haza vagy pedig a többiekkel? A tanu: Többen.

Az elnök: Kiknek a társaságában ment hazafelé? A tanu: Kijöttünk a templomból, azt láttam, mindnyájan, hanem az uton a merre távoztunk, én kicsit előrehaladtam, miután ladányiak is voltak nálunk és beszélni akartam velük. Ők előrehaladtak egy néhány lépéssel, hát én is előre mentem és velük mentem hazáig. A többiekre nem emlékszem, hogy melyek voltak, hanem azokra biztosan emlékszem, hogy beszéltem velük.

Az elnök: Hova tért be a két metsző, a kik Taubnál voltak szállva? A tanu: Én hozzám.

Az elnök: És meddig mulattak magánál? A tanu: Egy jó félóra formán,

Az elnök: Hát Taub hova lett? A tanu: Taub is ott volt és egyszerre mentek hazafelé, de ugy emlékszem, hogy a früstük után Taub hazament, mert a gyermeke is vele volt és a kulcs, az almáriom vagy a ház kulcsa; tehát gondolom, hogy haza ment, de nem tudom előbb bejött-e és azután ment haza vagy visszajövet hazulról.

Az elnök (a kir. főügyészhez fordulva): Kérem Lichtmannéra valószinüleg nincs a tek. törvényszéknek többé szüksége, s a mennyiben már meg is van esketve a vallomására, elbocsátható. Szeyffert: Nincs észrevételem ellene. Lichtmanné: Köszönöm (eltávozik). Az elnök: Taub tehát haza ment gyermekével? A tanu: Igen, de a früstökre ő is visszajött, arra én is emlékszem. — Az elnök: Hát maga ebéd utánig nem ment el Taubhoz? — A tanu: Nem, csak evés után. —

Az elnök: Hány órakor lehetett az?

A tanu: Egynegyed egyre vagy félkettőre, olyanformán lehetett. Az elnök: Kivel ment oda? A tanu: Én meg a cselédem, Az elnök: Hogy hivják? A tanu: Solymosi Zsófinak. Az elnök: Es micsoda czélból ment oda? A tanu: Vendége voltam.

Az elnök: Es Solymosi Zsófit minek vitte el? A tanu: Egy üveg bort vitt oda.

Az elnök: Bement Zsófi a házba Taubhoz, vagy pedig csak maga átvette tőle a bort és maga lépett be a házba? A tanu: Arra nem emlékszem.

Az elnök: Mennyi ideig mulatott Taubnál? A tanu: Vagy háromnegyed vagy egy óra formán mulattunk.

Az elnök: Ugyanaz nap látta a Solymosi Esztert?

A tanu: Láttam.

Az elnök: Mikor látta?

A tanu: Akkor, mikor mentünk a borral Solymosi Zsófival.

Az elnök: A mi lehetett egynegyed 1 óra tájban?

A tanu: Igen, akkor találkoztam Eszterrel.

Az elnök: Eszter jött vagy ment?

A tanu: Nem, ment a boltba, olyan formán volt, nem figyelmeztem, két lépéssel előre volt, hát ugy beszélt vele a cselédem. Megkérdeztem tőle, ki az; azt mondta: a testvérem megy a boltba.

Az elnök: Hát addig nem ismerte őt?

A tanu: Ismertem, de akkor háttal volt fordulva, nem is ismertem meg.

Az elnök: Különben honnan ismerte?

A tanu: Mióta Zsófi nálam szolgált, kétszer-háromszor volt nálam, máskép nem is ismertem volna.

Az elnök: Később többé nem találkozott vele?

A tanu: Később, többé nem.

Baryt ujra Eszlárra küldték.

Szeyffert: Bocsánatot kérek, hogy félbeszakitom a tárgyalást, de épen most kaptam egy hivatalos átiratot, mely sürgős és rögtöni elintézést követel. Az átirat a nyiregyházai királyi törvényszék vizsgálóbirójától jön, mely szerint elnök nagyságának mai napon kelt intézkedésével azon utasitást nyerte, miszerint a tisza-eszlári bünügyben az ottani elöljáróság által tett azon bejelentés folytán, hogy azon személy, a ki a t.-dadai hullát felöltöztette s a ruhákat a csempészeknek átadta, kihallgatás eszközlésével kideríthető lévén, azonnal a helyszinére, Tisza-Eszlárra induljon s ott a szükséges kihallgatásokat megkezdje. Ezen utasitás folytán erről az ügyészséget azon hozzáadással értesitem, minthogy az utasitás sürgős, hogy fél óra mulva indul, s a mennyiben szükségesnek találja az ügyészség, hogy a kihallgatásnál képviselve legyen, a kiküldetés iránt haladéktalanul intézkedjék. Aláirva: Nyiregyháza, 1883. junius 23. Bary József, vizsgálóbiró.

Ngs elnök ur! Ezennel kijelentem, hogy *én ezen intézkedéshez hozzá nem járulok.* A t.-eszlár ügy itten tárgyaltatik. Minden ujabb momentum, a mi a t.-eszlári ügyre vonatkozik, szükséges, hogy ide jöjjön, itt meghallgassuk, mindnyájan inditványokat tehessünk és azután határozzon a tek. törvényszék. *Méltóztassék tehát intézkedni nagyságod részéről is, hogy Bary vizsgálóbiró el ne utazzék.* Én különben szóval már megizentem neki, hogy ezen intézkedéshez hozzá nem járulok.

Heumann Ignácz: A tárgyalás folyama alatt az elnök által elrendelt pótvizsgálat legalább a mi eljárásunk keretén belül ismeretlen; ha a nagyságos elnök ur s illetőleg a tek. törvényszék a tárgyalásnál felmerülő egyik-másik ténykörülményre nézve vizsgálatot talál elrendelendőnek, akkor ez csak akként foganatositható, hogy a tárgyalás elnapoltatik, a mennyiben a felmerült körülmény kiderítése a tárgyalás folyamára egyik vagy másik irányban döntő befolyással lehetne, máskülönben tiltakozom közbenszóló vizsgálati intézkedések ellen s kérem a közbejött incidens körülményt itt a végtárgyalás alatt kideríteni.

Eötvös: Tekintetes törvényszék! Jól értettem, a nyirregyházi kir. törvényszék vizsgáló birájának a kir. ügyészséghez intézett átiratát. Egy oly körülmény kiderítéséről van szó, mely ezen tárgyalás alatt levő ügygyel igen szoros összefüggésben van; nevezetesen vajjon kideríthető-e azon személy, a ki a tisza-dadai hullának ugy mondott felöltöztetésében részt vett, vagy ennek felöltöztetéséhez a ruhát szolgáltatta. Ezen momentum rendkivüli fontosságu, ezen ügygyel nagyon szoros összefüggésben áll. Ez az egyik, a mit meg akarok nevezni. A másik az, a mit a tárgyalás folyamán különösen a végén lesz szerencsém vagy szerencsétlenségem kimutatni, hogy a nyiregyházi kir. törvényszéknek ezen ügyben eljárt vizsgáló birája rendkivül sok alaki és tartalmi törvényellenes tettet, részben mulasztást követett el, hozzájárulván ahhoz, hogy ezen rejtélyesnek látszó kérdések még jobban bebonyolittassanak s a megoldhatásnak látszó kérdések megoldhatók ne legyenek. Én részemről, és merem remélyleni védőtársaim is hozzá fognak járulni ahhoz, hogy kimutattassék, és nem mással, hanem a vizsgálati iratokkal bebizonyittassék, hogy *az a vizsgálóbiró, ki ezen ügyben eljárt, ezen ügyben való vizsgálatra alakilag képtelen, inkvalifikált volt.* Én tehát már ezen oknál fogva sem járulhatok részemről hozzá, hogy ezen itt a tekintetes törvényszék előtt tárgyalás alatt levő ügyben felmerülő fontos momentum megvizsgálására azon vizsgálóbiró küldessék ki, kinek itt a teremben való jelenléte ellen is mindennap megtétetett bizonyos okoknál fogva az egészen indokolt kifogás.

A harmadik, a mit fölhozni kötelességemnek tartom, az, hogy *ezen ügynek ma már annak semmiféle stádiumban nem birója a vizsgáló biró, annak most a tekintetes törvényszék a birája.* A tisza-eszlári község elöljáróságának eljárása ezen ügyben kezdettől fogva denuncziálás és alaptalan tényeken nyugszik. Ezen tisza-eszlári elöljáróság a törvény alapos ismeretével nagyságod kezeihez vagy a tekintetes törvény-szine előtt, vagy a megyének alispánjához kellett volna jelentését megtenni, nem pedig éppen Bary vizsgálóbiróhoz, ki ez ügyben olyan szomoru tevékenységet fejtett ki. (Mozgás a közönség körében). Azon elöljáróságnak, ha tanukat talált, amint meg vagyunk győződve, hogy talált valamit, mert különben lehetetlen érteni ezen inczidenst, — ha mondom — tanukat talált, uj nyomokra akadt, ezen elöljáróságnak ezen kir. tek. törvényszék elé kellett volna felfedezését terjeszteni és a tek. kir. törvényszéknek meg kellett volna adni a módositás alkalmát, hogy a további intézkedéseket megtehesse. Oly szokatlan, sajátságos és érthetetlen ez eljárás, hogy ahhoz én hozzá nem járulhatok és tekintettel az ügy fontosságára, tekintettel azon rendkivüli izgatott figyelemre, melylyel ezen ügyet kisérik, ugy a közönség, mint az azt kormányzó legmagasabb körök: Én nagyságod becses figyelmét s erős szilárd igazságszeretetét hivom fel arra nézve, hogy minden, netán lehető kifogás megelőzésére, minden netalán érzékenyen érintett érzület lecsillapitására, de hozzá teszem: a törvény szigoru magatartásának érdekében is kegyeskedjék intézkedni.

Szeyffert: A mint a vizsgálóbiró átiratából megértettem, Tisza-Eszlár község elöljárósága nagyságodhoz intézte a feljelentést; ezen feljelentés, miután abból tisztán megérthető, hogy a t.-eszlári bünügyre vonatkozik, nem az elnöki iktatóba, hanem a törvényszéknek büntető iktatójába lett volna bevezetendő. Teljes tisztelettel kérem tehát nagyságodat, méltóztassék intézkedni, hogy ezen akta az elnöki iktatóból ki és a büntető iktatóba bevezettessék, hogy ekként e kérdést itt kellőleg lehessen tárgyalni.

Az elnök: Még a hivatali belkezelés is a végtárgyalás körébe vonatni czéloztatik?

Seyffert: Csupán azt kivánom, hogy az illető akta oda tétessék, a hová való.

Az elnök: Azt akarom megjegyezni, hogy itt sem vizsgálatról, sem annak eltitkolásáról szó nem lehet; az egyszerü tényállás különben nem tartozott volna szigoruan ide, hanem miután méltóztatott azt a vádhatóságnak felvetni, beszámolok. A tisza-eszlári községi biró hozzám jelentést tett. Ezen jelentés egy vizsgálatot, természetesen sommás községi vizsgálatot tartalmaz, mely szerint van oly tanu, ki bizonyságot tesz arra nézve, hogy kik voltak azok, a kik a tisza-dadai hullához, annak felöltöztetése czéljából ruhát szolgáltattak. Ezen jelentést véve, azt mindenesetre annyira sürgősnek tartottam, hogy az iránt intézkedjem. Nem arról van szó, hogy itt vizsgálat ejtessék meg, hanem arról, hogy maga ezen feljelentés valósága konstatáltassék. Ennek konstatálása czéljából küldtem ki Bary vizsgáló birót. Hogy valljon kiküldhettem-e, egyáltalában, az más valakire nem tartozik. Azt, hogy Bary József ezen ügyben mint vizsgáló biró eljárt sokkal fontosabb körülmények között, mint jelenleg, ez az ország legfőbb hatósága előtt eldöntött kérdés. Ehhez tehát ne méltóztassék hozzá szólni.

Friedmann védő: Én tökéletesen elfogadom egyrészről a kir. főügyész helyettes ur inditványát, hogy a jelentés kiemeltessék az elnöki iktatóból és az eljárási szabályoknak megfelelőleg áttétessék a bünfenyitő iktatóba, tökéletesen elfogadom, — másrészről Eötvös védő társam inditványát is. De kénytelen vagyok az indokokhoz még hozzáadni azt is, hogy az ügynek fontossága nagyon kivánatossá tette volna, hogy oly szcénákkal meg ne zavartassék a tárgyalás komolysága s folytonossága, a minők mindjárt a tárgyalás első napjain felmerültek, bizonyos merénylet alakjában, mely nevetségesnek igazoltatott. A mint az akták át vannak adva a törvényszéknek, a mint a vádhatározat meg van hozva, az eljárási szabályok értelmében nincs többé helye a vizsgálóbiró beavatkozásának. Joga van az elnöknek kiküldeni a biróság egy tagját, joga van intézkedni a törvényszéknek, ha valamely fontos inczidens merül fel, — de kifogást kell tennem az ellen, hogy az eljárás elejétől kezdessék. De nincs joga ezt tenni a közvádló meghallgatása nélkül és méltóztassék elhinni a tek. kir. törvényszéknek, hogy egészen jogosult lesz azon föltevés, habár talán téves is, hogy ismét bizonyos machinaczi val vezetik félre a tek. kir. törvényszék legjobb intenczióit, hogy ezen ügyben, mely ugy látszik, a nyilvánosság elől el akar buvni, rendszeresen megakasztassék az igazságos itélet meghozatala. Ezen feltevés ellen, mely talán néhány percz mulva a világ minden tája felé fog a villamos sodronyon menni, nem fogja megóvni a tek. kir. törvényszéket különben is általánosan nagyrabecsült függetlensége és pártatlansága, mert ezen feltevés támogatást nyer az által, hogy kénytelen voltam azon rendkivüli eszközhöz nyulni, melyre talán nincsen példa, mióta ilyen ügyek nyilvánosan tárgyaltatnak, hogy naponkint tiltakozzam az ellen, a minek nem is lett volna szabad történnie, hogy az a vizsgálóbiró, kinek tényei és eljárása felett, nem mondom, hogy helyesen, nem állitom, hogy helytelenül, de mégis a kritika provokáltatik, a kire nézve az egyik másik azt állitja, hogy a vallomási jegyzőkönyvek, hol alakilag, hol tartalmilag nincsenek helyesen felvéve, az a vizsgálóbiró a közönség közt ott a pad sarkán foglal helyet és mintegy gunyt üz azon intézkedéséből a törvénynek, hogy a tanu semmi körülmények által, még külsőségek által se kényszerittessék arra, hogy vallomását ne szabadon, hanem bizonyos nyomás alatt tegye, — ilyen körülmények között valósággal megrendittetik a közbizalom. Ha köztudomásuvá lesz, hogy a nagyságod által is fontosnak elismert egy körülményre nézve mindezen kifogások, mind ezen nehézségek ellenére és azon aalki kifogás daczára annak, hogy a törvény fontos ügyekben csakugyan csakis birói tagot enged megbizni a vizsgálattal, daczára annak, hogy legujabban legfőbb itélőszéki döntvények ezt határozottan tiltják, ilyen általános érdekü és nagyfontosságu ügyben mégis mintegy daczczal a törvénynyel, daczczal a közvéleménynyel, daczczal a legfőbb itélőszék határozatával szemben, ugyanazon vizsgálóbiró küldessék ki.

Az illetőnek a személye ellen nem nyilatkozom, nincs egyelőre kifogásom ellene, de azt nem fogja tagadni senki, hogy eljárása ellen, melyek talán némileg tapasztalatlanságból vagy tulbuzgóságból erednek, sok oldalról különféle kifogások merültek fel, melyeket bizonyos kimélettel eddig még nem is szellőztettünk. Ily körülmények közt nem akarjuk utját állni annak, hogy ismét olyan valami elkövetett állitólagos merénylet merüljön fel, hanem azt kérjük, hogy méltóztassék a tekintetes törvényszék határozatilag kimondani, hogy ezen tények megvizsgálására, ha nem is az itélőszéknek, de a törvényszéknek egy birói tagja küldessék ki és utasittassék, hogy a királyi ügyészség meghallgatása után eljárásáról a törvényszéknek jelentést tegyen.

Szeyffert: *A vizsgálóbiró kiküldetésének kérdése most még nem dönthető el.* Előbb látnunk kell a feljelentést, vajjon az egyáltalán alkalmas-e intézkedésre és eljárásra. Én csak azt kérem, hogy a feljelentés, a mely tétetett ide jöjjön szabályszerü helyére és azután fogom a továbbira nézve az inditványt megtenni.

Székely Miksa: Azon tiszteletteljes kérdést teszem, miként lehet az, hogy a községi biró, a ki mint tanu van beidézve, hogy lehet otthon és küldheti onnét feljelentéseit.

Friedmann: Hisz nem távozhatott a tanuk szobájából.

Az elnök: A tanuk nem gondoltak arra, hogy ők itt 5—6 napig is lesznek és egyiknek másiknak adtam engedélyt, hogy haza mehetnek; a községi biró is, a ki hivatkozik elöljárói tisztjére, ilyen volt és haza ment.

Friedmann: A biró elöljárói tisztjét gyakran másra használta fel; bizony most rá áldozhatta volna ezt a napot is.

Szeyffert: Nagyságos elnök ur! Értesitem, hogy a szolga. a ki küldetett, nem találja már a vizsgálóbirót; ugy látszik, talán már el is utazott.

Székely Miksa: *Sürgős intézkedést kérek, hogy a vizsgálóbiró el ne utazzék.*

Szeyffert: Mindenesetre határozatot kérek e kérdésre nézve. Én azon inditványt tettem, hogy az illető akta megszereztessék az elnökségtől s az itt fekvő iratokhoz csatoltassék.

Az elnök: A törvényszék határozni fog e kérdés felett.

A biróság visszavonul.

Negyed órai szünet után

Az elnök: Az eljárási szabályok 106. §-a azt rendeli, hogy avégtárgyalás folyama alatt felmerült körülmények felderitésére vonatkozó intézkedések a kir. törvényszék hatáskörébe tartoznak. Ennélfogva a *kir. törvényszék hogy megbirálhassa, vajjon a feljelentés oly természetü-e, mely az ő kizárólagos intézkedését igényli, elrendelte ezenfelül a feljelentésnek beszerzését és az iratokhoz csatolását.*

Szeyffert: Köszönettel fogadom.

Az elnök: Jelentem továbbá, hogy ezen odacsatolásra vonatkozólag részemről az intézkedések megtörténtek.

A védők ugy a törvényszéki végzést, mint az elnöki intézkedést megnyugvással fogadják.

A tanuk kihallgatása, mely folyamatban volt, az idő előhaladottsága miatt jövőre halasztatik.

Az elnök: A megesketendő tanukra nézve kérem a kir. főügyészhelyettes közvádló urnak inditványait.

Szeyffert: A tanukra nézve semmi aggályom, és őket esküre bocsátandónak tartom, kivéve nagyon természetesen Huri Andrásnét és Solymosi Zsófit, a kiknek későbbi kihallgatására itt szükség van. E kettőre nézve tehát az eskütétel iránti határozatot függőben tartani kérem.

Az elnök: A tanuk megesketése iránti határozathozatal fog most megtörténni. A végtárgyalás folytatását a *holnaputáni napra* teszem át.

*

Tiz percznyi szünet után

Az elnök: Habár a tanuk egy részének vallomása iránt aggályok merülnek fel, mindazonáltal a mennyiben ezen kérdésnek mérlegelése a főügy elbirálásához tartozik, és a mennyiben különben a tanuk ellenében kifogás egyik részről sem emeltetett, a ma kihallgatott tanuk megesketése elrendeltetett.

Klein József: Nagyságos elnök ur, tek. törvényszék! *Én irtózom az eskületételtől,* mert a jegyzőkönyvben vannak olyan részletek, a melyekre nézve nem tudom, hogy igazat mondtam-e vagy sem. Akkor a sok vir-var miatt annyira megilletődtem, hogy mikor a vizsgálóbiró ur kérdezett, vissza nem emlékeztem azokra az időkre.

Az elnök: A mit ma bemondott, itt a törvényszék előtt arra esküszik meg.

Klein József tanu: *Azt nem tudom, hogy ugy volt-e, amint mondtam.*

Az elnök: Ez esetben tanunak ujabbi kihallgatását kell elővenni és addig kirekesztetik a megesketendő tanuk sorából.

A tanuk meghiteltetvén, az ülés d. u. 3 órakor véget ért.

*

Nyiregyháza, jun. 23. (Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata.) *Bary* József vizsgálóbiró Eszlárról, hova magával vitte *Péczely* Kálmán irnokot is, estig nem tért vissza. Hirlik, hogy az utána küldött lovaslegény nem érte utol és Bary Eszláron megkezdte a vizsgálatot. Ónody szintén Eszláron maradt; holnapra várják Baryval vissza. A Bary után küldött lovaslegény az itteni főtéren leesett és könnyebb sérülést szenvedett, de ismét lóra kapott.

Nyiregyháza, jun. 23. (Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata.) A védők ma este hat órakor

meglátogatták vádlottakat a börtön beszélő-szobájában. A vádlottakra *Scharf* Móricz vallomásai riasztó hatással voltak, de már meg vannak nyugodva és hisznek felmentésökben. *Scharf* József Eötvös előtt sóhajtva mondta: «nem kapom én viss a azt a fiut soha többé, de ha mégis valaha hozzám kerülne, emberré tudnám még tenni.» Scharf különben hol szomoru, hol jókedvü. Eötvös vigasztaló szavaira mosolygott és azt mondta, hogy bizik az istenben. *Wollner* Herman koldus bolondos dolgot beszélt. «Egy uri hölgyet látott — ugymond — április másodikán az eszlári erdőben kocsin menni nagy ládával. A kocsi láda nélkül tért vissza, hátha ebben volt Solymosi Eszter?» *Schwarcz* Salamon, kivel *Funták* értekezett, nagyon meg van elégedve a tárgyalás folyásával. *Székely* védő előtt *Junger* ezt mondta: «nem nagy öröme lehet Scharfnak a fiában; csak én nézzek a szeme közé, tudom megpuhul. Ha Scharf szeliden szólt volna a fiuhoz, nem hazudott volna.» *Buxbaum* Eötvösnek, ki Scharf Móricz leköpéséért megrótta, ezt felelte: «nem haraguszom én, csak meg akartam mutatni a törvényszéknek, hogy nem vagyok megijedve.» Azt hiszi, hogy alibijét sikerült bebizonyitani s ennek fölötte nagyon örül.

Nyiregyháza, jun. 23. (Az «Egyetértés» külön tudósitójának távirata.) A Tisza-Eszláron lakó *Cserésné*, kit már tanuképen a tárgyalás folyamán kihallgattak, a faluban azt beszélte el, hogy *Groszberg* Leoné volt az a zsidóasszony, ki Solymosi Eszter ruháit megszerezte és Hersko Dávidnak átadta, hogy abba átöltöztessék az álhullát. A védők körében ez a hir kevés hitelre talál s Cserésné állitásait annak tulajdonitják, hogy a nevezett valami libahistoria miatt összeveszett Groszbergnével s bosszuból hiresztelte róla ezt a történetet.

*

A belügyminiszter dementije Scharf Móricz ellen.

A kormány félhivatalos lapjai ma este a következő kommünikét közlik:

«A tisza-eszlári bünpör Nyiregyházán folyó végtárgyalásának második napján, junius 20-án a napi lapokban közlött gyorsirói feljegyzések szerint, Eötvös Károly védőügyvédnek Scharf Móricz tanuhoz intézett azon kérdésére: «Hát azt honnan tudod, hogy a kir. *belügyminiszter* fog rólad gondoskodni?» — Scharf Móricz igy felelt: «Azért, mert ő egy rendeletet adott ki és azt mondta, hogy ha jól viselem magamat, el fog tartani és leszek valami itt a megyénél.» További kérdésekre pedig azt jelentette ki Scharf Móricz, hogy: «járt a levéltárban és olvasta az iratot, melyet a magyar királyi belügyminiszter küldött.»

Szinte feleslegesnek látszik ugyan, mert minden józan itéletü ember előtt önmagától is feltünik ez állitás alaptalansága, de nehogy mégis némelyek félrevezettessenek, a leghitelesebb forrásból vett értesülés alapján tudathatjuk, hogy olyan belügyminiszteri rendelet, a minőre Scharf Móricz hivatkozott, nem létezik.»

*

Dr. Rohling Ágoston levele.

Dr. Rohling Ágoston prágai egyetemi tanár a következő levelet intézte *Ónody* Géza orsz. képviselőhöz: «Ónody Géza képviselő urnak Tisza-Eszlár. Prága, 1883. jun. 19. Miután «Válaszomban a rabbinusokhoz» azt mondottam, hogy a talmudban, mennyire azt nyomtatásban ismerjük, nem találtam a zsidóknak rituális gyilkosságára bizonyitékot, azt vitatják a zsidók, hogy ilyesmi irodalmukban egyátalán elő nem fordul. Kötelességemnek ismerem most, mikor ilyeset épen biróság előtt tárgyaltatik, értesiteni nagyságodat, hogy fentebbi iratom szerkesztése után, Mózes Montefiore jeruzsálemi vállalata által még 1868-dik évben kiadott oly héber munkának jutottam birtokába, melynek 156/a. lapján az van irva, hogy *nem zsidó szüzek vérének kiontása a zsidókra nézve felette szent cselekedet, hogy az igy kiontott vér az égnek igen kedves és a zsidóknak megszerzi isten irgalmát.* Ez rövid kivonata az egész helynek, melyet szó szerint leforditva rövid idő mulva a nyilvánosságnak át fogok adni. A fentebbi valóságára, ha szükséges — kész vagyok itt a biróság előtt esküt is tenni. *Dr. Rohling Ágoston*, prágai cs. kir. egyetemi tanár.

*

A *Bud. Correspondenz* nyiregyházi táviratában olvassuk: Az államügyésznek mindenesetre igyekeznie kell, hogy a mostani végtárgyalásnál kipuhatolja, hogyan és mikor tünhetett el Eszter? *és nincs kizárva az a lehetőség*, hogy erre vonatkozólag egy roppant *meglepő fordulattal uj váratlan részletek fognak napfényre kerülni.*

*

Budapestről a következőket sürgönyzik egy *bécsi* lapnak: A tegnapi minisztertanács a nyiregyházi tárgyalás visszásságaival is foglalkozott s elhatározta, hogy ha a hallgatóság nem változtatja meg provokáló magatartását, az igazságügyminiszter csak a vád és védelem bizalmi férfiait türje meg a teremben. *Tisza* min.-elnök csak akkor mondott le más törvényszék delegálásáról, midőn őt az igazságügyminiszter *Kornis* elnök pártatlanságáról biztositotta. Miután Pauler megujitotta biztositását, Tisza ma elutazott a fővárosból.

*

— Az eszlári bünpör Berlinben. Berlinből irják lapunknak e hó 20-áról: A tisza-eszlári eset itt *Berlinben* most a szóbeszéd tárgya, erről beszél mindenki. A poroszok a legellenszenvesebb hangon szólnak e rituális gyilkosságról, s a berlini antiszemita lapok csak fokozzák az elkeseredést. A lapok ismertetik a bün történetét, s részletes táviratokat hoznak Nyiregyházáról. A mai nap folyamában számtalan *Extra Blattot* árultak az utczákon, a Solymosi Eszter meg az eszlári zsinagóga és a sakterek képével; a tudósitásokon erős antiszemitikus hang vonul keresztül. Itt remélylik, hogy legalább a négy fővádlottat halálra itélik. Némely lap szerint a magyar népség körében mozgalom készül a zsidók ellen, s mint jellemzőt közlik a nyiregyházai polgármester plakátját, mely «a földnek ez idő szerénti legnevezetesebb városa» lakosságát inti a rendre.

KÜLFÖLD.

— junius 23.

A franczia kormány ellenségei tendencziózus magyarázatát adják *Challemel-Lacour* külügyminiszter elutazásának, noha kétségtelen, hogy a minisztert makacs betegsége kényszeriti pihenésre. A tonkingi kérdés mostani stádiuma megkivánná ugyan, hogy Párisban tartózkodjék, de utazását nem lehetett elhalasztania. Hogy *Challemel-Lacourt* nem akarják kiszoritani a kabinetből, kitetszik abból is, hogy *Ferry* miniszterelnök, a külügyek ideiglenes vezetője a külügyminiszter intenczióit követi a tonkingi kérdésben.

A franczia ellenzék magatartása különben is tulzott. A lapok szörnyü ellenség gyanánt tüntetik föl Khinát s hasábjaikat készséggel töltik meg a khinai diplomaták dühöngéseivel. A khinaiak harczi kedvének e tulbecsülésével szemben méltán emlékeztet a «Voltaire» arra a hangra, melyet ugyanezek a lapok hallattak akkor, midőn Francziaország Németországgal viselt háborut. Akkoriban közsvényes filisztereknek mondták a porosz vérteseket, kik egyetlen egy franczia puska előtt is megfutamodnak; most a békés khinaiakat vérengző ellenségnek deklarálják.

Akárhogy vélekedjünk is Tonking megszerzésének jogos vagy jogtalan voltáról, azt bizon osnak kell elismernünk, hogy ha a terület egyszer franczia kézbe jut, Khina nem kompromittáltatja a kereskedelmét afféle ellenségeskedésekkel, a minőkkel most diplomatái fenyegetőznek. De Francziaország részéről is oktalanság lenne, ha minden áron magára akarná haragitani Khinát, s remélhető is, hogy olcsó kedvezményekkel le fogják kenyerezni, ha nem ismerik is el Annam fölött való szuzerénitását. Francziaországnak különben számot kell vetnie azzal is, hogy Anglia, Németország és Amerika milyen magatartást követne, ha közte és Khina között konfliktus támadna.

Nagy feltünést keltettek Párisban azok az iratok, melyeket *Czeng* marquis a franczia kormánynyal folytatott tanácskozásairól közöltetett a Times-ban. Kitetszik ez iratokból, hogy a mostani franczia kormány elődjei már 1880-ban is azt a politikát követték Tonking ügyében, mely most van napirenden. Hogy a párisi körök hangulata milyen Khinával szemben, mutatja a «Temps»-nak egy czikke, mely a többi között igy szól: «Tonkingi politikánk ellenségei megváltoztatták magatartásukat. Már nem fenyegetnek bennünket a mennyei birodalom haragjával, s még a «Times» is azt hiszi, hogy nem lehet komolyan venni a khinai diplomaták fenyegető beszédét. A khinai hagyomány azt tartja, hogy a mennyei birodalom imponáljon az idegennek. Minthogy a fenyegetések nem használtak, bizonyára Francziaország nagylelküségéhez folyamodnak. De mi meg vagyunk győződve róla, hogy a kormány ép ugy nem hajt e hizelkedésre, a mint nem ijedt meg a fenyegetésektől. Épen állhatatossága révén kerülheti el a háborut.»

A kormány elszántságát bizonyitja az is, hogy a tengeri kikötőkben megtették a kellő intézkedéseket, hogy szükség esetén 10,000 ember azonnal indulhasson Hátsó-Ázsiába.

Ferry miniszterelnök kijelentette a madagaskari királynő követei előtt, hogy nem tanácskozhatik velük, mert az egész ügyét Pierre tengernagynak adta át a kormány. Párisban azt hiresztelték, hogy a madagaszkari királynő már hat hónappal ezelőtt meghalt, de a háboru-párt eltitkolta halálát. E hir fölöttébb valószinütlen s hivatalos megerősitésre szorul.

Pierre tengernagy táviratának megjelenése után, nyilatkozatot tett közzé a madagaskari követség, melyben azt mondja, hogy a királynő meghagyta szigoruan, hogy ne viszonozzák katonái a francziák tüzelését. Különben a tengernagynak legalább is hat hónapra lesz szüksége, hogy eljuthasson Antanarivoba s meghóditsa a fővárost. A mig ez meg nem történik, addig a hovák nem fogják teljesiteni a francziák követeléseit s remélik, hogy az idegen országok, melyeknek Madagaszkar kereskedelmében részük van, közbe fognak lépni, hogy megakadályozzák mindannak elpusztulását, a minek megalkotása évekbe került. — A madagaszkari követek Londonba mennek, hogy az angol kormányt közbelépésre birják.

UJDONSÁGOK.

— jun. 23.

— Személyi hirek. Báró *Orczy* Béla ő felsége személye körüli miniszter ma reggel Bécsből, gróf *Pejácsevics* László horvát bán Zágrábból és *Bacaresco* T. román miniszter Bukarestből tegnap Budapestre érkeztek. — *Klotild* főherczegnő, ki tegnapelőtt érkezett Bécsbe, pár napot fog ott tölteni, — Gróf *Luigi* Porti konstantinápolyi olasz nagy követ Berlinből Bécsbe érkezett. — *Vogue* marquis volt franczia követ Párisból Bécsbe érkezett. — B. *Prónay* Dezső Gyöngyös-Pata kerületi országgyülési képviselő julius 1-én délelőtt 11 órakor fogja Hatvanban beszámoló beszédjét megtartani.

— Udvari hirek. Ő felsége a király Ischlt a jövő kedden hagyja el és egyenesen a brucki táborba megy; Bécsbe csütörtökön reggel fog megérkezni. Délután a spanyol királyné tiszteletére diszebéd lesz Schönbrunnban. Vasárnap a király Stiriába fog utazni. *Alfonz* királynak Bécsbe való érkezéséről udvari körökben mit sem tudnak. A *portugal* királyné és *Don Carlos* trónörökös, mint egész biztos, julius második felében érkeznek az osztrák fővárosba.

— József főherczeg. Gyergyó-Szt.-Miklósról távirják lapunknak e hó 23-dikáról: József főherczeg a tölgyesi szoros határőrségének megszemlélése után 23-kán délután 3 órakor Gyergyó-Szent-Miklósra érkezett, a város igazán megkapó, szivből jövő, szeretetteljes ünnepélyt rendezett. A diszkaput csinnal elrendezett fasorok, lobogók ékiték, az utczák, terek, mint zöldelő ligetek tüntek föl. A város határán székely lovas banderium várta. A város előtti diszkapunál pedig különböző testületek. A tüzoltó-egylet diszszakaszát kiváló ügyességgel sorakoztatta a tisztelgésre Lázár Menyhért főparancsnok, az elfogadó beszédet Ferenczy István főbiró tartotta röviden; a főherczeg szivélyes, válaszában hangsulyozta, hogy egy régi ohaja teljesült, meglátni a székelyföld gyergyói részét is, mely mindig kitünt a hazafiságban, felséges uralkodója iránti hüségben. A várost népözön árasztotta el, örül, lelkesedik mindenki. Este kivilágitás és tüzjáték rendeztetett. Az éjet városunkban tölti ő fensége. 24-én reggel Csikszereda felé folytatja utját, a legkedvesebb emléket hagyva hátra. Itt megemlitjük, hogy — mint Marosvásárhelyről irják — a főherczegnek az egész székelyföldön valódi diadalutja van. A borszéki utvonalon a diadalkapuk egymást érték. Csikmegye határán Mikó Bálint főispán és Becze Antal alispán fogadták küldöttség élén a népszerü főherczeget. Tölgyesről tegnap este öt órakor érkezett vissza a főherczeg Borszékre, hol az igazgatóság fogadta az előkelő vendéget.

— Albrecht főherczeg tegnap délután a Rákosról visszatérvén, 2 órakor az Európa szálló disztermében 35 teritékü ebédet adott, melyre a helyben állomásozó tábornokok, valamint az ezred- és zászlóaljparancsnokok voltak hivatalosak. Ebéd után a főherczeg cerclet tartott s azután kis pihenőre visszavonult lakosztályába. Este ½6 órakor főhadsegédével kocsira ült s kihajtatott a régi lövöldébe, hol a «Vindobona» léghajó felszállását akarta megnézni, de miután annak felszállása elmaradt, viszszahajtatott az Európába, honnan aznap többé el nem távozott. Ma reggel ½7 órakor báró *Spinette* főhadsegéde kiséretében ismét a Rákosra hajtatott a tegnap hátramaradt helybeli csapatok megszemlélésére, a honnan háromnegyed 12 órakor tért vissza a szállodába. 12 órakor az emeleti diszteremben 30 teritékü diszebédet adott, melyen csupán katonai méltóságok vettek részt. 1 órakor magához hivatta *Reiner* szállodatulajdonost, kit egy negyedórai magánkihallgatáson fogadott. Leginkább a budapesti viszonyokról beszélt vele s s végül teljes megelégedését fejezte ki a pontos és jó kiszolgálat felett. ½2 órakor a főherczeg teljes kiséretével kocsira ült, s kihajtatott az osztrák-magyar vaspálya indóházához s a 2 órai gyorsvonattal Bécsbe utazott.

— A csángók ügye. A tegnapi minisztertanács többek közt a csángó-ügyet is elintézte, minek következtében a kormánybiztos kinevezése, ki ezentul a csángók helyzetének rendezésében önállóan fog eljárni, már legközelebb várható. Kormánybiztosnak egy orsz. képviselő van kiszemelve, kinek tapintata és ügyessége a kérdés kellő megoldá ára nézve teljes biztositékot nyujt.

— A párisi ut. Az irók és müvészek társasága által Párisba rendezendő kirándulás bizottsága a következőket teszi közzé: A kirándulásra előjegyzettek felhivatnak, hogy az agioval együtt 110 frtban véglegesen megállapitott részvételi dijat a már befizetett 20 frt beiratási dij betudásával, bezárólag julius 1-éig Dolinay Gyula titkárnál délután 2 és 4 óra közt lefizessék, a mikor a rendes részvételi jegy kézbesittetik. Az utazásban résztvevők jul. 2-án délután 5 órakor az irói és müvészi körben értekezletet tartanak. Az általános programm következő: Elindulás Budapestről julius 7-én esti 6 órakor. Érkezés Velenczébe julius 8-dikán délben. Ott időzés e nap délutánján és éjjel. (Lakás, ellátás, személyenkint nyolcz frankkal a Hotel Bauerban). — Elindulás Velenczéből julius 9-én reggel, Milanoban 3 órai időzés, megérkezés Turinba este. Julius 10-én tisztelgés Kossuth Lajosnál, elindulás Turinból Párisba julius 11-én korareggel. (Turinban lakás, ellátás, Dugana Vechiában személyenkint 8 frank.) A párisi tartózkodás programmja a párisi rendező bizottság által következőleg állapittatott meg: csütörtök julius 12-én a Louvre, Hotel des Invalides, a tüzérségi muzeum megtekintése. Délután 3 órakor fogadtatás Hugo Viktor által. Ezután Arc de Triomphe. Este a franczia bizottság által rendezendő bankett. Pénteken julius 13-ikán kirándulás Versaillesba, közös dejeuner, mely a francziák által rendeztetik. A muzeum, müemlékek, a nagy park, vizi játékok megtekintése; visszatérés Párisba, este a nagy opera. Szombaton, julius 14-én a nagy nemzeti ünnepély, részvétel a nagy hadi szemlén. *Vasárnap*, julius 15-én Bastille, magyar egyletben kiállitás, Notre-Dame, Trocadero, Bois de Boulogne, La place de la Concorde, este a Theatre francaise, utána estély hangversenyuyel. Julius 16-án *hétfőn* Luxenburg, Pére la chaise, Madelaine, Vendome, bucsuestély a franczia bizottság tiszteletére a kiránduló társaság által. — Azon napokon, melyekről az étkezés e programmban külön nincs felemlitve, a társaság által kibérelt szállóban tartatik. Az utazás Párisba és vissza, ugyszintén Párisban a lakás s étkezés dija a 110 frba benfoglaltatik. — A vasuti jegy egy havi érvénynyel bir.

— Helvey Laura kisasszony, a nemzeti szinház ünnepelt müvésznője komoly veszedelemben forgott, mely nemcsak családját, hanem pályatársait és a közönséget is méltóan aggodalomba ejthette. Hatvannyolcz órán keresztül szünni nem akaró óriási láz gyötrötte, elvette eszméletét, ugy hogy már a legrosszabbtól tartottak. Folytonos jeges borongatások, melyeket 68 óráig szüntelenül alkalmaztak, tegnap éjjelre már enyhitették a bajt, de a láz még nem mult el. Mindenfelől kérdezősködnek a müvésznő hogyléte felől, mi mutatja általános népszerüségét. A szinháznál az utolsó napok repertoirja is változást szenved e miatt.

— A versaillesi forradalmi muzeum. A versaillesi büszke királyi kastélyt már régebben nemzeti muzeummá alakitották át s azt kizárólag a monarchia nagyságára és uralmára vonatkozó emlékekkel töltötték meg. E mellett a napokban egy forradalmi muzeumot nyitottak meg, mely az egykori labdajátékteremben van berendezve s ezt ismét abba az állapotba helyezték, a melyben volt 1784-ben. Az épületet 1686-ban François Bazin a király labdajátékmestere (maitre paulmier) belülről 45,503 livre költséggel rendezte be. A menyezet kékre volt festve és arany liliomokkal behintve, a falak ellenben feketék voltak, hogy a fehér labdák jobban láthatók legyenek. A termet három oldalról karzat vette körül. A bejárás fölött a ragyogó nap, mint a XIV. Lajos által 1662-ben elfogadott jelkép volt kőbe vésve. XIV-ik Lajos gyakran labdázott, a mi nagyon sokba került. A labdajátékmester 2000 livre fizetést kapott évenkint, továbbá ötven livret kapott, valahányszor a király vagy a dauphin játszott és husz livre-t, valahányszor a király vagy a dauphin a játékban kiváló sikert értek el. A király akár nyert, akár veszitett, megfizette a költségeket, még akkor is, ha csak néző volt. Komornyikjának arról is gondoskodnia kellett, hogy mindazok, a kik a játékban részt vettek, vagy nézői voltak, játék után gazdag villásreggelit vagy ebédet kapjanak. XV-ik Lajos alatt egészen elhanyagolták a labdajátékot. Az 1703-dik évben a labdaházat árverésen eladták 16,000 livreért. 1787-ben Philippe Talma versaillesi polgárnak, a későbbi hires szinész nagybátyjának tulajdonát képezte. A birodalmi rendeknek 1789. évi junius 20-án a labdaházban tartott történelmi nevezetességü ülése után, mintegy történelmileg nevezetes helynek tekintették. — Gilbert Romme vezetése alatt egy társaság: (société de la salle du jeu de paume), alakult, mely 1790-ben az eskü szövegének belevésésével ércztáblát állitott fel. Ezt a táblát szemben a főbejárással ott helyezték el, a hol az az asztal állott, mely körül a tagok az esküt letették; az ércztábla köré a lerombolt Bastille-ból vett köveket helyezték el. — A következő évben az alkotmány hiveinek társasága megbizásából Dávid lefestette az eskütétel jelenetét; a szükséges 72.000 frankot sorsjáték utján rendezték be. 1794-ben a konvent egy rendelete értelmében a labdaházat nemzeti emléknek jelentették ki, s annak államköltségen való fentartását határozták el. A bekövetkezett államcsiny után a terem Grosz festő müterme lett, majd később a szinházi diszleteket tartották benne, majd meg Horace Vernet rendezte be azt müterméneк. A második köztársaság idejében a békebarátok Hugo Viktor elnöklete alatt nagy bankettet rendeztek a teremben. A harmadik köztársaság a konvent kivánságához képest forradalmi muzeumot rendezett be e teremben. A bejárat fölött most fekete márványtábla van a következő felirattal (Dauscette salle du jeu de paume, le XX. Juin MDCCLXXXIX. les Dé putés du Peuple, repoussés du lieu ordinaire de leurs séances, juréreut de ne point se séparer qu'ils eussent donné une Constitution á la France; ils ont tenu parole. (A saját szokásos üléstermükből kiüzött képviselők 1789. jun. 20-án e labdaházban esküdtek meg arra, hogy nem oszlanak szét addig, a mig Francziaországnak alkotmányt nem szereznek; megtartották szavukat.) Az emlitett ércztáblát most egy portikusz köriti, melynek tetején az aranyozott bronczból készült gall kakas áll. A falra görög párkány van festve, melyre az 1789. junius 20-iki ülés jegyzőkönyvét aláirt 700 képviselő neve van feljegyezve. Baillynek, a gyülés elnökének mellszobra körül még husz mellszobor áll. Jellemző, hogy ezek közt olyan ferfiak mellszobrai is láthatók, a kik a hires ülésen jelen sem voltak, de sőt egy olyan férfi szobra is ott van, a ki akkor képviselő sem volt. A délre eső szélen a következő felirat van: «Versailles érdemeket szerzett a haza körül.» Ezenkivül itt van Ledru-Rollinnak 1848. márczius 24-én kibocsátott rendelete, mely szerint a labdaházat a történelmi emlékek sorába veszik fel. Egy másik felirat jelzi, hogy 1883. évi junius 20-án teljesitve lőn a konvent amaz óhajtása, hogy a labdaházban a franczia forradalom emlékeiből muzeumot rendezzenek be. Jobbról, balról szintén feliratok vannak: melyek azt mondják, hogy halottaságyában minden francziának sirnia kell, hogy ha nem látta e falakat, melyek közt hazája ujra született; Zion, Delfi, Mekka, Saïs kevesebb hivőt vonzottak, mint ez a ház stb. Néhány üveges szekrényben a franczia forradalom számos emléke látható; igy a királynak satinre nyomtatott ama beszéde, melyet a rendek ülésének megnyitása alkalmával mondott; továbbá kéziratok, képek, rajzok, faragványok. Mostantól kezdve a labdaház, mint minden más muzeum, naponkint nyitva lesz.

— Az eltünt csendőrökre vonatkozólag Temesvárról e hó 23-ikáról a következőket távirják: Rama szerbiai város rendőrbirája ma értesitette Keleti fehértemplomi szolgabirót, hogy az eltünt palánkai csendőrök, névszerint Nagy Pál és Timár Ádám, Csibuklia szigetén három szerb alattvalót csempészet miatt letartóztattak és a palánkai csendőri állomásra akarták kisérni. A letartóztatottak azonban megrohanták a két csendőrt, lefegyverezvén őket, Klicsevácz szerbiai községben partra szállitották. A csendőrök ott jelentkeztek a község elöljáróságánál és tegnap vissza tértek Palánkára, hol a csendőrfőhadnagy által kihallgattattak. Nagy és Timár meg vannak sebesitve.

— Nem szabad harangozni. Esztergommegyébe kebelezett Dorogh községében, egy az intelligens osztályhoz tartozó asszony öngyilkossági szándékból agyonlőtte magát. A község tanácsa, a mint az öngyilkosságról tudomást nyert, tanácskozásra ült össze és határozatilag kimondta, hogy a szerencsétlen véget ért temetésénél nem engedi meg a harangozást, mert akkor elveri a jég a határt. A határozatról a község plébánosát értesitették és szigoruan meghagyták neki, hogy ne próbáljon az öngyilkos temetésénél harangoztatni. A plébános engedett a a babonás népnek és a temetés harangozás nélkül ment végbe. Aztán most mégis elveri a jég a határt.

— Szerencsétlenség. Kunszentmiklósról irják e hó 22-ikéről: Mező Lajos itteni lakos iskolába járó 6 éves kis Sándorka fiának borzasztó halála, nagy részvétet kelt mindenütt. A városbeli száraz malmok egyikében őrlés alkalmával a minden őrizet nélkül gazdája által ott hagyott lovak által huzott nagy forgókerékre rámászott a kis Sandorka, természetesen egész öntudatlanul, hogy magát a keréken körülhordoztassa, mint ezt a többi kis pajtásoktól látta, ámde nem oly szerencsésen, mint ők, a kik az ugynevezett orsóhoz közeledve leugrottak a keréktől. Ő lehajtotta ugyan fejét, de nem egészen, és igy az orsóhoz érve, feje oly erősen ütődött ehez, hogy agyveleje rögtön szétlocscsant és azonnal szörnyet halt. Darabokban szedték össze.

— Jégvihar. B.-Gyuláról irják lapunknak jun. 22-ikéről: A városban és vidékén ma d. u. 1 óra előtt mintegy fél óráig tartó borzasztó jégeső és vihar volt, minőre öreg emberek sem emlékeznek. Vagy 5 perczig eső nélkül zuhogott a mogyoró és dió nagyságu, gömbölyü jég oly mennyiségben, hogy harmadfél óra mulva is lapátolható volt az udvarokon. A jégvihart folytonos égzengés kisérte. Azt gondolják, hogy az idei aratás és szüret tönkre van téve.

— Szörnyü gyilkosság. Münchenből irják, hogy ritkitja párját az a gyilkosság, melyet a lengaui erdő végén elkövettek egy Klinger Terézia nevü parasztasszonyon. Torka át volt metszve, szeme kiszurva, feje betörve, gyomra átmetszve, melybe egy darab kenyeret és a parasztasszony kulcsát dugta a gyilkos. A küzdelem nem lehetett nagy az áldozal és a gyilkos közt, mert a közelben sem hallottak semmi kiáltást. Legnagyobb gyanu terheli az asszony mostoha fiát, ki engesztelhetetlen gyülölettel viseltetett az anyja iránt. A fiut elfogták.

— Nagy csapás. Foktőről irják lapunknak e hó 22-ikéről: Nagy csapás sujtott egy szegény foktői családot egy hét alatt. Varajti József hatvan éves tanitót egy hét előtt szélhüdés érte, ugyanazon nap meghalt egy 3 éves unokája himlőben; harmadnapra meghalt egy 24 éves leánya a 3 éves gyermek anyja, tegnap 21-én pedig 35 éves fiát rugdosták agyon megbokrosodott lovai, egy 5 éves unokája himlőben haldoklik. Ezelőtt 2 évvel egy 24 éves fia szintén a terhelt kocsiról leesve halt meg. Foktőn a himlő 2 hónap óta pusztit. Van oly nap, hogy hat halott is van.

— Nemzetközi sakkongresszus. Londonból irják e hónap 20-dikáról. *Mackenzie* megverte ma *Rosenthalt*, kinek veresége által Blackburnénak jut a harmadik dij (125 font sterling.) *Blackburne* és *English* játéka másodszor is eldöntetlen maradt. A három első nélkül a helyzet a következő: *Csigorin* 16, *Mackenzie* és *Mason* 15½. (Tehát ezek alkalmasint az ötödik és hatodik dijért fognak versenyezni.) *Rosenthal* 14 (2) és *English* 13½ (2). Hátralevő partiek: Blackburne = Rosenthal, English = Blackburne és English = Rosenthal, s valószinüleg ez utolsó játék eredménye lesz döntő az utolsó dijra nézve, Rosenthal chance-jai annyiban jobbak, hogy számára a legrosszabb esetben is biztositva van a külön dij, de English, ha Blackburneval végkép remis-t csinál, Rosenthallal szemben pedig vesztes lesz, vagy megforditva Birddel és Winawerrel a külön dijért fog versenyezni. De övé lesz a külön dij, ha a két függő partie közül valamelyiket megnyeri.

— Merénylet a vasuti vonat ellen. Mährisch-Schönbergből irják junius 21-éről: Junius 17-ikén a sternbergi férfidalegylet és még több vállalkozó körülbelül 180 ember kéjutazást tett ide. Az idő nem volt kedvező, de azért a dal és táncz folyt. A sternbergiek egy kis része este 7 óra felé, a nagy rész éjjel utazott vissza felé. Liebau és Treiblitz közt az éjjel indult különvonat egyik emelkedésénél a sin el volt forgatva, mely könynyen végzetessé válhatott volna, mert a meredekről okvetlenül lezuhan a vonat. Szerencsére az őr észrevette, hogy a vágányok nincsenek rendben, és csak annyi ideje volt, hogy megigazitotta s már elrobogott a különvonat. Roppant szerencsétlenségtől menekültek meg az utasok. A tetteseket keresik.

— Rendkivüli árverés lesz e hó 28-ikán a licsingi szappan-gyarban. A kik az árverés rendes alakjaihoz szoktak, azokat bizonyára nélkülözni fogják. Minden nyereséget elenged az ember, ha tudja, hogy 10,000 kiló dynamit-glycerin az a portéka, mely árverés alá kerül. Közelében semmi esetre sem akar tanyázni, még a hivatalos lap árverései közt is megdöbbenti a békés árvezetőt,

— Párbaj éjjel. A «Gaulois» irja, hogy két párisi élvkedvelő előkelő ur közt a boulogni erdőben éjjel párbaj volt. Vidám esti társaságban, a Champs-Elysée egyik kávéházának asztala mellett, tréfás beszélgetés közt veszett össze Henri de F. és De M. annyira, hogy végre kihivás következett. A két mámoros ur azonnal végrehajtandó párbajt követelt. A segédek és a felek siettek ki és két bérkocsi lámpájánál, a Roi de Boulogne egyik elrejtett helyén, csakugyan összecsaptak. De M. sulyos sebet kapott a karján s ezzel el volt intézve a becsületbeli ügy.

— Epizódok a berlini kongresszusról. A «Times» párisi levelezője a berlini kongresszusnak érdekes epizódjait közli, melyek legtöbbjében kiváló szerepet játszik lord *Beaconsfield*. Egyetlen történetiró sem beszélte el eddig — ugymond a levelező — hogy milyen bravourral, milyen hidegvérüséggel és nemzeti büszkeséggel vezette Beaconsfield ezt a diplomácziai hadjáratot. Este 9 órakor érkezett Berlinbe. Tiz órakor Bismarck herczegnél volt. Általános dolgokról beszélgettek. Bismarck és Beaconsfield tizenöt évvel azelőtt találkoztak. Megőrizték hiven a találkozás emlékét s Beaconsfield bók gyanánt juttatá eszébe a herczegnek azt a mondását, hogy: «Nem halok meg addig, a mig Németországot egybe nem forrasztom. Egyszer csak igy szólott Bismarck: «Beszéljünk állami ügyekről. Mit kiván ön, békét vagy háborut?» Előbb a békét» felelé a gróf habozás nélkül, s azután háborut, ha nem szerezhetek olyan békét, a milyent akarok. En kész vagyok mindakettőre.» Ettől a pillanattól fogva tudhatta a kanczellár, hogy mit kiván Anglia s hozzátehetjük, hogy Beaconsfield nem engedett semmit, kivéve a Batum-kérdést. *Suvalov* gróf tizenegy órakor látogatta meg Bismarckot, ki akkor már azt is tudta, hogy menynyire kell terjedniök az orosz engedményeknek, hogy Angliát kielégithessék. Olyan köztudomásu volt a Beaconsfield s az oroszok közt való küzdelem, hogy a bécsi rendőrség azt a hirt juttatá Berlinbe, hogy három orosz utazott Berlinbe, kik megakarják gyilkolni Beaconsfieldet. A német rendőrökön kivül négy angol detektiv őrizte a premiert, ki nem félt semmitől. Ha sétára készült, mindig találtak rá ürügyet, hogy otthon maraszszák. Néhány nappal később kalaposan, keztyüsen állitott be Beaconsfield magán titkárának (a mostani lord Rowton-nak) szobájába s mondá: «Sétálni akarok.» A titkár ürügyet keresett, hogy szándékát ne valósithassa, de Beaconsfield mosolyogva felelé: «Nem, nem, én tudok mindent. Elég volt a fogságból, inkább öljenek meg s elment sétálni. . . A kongresszus 13-dikán ült össze s 18-dikán kijelentették az orosz meghatalmazottak, hogy utasitásaik értelmében nem teljesithetik Angliának azt a kivánságát, hogy engedjék meg Törökországnak a Balkán-szorosok megerősitését és megszállását. A tanácskozást elhalasztották 22-dikéig; 21-dikének (egy pénteki napnak) reggelén még nem jutottak megegyezésre. — *Beaconsfield* külön vonatot rendelt hétfő reggelére. Az volt a szándéka, hogy kedden Londonba érkezik, szerdán Windsorba megy s csütörtökön hadüzenettel lép a parliament elé. 3 óra 40 perczkor meglátogatta őt Bismarck, ki beléptekor megkérte Corry urat, hogy tudassa vele, ha 3 óra 55 percz lesz. A beszélgetés Beaconsfield állapota körül forgott. «A kongresszus munkája kifárasztja önt» — mondá Bismarck. — Nem — felelé Beaconsfield» — de ideje, hogy kifáraszszon. «Remélem» — viszonzá a kanczellár, — hogy szivesen gondol vissza a fogadtatásra, melyben itt része volt. Kissé bárdolatlanok vagyunk, de jószivüek. Oh — mondá Beaconsfield — én a legjobb benyomásokkal távozom innen. Nem találtam egyebet csak udvariasságot és jóakaratot. Épen most mondták, hogy hétfőn reggel a nehézségek daczára is kaphatok külön vonatot.» A kanczellár duzzogott s ép ebben a pillanatban jelentették neki, hogy: 3 óra 55 percz az idő. Beaconsfield, ki nem értette e jelentést, összeránczolta a homlokát. A kanczellár fölemelkedett e szavakkal: «Akkor hát ez ultimatuma önnek, nemde? — «Ugy van» — felelé Beaconsfield s rajta volt, hogy hangja el ne árulja meghatottságát. Bismarck eltávozott. Megtudta, a mit meg akart tudni. A kanczellár egyenesen a Gorcsakovhoz ment; nála találta Suvalovot is s két órával később jelentették Beaconsfieldnek, hogy Ausztria-Magyarország, Oroszország és Anglia képviselői tanácskozni fognak az angol nagykövetségnél. Gorcsakov, kit fölöttébb bosszantott a legyőzetés, nem jelent meg. 11 órakor lemondtak a különvonatról s éjfélkor távirat jelenti a «Times»-nak, hogy a Balkán- és bolgár-kérdés meg van oldva. «Van még Európában Törökország» — mondá Bismarck, a midőn értesült ez eredményről.

— Elszász-Lotharingia Párisban. Az elszász-lotharingiai festők és szobrászok a párisi városi municzipiumhoz azt a kérést intézték, hogy az uj városháza egyik termében Elszász-Lotharingia emlékét és dicsőségét megörökitsék. Kérelmöknek hely adatott és a városház épitésze utasittatott, hogy az első emeleti egyik termet bocsássa az illető müvészek rendelkezésére. A franczia Elszász-Lotharingia történetéből a nevezetesebb eseményeket, a nép kiválóbb férfiait fogják a jeles képirók és szobrászok megörökiteni. Elszász-Lotharingia Francziaországhoz való csatolásának kétszáz éves fordulója, melyet 1848-ban ünnepeltek, szintén a megörökitett események közt lesz.

— Magyar leány Buenos-Ayresben. Siófokról irják lapunknak e hó 21-éről: E napokban érdekes vendég érkezett ide Buenos-Ayresből, Argentina fővárosából. Neve: *Szabó* Anna, ki tizenegy év előtt mint kis leány hagyta el hazáját és Siófokról először Szegszárdra, onnan Törökországba s végül Argentinába jutott. A spanyol, olasz és német nyelvet tökéletesen beszéli, de a magyar nyelvet jobbára elfeledte, csak most tanulja ismét. Egy hónapig marad otthon, mert aztán ismét viszszatér Buenos-Ayresbe, hol egy kereskedő-czégnél van jó alkalmazása.

— Égő leány. Kálnokról irják e hó 18-ikáról: Komán Mari tizenhárom éves cselédleány a tüzhely mellett elaludt s álmában meggyult a ruhája, ugy hogy arra ébredt, mikor már teljesen lángban állott. Elkeseredetten szaladt ki az utra és elkeseredetten kiáltozott. A szomszédasszony, ki látta az égő leányt csakhamar belátta, hogy rendes eszközökkel nem segithet, azért fogta a leányt és bedobta a kapu előtt folyó patakba. Az égési sebek nagyok, de legalább megmenekült a biztos haláltól.

— Egy község ünnepe. Erzsébetfalva, Budapest közvetlen közelében a budapest-zimonyi vasut mentén fekvő telep e hó 24-én vasárnap tartja alapitásának évfordulóját. Az ünnepély d. e. 9 órakor a megnagyobbitott templom felszentelésével veszi kezdetét, este pedig az ugyanottani olvasó-egyletben tánczmulatság fog tartatni.

— Egy szép leány öngyilkossága. Zágonból irják e hó 17-éről: Földes Mária, Földes Miklos itteni birtokos kiváló szépségü alig tizenhét éves leánya, e hó 13-án szülei házánál sziven lőtte magát. Szeretetre méltó, vidám kedélyü volt, a borunak árnyéka sem látszott rajta. Mindenki azt hitte, ez a kis leány boldog lesz, minden föltétel meg volt benne, hogy boldogithassa azt, kit majd szeret. A szörnyü eset megdöbbentette a szülőket, rokonokat; olyan hihetetlennek látszott, hogy már maguk előtt látták a fiatal leány vértől boritott holttestét és mégis azt hitték, csak alszik. A kis asztalon egy papirszeleten e rövidke sort találták: «Nem mindenki lehet boldog!» — Azt hiszik, reménytelen szerelem vitte a szép leányt e kétségbeesett lépésre. Nagy részvét közt temették el!

— Apját megölte. Székesfehérvárról irják: *Varga* István szarvas-pusztai illetőségü egyén, csak nem rég szabadult ki az illavai fegyházból, hol rablásért és gyilkosságért 20 évet töltött. A börtönből kiszabadulta után fiánál huzta meg magát, ki a szarvasi pusztán (Czecze mellett) gulyás volt. A vén gonosztevő nem javult meg a börtönben töltött 20 év alatt, sőt fiát is folyton arra akarta rábirni, hogy szervezzenek rablóbandát. A fiu nem állott rá a rablóéletre, s apja bosszut forralt ellene. E hó 12-én a fiu elment hazulról, s az öreg felhasználván az alkalmat, nejére rohant s meg akarta gyilkolni. Ép jókor érkezett haza a fiu, anyja segélyére sietett s védelem közben apját oly szerencsétlenül ütötte főbe, hogy halva rogyott össze. A gyilkost elfogták; a vizsgálatot a sárbogárdi járásbiróság teljesiti.

— Szörnyeteg. Lambachból irják e hó 21-ikéről: Tegnapelőtt Blaha Venczel gyármunkás lakásán szörnyü jelenet fejlődött. Blaha ugyanis nejét, kivel egy év előtt kelt össze, három sógornéját, apját és napáját, saját gyermekét és magát akarta meggyilkolni. Éjfélkor neje oldalába két kést döfött, sógornőit és a többieket mind megsebesitette, még a segélyül érkezett szabót Stranszkit is megsértette. Magát is mellen szurta, de sebe nem sulyosan veszélyes. Blahát megkötözve szállitották a börtönbe. A sebesültek közül a szerencsétlen asszonyt, Blabánét életveszélyes állapotban szállitották kórházba. A szoba valóságos csatatérnek tünik fel, ugy el van boritva vérrel.

— A lugosi sátortábor. Lugosról irják e hó 22-ről: Holnapután az itt levő összes zászlóaljak parancsnokai ide érkeznek, hogy a záróvizsgán a tett haladásról személyes meggyőződést szerezzenek. A honvédek Hild dandárnok főfelügyelete és Petrovics őrnagy parancsnoksága alatt derekasan viselték magukat. Mult héten Honoris vidékén volt gyakorlat.

— Az aradi vértanuk szobra. Aradról irják e hó 22-éről: A 13 vértanu-szobor-bizottság tegnap délután ülést tartott, a melyen az elnöklő polgármester bejelentette, hogy Huszár Adolftól beérkezett az ajánlat a szobornak nagyobb méretekben kiépitése iránt. Huszár ajánlata szerint a főalak négy lábbal lesz magasabb, mint a hogyan eredetileg terveztetett, vagyis 33 láb helyett 37. A több költség 18.000—23,000 frt fog lenni az eredetileg előirányzott 93,000 frton felül. A bizottság az ajánlat felett azon határozatot hozta, hogy mielőtt végleges megállapodás történnék annak elfogadása iránt: szólittassék fel Huszár Adolf egy részletesebb költségvetés benyujtására s egyuttal annak bővebb kitüntetésére, hogy mily méretek közt fogna a szobor talapzata kiépittetni, mily nagyságuak lesznek az egyes alakok, stb., — miután csak igy lehet a bizottságnak magát a követelt vállalkozási ár elfogadhatóságára nézve tájékoznia.

— Egyetemi tüntetés. A bécsi egyetem polgárai zugolódnak Maasen rektor ellen, ki az alsó-ausztriai tartományi gyülésen a cseh diákoknak kedvező nyilatkozatot tett. Tegnap az egyetemen várták a rektor-professzort, hogy kifütyöljék, de a rektor sejtette vagy meghallotta az ellene készülő vihart és nem jelent meg. Helyette a jogi kar népszerü dékánja: Demelius tanár tartott beszédet, melyet megéljeneztek, de a rektorra azért pereatot kiáltoztak. Csak déli 1 órakor oszlott szét a hallgatóság. Ma reggel 8—10 óra közt kellett volna a rektornak előadását megtartani, de elhalasztotta. Körülbelül tizenöt cseh diák volt jelen, kik tüntetni akartak Maasen mellett. Demelius tanárt előadásán zajosan éljenezték. A hallgatók összebeszéltek, hogy jövőre Maasen által előadott tantárgyat nem hallgatnak. Tegnap a tanárok közt is volt szó, hogy a tanácsgyülésén vagy más uton módon felszólalnak a rektornak a tartományi gyülésen tett nyilatkozata ellen. Maasen rektor ma nyilatkozatot adott ki, melyben kijelenti, hogy addig nem tart előadást, mig a demonstrálás tervével föl nem hagynak. Az egyetemi polgárok a rendes tanteremben nem végezhetvén a tüntetést, felhasználták 15 doktornak felavatását és ezalatt demonstráltak, kiáltották «Le Maasennel!» A rektor kijelentette, hogy a folytonos háborgatás közt nem folytatja a felavatást. Azután végre mégis megtörtént a felavatás. Délben egy óra felé az utczán volt csoportosulás, de a rendőrök szétoszlásra birták az egyetemi polgárokat. — Bécsből távirják lapunknak: Az orvosi, jogi, bölcsészeti kar tanárai ma, Maasen rektorhoz intézett iratukban kinyilatkoztatták, hogy általa az alsó-ausztriai tartománygyülésen a Bécsben állitandó cseh népiskolák érdekében mondott beszédének politikai és nemzetiségi eszméit nem osztják. A nyilatkozatot 53 tanár irta alá. A mint még távirják, a déli csoportosulást a rendőrségnek erővel kellett szétoszlatni és Maasen rektor egy hátsó ajtón távozott az egyetem épületéből.

Rövid hirek. *Várpalotáról* irják lapunknak, hogy ott e hó 20-ika és 21-ike közti éjjel Weszel Ignácz tekintélyes kereskedő raktárát feltörték és kirabolták; egy pár darabot a lopott holmiból másnap megtalálták. — ***Bécsből*** irják, hogy a 84-ik gyalogezred egy közlegénye, a czéllövés alkalmával, véletlenül meglőtte magát. — ***Bünbánó öngyilkos.*** Esztergomban, mint lapunknak irják, egy megyebeli földmives öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott, de aztán, mikor fuladozni kezdett, megbánta tettét és segélyért kiáltozott; meg is mentették. — ***A rozsnyói*** ev. főgimnáziumnak állami segélyezése tárgyában a tárgyalások eredményre vezettek s a szerződés jóváhagyás végett a közoktatásügyi miniszter és az egyházkerület elé terjesztetik. — ***Marosvásárhelyről*** távirják, hogy a sátortáborban a tanosztály feloszlott; Pacor tábornok, kerületi parancsnok dicsérettel nyilatkozott az eredményről. — ***Pilsenből*** távirják, hogy e hó 23-ikán ünnepelte a b. Philippovics nevét viselő 35-ik gyalogezred 200 éves fennállásának évfordulóját. — ***Kovácsházán,*** Csanádmegyében, e hó 18-án este Grünfeld Sámuel itczést és Balla Sándor református kovácsházai lakost, kit Grünfeld felvigyázóul fogadott fel, meggyilkolva találták; a gyilkos még nem került kézre. — ***A moszkvai koronázás költségei,*** mint Pétervárról irják, 54 millióba kerültek, tehát 20 millióval többe, mint elő volt irányozva. — ***Nagy jégeső*** volt pár nap előtt Szerednyén és jelentékeny károkat is okozott a Vereshegyen, Igliczenés a Kishegyen. ***B.-Gyuláról*** távirják e hó 22-éről: Egy órakor délután felhőszakadás volt és közben mogyorónyi nagyságu jég boritá a várost; a kár nagy. — ***Brünnben,*** mint onnan irják, egy ottani vendéglőben egy Berndt J. nevü pilseni ügyvivő agyonlőtte magát. — ***Az unitáriusok*** budapesti egyházközsége a folyó 1883-ik év junius hó 24-ik napján délelőtt 11 órakor a budapesti ágostai hitvallásu egyház Deák-téri temploma mellett levő nagy imatermében egyházi szónoklattal egybekötött isteni tiszteletet tart.

= A különválasztott VI.—VII. kerületi kapitányságokra nézve a főkapitány, kinek a beosztás joga fenhagyatott, noha Géczy István kapitányi kinevezése az ujonnan felállitott VI. kerületi kapitányságra szólott, oly képen intézkedett, hogy Géczyt a következő tisztviselőkkel, fogalmazók: Fischer Lajos, Zlinszky Károly és Szlávy György. Irnokok: Leindnitzgruber József, báró Luzsenszky Zsigmond és Szücs Gyula. Dijnokok: Trinkl Kálmán, Márton Döme és Horváth Sándor. Kerületi orvos: dr. Roth Ferencz, a VII. kerületbe (kisdiófa-utcza régi kapitánysági épület) osztotta be s Alkér Jenő volt VI.—VII. kerületi kapitányt pedig a VI. kerületbe (gyár- és ó-utcza sarkán) helyezte át. Ide a kapitányt a következő tisztviselők kisérik: Bérczy Béla és Ambrus Kamil fogalmazók, Deák Lőrincz és Ehrenthal Győző irnokok, Tassy Károly és Turcsányi József dijnokok, Fehér Miksa gyakornok és dr. Apaticzky Sándor ker. rendőrorvos. Ezeken kivül a rendőrség körében még a következő változások történtek: Sebők Imre fogalmazó a központból és Szabó Jenő fogalmazó a megosztott VI.—VII. ker. kapitányságtól a VIII.—IX. kerületbe, Karácsonyi Sándor fogalmazó pedig a VIII.—IX. kerületből a I. kerületbe tétettek át.

= Kardpárbajt vivtak tegnap egy magánhelyiségben dr. *Kenedi* Géza a «Pesti Hirlap» szerkesztője és *Pokorny* Jenő a «Függetlenség» munkatársa. A párbaj előzményeit annak idején emlitettük; most legutóbb becsületbiróság határozta el a párbaj megtartását. A felek közül csak *Pokorny* sebesült meg, de nem sulyosan; a párbaj végeztével kezet fogtak.

= A Kincsem sorsjáték vásárló-bizottsága, melynek feladata Angolországban, kül- és belföldön a telivértenyészanyag beszerzése, csütörtökön, f. hó 21-én Károlyi Gyula gr. ő excellencziájának elnöksége alatt a helybeli «Lovar-Egylet» irodájában tanácskozásra gyült össze. Ezen ülésben részt vettek: Festetich Pál, Sztáray János grófok, Beretvás, Andrée F. urak, ez utóbbi, mint a sorsjátékiroda képviselője és Sárkány F. ur, a «Lovar-Egylet» titkára. A hazai telivér-tenyésztés rendkivüli fontosságá-

nál fogva, a bizottságnak, kétségtelenül, magas megelégedésére szolgált, hogy tenyész-anyagra már is szép számu megrendelés érkezett, melynek beszerzésével Szapáry Iván gr. a legközelebb 60,000 frton megszerzett Craig-Millar, telivér-apaló vásárlója, mint tapasztalt szakember, saját személyében fog megbizatni. Károlyi Gyula gr., a «Lovar-Egylet» elnöke, azon kellemes helyzetben volt, hogy a jelenlevő uraknak a vállalat kielégitő előhaladásáról tehetett jelentést. A Kincsem-sorsjegyek minden körben, hova eljutnak, ugy bent hazánkban, mint Ausztria-Magyarország határain tul általános kedveltségnek örvendenek. A közönség egyrészről az országos érdekü czélt tartja szem előtt, másrészről meg fölismeri a játékterv előnyeit, mely szerint a nyerő tetszésére bizatik, hogy a nyert tárgyat átvegye, vagy mint egyenértéket, a készpénzt fizettesse ki magának a szokásos 20% adó levonásával.

= Hoff János cs. és kir. udvari szállitó (Bécsben I., Graben, Braunerstrasse 8., főüzlet Magyarország számára Budapesten) *malátanövény-szappana és malátanövény-pomádéja.* A bőr keménysége és az arcznak pattanások és foltok által való elrutitása, minden eltünik a Hoff-féle malátanövény pipereszappan használata által. A fejbőrre nézve a Hoff-féle malátanövény-pomáde nélkülözhetlen. Eredménye tartós használat után egészen tiszta egészséges fejbőr és a malátaszappannak közben való használata mellett, alapját képezi a jeles toilettenek.

= A **„Vasárnapi Ujság“** jun. 24-ki sz. a következő tartalommal jelent meg: Egy magyar szobrász Angliában. Wohl Jankától. — Apró történetek: I. Hulló csillag. II. A rózsa. III. Az elhagyott leány. Pósa Lajostól. — Rózsa a porban. Gerok K. költemény. Bogdánfy Lajostól. — Kornélia emlékezete. Rajz a multból. Irta Vachott Sándorné. — Anami pagoda. — Iható arany. — Hogyan fésülködjenek a nők? — A moszkvai koronázás: 1. A czárnő megkoronáztatása. 2. Az ázsiai küldöttségek a koronázásnál. — Politikai szövetkezetek és titkos társulatok. — Egyveleg. — A tisza-eszlári bünpör. — Nyiregyháza. — A «Vindobona» léghajó Budapesten. — Katonai jubileum Moszkvában. — Egyszerü nők mint falusi kisdedóvók. — Az utolsó lengyel forradalomról. Szörényi Fromhold Arthurtól. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár. — *Képek:* Boehm József, műtermében. Biczó Géza rajza. — A moszkvai koronázás: 1. A czár a czárnő fejére teszi a koronát. 2. Az ázsiai tartományok küldöttei a moszkvai koronázáson. — Anami pagoda belseje. — Hajviselet és a női arcz alakja. (14 kép.) — A tisza-eszlári bünpör végtárgyalása: 1. Gruden Ernő szavazó biró. 2. Kornis Ferencz, a nyiregyházai kir. törvényszék elnöke. 3. Russu Gusztáv előadó biró. 4. Bary József vizsgáló biró. 5. Özvegy Solymosi Jánosné. 6. A tisza-eszlári zsinagóga és az egyházfi lakása. 7. Scharf Móricz (fénykép után). 8. Schwarcz Salamon. 9. Wollner Herman. 10. Buxbaum Ábrahám. 11. Braun Lipót. 12. Scharf József. 13. Braun Ábrahám. 14. Weiszstein Lázár. 15. A hullacsempészettel vádoltak: Hersko Dávid tutajos. 16. Vogel Amsel. 17. Smilovits Jankel tutajos. Ábrányi Lajos eredeti rajzai után. — A Preobrazsemszky és Simionofszky testőrezredek jubileuma Moszkvában: 1. Feszült várakozás. 2. Roham. 3. A czár iszik a hadseregért. 4. A hadsereg iszik a czárért. A **„Vasárnapi Ujság“** előfizetési ára negyedévre 2 frt, a «Politikai Ujdonságok»-kal együtt 3 forint.

Halmi Ferencz árvái számára ujabban a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz:

Botka Mihályné urhölgytől Karmacsról	5 frt.
Ferenczi Freund Ferencz urtól Gavosdiáról (Feerenczi Ferencz 5 frt, Graenzenstein G. 2 frt, Graenzenstein A. 1 frt, Markovics Gy. 1 frt.)	9 »
Pfeffer Ignácz urtól, a Diana-fürdő tulajdonosától	30 »
Szlabur Béla ur gyüjtése az ujtátrafüredi vendégek körében	85 »
Összesen	129 »

Ez összeget a jun. 19-iki számunkban kimutatott 110 frt 60 krhoz csatolva, eddigi gyüjtésünk összesen **239** frt **60** krajczár.

Szlabur Béla ur ujtátrafüredi gyüjtéséhez járultak: Dr. Horváth A., Szlabur Géza, Szlabur Béla gyüjtő 10—10 frt, Schlauch Nándor, dr. Szontagh Miklós 5—5 frt, Maurer Adolf 3 frt, Béky Antal, dr. Friedmann, Harsányi József- Bölcsházy János, Szepessy Antal, Sz. B. 2—2 frt, Mandello Vilmos, Kellner Kálmán, Schmögner Ede, Gabnay Ferencz, Ebner Károly, Rosenfeld N., Grün H. Mór, Tragor János, Trajanovits Ágos, Beliczey Rezső, Sziklay Ede, Szekeres N., gr. P. K., özv. Biróné, dr. Pellech János, Peterdi Lajos, Szontagh Szaniszló, Palanszky, Hornug Albert, Schlauch Géza, Sajó Györgyné, Nyitrai Zsigmond, Beretvás Farkas 1—1 frt, B. S. 70 kr., Bernáth Vinczéné, E. L., Tobiás J., Sztraka Gyula, F. G., M. K., Szumrak Dániel, M. N., Danis Lajos, Miskolczy N., Kemeri N., Jákó Pál 50—50 kr., N. N. 30 kr. = **85** frt.

A bukovinai magyarok számára ma *Jovanovits* János urtól Ungvárról *2* frt érkezett szerkesztőségünkhöz, mely összeghez a beküldő 1 frttal s *Varjassy* József kir. csendőrhadnagy ur szintén 1 frttal járult. Junius 19-iki számunkban közölt kimutatásunkhoz képest tehát összes eddigi gyüjtésünk **6820** frt **67** krajczár, **10** Napoleondor és **1** ezüst huszas.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

— **Nemzeti szinház.** *Titkári* Vilmos ur Lyonelje, teljesen igazolta véleményünket, melyet első iöllépte alkalmával nyilvánitottunk. Szerződtetése által a lirai tenorista kérdése, ha nem is teljes, de kielégitő megoldást nyerne. A közönség magatartását Titkári urral szemben lelkesnek kell mondanunk. Szivesen elnézi egyes gyöngéit (bizonyos félénkségét az ének közben, a néhol kezdetleges, másutt fölösleges gesztikulácziót) és tapsolja nagyobb jelenetei után, söt a 3-ik felvonásban nyilt jelenetben is kihivta. Mindenesetre része van a külső ikerben, hogy szerepét korrekt magyarsággal énekelte. Titkári urnak kétségen kivül van még tanulni valója, de elég fiatal a tanulásra, s elég tehetséggel bir arra, hogy hasznos tagjává legyen operánknak.

— **A népszinház tagjai** tegnapelőtt este a Vidor Pál «Vörös sapka» czimü népszinművét adták, mely megnyerte a bécsiek tetszését. A hirlapok azt irják, hogy Vidor, ki jeles énekes, mint iró is derekasan megállja helyét. *Blaháné* asszony, a férjhezadó leány szerepében annyi szeretetreméltóságot fejtett ki és oly lelkesitően énekelt, hogy a tapsból és éljenzésből, virágból ismét böven kijutott. Kassai, Eőry, Vidor, Tihanyi és Munkácsyné szintén tetszésben részesültek.

— **A nemzeti szinház jövő heti műsora:** vasárnap junius 24. A zalaméai biró. — 25. Gyöngéd rokonok. 26. Romeo és Julia. 27. Don Caesár de Bazán. 28. Alvajáró. 29. Egy játszma piquet. Szerelmes levél Barátságból. — 30. Phylemon és Baucis. Rococo. — Julius 1. Szinészeti tanoda operai vizsgája. — 2. Szinészeti tanoda drámai vizsgája.

— **Siposs Antal** zeneakadémiájában ma kezdődtek meg az évi vizsgálatok. Nagy közönség jelent meg a városi vigadó termében, mely figyelemmel hallgatta az összevágó előadásokat és nem fukarkodott a tapsokkal. Minden tanitvány szabatosan játszott, mi a mesternek érdeme első sorban, de többen lelket is öntöttek játékukba, a mi a tanitvány kiváló tehetségére is vall. Vályiné Evers «Octave Etudje»-jével, *Nagy* Jolán Wieniavszky «Valse de concert»-jával, *Hitter* Mariska és *Kann* Malvina a «Rákóczi induló»-val Liszttől figyelemre méltó tehetségeknek bizonyultak, kiknek játéka nem közönséges technika mellett érzésre, lélekre is vall. *Beulwitz* báró kisasszony Zimay pár népdalát adta elő. Megemlitést érdemelnek még *Molnár* Michaela, *Markovics* Mariska, *Müller* Anna, *Szikszay* Ferencz, *Pollák* Malvin és *Gollovitz* Gizella. E hó 24-én lesz a *matinéé*, 25-én az utolsó vizsgálat a redoutban igen érdekes programmal.

— **A szinészeti tanodában** ma délután kezdődtek meg a drámai szakból a vizsgálatok. *Andrássy* Eszti, *Andrássy* Ilona, *Császár* Árpád, *Czanyuga* Emma és *Lángi* kisasszony az előadott költeményeket helyes hanghordozással, itt-ott kedélylyel, hévvel adták elő. Az első és a második osztálybeliek tettek vizsgálatot, s igy természetesen a «Méh románcza», «Az obsitos», «Petike», a «Családi kör» és még néhány szokásos költemény volt napirenden. Trefort miniszter is jelen volt Anna leányával. Holnapután délután 3 órakor szintén lesznek vizsgálatok.

— **Solymosi** Elek, a népszinház első rendü tagja, e hó 25-én Kolozsvárra megy vendégszereplésre. Ott diáskodott, de mióta szinész lett, nem fordult még meg e szinészetpártoló városban, hol sok barátja van még a régi időből. Összesen ötször lép föl s aztán az irók és müvészek társaságával Párisba megy és onnan Londonba is átrándul.

— **A kassai székesegyház** restaurácziójának folytatása tárgyában f. hó 27-ikére értekezletet hivott össze a közoktatásügyi miniszter. Az értekezletre a miniszter *Forster* miniszteri tanácsost, *Steindl* müegyetemi tanárt, *Weber* Antal müépitészt és *Khuen* grófot küldötte ki. A helyreállitási munkálatok elébb csak a templom déli részére voltak kiterjesztendők s e munkálatok a jövő évben el is készülnek. Miután azonban a nagybecsü müemlékek fentartása szempontjából további javitások is szükségesek, a helyreállitási munkálatok az egészre nézve fognak számitásba vétetni. E czélra azonban kevés pénz áll rendelkezésére a miniszternek és az értekezletnek épen az a feladata, hogy a konzerválás szempontjából szükséges teendőkre nézve a viszonyok tekintetbevételével javaslatot terjeszszen elő. A bizottság elnöke *Münster* kassai polgármester. A szakbizottság Kassáról Bártfára megy megtekintendő az ottani folyó helyreállitási munkálatokat. Bártfán a szentély készülőben van; de ott is több javitásra lesz szükség. Igy pl. a főhajón nagyobb mérvü sérülések vannak, két boltozat, három pillér, valamint a támpillérek is mulhatlanul javitást kivánnak a templom fenntartása szempontjából. A bártfai elnök *Kaczvinszky* plébános. A szakbizottság itt is megállapitja majd, hogy a teendő javitásokra nézve mily eljárás következzék.

— **Bertha Sándor** hazánkfiának «Corvin Mátyás» czimü vig operája a minap került szinre a párisi Opéra Comique-ben. A franczia lapok nagy elismeréssel irnak a darab zenéjéről.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A tanács** mai ülésén jelentés tétetett arról, hogy a *Duna nagyon árad* s miután nemcsak elérte a viz a 14 láb magasságot, hanem azt tiz hüvelykkel meg is haladta, söt felülről még mindig áradást jelentenek, az árvizi rendszabály értelmében a tanács szükségesnek látta a vészbizottságot azonnal összehivni. A vészbizottság tagjai rögtön összehivattak s délután 4 órakor Kada Mihály alpolgármester elnöklete alatt az ülés meg is tartatott. Az ülésen Zsák Hugó, a kir. főmérnök jelentést tett, hogy Linzben a viz apadni kezd, Bécsben egyformán áll, Pozsonyban 7 cm. áradás mutatkozik, Budapesten várni lehet még mintegy 30 cm. áradást, de azután bizonynyal apadás fog itt beállani. Ily körülmények közt a bizottság nem látta szükségesnek, hogy ez uttal az árvizi rendszabály által előirt intézkedések alkalmaztassanak s a megnyugtató értesités hatása alatt eloszlott.

— **Az egyes iskolákban** fellépő ragályos bajok eddigelé csak akkor jutottak a polgármester tudomására, mikor már igen elharapództak. A községi iskolák igazgatói ugyan bejelentették a hatóságnál, ha sürübben lépett fel valamely osztályban a fertőző betegség, de az állami és felekezeti iskolaigazgatóságok, valamint a kisdedóvók a jelentést épen nem tették meg idején. A polgármester ennélfogva felhivta az összes iskolai igazgatóságokat, hogy az iskolákban előforduló ilyen betegedések mérvéről jelentéseiket mindenesetre korán megtegyék, mert pénzbirságot fognak különben fizetni.

— **A főváros** szerdai közgyülésének napirendjére elölegesen kitüzettek: az 1882. évi zárszámadások, az ártézi kut vizének értékesitése s több bérletügy.

— **A fővárosi középitészeti bizottság** ma *Weber* Antal elnöklete alatt tartotta ülését. A napirend előtt *Petz* Armin biz. tag felhivta a figyelmet arra, hogy a józsefvárosi Balassa-utczában a viz ihatatlan, a hol kut nincs, a szomszédból 50 krért viszik a vizet. Nézete szerint a Balassa-utczai lakók érdekében tenni kellene valamit. *Kun* Gyula elismeri, hogy a tiszti főorvosi hivatal analysise szerint a Balassa-utczai házak vize tele van szerves anyagokkal annyira, hogy még megszagolni is alig lehet. De csak 3 ház van azon utczában, két ház kérte a tanácstól a vizvezetéket, de a vizvezeték évi 8% kamatjának biztositását bekebelezni nem hagyták. Ezért maradt el a 8—900 frtos befektetés. Többek hozzászólása után a bizottság elhatározta, hogy a tanácsnak ajánlani fogja ezen utcza vizzel ellátását, ha mind a három ház bevezeti s hozzájuk csatlakozik az üvegfestési müterem is. *Bobula* János arra kérte a bizottságot, hasson oda, hogy a sugárut melletti homokos utczák szintén öntöztessenek, mert addig a sugáruton minden öntözés daczára is mindig porfelleg leszen. *Preuszner* József inditványozta, hogy augusztus végeig a rendes ülések függesztessenek föl, a mi el is határoztatott Kun Gyula fölvilágositásai után oly hozzáadással, hogy a hegyi vizek levezetésének, a Csepel-rakpart macadamirozásának, az üllei kórház csatornázása ügyének és még egy-két kérdésnek letárgyalására rendkivüli ülés vagy ülések fognak tartatni. Rózsa jegyző a III. ügyosztály többnyire kisebb jelentőségü tárgyait referálta. E telekszabályozási, egyesitési és szétválasztási tárgyak közül kiemelendő, hogy a *százházi iskola* számára azon a környéken három telket ajánlottak föl a fővárosnak kisajátitás végett, ölenkint 17—28 frton. A valóságos érték felbecslése végett a bizottság Weber, Mendl és Preuszner urakból álló albizottságot küldött ki. Bobula Jánosnak Bajza-utczai telkéhez több (m. e. 20) négyszögölnyi városi terjedéket 15 frtjával engednek át, hogy keritését a szabályozási vonalon állitsa föl. *Kun* jegyző most a II. ügyosztály tárgyait mutatván be, ezek közül kiemelendi a Bajza-utcza macadamirozása, de csak egy részben, 15930 frt költséggel, járdaépités és világitás szintén benfoglaltatik. A bizottság ezt elfogadta. Az I. ker. kőmives-utcza rendezése helyett — miután ezen utcza a szabályozás következtében el fog tünni, — helyreállitása javasoltatik 800 frt költséggel. A bizottság a kövezési ügyekkel kapcsolatban kimondta, hogy a sugárut mellékén még rendezetlenül levő két utcza u. m. a Bakony-utcza és Epreskert-utcza a jövő évi kövezésbe felvétetvén, esztendőre macadamiroztassanak. Ezzel a sugárut mellett levő utczák kiépitve lesznek. — Végül ajánltatik a tanácsnak a budai márvány-utcza járdával ellátása keramittal vagy asphalttal — a mint a háziuraknak, a kik a költséget viselik, tetszik.

— **A fővárosi tanácshoz** névtelenül több elemi iskolai tankönyv küldetett be megbirálás végett. Közös jeligéjök ez «Csak a helyes oktatás biztositja a sikert». Miután a tanács e könyvek birálatába azon okból nem bocsátkozhatott, mert épen a tananyag leszállitásának kérdésében tanácskozások vannak folyamatban, felhivatnak a névtelen szerzők könyveik visszavételére.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A m. t. akadémia** III. (mathematikai és természettudományi) osztálya a szünet előtt utolsó ülését tartja junius 25-én, hétfőn, d. u. 5 órakor, melynek tárgyai a következők: 1. *König* Gyula l. t. bemutatja: a) Raussnek Gusztáv részéről: »A felsőbbfoku kongruencziák elméletéhez.» b) Vályi Gyula részéről: «A partiális differencziál-egyenletek elméletéhez.» 2. *Kruspér* István r. t. bemutatja dr. Braun kalocsai csillagda-igazgató: «Egy trigonometer» czimü értekezését. 3. *Margó* Tivadar r. t. bemutatja dr. Roboz Zoltánnak a gráczi egyetem állattani intézetéből beküldött munkáját: «Rhizopoda-tanulmányok. I. Calcitaba polymorpha nov. gen. nov. sp.» 4. *Szabó* József r. t. ismerteti az imént megjelent geologiáját. 5. Dr. *Borbás* Vincze előterjeszti az osztály-értesitő számára: «A lapsanák ismeretéhez» czimü értekezését. Az osztályülést *összes ülés* követi, melynek tárgyát a szünidő előtt elintézendő folyó ügyek képezik.

— **A m. történelmi társulat** a jövő kedden (jun. 26-án) d. u. 5 órakor a soproni kirándulás ügyében rendkivüli választmányi közgyülést tart.

— **A m. orvosok és természetvizsgálók** vándorgyülésének áll. központi választmánya junius hó 19-én tartott ülésében a folyo ügyek letárgyalása után különösen a Balassa János-féle 100 aranyból álló pályadij odaitélésének ügyével foglalkozott. E czélból meghallgatta a dr. Szabó József elnöklete alatt kiküldött bizottságának jelentését. Ebből örömmel volt konstatálható, hogy a pályázat föltételeinek megfelelőleg az 1880—1883-ik évekig terjedő időszakon belül számos kitünő és igy a kitüntetésre méltó hazai munka jelent meg az orvosi és orvostermészettudományi irodalom terén. A bizottság különösen kiemelte Fodor, Hőgyis, Lenhossek, Jendrassik, Mihálkovics, Thanhoffer, Mocsáry, Örley, Szabó, Böckh, Hofmann, Maderspach, Pekár, Schenzl munkáit; mindazonáltal tárgyilagos és lelkiismeretes megfontolás után ahhoz az eredményre jutott, hogy az önálló kutatásokon alapuló munkák között ugy közvetlen gyakorlati fontosságára, mint az elért eredmények számára nézve csak dr. *Fodor* József «Egészségtani kutatások» czimü munkáját ajánlhatja. A közp. választmány *egyhangulag* elfogadván bizottságának inditványát, a XXIII. vándorgyülésnek fogja a megnevezett munkát a pályadij kiadatására ajánlani.

— **A csángó-magyar egyesület** igazgatósága e hó 25-én délelőtt 11 órakor a régi városháza tanácstermében ülést tart.

— **Az országos magyar képzőművészeti társulat** rendkivüli közgyülését holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a műcsarnokban, a felülvilágitott nagy terem átalakitása tárgyában.

— **A berlini egyetemen**, mint lapunknak irják, az ápril 16-tól augusztus 15-ig terjedő nyári félévre 4062 rendes és 1096 rendkivüli hallgató iratta be magát, öszszesen tehát 5158. Evangelikus theologus ezek közül 459, joghallgató 1001, orvostanhallgató 773 és bölcselethallgató 1829. Magyar 38 van az egyetemen, és pedig evang. (ágostai és helvét hitü) theologus 9, joghallgató 3, orvosnövendék 2, bölcselethallgató 24. Ausztriából 22 tanuló van. Magyarországnál nagyobb kontingenst csak Oroszország szolgáltat, innen t. i. 64 vannak. Az európai államok közül Dániából és Törökországból vannak legkevesebben, mindkét államból ugyanis csak 1—1 hallgatót kapott az egyetem.

— **A müemlékek orsz. bizottságának** legutóbb megtartott ülésén tudvalevőleg több magyarországi müemlék felvétele határoztatott el. A bizottság Steindl Imre müépitészt bizta meg a felvételek eszközlésével, minek folytán Steindl már el is utazott, hogy megbizatásának megfeleljen és 8 müegyetemi hallgatót vitt magával, kiknek segélyével a felvételeket eszközölni fogja. Könyöky József pozsonyi rajztanár, ki a középkori védrendszer megállapithatása végett a Sopron- és Vasmegyékben fekvő váraknak felvételével bizatott meg, szintén már megkezdte müködését, miáltal a bizottság rajztára az idény végével tetemesen és érdekes rajzokkal fog gyarapodni. A bizottság ez ülés határozatához képest felterjesztést intézett Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a somoskői bazaltvárrom további megrongálását és pusztitását szüntesse be. Erre nézve a miniszter Nógrádmegyéhez átiratot intézett, minek következtében a szükséges intézkedések már megtétettek.

Vizsgálatok. *Boér Ignácz* elemi reáliskolai tanintézetében szerdán e hó 27-én d. e. 9 órakor kezdődnek az évi vizsgák. — *Az orsz. köznevelési egyesület* dr. László Mihály vezetése alatt álló nyilvános középiskolájában és nevelő-intézetében, mely 8 osztályu főgimnázium és főreáliskolából áll, az évi vizsgálatokat befejezték. Az érettségi vizsgálatokon dr. Lutter Nándor kir. főigazgató elnökölt s az ifjak mind sikerrel állották ki az érettségit. A többi vizsgálatokat Szász Károly közoktatásügyi min. tanácsos is meghallgatta. — *Az orsz. nőipar-egylet* nőipariskolájában az évzáró vizsgálatok e hó 28-án tartatnak az egyesületi iskola helyiségében (Kazinczy-utcza 3. sz.). Egyszersmind az iskola növendékei által a lefolyt tanévben készitett, nagyobbrészt igen diszes kivitelü munkák e hó 24-étől 29-ig kiállittatnak, melyeknek megtekintésére az érdeklődő közönség az elnökség részéről meghivatik.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A kuriánál** a szünetek előtt ma volt az utolsó bejelentés. A jövő heti ülések a rendes szokástól eltérőleg már hétfőn kezdődnek, hogy az előadások csütörtökig befejezhetők legyenek, mivel a szünidei tanácsokba be nem osztott birák azután már megkezdik szabadságidejöket s a fővárosból eltávoznak. A szünidő alatt az itt maradó tanácsok csak a legsürgősebb ügyeket s ezek között a büntető tanács csak a rabos ügyeket fogja tárgyalás alá venni.

— **A promontori rablás és emberölés** bünügyében a vizsgálatot Helmbacher vizsgálóbiró már teljesen befejezte, csupán a megsérült tettesnek még egyszeri kihallgatása lesz szükséges, a kit eddig betegsége miatt ujból kihallgatni nem lehetett. A napokban a vizsgálóbiró megtartja e kihallgatást és még e hóban átteszi az ügyet inditványtétel végett a kir. ügyészséghez.

— **A Gyürky-ügyben** letartóztatott *Pollák* Bernát zálogintézet-tulajdonost a fenyitő törvényszék szabad lábra helyezte.

— **A damzigradi zavargás** ügyében vád alá helyezett 56 egyén közül, mint *Belgrádból* irják, 53-at vétkesnek mondottak. A legtöbbet *nyolcz havi* börtönre itélték, csak *Marinko-Jukovics* volt képviselőre szabtak *két évi* börtönt. Valamennyi vádlott fölebbezést jelentett be.

— **Istoczy Győző** sajtóperének tárgyalásához a közönség csak belépti jegyek mellett fog bebocsáttatni. Jegyekre a fenyitő törvényszék elnökénél történik az előjegyzés.

— **Michel Lujza pöre.** Párisból irják, hogy e hó 21-én: Ma kezdődött az esküdtszéki tárgyalás Michel Lujza és öt társa ellen a sütőboltokban elkövetett rablás és a katonáknak ellentállásra való bujtogatása miatt. Michel L. azzal védekezett, hogy a nyomorgóknak akarta pártját fogni, s azért lobogtatta a fekete zászlót, mert jelezni akarta, hogy a munkásoknak kenyérre van szükségük. Ö maga kész életét feláldozni, s magának nem követel semmit. «Itéljenek el, mondá, itéljenek azért, amiért akarnak, izgatás, honárulás miatt, ez közönyös rám nézve, de ne itéljenek el rablás miatt, mert ahhoz semmi közöm sem volt.» Gyakran szavaló hangon beszélt; *Pouget* vádlott cynismussal vallotta be, hogy gyujtogatásra és gyilkolásra izgatott; ez bosszu lenne az 1871-iki kegyetlenségekért. Minthogy a biró felbontotta Pouget végrendeletét, a nélkül, hogy öt értesitette volna, igy kiáltott fel: «Ez gyalázata az igazságszolgáltatásnak!» A többi vádlott csekélyebb mértékben van terhelve. Ma számos tanut hallgattak ki. Egy szakértő kisérleteket tett a Pouget-tól elkobzott oldatokkal; az ilyen oldattal befecskendezett papiros azonnal lobbot vetett. A tárgyalás *második napján* azokat a katonákat hallgatták ki, akiknek lázitó röpiratokat adtak. Ezek a röpiratokat elolvasták és ezután a tiszteknek átadták. Rochefort elakarja beszélni Michel Lujza életének nemes vonásait, de a vádlottnő erélyesen félbeszakitja. A mentő tanuk valamennyien nem a kereszt, hanem a köztársaság szobra felé fordulva teszik le a hitet. Az államügyész igen erős vádbeszédet tartott, a melyben főként Michel Lujzával és Pouget-val foglalkozott. Michel Lujza védője csak száz szót mondhatott, mert a hires petroleur-nő félbeszakitotta s maga kezdett több mint háromnegyed óra hosszáig beszélni; szólt a női kérdésről, az anarchiáról, a Bonaparteokról, a vallásról, a nyomorról stb., néha csodálatra méltón, néha meghatón. Végül ezt kárhgzta: «Mi ijeszthet meg engem? Nem éltem-e át már mindent? «Holnap a többi védők fognak beszélni.

MULATSÁGOK.

— **Az Ujpesten tervezett** torna-csarnok alapjának javára ma este a rákospalotai park-vendéglő helyiségében sikerült tánczestély volt. Ezt megelőzöleg mutatták be gyakorlataikat a budai torna egylet több tagja és a VI. ker. polg. fiu-iskola növendékei Zsinger Mihály vezetése alatt. Ezután rózsavásár volt, melyet azonban az eső gyorsitott s igy hamarább kezdték meg a tánczot, mely alkalommal a talp alá valót Arany Ferkó huzta. A mulatságon jelen voltak: Vizváriné, Jászai M., Beniczky Antalné, özv. Spányiné, Jókai Sándorné, Buschmann Ferenczné, Goll Jánosné, Koós Antalné, Pap Imréné, Árgai Arpádné, Fischer Ilka, Óvári nővérek, Spányi Irma, Király Mariska, Reviczky Sarolta, Goll Róza, Gaganetz Matild, Meskó Leona, Mészáros Janka, Kerekes Emma, Boskovics Luiza, Buschmann Irma, Krövig Gizella stb.

HÁZASSÁG.

— **Szauer** Ármin veszprémi kereskedő e napokban vezette oltárhoz *Steiner* Francziska kisasszonyt, Steiner Ármin várpalotai lakos szép és müvelt leányát.

GYÁSZROVAT.

Pap Emil a budapesti önkéntes tüzoltó egylet pénztárnoka délután ¾5 órakor hosszabb szenvedés után meghalt. Az elhunyt a magy. orsz. tüzoltó szövetség munkás és buzgó titkára és pénztárnoka és a m. kir. központi állampénztár hivatalnoka volt. Temetése előreláthatólag holnap szombaton lesz.

Özv. Simontsits Lászlóné, szül. Miskey Emma aszszony elhunyt 54 éves korában. Müvelt, jó lelkü nő, gondos anya volt, kinek elhunytát mélyen gyászolják gyermekei, unokái, kik igen sokat vesztettek benne. — Hamvait a tinyei családi sirboltba szállitják.

Özv, **Öestreicher Karolina** asszony elhunyt 79 éves korában. Nagy számu rokonság, számos ismerős gyászolja a kiváló tiszteletben állott agg nőt.

A hivatalos lap junius 22-ki számából.

Konzulság. A közös külügyminiszter, *Gergomilla* Miklós Lloyd-ügynöknek a drinápolyi konzulátus által cs. és kir. konzulsági ügyvivővé Porto-Lagosba tö.tént kineveztetését jóváhagyta.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter *Vizsrálek* Gyula érsekujvári járásbirósági irnokot a vágsellyei kir. járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, és *Komáromy* Gyula dicsőszentmártoni járásbirósági dijnokot a hoszszuaszói járásbirósághoz irnokká nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Saly* Pál róm. kath. plébánost a tübörzsöki puszta, *Lindtner* Sándort Agárd, Dinnyés és Gárdony községek és azok pusztái, *Franka* Lajost Lovasberény, Pátka és Nadap községek, *Libics* Adolf Józsefet Bicske község és pusztái, és ifj. *Bédy* Józsefet Adony és Szabolcs községek és ezek pusztái részére ideiglenes iskolalátogatókká, *Doboroni* Velizárt Pancsova sz. kir. város területére, az alsóvárosi községi iskolához ideiglenes iskolalátogatóvá nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Székely* Lehel alvinczi állami elemi iskolai rendes tanitót és *Domokos* József homonnai polgári iskolai rendes tanitót jelen állásában végleg megerősitette. A gyulafehérvári kir. törvényszék elnöke, a vezetése alatti kir. törvényszékhez *Harmath* János segéd-szolgát II. oszt. hivatal-szolgává; *Eble* Gyula napidijas szolgát pedig segéd-szolgává nevezte ki. A gyulafehérvári törvényszék elnöke, a maros-ujvári kir. járásbirósághoz II. oszt. hivatalszolgává *Bodó* Sándor törvényszéki segéd-szolgát; segédszolgává pedig *Csoplinta* Kándin napidijas szolgát nevezte ki.

Csendőrségi kinevezés. Ő felsége báró *Földváry* Lajos szolgálaton kivüli viszonyban levő őrnagyot, utólagos rangmeghatározás mellett, 1883. évi junius hó 1-jével, a magyar 2-ik számu csendőr-parancsnoksághoz őrnagygyá kinevezte.

Magántanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. *Kováts* Gyula ügyvédet a budapesti egyetemen az egyházjogból magántanárrá lett képesitése folytán e minőségben megerősitette.

Névváltoztatás. *Wiesel* Márton jászlajosmizsei illetőségü ugyanottani lakos «Viola»-ra, *Pischl* Vilmos selmeczbányai illetőségü ugyanottani lakos «Partos»-ra, *Feuer* Mór félegyházi illetőségü budapesti lakos «Faragó»-ra változtaták nevöket belügyminiszteriumi engedélylyel.

Alapszabálymegerősités. A máramaros-szigeti polgári olvasokör alapszabályai, a belügyminiszterium által, a bemutatási záradékkal elláttattak.

Távirό hivatal. A borszéki és tusnádfürdői állam-távirda-állomások a nyári idény tartamára megnyittattak.

TÁVIRATOK.

Árviz.

Olmütz, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A viz apadóban van. Littaunál néhány gát elpusztult; a müszaki katonák szorgalmas munkája mentette meg a falut. A vidékről nagy károkat jelentenek. A szénatermés mindenütt megsemmisült. Az eső elállt.

Krakkó, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) *Myslenicze, Dobczycze* s más helységekben nagy pusztitást tett a Raba folyó árja. A vetéseket fölöttébb megrongálta. *Orosz-Lengyelországban* is roppant károkat okozott a felhőszakadás meg a jégeső. *Varso* több utczája viz alatt van.

Prága, jun. 23. A Chrudinka folyó áradása folytán Pardubitz környékén az árviz eddigelé még nem tapasztalt mérveket öltött. A pardubitzi várkastélyba csak csónakkal lehet jutni. A viz nagy kárt okozott a vetésekben. Az árviztől ellepett vidékekről legutóbb érkezett táviratok a viz apadását jelentik. Aussigból távirják, hogy a magas vizállás folytán a hajózás egyelőre szünetel.

Fiume, jun. 23. *Szapáry* gr. kormányzó a ma reggeli vonaton családját muraszombati birtokára kisérte.

Fiume, jun. 23. Az angol hajórajnak az az osztálya, mely az «Inflexible». a «Monaro» és még egy harmadik vértes hajóból áll, hétfőn ide érkezik. Ezzel Hay altengernagy beváltja Szapáry gr. kormányzónak tett igéretét.

Trieszt, junius 23. A Basileus görög hajó Santa-Maurából ide érkezvén, ágyulövésekkel üdvözölte az osztrák lobogót, A váracs ágyui viszonozták a tisztelgést.

Bécs, jun. 23. A hivatalos lap holnapi száma *Thurn* Gusztáv grófnak krajnai tartományfönökké, *Graselli* Péternek krajnai tartomány fönöki helyettessé, *Vojnovics* György grófnak a dalmát tartománygyülés elnökévé és *Kapovics* Mihálynak a dalmát tartománygyülés helyettes elnökévé történt kineveztetését fogja közölni.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «N. Fr. Pr.» jelenti, hogy a bécsi egyetem három világi fakultásának rendes tanárai a következő nyilatkozatot intézték *Maassen* rektorhoz: Nagyságos ur! Ama beszéddel szemben, melyet nagyságod, mint a bécsi egyetem ez időszerint való elnöke az alsóausztriai tartománygyülés junius 20-diki ülésén mondott, mi alólirottak, ezen egyetem három világi fakultásának rendes tanárai indittatva érezzük magunkat a következő nyilatkozat megtételére. Elismerjük a rektornak azt az alaki jogát, hogy szavazatát saját egyéni nézetei alapján s ha kell, az általa képviselt testület meggyőződésével ellenkezőleg gyakorolja a tartománygyülésen, de mint a birodalom első német tanintézetének tanárai, kötelességünknek és jogunknak ismerjük, hogy adott esetben nyilvánosan is kifejezzük ez ellentét fenforgását. — Ehhez képest kinyilatkoztatjuk, hogy mi, a nagyságod által az emlitett beszédben kifejtett politikai és nemzetségi nézeteket nem osztjuk. Az az udvariasság, melylyel általunk választott főnökünknek tartozunk, köteleznek bennünket, hogy mielőtt e sorok a nyilvánosság elé jutnának, azok tartalmát illő tisztelettel nagyságod tudomására hozzuk. Bécs, junius 21. 1883. megkülönböztetett tisztelettel (következnek az aláirások.) A nyilatkozatot a jogi karból 11, az orvosi karból 12, s a böicsészeti fakultásból 35 rendes tanár irta alá.

Prága, január 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Rohling* antiszemitikus izgató iratainak elkobzása ellen való kifogások tárgyalását titkosnak jelentették ki. Bizalmi férfiakul két hirlapirót és ifj. Clam-Martinicz Henrik grófot választották meg.

Prága, junius 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A felebbviteli törvényszék *jóváhagyta Rohling* antiszemitikus izgató iratának elkobzását, mert terjesztésük megzavarta volna a közrendet. *Rohling* két órán át tartó védbeszédet mondott, melyben állitásainak igazságát bizonyitgatta s azt iparkodott kimutatni, hogy iratainak nincs zsidóellenes tendencziájuk. A védőügyvéd fölebbezett a határozat ellen.

Brünn, junius 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A bécsi legfelsőbb katonai törvényszék jóváhagyta a *Pohl* főhadnagy (az ál Ruzspoli) ellen hozott haditörvényszéki itéletet. Az itélet, melyet ma hirdettek ki Pohlnak börtönébeu, *nyolcz évi nehéz börtönre*, a tiszti rang elvesztésére és 35,000 frt megtéritésére szól.

Lemberg, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A «Gazeta Narodova» arról értesül, hogy a ruszofilok a legutolsó választások alkalmával még a templomokban, a szószékről is agitáltak jelöltjeik mellett. A ruszofil papok megtámadták a templomban ama hiveiket, kik nem az ő kedvük szerint szavaztak.

Lemberg, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A ruthén népgyülés e hónap 29-dikén délelőtt megy végbe a következő programm szerint: A megnyitó beszédet *Dobrjanszki* russzofil ügyvéd mondja, a gácsországi ruthéneknek Ausztria kormányával szemben elfoglalt álláspontját fogja kifejteni, megszabva irányt, melyet a tartománygyülés ruthén tagjainak követniök kellene. — *Ustyanovicz* szerkesztő az iskolai kérdést fogja tárgyalni, a gácsországi ruthének egyenjogusitását követelve. *Nahirny* mérnök a közgazdasági helyzetről fog értekezni, takarékpénztárak és ruthén falusi raktárak létesitését ajánlva. Este a ruthén nemzeli házban hangversenyt rendeznek, melynek jövedelmét *Szaszkievicz* ruthén költő szobrának költségeihez csatolják.

Lemberg, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A hivatalos czáfolattal szemben azt irja a «Gazeta Narodova», hogy *Adler* Armin a Kraszzevszki árulója nem a minisztereknek, hanem a sajtóirodának kinálta megvételre a költő leveleit.

Lemberg, jun 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A helytartóság megtiltotta a «Kuryer Ivovszky» czimü ujságnak egyenkint való árulását, s pedig ugyanazon okokból, melyek miatt a «Wiener Tagblatt»-tól vonták meg e jogot.

Lemberg, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Hire jár, hogy *Potoczki* helytartó a tartománygyülés megnyitása előtt beadja lemondását.

Berlin, jun. 23. A képviselőház az egyházi törvényjavaslat hátralévő czikkeit jelentéktelen vita után a bizottság inditványai értelmében elfogadta.

Bern, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A nemzeti tanács 63 szóval 43 ellen elhatározta, hogy a szövetségi büntető törvényt kiegésziti olyformán, hogy az olyan politikai bünügyeket, a milyen a hirhedt Sbabio-affaire volt, elvonja a kantonbeli biróságoktól s a szövetségi törvényszékekhez utasitja itélethozatal végett.

Páris, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Figaró» is kihallgatta *Czeng* marquiset, ki nagy készséggel nyilvánitgatja véleményeit. Most ugy nyilatkozott, hogy a bejelenté már az utolsó konczessziókat, melyekre Khina hajlandó. A dolog most már csak Francziaország akaratától függ.

Páris, jun. 23. A semmitőszék elvetette *Bontoux* és *Feder* föllebbezését azon itélet ellen, melylyel két évi fogságra itéltetett.

Páris, jun. 23. *Michel* Lujza *hat évi fogházra* és tiz évi rendőri felügyetre, *Pouget* nyolcz évi fegyházra és tiz évi rendőri felügyeletre és három más vádlott kisebb büntetésekre itéltetett. A többi vádlott fölmentetett.

Páris, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Francziaország és Khina közt létrejött egyezség hire még *nincs megerősitve.* A francziák hadsereget szerveznek tonkingi benszülött katholikusokból.

Páris, jun. 23. *Tirard* 157 szavazattal 191 közül élethossziglani szenátorrá választatott.

Páris, jun. 23. *Grévy* elnök délelőtt közölte a *pápa levelét* a minisztertanácscsal, mely jövő ülésében fogja azt tárgyalni. A hirlapok azt hiszik, hogy a válasz nagyon békülékeny lesz.

Christiania, jun. 23. A storthing ma trónbeszéd nélkül berekesztetett *Selmer* államminiszter által.

London, junius 22. (Az «Egyetértés» távirata.) A török reformprogramm azt javasolja, hogy örményeket is alkalmazzanak az állami szolgálatban s a törvényszéknél számbeli arányukhoz képest. A programm többi pontja a rendőrség, a csendőrség és a helyi biróságok szervezésére meg az adók igazságos kirovására vonatkozik.

London, junius 23. Mint a Reuter-ügynökségnek Shangaiból távirják, a Francziaország és Khina közt Tonking miatt támadt viszályt a legbarátságosabban elintézték. Li-Hung-Tsang, kivel Tricou franczia követ tárgyalta az ügyet, haladéktalanul Pekingbe utazik.

Varsó, junius 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az a hir kering, hogy Tolsztoj, Pobidonoszczev és Orzsevszki elvesztették a czár kegyét, mert folytonosan árulkodtak előtte, hogy orosz Lengyelországban lázadás készül. Albedynszki özvegye biztositotta a czárt, hogy sehol sem érezhetné magát biztosabban, mint Varsóban.

Varsó, jun. 23. (Az «Egyetértértés» tudósitójának távirata.) A varsói szocziálisták ujabb tiltakozást bocsátottak ki a koronázás ellen. Ugylátszik azonban, hogy e proklamáczió orosz részről ered, mert arra biztatja a lengyeleket, hogy egyesüljenek szorosan az orosz forradalmárokkal, kik nem ismernek különbséget a nemzetek közt.

Varsó, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) *Vlodova* városban egy embert fogtak el, a ki a Bug folyam partjairól és környékéről sztratégiai térképeket készitett. A fogoly azt vallja, hogy osztrák tiszt volt s társulat megbizásából készitette a térképeket. A társaság szabályozni akarja a Bug folyamon a gőzhajózást s több tagja keddig marad Odesszában. A foglyot Szidlicsére kisérték. Határozottan beszélik, hogy e napokban Galicziában tetten érték egy orosz törzstisztet, a mint térképet készitett.

Pétervár, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Politikai körökben a Szaszulics-féle szenzácziós pör után megszüntetett pétervári prefekturának visszaállitását következményeiben fontos kormányintézkedésnek tekintik, a mely a városi törvényhatóság hatalmi körét, mint csaknem egyedüli oroszországi institucziót lényegesen korlátozni fogja. Ennek az intézkedésnek különösen azért van jellemző fontossága, mivel abból az orosz kormány amaz elhatározására lehet következtetni, hogy nem lép az engedmények terére.

Belgrád, jun. 23. A szemendra-jagodinai vasutvonalon e napokban fog az első mozdony Szemendriából Jagodinába indulni. A jagodinai hatóság a vasuti munkásokat megvendégelni készül.

Cattaro, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) *Assim* pasa minden ellenállás nélkül vonult be keddre virradóra Hottiba. Mikor felszólitották az albánokat, hogy tegyék le fegyvereiket, ezek két napot kértek a gondolkozásra. Assim pasa megadta nekik a kivánt időt. Az albánok helyzete kritikussá kezd válni, mert élelmi és lőszereik fogytán vannak,

Konstantinápoly, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A portán, Hafiz pasa katonai parancsnok jelentése alapján junius 19-ike óta megszüntnek tekintik az albán felkelést. A fölkelő törzsek többsége általános amnestia feltétele mellett meghódolásukat jelenték ki, a többiek pedig készeknek nyilatkoztak az alkudozásokra.

Konstantinápoly, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A szultán a mult hétfőn fogadta Aleko pasa főkormányzót és korrekt magatartásáért, valamint a kelet-ruméliai közigazgatás terén elért sikereiért elismerését fejezte ki.

KÖZGAZDASÁG.

Szeged, jun. 23. Terményüzleti tudósitás. A nagy üzletben gabnában árhanyatlás állott be a jó középtermésre való aratási kilátás következtében. Az árak kész és uj termésü buzánál 15—25 krral, egyéb gabnaneműeknél 10—15 krral estek. Repcze eddig 4000 mm. adatott el jobbára kivitelre. A hét végén uj buza 6000 mm. egyéb gabnanemü pedig 3000 mm. adatott el. Árjegyzék: uj repcze eladatott 800 mm. 13.25—13.65; buza 500 mm. 80½ kilós 10 frtjával, 800 mm. 80 kilós 9.60—9.75, kukoricza 600 mm. 6.27½—6.30, rozs 200 mm. 7.10, árpa 200 mm. 6,50 áron. A heti piacz igen élénk volt. Behozatott 1400 mm. gabnanemü, közte 200 mm. repcze, 400 mm. buza, 300 mm. kukoricza, 200 mm. rozs. Zsiradékban az irányzat szilárdult. Hizlaláson 8000 darab sertés van. A paprika-üzlet szünetel.

Temesvár, junius 23. A gabonaüzletben az irányzat szilárd. Jegyzések: buza 77—80 kilos 9.00—9.70, rozs 6.85—6.90; árpa 6.60—6.75; zab 6.70—6.80; kukoricza 6.—6.10; repcze 13.30—13.50; szesz nyersen 32.—32.50; finomitva 34.50—35.— hordó nélkül. Az idő borus, szeles. Tegnap és ma nem esett.

Kolozsvár, jun. 23. *Széchenyi* Pál gr. kereskedelmi miniszter f. hó 28-án este ide érkezik. A miniszter a tordai és kolozsi államjavak megtekintése után a kolozsmonostori tanintézetet tekinti meg s még aznap este visszaindul a fővárosba.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az Allg. Z.-nak jelentik Rüdesheimből, hogy az osztrák-orosz tarifa-viszály ügyében tartandó konferencziára várt képviselője az oroszországi délnyugati vasutnak nem jelent meg. Ez okból az orosz délnyugati vasut, Károly Lajos vasut és a német vasutak között megállapitandó kartelszerződés kérdése, a Brody és Grajew közti nyugati forgalomnak megosztása ügyében tárgyalás alá se jöhetett.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) Az Erzsébet-vasut elsőbbségeinek konvertálása minden várakozáson felül sikerült. A külföldi becserélési helyekről érkezett jegyzésekkel együtt eddig a konvertált értékek öszszege 72 millióra rug; ebből belföldre 28, külföldre 44 millió esik. Fenmarad még 9 millió konvertálandó elsőbbség.

ÜZLETI HETI SZEMLE.

— junius 23.

Gabonaüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A lefolyt héten meglehetősen kedvező időjárásunk volt gyakori esővel, mely egészben véve inkább használt mint ártott, a mennyiben a tavaszi vetések fejlődését jelentékenyen elősegitette. A vetések állása igen kedvező s ha az időjárás a jövő héten szintén ilyen lesz, ugy igen jó középtermésre bizvást számithatunk.

A *gabonaüzlet* a lefolyt héten is inkább vontatott volt, a kezdetben igen szilárd irány csakhamar ellanyhult, a forgalom igen mérsékelt maradt s a végeredményt negativnak lehet mondani.

Buza kevés érkezett a piaczra, miért a kinálat sem volt erős. Malmok kezdetben kedvező vételkedvet mutattak, minek következtében az árak az első napon 10—15 krajczárral emelkedtek métermázsánkint. A hét második napján azonban a vetések kedvező állásáról szóló hirek következtében a malmok tartózkodóbbak lettek, mire az irány jelentékenyen ellanyhult s egész héten át ilyen maradt. Az árak 15—20 krajczárral estek métermázsánkint, ugy hogy a hét végén 5—10 krral voltak alacsonyabbak mint az előző hét végén. Az üzlet lanyhán zárult. A heti forgalom mintegy 80,000 métermázsát tett.

Rozs szintén kevés érkezett, minek következtében a kinálat is lanyha, gyenge volt, mi a vételkedvről is áll. Az irány állandóan lanyha volt s vontatott forgalom mellett alig 4000 métermázsa adatott el 5—10 krajczárral olcsóbb árakon. Végül jegyeztetett: 7.40—7.75 frton, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Arpa szintén lanyha irányt követett, a kinálat a kis hozatalok miatt gyönge volt s a fogyasztás igen tartózkodó magatartást tanusitott, s kevés vételkedvet mutatott. A forgalom ennélfogva vontatott volt és csak mintegy 6000 métermázsa adatott el, 10—15 krajczárral olcsóbb árakon. Végül jegyeztetett: takarmány árpa 7—7.20 frt, maláta-árpa 7.30—7.75 frt, serfőzdei 8—8.50 frt, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Tengeri meglehetős sok érkezett a piaczra s igy a kinálat is jó volt; a fogyasztók azonban tartózkodók voltak s árengedményeket is követeltek, mely követelésnek a tulajdonosok engedtek is, de nagyobb forgalom még sem fejlődhetett, s összesen csak mintegy 10,000 métermázsa adatott el 10—15 krajczárral olcsóbb árakon. Végül jegyeztetett: 6.50—6.65 frton, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Zabban rendes fogyasztási üzlet volt, ugy a kinálat, mint a vételkedv gyözge maradt s az árak 3000 métermázsát tevő heti forgalom mellett néhány krajczárral estek. Végül jegyegyeztetett: silányabb áru 6—6.20 frt, kereskedelmi zab 6.25—6.40 frt, finom fehér áru 6.50—6.75 frton, készpénzfizetés mellett, métermázsánkint, minőség szerint.

Repczében nem volt üzlet.

Határidőüzletben a lefolyt héten mérsékelt volt a forgalom. Az irány ingadozó volt, hol szilárd, hol lanyha és a végeredmény részint pozitiv, részint negativ.

Szokványbuza őszre indult 10.68 frton, emelkedett 10.80 frtig, gyen ült ismét 10.75 frtra, emelkedett azután 10.96 frtig, azután gyengült 10.86 frtra, erre gyorsan emelkedett 11 frtig, ismét lanyhult és többszörös ingadozások között esett 10.65 frtig, de ujból megszilárdult és lassankint 10.79 frtig emelkedett és végül 10.75 frtra gyengült és zárul meglehetősen szilárdan 10.75 frt pénz, 10.77 frt áru. *Szokványbuza 1884 tavaszra* üzlettelen volt és miután mindig 30 krral drágábban jegyeztetett mint az őszi határidő, zárul 11.05 frt pénz, 11.10 frt áru. — Heti forgalom mindkét buza határidőben mintegy 200,000 mm.

Bánsági tengeri juniusra 6.78 frton indult, esett lassankint 6.60 frtig és zárul lanyhán 6.60 frt pénz és 6.63 frt áru. — *Julius—augusztusra* 6.83 frtról lassankint 6.62 frtig esett és zárul lanyhán 6.63 frt pénz és 6.65 frt áru. — *1884. május—juniusra* 6.47 és 6.38 frt között ingadozott, zárul meglehetősen szilárdan 6.45 frt pénz, 6.47 áru. — Hetiforgalom az összes tengeri határidőkben mintegy 70,000 mm.

Szokványzab őszre nagyon gyenge forgalom mellett csak nehány ezer mmázsa köttetett 6.60 frttól 6.55 frtig eső árakon és zárul csendesen 6.55 pénz és 6.58 forint áru.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre csekély forgalom mellett szilárd irányt követett és csak nehány ezer métermázsa köttetett 14.75 frttól 15 frtig emelkedő árakon, zárul azonban valamivel csendesebben 14⁷/₈ frton mint pénz és áru.

Lisztüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az üzlet mult héten csekély változáson ment keresztül. Tekintve a buzapiacznak majd kétes majd szilárd magatartását, az irányzat lisztre nézve a megelőző héten tapasztalt szilárdságban megmaradt, árszerint nem is tettek engedményt a gyárosok, de más részt nem szenvedhet kétséget, hogy a forgalom, a mi terjedelmét s élénkségét illeti, egy idő óta épenséggel nem kielégitő. — Ezt azonban csakis azon körülménynek kell tulajdonitanunk, hogy tekintettel a közeli aratásra az üzletvilág most egyáltalában nem akar vállalkozásokba bocsátkozni. — A készletek állása nem igen változott. Közép fajtákból a malmokban mint látszik, volna némi eladó készlet, de a 7-es liszttől kezdve az alárendelt fajták teljesen hiányoznak, pedig ezek birnak a belföldi forgalomban a legnagyobb fontossággal. A kiviteli üzlet élettelen maradt. A korpára nézve az irányzat csökkent; a finom korpa 10—20 krral olcsóbban jött forgalomba, mint a megelőző héten.

Átlag következő árak jegyeztettek a hét végén:

	0 sz.	1	2	3	4	5	6
frt	20.60	20.—	19.40	18.70	17.80	16.60	15.50
sz.	7	8	8½	8¾	9	F	G
frt	14.50	13.50	12.10	10.30	8.60	4.50	4.10

100 kilo után, összsuly tiszta suly gyanánt.

Gabonaforgalom a lefolyt héten.

Junius 16-tól junius 23-ig	Magyar kir. állam-vaspályával	Osztr.-magy. állam-vaspályával	Cs. kir. szab. déli vaspályával	Cs. kir. szab. gőzhajózási társulat
	Budapestre **érkezett** kilogrammokban			
Buza	3193000	5338600	34000	1184700
Rozs	280900	157100	—	49900
Árpa	251200	210600	9000	10400
Zab	83900	28100	—	10300
Tengeri	255800	304500	—	834200
Repcze	—	10200	—	12100
Különfélék	3283100	94000	27679	268800
Liszt	160500	52900	—	—
	Budapestről **elszállittatott** kilogr.-ban			
Buza	176200	20100	20000	202000
Rozs	20500	30100	—	192500
Árpa	—	—	—	—
Zab	—	—	—	—
Tengeri	20300	—	3000	39810
Repcze	44900	—	2000	—
Különfélék	1032800	—	3600	—
Liszt	1545700	100600	405000	49900

Budapesten **keresztülvitetett** kilogrammokban:
Buza 1650200, **Rozs** 197900, **Árpa** —, **Zab** 2792700, **Tengeri** 2690200, **Repcze** —, **Különf.** 318400, **Liszt** —.

Hüvelyes vetemények. E héten a hüvelyes vetemény üzletben szünet állott be. A belföldi fogyasztás az idén általában igen csekély s hol itt, hol ott mutatkozik, igy tehát az üzlet s ennek irányzata leginkább a kiviteltől függ; miután pedig ez csekély, a forgalom is szük határok közt mozog.

Babban a forgalom nem nagy volt s az árak minőség szerint 9¾—10½ frt közt változtak. Barna bab 11 frt, régi 8 frt, törpe 11½ frt.

Lencse kevés volt forgalomban 9—12 frt.

Borsó csendes, ugy a szállitás, mint a kereslet hiányzik, 9—12 frt.

Köles hiányzik, csak kis szállitmányokban érkezett, melyek a tartás szükségletnek nem felelnek meg, ára 7.75—8.25 frt.

Köleskása igen keresett, jelenlegi ára 13.25—13.50 frt.

Kendermag folytonosan lanyha irányzatu, a szükségesnél nagyobb készlet mellett ára 10.50 frt.

Mák minden forgalom nélkül, kék 32 frt, szürke 27 frt.

Muhar majdnem teljesen pang 10—11 frt.

Bükköny 7.25—7.56 frt.

Termények. (Az «Egyetértés» tudósitása.) *Szilva.* Kész áruban meglehetősen élénk üzlet volt s mintegy 3000 métermázsa szerbiai zsákáru adatott el minőség szerint 20.50 frttól 23.25 frtig. A határidőüzlet csendesebb volt s egészben véve 4—5 kötés fordult elő 280 métermázsával, október—novemberi szállitásra ép szerbiai zsákáru 18.31 frttól 18.50 frtig, boszniai zsákáru ugyanarra az időre 19.25 frttól 19.50 frtig.

Szilvaiz. Szlavoniai készáruból néhány tétel köttetett 19 frttól 19.50 frtig, szeptember—októberi szállitásra 18—18.25 frtjával fordult elő néhány kötés, bánsági áru pedig szintén ugyanazon időre 17.75 frttól 18 forintig köttetett.

Disznózsirban, a csekély szükséglet és a nagy készletek miatt nem fejlődhetett nagy forgalom. Nehány kisebb tétel budapesti áru 68—68.25 frtjával fizettetett hordóstól. Hentesekkel julius—augusztusra 65—65.25 frtjával tört ntek kötések.

Szalonna. Csekély kereslet mellett budapesti, légen száritott szalonnáért 61, füstölt asztali szalonnáért 68 frtot fizettek.

Szesz. A készáru alig hogy megfelel a szükségletnek, a fogyasztás élénk s az alvidéki termelő helyeken az árak igen szilárdak: nyers szesz finomitók számára 33.50 frt, nyers szesz nagyban 34 frt, nyers szesz fogyasztásra 34.50 frt.

Gyapjuüzlet. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az idei üzlet kezdete igen kedvezőtlennek mutatkozik. Mig egyes német piaczokról áremelkedéseket jelentenek, addig a délnémetországi piaczokról érkező jelentések 8—10 százaléknyi árcsökkenést mutatnak fel a tavalyi árakkal szemben, még pedig egész finom árunál. Sajnos, hogy e jelentések nem jutottak tudomásra, mert e körülmény bizonyára üzletünk mielőbbi tisztázására vezetett volna. Nem állanánk mostanában az idény elején, hanem forgalmunk, mint azelőtt, már oly élénk volna, mint a váczi vásár idejében. A nagy vevők tétlenek és rezervált magatartást tanusitanak. A lefolyt héten a régi készletből nyomott árak mellett eladatott mintegy 200 mm. középminőségü egynyiretü posztógyapju 100—103 frtig, 50 mm. finom pestvidéki egynyiretü gyapju 64—65 frtig, 150 mm. homok egynyiretü gyapju 52—54 frtig, 50 mm. finom hevesi kétnyiretü téli gyapju 89—90 frtig és 50 mm. hegyi kétnyiretü téli gyapju 80—82 frtig; eladatott továbbá mintegy 1500 mm. izzadt gyapju 38—40 frtig, mi szintén 8—10 százaléknyi árcsökkenést mutat a mult évi árakkal szemben. Ez utóbbi gyapjut brünni gyárosok vették meg.

Bőrüzlet. (*Strasser és Schönfeld* czég jelentése az «Egyetértés» részére.) A lefolyt héten csakis juhbőrökben volt nagyobb forgalom, melyekből eladatott: 11,000 db szerbiai 123—150 frtért száza, 3000 db ugyan olyan 40 frtért 56 kiloja, 2000 db bácskai 3 frt 20 krért párja, 2000 db németfajtáju ürübőr 3 frt 60 krért párja, 1800 db baranyai 32 frtert 56 kiloja (lábakkal) 2% levonással. Kecskebőrökből 600 db sózott áru 86 frtért métermázsája, és 500 db boszniai 55 frtért 56 kiloja, 2% levonással. A helyben megtartandó u. n. váczi terményvásár jövő hét elején kezdődik.

Kézmüárüzlet. A forgalom a kézmüárukban az utóbbi héten is igen csendes volt. Nyári czikkekben csak nagyon kevés megrendelés érkezett, mert a kicsinybeli eladók jól ellátott raktárai lassan ürülnek s igy megrendeléseket nem kénytelenek tenni. A helybeli nagykereskedők utazói most a vidéken vannak elfoglalva, hogy a téli czikkek megrendeléseit eszközöljék, de eddig még csekély eredményt értek el.

Élelmiszerek. (Klein és Kohn czég jelentése.) A zöldáruk és *zöldségek* minden nemeiben — kedvező időjárás következtében — meglehetős nagy mennyiségü készleteink voltak, melyek azonban a fogyasztásban, habár olcsó árak mellett, elég gyorsan keltek el. — A *baromfiak* mult heti magas árai a hét folyama alatt semminemü változásokat sem tüntetnek fel, mert heti vásáraink csak igen csekély készletekkel láttattak el. — *Tojásokban* meglehetős szállitmányok érkeztek s 45—46 db kelt forintjával. *Vaj.* Csekély készleteink daczára állandó árcsökkenést mutat fel. *Uj burgonyában*, a kinálat csak igen csekély volt s 8—10 krjával kelt kilogrammonkint. Jegyzéseink következők: liba (tömött) 5—5.20 frt, kacsa 1.70—1.90 frt, csirke 70—90 krt, tyuk 1.20—1.40 frt, párjával. Vaj 90—95 frt métermázsánkint. Főzelékek, saláták, zöldségek, foghagyma, vereshagyma 70—1.20 frt, 100 csomag illetve darabkint.

Gyarmatáruk. (*Hubenay* József jelentése.) Forgalomra nézve alig volt eltérés az e heti és a mult heti között. Nyugodt és csendes az üzletmenetre és teljesen megfelel az évszaknak. A készletek beszerzésénél az eddigi tartózkodás mit sem engedett, sőt még élesbedni fog, ha a lapok gazdasági tudósitói nem fognak kedvezőbbet jelenteni az aratási kilátásokról. Nagy behatással van az üzletre a feszültté vált pénzpiacz és ez már legközelebb erős kifejezést is fog nyerni, mert mint halljuk, egyes, még a mult évből származó kötelezettségek prolongáczióját kérik. Ily körülmények között jó inkasszóról sem lehet szó.

Az egyes czikkekről következő tudósitást közlünk:

Czukor. A répára már szükséggé vált lecsapodásokban a héten nem volt hiány, de nem felelhettek meg teljesen czéljuknak, mert az esőzést nem követte meleg, napos idő. A répa nemcsak nedvességet, de meleget is kiván, mi bizonyára szintén nem fog kimaradni s igy az e heti hüvös időjárás legfőlebb a fejlődést késleltette. — Az összes, hozzánk érkező jelentések megegyeznek abban, hogy a mult évinél nagyobb területen ültettetett répa. Biztos adatok a terület nagyságáról még hiányzanak, de a növekedés a mult évihez képest 5—7 százaléknál többre nem becsülhető. — Csehországból, a monarchia e fő répatermelő országából, még mindig kedvezőtlen hirek érkeznek és ugy látszik, hogy az eddigi károkat a legjobb időjárás sem reparálhatja már. Németország jó termést remél, Francziaország és Belgiumban a répa eddigi fejlődésével meg vannak elégedve. A gyarmatokból hirlik, hogy Brazilia, melynek legutóbbi termése oly rossz volt, most annál jobbat és korábbit remél, Louisanában az utolsónál 10 százalékkal jobb eredményt várnak.

A nemzetközi *nyers-czukor*-piaczon a várt esőzés beállása még lanyhábbá tette az irányzatot, az üzletet határozott kedvtelenség jellemzi. A forgalom igen kis dimenziókat öltött és kötés többnyire hanyatló árak mellett jött létre. — Nem kevésbbé kedvezőtlen a belföldi piacz helyzete és a külföldi piaczokról érkező tudósitások még nyomasztóbbá tették az irányzatot. Különösen uj áru iránt hiányzik minden vételkedv és még lényegesen leszállitott árakon sem helyezhető el nagyobb menynyiség.

Finomitott áru is lanyhább, a külföldi piaczokon az árak is valamivel alacsonyabban jegyeztetnek. Nálunk süveg-czukorban gyenge a forgalom, de legalább az árakra nem gyakorolnak nyomást. Pilé a mult hét óta nem változott. Meglepő, hogy egyedül Törökország fővárosa, Konstantinápoly jelent jobb hangulatot és jegyzéseket, de e tudó itás a piaczainkon létező nagy készletek folytán nem volt képes befolyást gyakorolni. A forgalom tehát általában lehetőleg vontatott és az árak inkább vevőkre, mint eladókra kedvezők. A heti átlagos árakat következőkben közöljük: Raff. legfinomabb 46—45.50 frt, finom 45.50—45 frt, közép 45—44.50 frt, mohi legfinomabb 44.25—44 frt, finom 43.75 frt, közép 43.50 frt, koczka-czukor I. 47.50 frt, 100 kilonkint, fogyasztási adó nélkül.

Kávé. Az impulzus, melyet a kávé-üzlet tizennégy nap előtt nyert, hamar eltünt, még nyoma sem maradt. A vételkedv a legalacsonyabb niveaura szállt alá, ugy kész áru, mint határidőre hiányzik a kereslet és a külföldi mérvadó piaczokról oly kedvezőtlen tudósitások érkeztek, hogy nem csoda, miszerint nálunk is teljesen stagnál az üzlet. Különösen kedvezőtlen a helyzet Havreban, honnan valóságos baisset jelentenek. A kedvezőtlen fordulat csakis annak tulajdonitható, hogy az európai készletek a megelőző évekéihez képest sokkal jelentékenyebb. — A főbb piaczok készlete volt jun. 1-én 3.550,000 mm. 1882-ben 3.171,000 mm. és 1881-ben csak 2.585,000 mm.

Füszerek részben szilárdabbak, részben változatlanok. Fekete *bors* tulajdonosai szilárdan tartják az árut, habár a szükséglet jelenleg nem nagy, olcsóbb a fehér. *Fahéj* sok oldalról keresett, de tulajdonosok tartózkodók, *szegfübors* iránt több érdeklődés mutatkozik, *gyömbér* engedett ugyan árából, de az alacsonyabb áraknál nagyobb kereslet mutatkozott, *szerecsendió* és virág nem változott, *csillag-anis* valamivel gyengébb.

Sósa (hering). A halászatban javulás állott be és ez sok eladót arra késztetett, hogy olcsóbb ajánlatokat tegyenek. Ez ellen most néhány hamburgi és más állambeli czég azzal demonstrál, hogy az illetők az olcsóbb árakon nem lesznek képesek szállitani. Figyelmeztetjük a kereskedőket, hogy ha ilyen körlevelet kapnak, annak csak az esetben adjanak hitelt, ha a czéget, melytől rendesen vásárolnak, nem ismerik még eléggé megbizhatónak.

Petroleum. Az amerikai piaczon, habár kisebb mérvben, még mindig erős küzdelmet folytat a kontremine a hausse ellen, de eddig nem nagy szerencsével, mert konstatálva van, hogy az amerikai petroleum-források körülbelül 1000 barellal szolgáltatnak kevesebbet, mint azelőtt. E tudósitások a mi forgalmunkra igen csekély befolyással vannak, mert ugy kész áruban, mint határideiben a fogyasztásra is annyira kedvezőtlen évszakban, nem igen fejlődhetik üzlet. Petroleum 24.50 forint 100 kilónkint, adóval 20% göngysuly mellett. — *Petroleum hordó* 1.60 frt.

Sertésvásári jelentés. (Az első magyar sertés-hizlaló és kölcsön előlegező részvénytársaság jelentése.) Említésre méltó kereslet és nagyobb kelet mellett az üzlet e héten élénkebb volt s az árak a mult héthez képest kgronkint 2 krral emelkedtek. Egy szállitmány magyar sertésre 58 krjával kötés történt julius—aug. szállitásra. Heti átlag árak: magyar szedett áru 260—300 klgramm sulyban 57½—58 kr, 220—260 klgr. sulyban 57—57½ kr, vidéki sertés 56—57 kr. Átvitelben: Szerbiai 53½—57 kr, romániai 53—56½ kr, tüskés 53 kr klgramonként tiszta sulyban. Takarmányárak: Tengeri 6.95 frt, árpa 7.85 *Helybeli sertésállomány*: jun. 15-én maradt 116,360 drb. Felhajtatott az alvidékről hizott 1680 drb, Szerbiából 1864 drb, a m. áll. vasuton hizott 1738 drb, a budai vámon át 112 drb, összesen 121,754 drb. Elhajtatott: a felvidékre 308 drb, Bécsbe 2580 drb, Csehországba 530 drb, Bodenbachon át 1250 drb, Ruttkán 518 drb, budapesti fogyasztás 2966 drb, kültelki fogyasztás 100 darab, a magyar államvasuton 46 darab, összesesen 8298 drb, állományban marad 113,456 drb a részvény szállásokban 17,991 drb. Az egészségügyi és átviteli szállásokban junius 15-én maradt 14,303 drb, felhajtatott szerbiai 1864 db, összesen 16,167 db, elhajtatott 4572 db, állományban marad 11,595 drb és pedig 4018 szerbiai, 7577 romániai. Az egészségügyi szemlénél január 1-seje óta a fogyasztástól elvonatott s technikai czélokra forditattott 1096 db.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **A budapesti közuti vaspálya-társaság** igazgatósága tegnap tartott ülésében az intézet ügyeinek vezetését *Jellinek* Henrik urra, az elhalt Jellinek Mór fiára ruházta, ki vezérigazgatói-helyettesi minőségben ma kezdte meg müködését. Jellinek Henrik már mintegy tiz év óta titkára a társaságnak és boldogult atyja mellett eddig is buzgón részt vett a társulat ügyeinek vezetésében. — Alkalmasabb választást nem ejthetett volna az igazgatóság.

⁂ **Budapest-zimonyi vasut.** A budapest-zimonyi vasutnak már üzletbe vett budapest-ujvidéki szakaszán a műszaki felülvizsgálat a közmunka- és közlekedési minisztérium rendelete következtében ez évi junius hó 28-án fog megkezdetni. A bizottság — *Ludwigh* Gyula osztálytanácsos vezetése alatt — a m. kir. vasuti főfelügyelőség, az épitési fővállalat, a m. kir. államvasutak igazgatósága, a cs. és kir. közös hadügyministeriumnak, végül a közmunka és közlekedési minisztérium távirdaosztályának küldöttjeiből fog állani, s a felülvizsgálati eljárás megindítása végett a mondott napon, délelőtt 9 órakor, a m. kir. államvasutak budapest-józsefvárosi állomásán összejönni.

⁂ **Csatornatervezet.** A nagykáta-farmosi és tápió-szele-györgyei belvizek levezető ére szolgáló terveket a kir. kulturmérnökség Pestmegye alispánjánál bemutatta. A tervek f. évi julius hó 1-ső napjától 30-ig a kecskeméti alsójárás szolgabirájánál Tessáry Lászlónál Tápio-Szelén és a kecskeméti felsőjárás szolgabirájánál Dessewffy Emilnél Nagy-Kátán közszemlére lesznek kitéve, hogy az érdekeltek netáni észrevételeiket megtehessék.

⁂ **A só árának felemelése.** Folyó évi julius hó 1-től kezdve a sónak métermázsánkinti eladási ára felemeltetik:

az aradi kir. sóhivatalnál	10 frt	47 krról	10 frt	51 krra,
a budapesti	»	10 »	90 »	10 »	96 »
a dunaföldvári	»	10 »	85 »	10 »	94 »
a győri	»	11 »	06 »	11 »	15 »
a komáromi	»	11 »	02 »	11 »	11 »
a körmendi	»	11 »	78 »	11 »	80 »
a mohácsi	»	10 »	86 »	10 »	95 »
a nagy-kanizsa	»	11 »	63 »	11 »	65 »
a pozsonyi	»	11 »	40 »	11 »	42 »
a soproni	»	11 »	54 »	11 »	56 »
a szegedi	»	10 »	48 »	10 »	58 »
a temesvári	»	10 »	60 »	10 »	65 »
a válemárei	»	10 »	20 »	10 »	25 »
a zsolnai	»	11 »	— »	11 »	04 »
az eszéki	»	10 »	56 »	10 »	67 »
a terczováczi	»	11 »	20 »	11 »	24 »
a marossólymosi	»	7 »	88 »	8 »	— »

A hulladék-só ára is e sóhivataloknál, a marossólymosit kivéve, 2—8 krral felemeltetik julius hó 1-től.

A RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA cs. kir. szab. biztositó-társulat Triesztben. — E társulat közgyülése Daninos Sándor lovag vezérigazgató elnöklete alatt junius 11-én tartatott meg Triesztben. Ez alkalommal tárgyalás alá vétettek a zárszámadások és az 1882. évi müveletekről szóló igazgatósági jelentés, miről a következő rövid vázlatot nyujtjuk.

I. Életbiztositások.

Az 1882. évi deczember 31-én érvényben volt biztotitások összege, a viszontbiztositások levonása után:

5.812,739 frt tőke és 51,389 frt járadék a tulélési-, továbbá 18.777,348 frt tőke és 11,759 frt járadék az elhalálozási biztositásoknál.

A nyereménydij bevétele 1882-ben 1.101,367 frtra ment, ugyanezen osztály tartalék-tőkéjének járuléka pedig 266,297 frtot tesz ki.

A tulélési és esedékessé vált járadékbiztositásokért 194,470 frt haláleset és a határidőt elért vegyes biztositásokért, a viszonbiztositások levonása után pedig kifizettetett 424,662 frt. Azonkivül a deczember 31-én függőben volt haláleset és tulélési biztositásokra még 77,580 frt tartatott vissza.

Nyeremény-részességgel kötött biztositásokból a nyeremény 33,575 frt, melynek fele visszatartatik a végből, hogy annak kamatai az erre jogositottak között a triennium végével kiosztassanak.

A folyó biztositások nyereménydij-tartaléka 5.412,811 frtban állapittatott meg s a mult évihez képest 316,346 frt növekedést mutat.

A biztositottak jutalékának levonása után 39,608 frt 20 krt tevő nyeremény-összeg áll elő, mely az általános zárszámadásba áttétetett.

II. Elemi kár elleni biztositások.

a) Tüzbiztositások. **A nyereménydij-bevételek 5 052,785 frtra mennek és a tavalyihoz képest 579,430 frttal emelkedtek. Több évi biztositások nyeremény-tárczája deczember végén 15.449,809 frtra megy és a tavalyihoz képest 2.243,113 forinttal szaporodott. Tüzkárokért 3.164,463 frt fizettetett ki, mely összegből a viszontbiztositókra 1.481,820 frt esik, azonkivül függő károkra tartalékba helyeztetett 168,140 frt. Viszontbiztositásokra 2.366,466 frt adatott ki. A készpénznyeremény-tartalék 85,152 frttal, 1.356,592 frtra emelkedett;**

b) **szállitmánybiztositások. A bevett nyeremények 182,784 frtra, a viszonbiztositások 73,119 frtra, a fizetett károk — a viszonbiztositások levonásával 55,334 forintra mennek, függő károkra pedig 13,800 frt tartatott vissza;**

c) **jégkárbiztositások. A nyereménybevétel 2.016,087 frtra mentek, viszontbiztositásokra 930,702 frt kellett és a károk — a viszontbiztositások levonásával — 847,176 frtba kerültek.**

A Riunione által, fennállása óta az összes osztályokban teljesitett kártalanitások kerek 109 millió frtra rugnak.

A nyeremény, mely különböző jutalomdij és kártartalékok kifizetése után maradt, 179,761 frt 10 kr., az egyenleg áttételével és a nyeremény-tartalékalap kamataival pedig 209,636 frt 95 krra megy, melyből 20%-nak a nyeremény-tartalékalapba való átutalása, továbbá az igazgatóknak és felügyelőknek kifizetett jutalék, úgyszintén a társulati hivatalnokok takarék- és segélypénztára részére megállapitott összeg levonása után 136,833 frt 71 kr. marad rendelkezésre, illetőleg osztalékokra.

A tartalékok, melyek a mult évihez képest 434,150 frt 77 krral emelkedtek, most összesen 7.860,082 frt 79 krt tesznek és következő tételekből állanak: az életbiztositások dijtartaléka: 5.412,811 frt 55 kr., — a tüzkárbiztositások dijtartaléka: 1.356,592 frt, — a szállitmány-biztositások dijtartaléka 17,300 frt. — A jégkárbiztositások tartaléka 250,000 frt. Tartalék árfolyamingadozásokra 161,500 frt Nyeremény-tartalékalap 511,879 frt 24 kr.. — Az életbiztositási osztály különös nyeremény-tartaléka: 150,000 frt.

A társulat hivatalnokai takarék- és segélypénztárának vagyona tehát 196,981 frt 19 kr.

A közgyülés elfogadja a beterjesztett zárszámadásokat s az igazgatóság előterjesztése folytán részvényenként 40 frt osztalékot határoz kiosztatni, melyek julius 2-ikától kezdve kifizettetnek.

Ezután következtek a napirenden levő választások, melyeknél Landauer Gusztáv ur igazgatósági-, dr. Morpurgo Emil lovag ur pedig felügyelő bizottsági tagnak ujból megválasztattak.

Végül az alapszabályok 24. szakaszának megváltoztatása határoztatott el, mely szerint jövőben (három helyett) két aláirás is elegendő lesz a czégjegyzésre.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar aranyjáradék konverziója.** A legutóbb átvett 70 millió magyar négyszázalékos aranyjáradékért járó összeget a csoport tudvalevőleg julius 1-jén tartozik a pénzügyminiszternek átadni, és pedig egy részét konvertált hatszázalékos kötvényekben, a többit készpénzben. A felmondott 50.9 millió hatszázalékos aranyjáradékból 34 milliót becseréltek, mig ellenben 16.9 millió julius 1-től kezdve beváltatik. Ez alkalomból a jövő héten az osztrák hitelintézet alkalmasint egy képviselőt fog Budapestre küldeni, hogy a pénzügyminiszterrel ez ügyben tanácskozzék. Hogy az operácziónak e lebonyolitására azonnal uj felmondása a hatszázalékos járadéknak fog-e következni, oly kérdés, melyre nézve a csoport ugy látszik, még nem határozott; valószinü azonban, hogy a legközelebbi napok e tekintetben meglepetést hoznak magukkal.

** **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** a Szerbiában előfordult következő csődesetekről nyert hivatalos értesitést: A belgrádi kereskedelmi törvényszéknél Nikola Zivkovic, belgrádi kereskedő ellen; bejelentési határidő f. é. julius 16., tárgyalás napja julius 18-a. A piroti kerületi törvényszéknél Gjorgje Andjelkovic. piroti kereskedő ellen; bejelentési határidő f. é. augusztus 16., tárgyalás napja augusztus 17-dikén uj számitás szerint.

** **Fizetésképtelenségek.** A budapesti hitelezői védegylet tudatja, hogy *Schönfeld* Simon Losonczon fizetéseit megszüntette.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Junius 23. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma is lanyha irányt követett. A kinálat gyenge volt, a vételkedv korlátolt és vontatott forgalom mellett csak mintegy 8000 mm. adatott el, mi közben finom fajok teljesen változatlanok, silányabbak ellenben pár krajczárral gyengültek. — Egyéb gabonanemek rendkivül gyér forgalom mellett ugy árban, mint irányban is teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki*: 400 mm. 80.8 k. és 100 mm. 80 k. 11.15 frt, 100 mm. 80.6 k. 11 frt, 500 mm. 80.5 k. 11 frt, 1100 mm. 80 k. 11.05 frt, 200 mm. 80 k. 11.05 frt, 100 mm. 79·8 k. 10.90 frt, 100 mm. 79.4 k. 10.90 forint, 500 mm. 77 k. 10.80 frt, 200 mm. 78 k. 10.30 frt üszögös; 100 mm. 76 k. 10 frt, hibás; mind három hóra.

Pestvidéki 200 mm. 79 k. 10.65 frt, három hóra.

Bácskai 100 mm. 79.5 k., 100 mm. 78.5 k. és 100 mm. 77·5 k. 10.80 frt, mind három hóra.

Felsőtiszavidéki 600 mm. 79 k. és 300 mm. 79.5 k. 10.70 frt, 100 mm. 79.4 k. 10.50 frt, 200 mm. 78.7 k. 10.30 frt, mind három hóra.

Bánsági 100 mm. 78 k. 10.35 frt, három hóra.

Aradi 100 mm. 78 k. 10.40 frt, 200 mm. 79 k. 10.40 frt, mindkettő három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 78.5 k. 10.20 frt, 100 mm. 78 k. 10.20 frt, mindkettő három hóra.

Tengeri: 1000 mm. 6.65 frt, 200 mm. 6.50 frt, mindkettő észpénzfizetés mellett.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó, bánsági	77—81 k/g	—.—	frttól	—.—	frt
—	» tiszavidéki	77—81 k/g	10.35	»	10.90	»
—	» pestvidéki	77—81 k/g	10.30	»	10.85	»
—	» fehérmegyei	77—81 k/g	10.30	»	10.85	»
—	» bácskai	77—81 k/g	10.35	»	10.90	»
—	» északmagyarországi	77—81 k/g	10.—	»	10.50	»
Rozs	»	70—72 k/g	7.60	»	7.80	»
Árpa	» takarmány	60—62 k/g	7.05	»	7.25	»
—	» égetni való	62—64 k/g	7.30	»	7.70	»
—	» sörfőzdei	64—66 k/g	— —	»	—.—	»
Zab	»	37—40 k/g	6.30	»	6.70	»
Tengeri	uj, bánsági	75 k/g	6.60	»	6.65	»
—	uj, másnemü	73 k/g	6.50	»	6.55	»
—		— k/g	—.—	»	—.—	»
Köles		— k/g	7.75	»	8.25	»
Repcze	uj, káposzta	— k/g	—.—	»	—.—	»
—	uj, bánsági	— k/g	—.—	»	—.—	»

Határidőüzlet gyenge forgalom mellett meglehetősen szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza őszre 2000 mm. 10.78 frt, 4000 mm. 10.77 frt.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom és az irány csendes. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 2000 mm. 10.77 frt, 2000 mm. 10.76 frt, 1000 mm. 10.75 frt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	10.75	—	10.77—
Bánsági tengeri juniusra	»	6.60	—	6.63—
Bánsági tengeri julius—augusztusra	»	6.63	—	6.65—
Szokványzab őszre	»	6.57	—	6.60—
Káposzta-repcze aug.—szeptemberre	»	14.⁷/₈	—	14.⁷/₈—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom csendes irány mellett rendkivül csekély volt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre 4000 mm. 10.75 frt.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde meglehetősen szilárd irány mellett üzlettelen volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza őszre	frt	10.75	—	10.77—
Szokványbuza 1884. tavaszra	»	11.05	—	11.10—
Bánsági tengeri juniusra	»	6.60	—	6.63—
B.-tengeri julius—augusztusra	»	6.65	—	6.67—
B.-tengeri 1884. május—juniusra	»	6.45	—	6.47—
Szokványzab őszre	»	6.55	—	6.58—
Káposzta-repcze augusztus—szept.-re	»	14¹³/₁₆	—	14.⁷/₈—

Terménytőzsde.

Terményekben változatlan irány mellett csekély volt a forgalom.

Szilvaiz, *szlavoniai*, uj áru szeptember—októberre 18¹/₄ frtjával köttetett.

Értéktőzsde.

A mai tőzsde a déli tőzsde zárlatáig külföldi buzditó jelentések hiányában lanyha és üzlettelen irányt követett, az árfolyamhullámzás jelentéktelen volt. Az utótőzsdén a tonkingi ügy békés uton való kiegyenlitésének hirére szilárd hangulat uralkodott, mindamellett azonban, hogy Berlinből magas árfolyamokat is jelentettek, a forgalom mégis szük határok közt mozgott.

Előtőzsde.

Az előtőzsde kedvetlen magatartásban folyt le s az árfolyamok mérsékelten csökkentek. Osztrák hitelrészvény 305.10 és 304.10 közt váltakozván, maradt 304.20 pénz, magyar hitelbank 302.75-től 302.25 ig, magyar 4%-os aranyjáradék 89.67½-től 89.62½-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 304.20—304.30, magyar 4%-os aranyjáradék 89.60—89.62½.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde üzlettelen és lanyha irányban folyt le. Helyi értékekben is csekély volt a forgalom. Osztrák hitelrészvény 303.60 és 304.40 közt váltakozván, maradt 304.10 pénz; magyar hitelbank 302-ön, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 89.50-on köttetett. Befektetési értékek közül köttettek: magyar 4%-os aranyjáradék 89.60-tól 89.67½-ig, magy. papirjáradék 87.25-től 87.40-ig. Egyéb érték közül forgalomba jött: osztrák-magyar államvaspálya 326.75-ön, budapesti közuti vaspálya 417-től 416.50-ig. Váltók és valuták változatlanok maradtak.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 304.10—304.20, magyar hitelbank 302—302.50, magyar 4%-os aranyjáradék 89.65—89.67½, magyar papirjáradék 87.35—87.37½.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvények holnapra 4—4.50 frt, nyolcz napra 10.50—11 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde meglehetősen üzlettelenül folyt le. Az irány valamivel szilárdabb volt arra a hirre, hogy a tonkingi ügyet békés uton elintézték. Osztrák hitelrészvény 305.30 és 304.80 közt váltakozván, maradt igy pénz; magyar 4%-os aranyjáradék 89.75-ig köttetvén, maradt 89.70 pénz.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 304.80—304.90, magyar 4 százalékos aranyjáradék 89.70—89.75.

Felszámolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	89.60	Osztrák hitelintézet	304.—
» 5% papirjáradék	87.30	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	302.—	«Union» bank	—.—
» pénzv.éslesz.bank	89.—	Állami vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Déli vasut	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—		

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, jun. 23. Az üzlet változatlanul szilárd. Magy. urasági öreg, nehéz 56—57 frt, fiatal nehéz 57—58 frt, közép öreg 56—57 frt, könnyü 56—57 frt. Szedett nehéz 56—57 frt, közép 55—56 frt, könnyü 55—56, forint. — Romániai, bakonyi nehéz 56—57 forint, átmeneti, közép 55—56 frt átmeneti, könnyü 54—55, átmeneti, eredeti nehéz ———, átmeneti, közép 53—54, átmeneti. — Szerbiai nehéz 56—57, átmeneti, közép 55—56 átmen., könnyü 53—55. Hizó egyévesélősulyban 4% 45—50, hizó két éves élősulyban 4% ———. Két éves hizó a vasutról mázsálva ———. *Határidőüzlet*: julius második és augusztus első felére magyar, fiatal, nehéz 58 krajczárral kilója. — Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

Hajóforgalom.

Budapest, jun. 22. E napon a Duna balpartján következő vizi jármüvek kötöttek ki: Popper Herman és fiai «Laura» m. h. 3500 mm. tengeri N.-Becskerekről, Rozmayer Ferencz «Hedvig» m. h. 632 kbmt. tüzifa, Eggenhoffer József 1. sz. m. h. 3591 mm. tengeri Nagy-Becskerekről, Rozmayer Ferencz fiai «Mária» m. h. 634 kbmt. tüzifa Szilaniusról, Rozmayer Ferencz fiai «Róza» m. h. 491 mm. rozs, 1751 mm. zab Bajáról, Stefanovics Dániel «Etelka» m. h. 410 mm. buza, 1389 mm. tengeri Verbászról, Stefanovics Dániel m. h. Herman, Popper és fiai «Ida» m. h. 3030 méterm. tengeri Ujvidékről.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» távirata.) A Rotschild-konzorczium konferencziájáról s a járadékkonvertálásról ma semmi hir sem hallatszott s az üzérkedés, a mely tegnap vásárolt, ma realizált, ezért a mai elötőzsdén a koulissza-értékek iránya ellanyhult s az árfolyamok lényegesen hanyatlottak. Üzlet csak a két hitelrészvényben s magyar aranyjáradékban volt, minden más téren a forgalom fennakadt. A sorompónál semmi fogatom. Valuták merevek.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 303.80, *magyar hitelbank* 302.25, unióbank 117.30, osztrák-magyar államvaspálya 326.90, Károly-Lajos vasut 300.50, májusi járadék 78.47½, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.67, husz frankos arany 9.50½

Déli tőzsde.

A déli tőzsde élettelen üzlet mellett lényegtelenül változott árfolyamokkal indult. Később is a helyzet változatlan. A sorompónál semmi adás-vevés, mert vételre megbizás nem érkezett; vasuti és befektetési értékek utóbbi árfolyamokon állnak. Valuták, váltók változatlanok. Zárlat felé járadékok némileg szilárdultak. Zárlat ingadozó.

2 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 303.70, *magyar hitelbank* 301.50, angol-osztrák bank 110.60, unionbank 117.—, bankegyesület 106.70, osztrák-magyar államvaspálya 326.30, Károly-Lajos vasut 300.75, gőzhajózási részvény 594. Lloyd északnyugati vasut 202.50, elbavölgyi vasut 220.50, tramway 219.60, déli vasut 154.80, májusi járadék 78.47, osztrák aranyjáradék 99.20, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.77, husz frankos arany 9.50, birodalmi márka 58.50.

Bécs, jun. 23. (*Magyar értékek hivatalos zárlata.*) Magyar földtehermentesitési kötvények 100.40 Erdélyi földtehermentesitési kötvények 99.50. 5½% Magy földh. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 164.50. Magyar keleti vasut 99.25. Magyar sorsjegy 115.—. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.50. 6%-os aranyjáradék 120.45. Tiszavölgyi sorsjegyek 110.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 89.80. Magyar vasuti kölcsön 138.40. Magyar hitelbankok 301.25. Alföldi vasut 171.—. Magyar északkeleti vasut 157.50. Keleti vasuti elsőbbség 91.80. Tiszav. vasut-részvény 250.—. M. lesz. és váltób. részv. 89.—. Kassa-oderbergi vasut 144.75. Magyar papirjáradék 87.30.

Bécs, jun. 23. (*Osztrák értékek hivatalos zárlata.*) Osztrák hitelrészvény 303.60. Déli vasut 155.—, 4%-os aranyjáradék 99.15. Váltó Londonra 119.95. Kár.-Laj. vasut 300.75. 1864-es sorsjegy 167.50. 1860-as sorsjegy 135.75. 4·2%-os ezüst-járadék 79.10. Török sorsjegy 24.75. Angol-osztrák bank 120.50. Államvasut 326.50, Napoleondor 9.50, 4·2%-os papirjáradék 78.50. Hitelsorsjegy 170.—, Váltó német bankhelyekre 58.50. cs. kir. arany 5.60. Osztrák-magyar bank 839.—, Pang.

Délutáni magánforgalom.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tőzsde zárlata után jegyez: Osztr. hitelrészvény 304.25 és 303.70 után 304.—, *magyar 4%-os aranyjáradék* 89.77½. Végül maradt osztrák hitelrészvény 303.25.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Osztrák hitelrészvény holnapra 3½—4 frt, nyolcz napra 10—10½ frt, egy hóra 19—20 frt, három hóra 33—35 frt, *magyar 4%-os aranyjáradék* egy hóra 1³/₄—2 százalék, három hóra 3³/₄—4 százalék.

Magánkamatláb. Első helyi váltóra 3¾—4 százalék, távolabbi látra 4¼—4¾ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, junius 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Határidőüzlet csekély forgalom mellett mérsékelten megszilárdult; *Buza* őszre 10.77 frton indult, és 10.82 frtig köttetett, *rozs* őszre 8.20 frt után 8.23—8.25; *zab* őszre 7 frton fizettetett, marad 6.95 frt pénz és árú; *tengeri* julius—augusztusra 7 frton, augusztus—szeptemberre 7.08 frton és 1884. május—juniusra 6.72 frton köttetett; *buza* 1884. tavaszra 11.08—11.11 és 11.12 frt.

Kész áruban a hangulat ma is lanyha volt. **Buza** mai forgalma mintegy 15,000 mm. A kelet csak a fogyasztásra szoritkozott és az árak 10 krajczárral gyengültek. — Eladatott: *Délmagyarországi* 500 mm. 78 k. 10.45 frt, *marchfeldi* 400 mm. 10.95 frt, Bécs nyugoti vasut, 400 mm. 79 k. 10.55 frt. Drösing, 200 mm. 80 k. 10.60 forint. Marchegg; *nagyszombathi* 500 mm. 79.5 k. 10.5 frt Nagyszombat, *soproni* 500 m. 77·5 k. 10.40 frt. Bécs három hóra a malomhoz szállitva, 400 m. 81 k. 11.25 frt Bécsujhely; *becskereki* 1000 m. 78·5 k. 10.62½ frt, 2000 mm. 75·5 k. 10.70 frt Győr készpénzen; *oláhországi* 1000 mm. 75·5 k. 9.50 frt Bécs közraktár; *észak-magyarországi* 800 mm. 79·8 k. 10.90 frt Bálványos, 400 mm. 80 k. 11 frt, 1200 mm. urasági áru 80 k. 10.75 frt, 300 m. 79 k. 10.90 frt Szempcz, 200 mm. 78 k. 10 frt Nagyszombat; *szombathelyi* 400 mm. 70 kiló 10 forint 60 kr. Leobersdorf; *győri* 400 métermázsa 82 kiló 11.30 frt, *szanádi* 2700 mm. 78·5 k. 10.95 frt, *óbecsei* 1400 mm. 78·4 k. 10.96 frt Győr három hóra, *tornóczi* 500 mm. 82 k. 11 frt Tornócz, *csornai* 800 mm. 79 k. 10.55 frt Ebenfurth három hóra, 300 mm. 79 k. 10.65 frt Ebreichsdorf, 300 mm. 78·5 k. 10.80 frt Piesting, 400 mm. 79·5 k. 10.90 frt Bécsujhely, *verbászi* 1000 mm. 78 k. 11.15 frt Fischamend, *zurányi* 500 mm. 78 k. 10.12½ frt Pozsony.

Rozs lanyha és 10—15 krral olcsóbb. — Eladatott: *Szerbiai* 500 mm. 72 k. 8.05 frt; *esztergomi* 300 mm. 72 k. 8.45 frt Bécs rakpart; *pápai* 300 mm. 73 k. 8.25 frt Bálványos; *délmagyarországi* 600 mm. 73 k. 8.25 frt Leobersdorf, 500 mm. 71 k. 8.15 frt Floridsdorf; *győri* 500 mm. 7·55 8.10 frt Győr.

Árpa üzlettelen. — **Tengeri** kelete mérsékelt és 15—20 krajczárral olcsóbb. — **Zab** forgalma gyenge és 10 krral olcsóbb.

Liszt forgalma normalis, ára változatlan.

Szesz ára tartott, kész gabonaáru jegyez 34 frintot mint pénz.

Délután zárulnak: *Buza* juniusra 9,95—10.05, őszre 10.80—10.85, 1884. tavaszra 11.10—11.15; *rozs* őszre 8.23—8.28; *tengeri* juniusra 7.02½—7.07½, julius—augusztusra 6.98—7.03, augusztus—szeptemberre 7.12—7.17, 1884. május—juniusra 6.70—6.75; *zab* magyar kereskedelmi áru 6.80—7, rostált 7.05—7.25 juniusra 6.95—7, őszre 6.95—7.

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDEK.

Berlin, jun. 23. *Buza* és *rozs* szilárd. *Zab*, *olaj* és *szesz* bágyadt.

Páris, jun. 23. *Buza* nyugodt. *Liszt* bágyadt. *Olaj* csendes. *Szesz* tartva. Időjárás: változó.

Newyork, jun. 22. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10⅜, Neworleansban 9⁷/₈. — Petroleum Newyorkban juniusra 7⅜, Philadelphiában juniusra 7¼. — Nyers petroleum 7. — United pipeline certificates 117. — Liszt 4.10. — Piros őszi buza helyben 118⅛ (= 10.77 frt) juniusra 117 (= 10.63 frt), juliusra 117⁷/₈ (=10.70 frt), aug.-ra 120¹/₈. (= 10.91 frt). 100 kilokint. — Tengeri 62. — Czukor (Fair rafining Muscovados) 6³/₄. — Rio kávé 9½. Zsir (Wilcox jegyü) 10⅛, (Fairbank jegyü) 10⁷/₈. — Gabonafuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkben és az ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3, (= 0.83 frt 100 kiloként). — Napi felhozatal gyapotból 2000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Nemetországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 forint 45 kr. Párisra 100 frk vista 47 frt 45 kr.

Junius hó 23.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
Buza	folyó hóra	26.60	12.62	+ 0.05
—	juliusra	26.30	12.48	—.—
—	julius—augusztusra	26.40	12.62	+ 0.05
—	utolsó 4 hóra	27.30	12.95	—.—
Liszt	folyo hóra	57.75	17.24	—.—
—	juliusra	58.—	17.31	—.—
—	julius-augusztusra	58.25	17.38	—.—
—	utolsó 4 hóra	59.60	17.80	+ 0.04
Olaj	folyó hóra	101.50	48.16	+ 0.24
—	juliusra	81.50	38.67	+ 0.57
—	julius-augusztusra	80.25	39.08	+ 0.24
—	utolsó 4 hóra	77.25	36.66	+ 0.28
Szesz	folyó hóra	48.—	24.81	— 0.13
—	juliusra	48.50	25.07	— 0.14
—	julius-augusztusra	49.—	25.34	—.—
—	utolsó 4 hóra	49.75	25.71	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.98	
—	« Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	junius—juliusra	188.—	10.99	+ 0.06
—	szept.—oktoberre	194.—	11.34	+ 0.03
Rozs	junius—juliusra	147.—	8.59	+ 0.02
—	szept.—oktoberre	150.25	8.78	+ 0.04
Zab	junius—juliusra	133.50	7.80	—.—
—	szeptemb r—októberre	137.75	8.05	—.—
Olaj	juniusra e	72.—	42.08	— 1.47
—	szept.—oktoberre	60.80	35.54	—.—
Szesz	junius—juliusra	56.90	33.26	— 0.06
—	aug.—szeptemberre	57.40	33.55	— 0.06
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	« Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	junius—juliusra	193.—	11.28	+ 0.06
—	julius—augusztusra	193.—	11.28	+ 0.06
—	szept.—októberre	196.—	11.46	+ 0.06
Rozs	junius—juliusra	143.—	8.36	+ 0.03
—	julius—augusztusra	143.50	8.39	+ 0.06
—	szept.—októberre	147.—	8.59	+ 0.06
Olaj	juniusra	70.—	40.92	+ 0.24
—	szeptember — októberre	61.—	35.65	+ 0.64
Szesz	helyben	57.—	33.32	—.—
—	junius—juliusra	56.80	33.20	— 0.12
—	augusztus-szeptemberre	57.30	33.49	— 0.06
—	szeptember—októberre	57.40	33.55	—.—
Repcze	szept.—oktoberre	287.—	16.78	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	« Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	juliusra	19.50	11.40	—.—
—	novemberre	20.20	11.80	—.—
Rozs	juliusra	14.20	8.30	— 0.06
—	novemberre	15.20	8.88	—.—
Olaj	helyben	36.—	42.08	—.—
—	októberre	31.20	37.64	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Trieszt, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Zárlat szilárdabb. Váltó Londonra 119.90' olasz piaczokra 47.50, husz frankos arany 9.50½. májusi járadék 78.60, *magyar 4%-kos aranyjáradék* 89.80, osztrák hitelrészvény 304, olasz járadék 90.93, olasz bankjegy 47.50, Lloyd-részv. 676.

Berlin, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tőzsde kezdet gyengült Tonkingból érkezett hirekre. Később szilárdabb kedvezőbb hirekre és szilárd Párisra. Nemzetközi értékek szilárdak, mert pénz aránylag elég bőven van. Londoni váltóárfolyam hanyatló egész 20.48½-ig. Ultimora pénz 4¾%. Osztrák hitelrészvény reportja 0.20 márka, osztrák-magyar államvaspálya 0.75, osztrák déli vasut 0.35 márka deport. A helyi értékek szilárdak, különösen mainczi és marienburgi. Károly-Lajos vasut jobb aratási hirekre szilárd. Bankértékek nyugodtak, járadékok csendesek, nevezetesen *magyar 4 százalékos járadék* szilárdabb, orosz javult. Diskonto 3⁵/₈%, román járadék 103.80, dortmundi 94.50. Laurahuta 133.—, kommandit 200.—, orosz 72.50, első keleti 56.25, felső-sziléziai vasut 269.25, olasz járadék 92.25.

Berlin, jun. 23. (Utótőzsde.) 4.2% papirjáradék —.—, 4.2% ezüst-járadék —.—, 6% magy aranyjáradék —.—, 5% magyar papirjáradék —.—, 5% keleti vasut elsőbbs, kötv. —.—, Magyar hitelrészvény —.—, déli vasut részvény 268.—, kassa-oderbergi v.-részv. —.—, orosz bankjegyek 199.75. II. kibocs. kel. kölcsön —.—, M. jelzál. hitelb.-részv. —.—, magyar országos bankrészv. —.—, 5% osztrák papirjáradék —.—, ultimo aranyjáradék —.—, 4% magyar aranyjáradék —.—, magyar kel. v. kötv. —.—, hitelrészvény 521.—, osztrák államv. részvény 561.—, Károly-Lajos vasut részv. 129.75, román vasut részvény —.—, bécsi váltóár —.— 4% osztr. aranyjáradék —.—. magyar leszámitoló és váltóbank részv. —.—. Gyöngébb.

Frankfurt, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Csendes, de szilárd irányu. Magán diskonto 3½%, osztrák hitelrészvény 260, osztrák-magyar államvaspálya 279.50, Károly Lajos vasut 258, osztrák déli vasut 134, grácz-köflachi vasut 223.50, csehországi északi vasut 171.50, Gotthard vasut 123.75, váltó Bécsre 170.72, Londonra 20.50, Párisra 81.02.

Frankfurt, jun. 23. (*Esti tőzsde.*) Papirjár. —.— —.— ezüst jár. —. 4% magy. aranyjár. —.—, Osztr. hitelrészv. 259·50, Osztr. államvasut 279.37. Déli vasut részv. 133.62, Magyar galicz. vasut — —. Váltóár Bécsre —.—. Magyar leszám. és váltóbank —.—. osztr. arany járadék —.—. M. orsz. bankrészv. —.— 5% osztrák papirjár. —.—. 4% magy. aranyjár. —.—. 5% magyar papirjárad. —.—. Osztr.-magy. bankrészv. —.— Károly-Lajos vasut 257.75. Erzsébet nyugati vasut —.—, 4½ százalékos földhitel záloglevél —.—. Csendes.

Páris, jun. 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Tonkingból érkezett kedvezőbb hirek a mai tőzsdén csak futólag tudtak kedvezőbb áramlatot előidézni. Az összforgalom jelentéktelen maradt; de az irány szilárd volt. Járadékok tegnapi árfolyamokon helyt állottak. Egyptomi javult 1 frkkal, ottomán bank 2 frkkal, ellenben gyengültek Szuez részvény 12 frkkal, osztrák-magyar államvaspálya 2 frkkal, osztr. déli vasut 2 frkkal, osztr. tartományi bank 3 frkkal.

3 óra 40 perczkor zárultak: 3½% járadék 108.52, 3% járadék 79, törleszthető járadék 81.05, Szuez-rész. 2512, egyiptomi 369, osztrák-magyar államvaspálya 698, osztrák déli vasut 331, osztr. tartományi bank 517, *magyar országos bank* 481, osztrák alpesi bányatársaság 150, ottomán bank 784.

London, junius 23. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Egyptomi 72.87, spanyol 64.55, török 11.28, ottomán bank 21, déli vasut 13.18, olasz járadék 92.25, *magyar 4%-os aranyjáradék* 76.25.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, a ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek.

Junius hó 23.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
*3%-os évjáradék		79.—	—.—	—.—
*Törlesztési évjáradék		81.05	—.—	—.—
Lombard	U	331.—	155.39	— 0.94
Magyar aranyjáradék 6%	U	—.—	—.—	—.—
Magyar vasuti kölcsön	U	—.—	—.—	—.—
Bécsi Unio bank	K	—.—	—.—	—.—
*5%-os évjáradék	U	108.52	—.—	—.—
Osztrák államvasut	U	700.—	327.15	— 1.42
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	—.—
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	—.—
Magyar jelzálogbank	M	—.—	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	77.75	9 23	+ 0.29
Átszámitási árfolyam		100.—	47.45	
BERLIN.				
Osztrák papirjáradék	K	66.80	78.44	—.—
Osztrák ezüstjáradék	K	67.20	78.95	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	76.50	89.87	+ 0.11
Magyar államkötvény	K	97.40	114.35	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	522.—	305.07	— 1.17
Osztrák államvasut	U	561.—	327.83	— 1.35
Galicziai vasut	U	129.25	301.85	— 1.22
*Romániai		—.—	—.—	—.—
Orosz papirpénz		199.80	116.88	— 0.12
Osztrák 5% papirjáradék	K	79.70	93.53	—.—
Magyar 6% aranyjáradék	U	102.50	120.43	— 0.12
Magyar papirjáradék	K	74.60	87.38	—.—
Keleti vasut elsőbbségi kötv.	K	78.40	92.12	—.—
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	U	2 8.—	—.—	—.—
Kassa-oderbergi vasut		62.10	156.66	— 1.78
Váltó Bécsre		170.60	145.96	— 0 40
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		56.20	58.58	+ 0.03
Átszámitási árfolyam		100.—	58.50	
FRANKFURT.				
Papirjáradék	K	66.81	78.44	—.—
Osztrák aranyjáradék	K	84.88	99.29	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	260.25	305.09	+ 0.46
Osztrák államvasut	U	279.25	327.50	— 1.23
Déli vasut	U	134.—	157.02	— 0.62
Magyar-galicziai vasut	K	138.62	162.92	— 0.80
Váltó Bécsre		170.72	58.55	— 0.04
Osztrák 5% papirjáradék	K	79.63	93.46	—.—
Osztrák ezüstjáradék	K	67 38	79.15	+ 0.14
Magyar aranyjáradék 6%	U	102.62	120.57	+ 0.06
Osztrák-magyar bank	K	713.50	837.08	+ 0.57
Galicziai vasut	U	257.25	301.52	— 1.62
Erzsébet nyugoti vasut	K	189.75	222.59	—.—
Tiszai vasuti elsőbbségek	K	87.50	102.49	—.—
Magyar papirjáradék	U	74.50	87.27	— 0.24
4½% földhitel záloglevél	K	80.—	93.76	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.50	

A vetések állásáról.

Ozora, jun. 22. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Egy héttel állunk az aratás megkezdése előtt, a nélkül, hogy a termésre vonatkozó kedvezőtlen véleményünket megváltoztathatnók. A mitől tartottunk, hogy a rozsda a kalászt is meg fogja támadni, bekövetkezett és terjedése a alászon naponta észlelhető, igy tehát jó buzatermésről zidén már egészen lemondtunk és megelégszünk, ha várakozásunk gyenge középre nézve teljesül. Csupán a rozs áll szépen, mig a tavasziak hasonlóképp panaszra adnak okot, mert kic-inyek és ritkák. — Időjárásunk a tul-ágos esőzés után, pár nap óta jóra fordult, de a tegnap és azelőtti szeles hideg napok nem lehettek kedvező befolyással a veteményekre, ma azonban napos időre van kilátás.

Kecskemét, jun. 22. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A mult napok tartós esőzése daczára, a vetések igen szépen fejlenek. A buza ugyan sok helyen megdőlt, de a hüvös, nedves időjárás folytán a kalászok fejlése igen szépen haladt, ugy, hogy legalább is közép jó termésre van kilátás. A kapás vetemények is szépek. A kissé ritkás rozs hatalmas kalászai pótlást igérnek a kevés szalmáért.

Békés-Gyula, jun. 22. (Az «Egyetértés tudósitása.) Ma délután 11 órakor északkelet felől jöve egynegyed óráig tartó jégeső verte el a város északkeleti és északnyugati határát. A jég felhőszakadás közepette s oly sürün esett, hogy vastag réteggel boritja a házak tetejét s az utczákat; szemei közönséges mogyoró, helyenként azonban galambtojás nagyságuak. Eddig csak annyi bizonyos, hogy a hol elvonult, tönkretett mindent, nem aratnak s nem szüretelnek arra, a merre járt. A kertekben is összezuzott mindent, a zsendülő gyümölcsöt leverte, a véknyabb ágakat letördelte. Itt-ott még az épületekben is kárt tett. Öreg emberek nem emlékeznek itt Gyulán ilyen tartós s nagyszemü jégesőre, — mely a téli hidegre leszállt hőmérsék mellett deczemberi képet ad az egész tájnak. Gyula város határának háromnegyed sze teljesen tönkre van téve.

Csongrád, jun. 21. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Többen azt állitották, hogy a rozsda fölhatolt a buza sásairól kalászokba is s ez igen leverőleg hatott a földmüvelőkre. Azonban, ha van is ilyen baj, de az nem általános, szorosabban szemügyre vettem tegnap a kalászokat, de ilyesmit nem észleltem. Gyönyörüen fejlődnek a kalászokban a szemek. A rozs több helyt szenvedett az által, hogy virágzáskor zápor érte s igy némely kalászban a szemek megritkultak, de e baj sem általános. A tavasziak árpa, zab s a kapásnövények, kukoricza, krumpli stb., igen szépek s már egy hét óla uj burgonyát s babot élvezünk. A cseresznyét, első gyümölcsöt messze tájakra hordják, mert olcsó. A szőlők teteje sarjazik már s mert elvirágzik nehány nap mulva, tehát kötöztetik is. A dohányok rendkivül szépek s nem boritja a féreg. A viz apad a rétekről lement az ár. Időjárásunk esős és hüs s igy igen kedvező. A gabna ára esik. A jószágnak igen nagy ára van.

Felső-Csallóköz (Pozsonymegye), jun. 22. (Az «Egyetértés» tudósitása.) E hó 20 án és 21-én igazi jó esőnk volt; a föld szine tehát nagyot változott; de a kiveszett buzát nem hozhatja vissza semmi, sőt a rég elvetett köles és mohar is csak most virulhat ki, ha a felburjánzott vad repcze és gyom tért enged neki. Buzából egyharmad, repczéből kétharmad, rozsból kétharmad termést várhatunk. Árpa, zab szép reménynyel kecsegtet, bab már virágzásnak indult, burgonya, tengeri szépen növekedik. A kerti szőlő gazdagon virágzik. Legnagyobb baj a pénz és takarmányhiány, mit annál is inkább érzünk, mert nemcsak az ehető, de az alomszalma végképen elfogyott. Kik más határokban vettek vágnivaló füvet, egy-egy kocsi széna 15—17 forintba kerül.

NAPIREND: Junius 24-én.

Naptár: Vasárnap. — Római kath.: Szent Iván. — Prot.: G. 5. Iván. — Görög-orosz: (junius 12.) B. 1. Mindszent vasárnap. — Zsidó: (sziván 19.) Simeon. — Nap kél 4 ó. 4 p., nyug. 8 ó. — Hold kél 10 ó. 13 p. este, nyug. 8 ó. 12 p. reggel.
Igazságügyminiszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A orsz. magyar képzőművészeti társulat rendkivüli közgyülése d. e. 11 órakor saját műcsarnokában (sugár-ut 81. sz.)
A hajléktalanok menhelyét fenntartó egyesület évi rendes közgyülése d. e. 11 órakor.
Mészner-ünnepély d. e. 10 órakor a városháza nagy termében.
A technologiai iparmuzeum megnyitása d. e. 10 órakor.
Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1.
Iparmuzeum a műcsarnok épületében d. u. 2—6.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-től d. u. 9—4-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 7—12 és d. u. 2—7.
Muzeumban: term. rajz és népismetár d. e. 9— d. u. 1.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.
Akademiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Állatkert nyitva egész nap.
Császárfürdőbe hajó indul óránkint.
Margitszigetre hajó indul félóránkint.

Kivonat a hiv. lap jun. 23-i számából.

Arverés a fővárosban. Schalinger Katalin 38,715 frtra becs. ingatl. okt. 15 (I—III). Kubinyi Zsigmond 391 frtra becs. ingóságai jun. 26 (Sándor-utcza 8). Serly Ede 1793 forintra becs. ingóságai jun. 30 (I—III). Csekeő Ágoston 1321 frtra becs. ingatl. jul. 27 (I—III).

Arverések a vidéken. Szentkirályi Miklósné 231 forintra becs. ingatl. jul. 17 Kányaháza (Szatmárnémeti). Báró Luzsénszky Zsuzsánna 2211 forintra becs. ingatl. aug. 24 Endréd (Nagy-Károly). Goldstein Márton 2874 forintra becs. ingatl. szept. 26 Beregszász. König György 851 frtra becs. ingatl. aug. 1 Tétény (pestvidéki tvszék). Wohl Dávid 2290 frtra becs. ingatl. szept. 24 Varannó (Gálszécs). Simon György 33,088 frtra becs. ingatl. julius 3 Kelementelke (Maros-Vásárhely). Kacz Bernát 1143 frtra becs. ingatl. szept. 24 Beregszász. Hertlein Jakab 400 forintra becs. ingatl. jul. 5 Soroksár (pestvidéki törvényszék). Baran Mihály 432 forintra becs. ingatl. augusztus 17 Sebesváralja.

Csődhirdetmények. Pesenhoffer Sándor budapesti lakos ellen, bej. szept. 10. Csődbiztos: Vavrik Antal törvényszéki biró, tömeggondnok: Neumann Antal ügyvéd.

Csődmegszüntetések. Havlicsek Ferenczné szentendrei lakos ellen.

Pályázatok. A budapesti kir. tvszéknél II. osztályu jegyzői, — a győri kir. tvsséknél II-od oszt. telekkönyvvezetői, — a szarvasi kir. jbiróságnál joggyakornoki, — a budapesti IV—X. ker. kir. jbiróságnál aljárásbirói, — a budapesti (budai) kir. pénzügyigazgatóságnál fogalmazói, — Liptó-Szt.-Andráson, Liptótarnóczon, Nagypalugyán, Királylubellán, Kis-Olasziban, Benedekfalván (Liptóm.) postamesteri állomásokra.

A kis lottó huzásai junius 23-án.

Budapest	73	63	27	2	40
Lincz	83	44	82	58	32
Trieszt	77	63	75	31	2

Elhaltak Budapesten 1883. junius 21.

Lehoczky M. 36 é. napsz. VII. k. király-u. 13. májzsugor.
Pucsik J. 32 é. napsz. VIII. k. ujvásártér 10. eskór.
Waschki M. 52 é. napsz. VII. k. Mátyás-tér 13. mellhártyalob.
Skolil J. 39 é. zenész VII. k. vig-u. 22. tüdővizenyő.
Faubel A. 45 é. napsz. VI. rózsa-u. 3. májlob.
Fatka A. 30 é. napsz.-nő VII. k. akáczfa-u. 26. tüdőlob.
Zarnoczki V. 18 é. cseléd utról kimerülés.
Schneider E. 38 é. rostás neje utról kimerülés.
Máhr J. 26 é. napszámos utról tüdővizenyő.
Borsch Gy. 51 é. napsz. VI. k. szerecsen-u. 1. agylob.
Heiditsh Gy 20 é. pinczér VI. k. gyár-u. 9. gümő.
Zimmermann J. 23 é. cseléd I. k. Atilla-u. 30. agyrázkódás.
Pzchler M. 19 é. kalauz neje koszoru-u. 8. sorvadás.
Schmied T. 21 é. hajadon VIII. k. prater-u. 76. sorvadás.
Greger T. 32 é. vasuti őr neje VIII. k. k.-stáczió-u. 30. sorvadás.
Ettl M. 27 é. kocsis neje VIII. k. tavaszmező-u. 4. sorvadás.
Mihály M. 17 é. földműv. leánya vizbefult.
Simoncsics M. E. 59 é. özv. V. k. vigadó-u. 5. szivhüdés.
Pálmay A. 19 é. jogász V. k. bálvány-u. 22. gümő.
Schlosser M. 48 é. munk. özv. III. k. bécsi-u. 72. szivbaj.
Győrfi T. 58 é. árusnő III. k. kerék-u. 2. tüdőgümő.
Vadkerti B. 4 é. napsz. leánya VI. k. Szabolcs-u. 15. kanyaró.
Pápai Gy. 16 é. gyakornok IV. k. ujvilág-u. 33. tüdővész.
Skulits A. 4 é. czipész leánya VI. k. Révay-u. 18. tüdőhurut.
Schwarcz S. 70 é. szolga neje VII. k. Kazinczy-u. 54. tüdővizenyő.
Graf S. E. 69 mgzó VII. k. holló-u. 13. hagymáz.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Vadászkürt szálloda.
Jakabfi V. birt. Kupa. B Warnsv birt. Arad. Merse I. birt. Arad. Almási S. birt. Gömör. Blaskovics S. birt. Gyapju. Blaskovics Aranka birt. Gyapju. Blaskovics Béláné Gyapju.

Arany sas szálloda.
Bereczky E. birt. Tass. Dr. Sáfáry Á. ügyv. K.-Körös. Sáfáry Gy. szbiró K.-Körös. Bródy I. kdő Miskolcz. Robicsek E. kdő Miskolcz. Gubody G. főkap. N.-Körös. Pukel I. vendéglős Bécs. Ratovitz I. mgzó Bécs.

Erzsébet szálloda.
Gr. Bissingen E. birt. Jám. Demuth I. K. bányatul. Bécs. Solcz V. tanár Selmeczbánya. Puskás I. tanár Selmeczbánya. Lesicz M. és neje K.-Sz.-Miklós. Prestyák I. hiv. Eperjes. Somogyi Gy. jző Győr. Dorner I. gymn. tan. Villány. Krug V. gymn. tan. Bakocza. Apostal P. Vörösmart. Stumpf K. gymn. tan. Sopron. Dorner B. gymn. tan. Villány.

Európa szálloda.
B. Orczy Elek Erdőkürt. Varesco T. belgamin Belgium. Rosetti tábornok Bukarest. Amillian Mór Belgrád. Zdeborszky J. igazg. Végles. Mudt O. mérn. Belgrád. Münz Mór kdő Bécs. Sussni L. H. kdő Bécs.

Fehér ló szálloda.
Schenoff A. mérnök Varsó. Waldmann I. építm. Zsámbok. Benofszky M. mgzó Lemberg. Betó I. mgzó Páris. Lánger I. hiv. Körmend. Hepner I. hiv. Bécs. Kohn S. orvos Korpona. Leixner B. titkár Bécs. Beck M. bérlő Dán. Kovács S. gazdász Székhalom. Schwarz I. kdő Debreczen. Berger T. kdő Putnok. Oláh K. kdő Debreczen. Schwartz I. kdő T.-Sz.-György. Blau A. kdő Szeged. Kovács I. kdő Pozsony. Weller M. kdő Bécs.

Fehér hattyu szálloda.
Bozits M. vendéglős Ujvidék. Halbrohr S. kdő Szabadka. Komsitzky Gy. kdő Szolnok. Engl I. kdő Szolnok. Fuchs E. kdő Szeged. Deutsch E. kdő N.-Bittse. Schönfeld E. birt. Tolcsva. Gross S. birt. Tolcsva. Bisztray I. iparos T.-Sülle.

Holzwarth-Frohner száll.
Glanz F. főmérnök Grácz. Reichel E. mérnök Hamburg. Pollák S. kdő Madaras. Edelstein M. kdő N.-Cseh. Edelstein A. kdő Lazány. Heim M. kdő Körmöczbánya. Keiner K. mérnök Bécs. Nitsch G. kdő Augsburg. Sugár V. kdő Miskolcz. Klinger I. kdő Ernsdorf. Binder A. kdő Plesz. Novotny K. kdő Brünn.

Hungária szálloda.
Möller Gy. konzul Hamburg. Girod Gy. birt Páris. Neuot A. hirt. Páris. Wiele K. Egyesült-Államok. Royen B. őrnagy Haag. Reming M. ügyvéd Debreczen. Doderer V. mgzó Bécs. Kaumann M. tanitónő Bécs. Holz V. kdő Bécs. Schlesinger I. kdő Bécs. Tenner J. kdő Arad. Lefkovics J. kdő N.-Várad. Stolczer Gy. kdő Hamburg. Goldstein F.-né Ujvidék.

Friedmann R. kdő Zimony. Neuhut R. kdő Belgrád.

London szálloda.
Eisenstädler A. kdő Bécs. Lenil erger L. kdő Bécs. Wolf R. kdő Karlsbad. Schuller A. kdő Bécs. Tenner A. igazg. Arad. Saitz P. birt. Torontál. Schuller A. mérn. N.-Szeben. Hosso F. hiv. Károlyfalva. Klein I. hiv. Kassa.

Marchal-szálloda az «Angol királynő»hez.
Gr. Batthyányi L. Grácz. Gr. Erdődy Gy. Bécs. Gijoko C. birt. M.-Bél. Steinacker Lajos mgzó Bécs. Bauer J. kdő Bécs. Martinovits M. kdő Bécs. Albrecht J. kdő Bécs. Schwartz M. kdő Bécs. Wille E. kdő Bécs. Lagni G. kdő Bécs. Löweny L. kdő Bécs. Paranov R. kdő Belgrád. Götze R. kdő Berlin. Palme R. kdő Trieszt. Blender A. kdő Páris.

Magyar király szálloda.
Korostenszky A. Lemberg. Kovács B. ügyv. N.-Várad. Telbisz Gy. tanár Zsombolya. Weisz J. gyárvez. Temesvár. Zitter E. kdő N.-Szeben. Mandl J. kdő Kassa. Pollák D. kdő Tapolcza. Rosenfeld M. kdő Sopron. Gerabeck J. kdő Bécs. Benedict G. kdő Bécs. Peutlar E. kdő Bécs. Weisz A. kdő Igal.

Nemzeti szálloda.
Ifj. Farkas A. birt. R.-Szombat. Molnár S. birt. Nyitra. Nagel M. birt. Bánfalva. Auber Mari birt. Mohács. Unterkreuter L. Oberdrauburg. Dr. Fried L. ügyvéd Tokaj. Weber F. gyáros Bécs. Hoppen F. kdő Lemberg. Szekerak E. kdő Kassa. Hartstein L. kdő Munkács.

Pannonia szálloda.
Feszler A. főmérn. Szatmár. Katz B. pénzt. Beregszász. Szalay M. mérn. Szabadszállás. Nagy M. v. ellenőr Szabadka. Widder M. gazda Szobráncz. Mészáros Gy. tanárs. Selmecz. Glasel N. ak. halg. Szelmecz. Gianone V. ak. halg. Selmecz. Hoffmann R. ak. halg. Selmecz. Meskó L. hiv. Baja. Scheiber F. kdő Szatmár. Bányász I. jogász Budapest. Winkler B. bányatan. Selmecz. Himfy J. ügyvéd Gyöngyös. Fehérváry G.h -hadn.N.-Szeben.

Páris szálloda.
Kohn M. birt. Palánka. Csillag A. vendéglős Modos. Weisbrodt A. kdő Kolozsvár. Rauchmann A. mgzó Bécs. Thein M. mérnök Bécs. Neuman I. kdő Bécs. Jovanovits N. kdő Mokrin. Unger I. kdő Becskerek. Windt H. kdő K.-Várda.

Schmidt-Orient szálloda.
Weisz J. kdő N.-Várad. Makay S. birt. Komlós. Füzesy G. birt. Csallóköz. Baumann M. birt. Csongrád. Neubauer A.-né mgzó Arad. Málnásy F. tanár Pancsova. Barbierik T. tanár Pancsova. Horváth B. tanárj. Almás. Martinelli A. szobr. R.-Szombat. Sibenhar K. tisztv. Temesvár. Schwartz M. borkdő Miskolcz. Hausmann J. kdő Bécs. Bruder I. kdő Szeged. Fischer K. kdő Nagyvárad. Steiner J. kdő Eger. Rotter D. kdő Baranya.

NYILT-TÉR.

489/1883. ügyszám.

ÖNKÉNYTES BORÁRVERÉS.

Szerdán 1883. évi junius hó 27. napján délelőtt 9 órakor a magyar leszámitoló és pénzváltó-bank fővárosi közraktáraiban (Entrepots) átmeneti vámmal terhelve raktározott 170 szállitó hordóból még meglevő 77 hordó sötétvörös eredeti negotini, (szerbiai) borok részletekben vagy hordóként készpénzfizetésért a legtöbbet igérőnek szabad kézből alulirott kir. közjegyző közbenjövetelével nyilvánosan fognak a fentemlitett közraktárak I. számu raktárában folytatólag elárvereztetni.

A vételáron felül vevők a 100 klgként 3 frt 20 kr aranyban kitevő beviteli vámot is kötelesek megfizetni. A hordók kölcsönképen vevőnek átadatnak 30 nap alatt azonban visszatéritendők.

Budapesten, 1883. junius 23-án. 7038

Gászner Béla,
kir. közjegyző.

Utasitás tőkepénzeseknek és tőzsde-üzéreknek.

A Rothschild hitelintézeti csoport kétségkivül a közel jövőre tervezi a magyar járadék convertálásának keresztül-vitelét és pedig többé nem kisorsolás, hanem aláirási felhivás kibocsátása utján s ezt is lehetőleg gyorsan.

Ajánlom ennélfogva, a jelenlegi alacsony árfolyam mellett az

oszt. és magy. hitelrészvényeknek leggyorsabb vásárlását,

továbbá 4%-os magyar arany és 5%-os magyar papir járadékot. Fedezet egy kötésre azaz 25 darab részvényre 400—500 frt és 5000 frt értékü járadékra 250 frt.

HORN J. W. bank- és váltóüzlete
7037 alapittatott 1823. évben.
Ferencz József-tér 3. BUDAPEST Ferencz József-tér 3.
BÉCS, PRÁGA, GRÁCZ.

IGÉRVÉNYEK BÉCSI KÖZSÉGI SORSJEGYEKRE

a julius hó 2-iki huzásra. 7002

Főnyeremény **200,000** forint.
Elárusitja 2 frt 50 krjával és 50 kr. bélyegdijért
LUFF M. illatszerész,
Budapesten, váczi-utcza 28. sz.

A ROHITSI savanyuviz „Tempel-forrás"	előnyös alkatrészeinél fogva ajánltatik, mint a legkedveltebb **üditő savanyuviz**, továbbá **gyomor- és bélhurut, gyomortágulás, váltóláz, görcsös állapot, emésztéshiány, lép- és májdaganatok, sárgaságtünetek, epekő,** s egyáltalában minden **hurutos bántalmaknál.** Főraktár Magyarország és tartományaira **HOFFMANN JÓZSEF** nagykereskedő czégnél Budapesten, akadémia-utcza 8. szám. 6472

ÜZLET-ELADÁS.

Nyiregyházán 30 év óta fennálló, a legszolidabbnak ismert s a legelsők közé tartozó **posztó-, vászon-, selyem- és divatüzletemet** családi körülményeim miatt készpénzért eladom, — esetleg kellő biztositék mellett átadom. Ezen üzlet ugy van berendezve, hogy csin és eleganczia tekintetében bármely fővárosi hasonnemü üzlettel kiállja a versenyt s a megye legelőkelőbb családjaival dicsekszik mint vevőkkel. Bővebb felvilágositással szolgál

Ungar Lipót
6964 Nyiregyházán (Szabolcsmegye).

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, junius 24-én.

A zalaméai biró.

Szinmü 3 felv. Irta Don Pedro Calderon de la Barca, a spanyol eredetiből forditotta Győry Vilmos.

Személyek:

II. Fülöp	Egressy
Don Lope	Bercsényi
Don Alvaro	Horváth
Őrmester	Körösmezei
Chispa	Vizvárìné
Rebolledo	Hetényi
Pedro Crespo	Ujházi
Juan	Benedek
Izabel	Fái Sz.
Inez	Adorján B.
Don Mendo	Földényi
Nuno	Vizvári
Trvszéki irnok	Komáromi

1-ső katona	Faludi
2-ik »	Sántha

Kezdete 7½ órakor.

Holnap, junius 25-én.

A gyöngéd rokonok. Vigjáték 2 felv. Irta Benedix; forditotta Radnótfay Sámuel.

FŐVÁROSI SZINKÖR.

Budán a Krisztinavárosban.

Budapest, junius 24-én.

Az igmándi kispap

Eredeti népszinmü 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

Holnap, junius 25-én.

Először:

A könyvtárnok.

Vigjáték 3 felvonásban.

A népszinház zárva van.

Tartós rosz idő esetében az előadások a téli Orpheumban (hajós-utcza) tartatnak.

NYÁRI **ORPHEUM**

nagy mező-utcza 17.

Ma vasárnap junius 24-én. *a csoda-elefánt* **Ginger der Mamoth** fellépte Elise kisasszony által vezetve, ami még sohasem létezett: az elefánt négy térdén kuszva. **Fiori Anna** kisasszonynak, sulyos betegsége után való első fellépte.

Az előadások naponként, még esős időben is megtartatnak, minthogy a helyiségek vizmentes ponyvákkal befödhetők, Ma **LEO M.** ur a híres és utolérhetlen ventrologuista fellépte, az ő mulattató gubójátékával, — **Steidler József** jeles bécsi énekes komikus, **Schnabel** ur német énekes és tánczos komikus, **Miskolczy Josi** magyar énekesnő fellépte és **Manulescu Fáni** jeles franczia énekesnő. Mad. de **Blanche**feles hegedü-művésznő fellépte ugyszintén **Nagel** és fia akrobaták, **Bellini** jongleur, **Lang** k. a. concert énekesnő. 6833

Belépti jegyek előleges elárusitása Bárdos Károly dohánytőzsdéjében sugárut 52. sz. a.

Szálloda az „Arany Sashoz". 7036

Alulirottnak van szerencséje a nagyérdemü közönséget kényelmesen és izléssel berendezett nyári helyiségébe, látogatásra meghivni.

Vasárnap, kedden és csütörtökön népzenekar játszik. Egyuttal vagyok bátor az ujonan diszitett kényelmes téli helyiségeimet menyegzők és bankettek tartására felajánlani. Illő tisztelettel **Kommer József G.**

IDŐJÁRÁS junius 23. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás m/m 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék m/m	Felhőzet
Arad	56.4	K 4	+ 16.4	—	◑
Beszterce	—	—	—.—	—	—
Beszterczebánya	54.9	E 5	+ 16.0	n	◑
Budapest	57.3	NY 5	+ 15.1	1	○
Csáktornya	59.3	ENY 3	+ 14.9	⋉20	◕
Debreczen	56.2	DNY 1	+ 15.4	—	◕
Eger	56.8	E 5	+ 14.0	—	◑
Eszék	—	—	—.—	—	—
Fiume	60.6	E 1	+ 15.6	10	●
Késmárk	55.3	E 6	+ 14.0	1	●
Keszthely	59.0	E 4	+ 15.8	—	●
Kolozsvár	56.0	ENY 2	+ 13.0	—	●
Magyar-Óvár	59.7	ENY 4	+ 14.8	—	◕
Mármaros-Sziget	54.9	DK 1	+ 13.5	—	◕
Nagy-Enyed	55.4	DK 1	+ 13.2	—	◕
Nagy-Szeben	54.8	—	+ 14.4	—	○
Nagyvárad	54.2	DNY 2	+ 14.4	—	●
Orsova	54.6	◎	+ 12.6	—	●
Pancsova	56.7	E 5	+ 15.5	12	●
Selmeczbánya	57.7	ENY 6	+ 14.0	—	○
Sopron	58.8	ENY 3	+ 14.8	3	○
Szatmár-Németi	53.9	ENY 3	+ 14.9	—	●
Szeged	55.5	ENY 1	+ 16.8	7	○
Sepsi-Szt-György	56.5	DNY 2	+ 17.3	—	◕
Szolnok	56.3	EK 3	+ 16.4	—	◑
Temesvár	57.1	NY 2	+ 16.8	—	●
Trencsén	57.3	EK 2	+ 14.3	9	●
Ungvár	53.3	K 2	+ 13.7	n	◑
Zágráb	59.7	ENY 5	+ 14.8	⋉35	◑
Bécs	60.7	NY 4	+ 14.7	—	●
Bregenz	67.8	DNY 2	+ 10.8	6	●
Lesina	57.9	ENY 2	+ 19.0	—	○
Pola	61.0	E 3	+ 16.9	6	○
Prága	62.0	NY 3	+ 13.1	35	◑

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (750—752) Nyugat-Oroszországban, a nagy légnyomás (766—768) a kontinens nyugati részében van. A szelek Közép-Európában erősbödtek; az idő változó felhőzetü, helyenkint esővel; a hőváltozás csekély.

Hazánkban: Többnyire északnyugati és északi, helyenkint erős szelek mellett a hőmérséklet keveset változott; a legnyomás keleten kissé alább, nyugaton kissé fölebb szállt. Az idő változó felhőzetü, közbe-közbe napos. Esők helyenkint voltak; égiháboruval és jégesővel Csáktornyán és Zágrábban.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Általában szeles, hüvös, változó időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

VIZÁLLÁS 1883. junius 23.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	4.90	—	áradó	M.-Sziget	0.92	—	változtl.
Komárom	4.58	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	4.75	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	5.56	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	2.13	—	áradó
Ujvidék	5.30	—	áradó	Szolnok	4.86	—	apadó
Pancsova	3.63	—	apadó	Szeged	2.74	—	apadó
Orsova	3.84	—	változtl.	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.88	—	változtl.
Barcs	2.79	—	apadó	**Maros**			
Eszék	3.73	—	áradó	Arad	0.30	—	—
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	3.14	—	áradó	Temesvár	0.70	—	apadó

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései junius 23.

Minőségi suly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	77 k/g frttól	77 k/g frtig	78 k/g frttól	78 k/g frtig	79 k/g frttól	79 k/g frtig	80 k/g frttól	80 k/g frtig	81 k/g frttól	81 k/g frtig	k/g frttól	k/g frtig	k/g frttól	k/g frtig	k/g frttól	k/g frtig
bánsági buza ó	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	10.35	10.40	10.45	10.55	10.60	10.70	10.75	10.80	10.85	10.90	— —	— —	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	10.30	10.35	10.40	10.50	10.55	10.65	10.70	10.75	10.80	10.85	— —	— —	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	10.30	10.35	10.40	10.50	10.55	10.65	10.70	10.75	10.80	10.85	— —	— —	— —	— —	— —	— —
bácskai «	«	10.35	10.40	10.45	10.55	10.60	10.70	10.75	10.80	10.85	10.90	— —	— —	— —	— —	— —	— —
m. északk. «	«	10.—	10.05	10.10	10.15	10.20	10.25	10.35	10.40	10.45	10.50	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenként	100 kg ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	60	7	80
árpa	«	takarmány	lanyha	60—62	7	05	7	25
«	«	egetni való	«	62—64	7	30	7	70
«	«	sörfőzdei		64—66	—	—	—	—
zab	ó	—	lanyha	37—40	6	30	6	70
tengeri	uj	bánsági	lanyha	75	6	60	6	65
	«	másnemü	lanyha	73	6	50	6	55
köles	«	—	lanyha	—	—	—	—	—
káposzta-repcze	«	—	«	nélkül	7	75	8	25
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	—	tavaszra	—	—	—	—
	lanyha	őszre	10	75	10	77
tengeri	lanyha	juniusra 1883.	6	60	6	63
zab	lanyha	julius—augusztusra	6	63	6	65
	lanyha	őszre	6	57	6	60
repcze káposzta	szilárd	aug—szeptemb. 1883	14⁷/₈	—	14⁷/₈	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—
	—		—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	120.25	120.50
Magyar királyi aranyjáradék adómentes kisorsolt	6%	—.—	—.—
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	89.65	89.90
Magyar papirjáradék adómentes	5%	87.35	87.60
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	138.25	138.50
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	139.50	-.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	—.—	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	91.50	92 —.—
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	113.—	—.—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	99 25	100.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		115.—	116.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		115.—	116.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	110.—	110.50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	98.50	99.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	99.—	99.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	97.50	98.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátországi	5%	98.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	99.25	99.75
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.75	98.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	—.—
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	5%	78.50	78.75
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	5%	78.50	78.75
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	5%	79.10	79.40
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	5%	79.10	79.40
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	98.75	99.25
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	93.25	98.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p.	4%	119.75	120.75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	135.50	136.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	139.50	140 50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		167.50	168.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		167.50	168.50
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	104.25	104.75
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	104.25	104.75
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	97.—	97.25
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	8%	32.—	33.—

RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 882-re	Értékpapirok	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	205.—	210.—
5.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
9.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	101.—	101.50
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	30.50	31.—
2 —	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	302 —	302.50
12.46⅞	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
6.23⁷/₁₆	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	105.50	106.—
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	89.25	89.75
9.46	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
17.50	Osztrák hitelintézet	160	304 10	304.30
45.—	Osztrák-magyar bank	300	835.—	840.—
13 —	I. magyar iparbank	150	164.—	166.—
—.—	I. magyar iparbank II. kib.	150	150.—	152.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	562.—	563.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
7.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
12.50	Bécsi biztositó társaság	200	218.—	222.—
13.50	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	250.—	255.—
192.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3400.—	3450.—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	77.—	78.—
2.96⁹/₁₆	Magyar-franczia biztos. társaság	50	—.—	—.—
46.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	975.—	1000.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	533.—	540.—
120 —	Első budapesti	500	1240.—	1250.—
20 —	Erzsébet malom	200	241.—	243.—
60 —	Hengermalom	500	650.—	660.—
35.—	Lujza	160	274.—	276.—
35.—	Molnárok és sütők	200	370 —	375.—
150 —	Pannonia	1000	1215.—	1220.—
50.—	Viktória	300	444.—	448.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
12.—	«Adria» magy. tengeri hajózási reszv.-t.		200.—	205.—
— —	Alföld-fiumei	200	170.50	171.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
— —	Báttaszék-dombovári	200	—.—	—.—
2 —	Déli vasut	200	155.50	156.—
— —	Észak-keleti vasut	200	157.—	158.—
— —	Erdélyi vasut	200	164·50	165.—
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	145.—	145.50
— —	Magyar-galicziai vasut	200	163.—	163 50
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	167 —	168.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	326.50	327.—
— —	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	249.50	250.50
—.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	595.—	600.—
26.—	Pesti közúti vaspálya	200	416.50	417.50
16.—	Pesti közúti vaspálya élv. jegy.		243.—	248.—
	e) Takarékpénztárak.			
5.50	Budapest III. kerületi	50	63.—	65.—
38.—	Országos központi	300	478.—	482 —
300.	Pesti első hazai	1000	4540.—	4560.—
34.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	475.—	480.—
4.50	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	96.—	98.—
	f) Különféle vállalatok.			
8—	Alagut	105	113.50	114.—
7.50	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	95.50	96.50
—.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	—.—
10.50	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	152.—	153.—
50.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	740.—	745.—
28.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	415.—	418.—
14.—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	—.—	—.—
28.—	Kereskedelmi testület épülete	210	590.—	595.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	530.—	536.—
60.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	850.—	860.—
9.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	160.—	161.—
—.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	108.—	109.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmű	100	126.—	126.50
7 —	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	117 —	118.—
18.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	236.—	237.—
3.—	Schlick-féle vasönt. s gépgy. II. kib.		—.—	—.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	625.—	630.—
30.—	Sertéshizlaló	200	368.—	372.—
—.—	Sóskuti kőbánya	200	47.—	50.—
20.—	Spodium és csontlisztgyár	200	263.—	265.—
—.—	Szálloda részvény-társaság	200	81 —	82 —
5.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	108.—	109.—
20.—	Téglagyár, kőbányai	160	243.—	245.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.25	102.25
Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.75	101.50
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.—	94.50
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	119.50	120.—
Magyar jelzálogbank	5½%	101.20	101.45
Magyar jelzálogbank	5 %	98.25	98·75
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	100.50	101.75
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	99.30	99.60
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	91.85	92.15
Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	102.—	102.25
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
«Albina» takarék-és hitelintézet	6 %	99.80	100.30

ELSŐBBSÉGEK.

Értékpapirok	Befizetett frt		Utolsó árkelet pénz	áru
Alf.-fiumei v. (n.v.-északi von.)	200	5%	98.25	98.75
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	96.—	97.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	95.25	96.—
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társulat	100/200	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	91 50	92.—
Észak-keletivaspálya (aranyban)	300	5%	117.—	—.—
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	6%	125.—	126 —
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	93 60	94 —
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	92 75	93.25
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	95 25	95 75
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	95.—	96 —
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	111.—	111.50
I. erdélyi vaspálya	200	5%	93.50	94.—
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderberg ivasut, ezüstben	200	5%	97.25	97 75
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	300	5%	93.75	94.25
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	—.—	—.—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	119 —	120 —
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	101.75	101.25
Budapesti lánczhid	100	6%	103.25	103.75
Kőszén- és téglagyár kötvények	100	6%	—.—	—.—
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.25	98.—

MAGÁNSORSJEGYEK.

Értékpapirok	pénz	áru
Osztrák hitelintézet	170.—	171.—
Budavárosi sorsjegy	—.—	—.—
Keglevich sorsjegy	17.50	18.50
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.	6.40	6 65
Osztrák vörös kereszt-egylet	12.—	12.30
Páiffy sorsjegy	36.75	37.50

FÉNZNEMEK.

Értékpapirok	pénz	áru
Császári királyi arany (vert)	5 68	5.70
Császári királyi arany (kör.)	5.67	5.69
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9.50½	9.52½
20 frankos arany	9.50½	9.52½
20 márka	11.71	11.73
Török aranylira	—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst	—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi	58.45	58.60

Váltók árfolyama (látra).

Értékpapirok	Bank-k. láb	pénz	áru
Német bankpiaczok 100 márk	4 %	58.45	58.65
Amsterdam 100 hollandi frtért	4 %	98.85	99.—
Brüssel 100 frankért	4 %	47.40	47.50
Páris 100 frankért	4 %	47.45	47.55
Marseille 100 frankért	3½%	—.—	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	3 %	47.45	47.55
Zürich 100 frankért	3 %	47.45	47.55
London 10 font sterlingért	3 %	120.—	120.25
Szentpétervár 100 rubelért	6 %	—.—	—.—
Olasz bankpiaczok 100 lire nuove ital.	5 %	—.—	—.—

MAGYAR VÖRÖS KERESZT-EGYLET SORSJEGYEK.

Évenkint 3 sorsolás. Legközelebbi f. évi julius 1-én.

EZEN HUZÁSBAN 50000 FRT FŐNYEREMÉNY,

továbbá egy nyeremény à 5000 forint, 4 à 1000 forint, 10 à 500 frt, 25 à 100 forint, 30 à 50 forint, 52 à 25 forint.

A nyereménysorsoláson kivül törlesztési sorsolás is történik; minden, a törlesztési sorsolásban legkisebb nyereménynyel huzott sorsjegy, tovább játszik a főnyereményre.

VÉTEL ÉS ELADÁS NAPI ÁRFOLYAM SZERINT.

Ezen sorsjegyek kaphatók a

MAGYAR LESZÁMITOLÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANKNÁL,

valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk ha a válaszra szükséges póstabélyeg beküldetik

«1000.» levele van a kiadóhivatalban. 4902

«A. M. 1857.» sziveskedjék ily czimü ajánlatokért elküldeni 4901

«Kiváncsi menyecske» a kiadóhivatalban levele van. 4903

L. G-nek levele van a kiadóhivatalban. 4904

«Szolid» levele van a kiadóhivatalban. 4905

Egy régi nemes származásu özvegy egyén nösülési szándékból ismeretséget óhajt kötni egy 36—43 éves özvegy hölgygyel. Az illetőnek vallása s születési származása nem jön tekintetbe; csak a becsületesség és hüség felöl határozott fogalommal birjon. Kéretnek az érdemes urnők, hogy körülményeik felöl — becses ajánlatok kapcsában — «Becsületesség és hüség» czim alatt ezen lap kiadóhivatalához sziveskedjenek értesiteni. 3388

Nősülni óhajt egy egészséges, jó külsejü és jólelkü magyar nemes ember, gyógyszerész. Kell ahoz hogy gyógytárt vegyen, még 5—6 ezer forint. A nö hozománya saját nevére biztosittatik, a megvett gyógytár értékén. Levelek «Chevalier» czim alatt e lapok kiadóhivatalába intézendök. 3826

Arankám! Füredre ne utazzál a Balatonon, mert a «Kisfaludy» kapitánya felfogadta, hogy e fürdöidény alatt, ha sok zsidó lesz hajóján, azt levégöbe röpiti.!! Veszprémben vár Ferid. 3386

Önálló jómódu hölgygyel szeretnék levelezni «mielöbb» czim alatt e kiadóhivatalban. 3403

Ismeretség hiányában! Jó családból való szolid magaviseletü csinos fiatal keresztény gyógyszerész, kinek nagyobb vidéki városban jó hirnévnek örvendö nagy forgalmu gyógyszertára van, nöül óhajt venni egy csinos házias nevelesü leány, vagy csinos fiatal özvegyet, kinek 10000 frt hozománya van. Titoktartást biztosit. Komoly ajánlatok fényképpel «gyógyszerész» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3391

Melyik vagyonosabb hölgy segélyezne pár évig, diplomája elnyerésére egy 25 éves igen csinos férfias külsejü orvosnövendéket? Viszontszolgálat fejében... házasságot is! Levél «Columbus» czimmel a kiadóhivatalba kéretik. 3392

A főváros füllesztő levegöjét változtatni óhajtanám; kiváncsi volnék reá, milyen az élet fürdön de ehhez más is szükséges mint vig kedély s csinos külsö. Ha egy éltesebb ur unalmát kedélyesen tölteni kivánja, forduljon e lapkiadóhivatalához. «Kiváncsi Menyecske» czim alatt és nem névtelen levélre választ kap. 3379

Találkozik-e egy koros gazdag polgár, ki oly nemes és lovagias volna, egy özvegynöt a gondoktól megszabaditni? A leg öszintébb hálára számithat. Ajánlatok «özvegynö» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3378

Kereskedő vidéken szép városban 2000 frt évi jövedelemmel, 26 éves, csinos, keresztény, vas, füszeres óhajtana nösülni csinos 17—22 éves hajadont hozomány 3000 frt, mely részére biztosittatik. Arczképet kér, titoktartást biztosit, «kereskedö» czim alatt az ajánlatok a kiadóhivatalba intézendök. 3374

Eladás.

Eladó birtok, vasuti állomás mellett, indóházzal szemben, 40 perczenyire Budapesttől, 143 hold egy tagban, terméssel és instructioval. Értesitést ád Horváth Pál ügyvéd Budapesten, zöldfa-utcza 15. sz. 3400

Üzleteladás. Budapest legforgalmasabb utján 30 év óta virágzásban fennálló s jól berendezett füszerüzlet családi körülmények miatt eladó. Bövebb értesitést ad a «központi füszerüzlet forgalmi-intézet», Budapest, Miksa-utcza 21. sz. a. 3412

Egy nemesi birtok 500 kataszteri hold 1-sö osztályu bánáti föld vaspálya mellett, nagy urilak kerttel, gazdasági épületekkel, regaleval örök áron 75.000 frtért eladó. Ennek fele 38 évi törlesztés végett birtokon teherképen maradhat, továbbá 860 kat. hold 1-sö oszt. bánáti föld, urilak, kerttel, kellö gazdasági épületekkel együtt 120.000 frtért örök áron eladandó, azaz 660 hold szántó, a többi kaszáló és legelö. Ebböl 60,000 frt törlesztés végett teher képen fenn maradhat. Bövebb tudósitást nyerhetni Rozenberg Károlytól Aradon. 3407

Egy ezer forinttal átvehetö igen elönyös feltételek mellett egy diszmü, rövidáru és játékkereskedés. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3406

Egy teljes üzletberendezés egészben vagy egyenként azonnal olcsón eladó. Bövebben Schöffer Kálmán nöi divat kereskedésében Budapesten Deák-Ferencz-utcza 7. sz. 3408

Idei rózsa-burgonya 100 klo 6 frt. Nagyban és kicsinyben kapható Egresi Péter füszerüzletében Budapest Belváros Lövész-utcza 9. 3410

B.-Füreden a savanyuviz közelében 6 holdas szöllö, emeletes épülettel melléképületekkel eladandó 6000 frtért. A vevö a kiadóhivatalban jelentkezhetik. 2769

Egy nagyobb vidéki város legélénkebb forgalmu központján 15 év óta fennálló s jóhirnevü üveg- porczellán- tükör és lámpa üzlet, kedvezö föltételek — és készpénzben teljesitendö 3000 frt részfizetés mellett eladó. Bövebben a lap kiadóhivatalában. 3182

Hevesmegyében, Szücsi község határában, Apcz vasuti állomástól egy órányira, egy jó karban lévö 1200 □ ölével számitva, 350 holdas birtok, mely lakházak és gazdasági épületekkel ellátva, circa 285 hold szántóföld, 42 hold rét, 24 hold erdö és egy darab szölöböl álló, vetéssel vagy a nélkül, eladó. Bövebb értesitést ad helyben a birtokos Wagner Józsefné. 3301

Egy Brougham. Egy 2 ülésü, használt könnyü Brougham (batár) megvételre, esetleg kiberlésre kerestetik. — Közvetitök nem fogadtatnak el. Bövebb értesitést: Budapest, Dorottya-utcza 6. (Wurm-udvar) III. emelet, 29-dik ajtó sz. a. 3346

Két pár kőre 36" átmérőjü göz, viz, vagy szélerö re is alkalmas malomszerkezet, cylinder rostával 450 frtért eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3947

Egy Champion keveset használt fükaszálló gép eladó. Többet a kiadóhivatalban. 3936

Egy czukrászda, kávéházzal összekötve, tökéletesen berendezve, nagyobb vidéki városban a legjobb helyen áll, családi körülmények miatt eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3296

Egy 8 lóerejü gőzgép 2 köre berendezett malommal együtt, olcsó árert eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3393

Ménes Erdélyben, haláleset következtében egészen, vagy darabonként eladó. Többet a kiadóhivatalban. 3935

Egy I. D. Garett-féle tökéletes jó karban lévó locomobil és cséplögép 8 lóeröre egészen uj csövekkel, teljesen ép állapotban 2800 frtért eladó ugy szinte egy 8 lóerejü kitünö locomobil, de a cséplö rosz állapotban van 1300 frtért eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3837

Kitünő jó vidéki pékség eladó, egy 20—22000 lakossal biró városban, nagy vidékkel. Értesités a kiadóhivatalban. 3943

Békésmegye egy csinos községében a piacztéren, harmincz év óta fennálló vegyeskereskedés a röfös kizárásával, mely 3500 frtnyi raktárt tartalmaz s 16-tól 18 ezer forintig évenkinti forgalmat csinál, elönyös föltételek alatt házzal együtt eladó. Értesit a kiadóhivatal. 3945

A mágnás negyedban, egy szép két emeletes, tökebefektetésre felette alkalmas jól jövedelmezö adómentes uj ház 75000 frt értékben eladó. Ertesit a kiadóhivatal. 3915

Egy nemesi kis birtok, a fövárostól 1½ óra vaspályán, az állomástól ¾ óra kocsin, uri és cselédlak, gazdasági épületek, bekeritett nagy kert üvegházzal, szöllö, nagy gyümölcsös, 100 hold buza termöföld és 20 hold park és erdö, szép instructióval vagy a nélkül eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3908

Egy fogászati műterem teljesen butorozva és a szükséges müszerekkel felszerelve Szegeden, elönyös helyen 1883. évi november hó 1-töl vagy elöbb is, — átvehetö. Felvilágositást ad e kiadóhivatal. 3390

Finom czimbalom eladó. Pedal, fedél, hangjegytartó, hangoló kulcs, verőfákkal 180 frt. 3325

8 lóerejü állógép 2 pár kövel 38" igen jutányos áron eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3855

Egy malomállvány, igen erös és jó 42" kövekhez 450 frtért eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3852

Egy 10 lóerejü gőzgép két kövü, berendezett malommal együtt, elönyös föltételek mellett eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3845

Egy elegans, négy üléses könnyü városi batár olajtengelylyel, kitünö karban, 350 frtért eladó. Bövebben a kiadóhivatal. 3189

Egy 8 lóerejü gözmozdony cséplögéppel együtt eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3878

A Józsefvárosban egy földszintes ház mely 800 frtot jövedelmez nagy udvar és kerttel, még adómentes eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3886

Szabolcs megyében, 400 holdas birtok, vasuti állomás mellett, lakház és gazdasági épületekkel együtt eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3857

Egy 8 lóerejü használt, de jó karban lévö gözmozgony, cséplögép- stb. minden hozzátartozósággal ellátott garnitura 2000 frtért eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3740

Két malom-szerkezet eladó, mind a kettö fogaskerék hajtásra van alkalmazva, és igen jó állapotban a kövek 36" és minden hozzátartozóval el van látva. Mind a két szerkezet 1600 frt biztositék mellett részletfizetésre is adatik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3844

Szabolcsmegyében egy 400 holdas birtok, szántó és kaszáló, csinos uri lakkal, szép kerttel, luczernás kertekkel, valamint 25 cat. hold dohányültetési engedélylyel eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3890

Vétel.

Zongora kerestetik. Egy olcsó, de jó karban levö rövid zongorát óhajt részletekbeni lefizetésre venni egy vidéki városban müködö zenetanitó, az egész ár lefizetéseig ottani ingatlan vagyona kezeskedik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3373

Kerestetik Hont-, Nógrád-, Bars- és Gömörmegyében, avagy Losoncztól Pestig vasuti vonal közeleben egy 300—500 holdig birtok megvétel végett; fökelléke vasut, országut vagy város közelében, elegendö gazdasági épülettel és uri lakkal ellátva legyen. Ajánlatokat elfogad Winkler József Zólyom, Osztroluka. 3337

Használt, de jó karaan lévö henger, pörkölö és présböl álló kisebb olajmalomszerkezet megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz. 3283

Egy jó karban lévő ruganyos kocsi kerestetik megvétel végett. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3854

Egy 80—150 holdból álló kisebb birtok, felszereléssel együtt kerestetik megvétel végett. Ajánlatok «kisbirtok» czim alatt a kiadóhivatalba intézendök. Közvetitök kizáratnak. 3362

Egy teljesen berendezett czukrászda kerestetik megvétel végett. Bövebbet a kiadóhivatal. 3907

Hintó, egy lovas, könnyü, félfedelü kerestetik. Bövebbet e lap kiadóhivatalában. 3326

Egy velociped megvétel végett kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3375

Két darab 4. v. 5. számu Wertheim-féle könyvszekrény megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendök. 3290

Egy teljesen berendezett malomszerkezett mozgonynyal együtt, mely jó forgalomnak örvend megvétel végett kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3816

Kerestetik megvétel végett egy jó karban lévö 8 lóerejü gözcséplögép garnitura törlesztésre. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3828

Egy teljesen berendezett kettös malomszerkezettel és több lóerejü mozdonynyal ellátott gözmalom kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3829

Kerestetik egy jó forgalmu czukrászda nagyobb vidéki városban mégvétel végett. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3836

Egy Locomobil jó állapotban, azonnali megvétel végett kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3889

Egy 8 lóerejü még jó állapotban lévö cséplögarnitura azonnal megvétetik jutányos áron. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3856

Velociped kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3409

Alkalmazást nyer

Gépész, ki légszesz-motor kezelését érti, azonnal alkalmazást nyer Fischer J. porczellán- és majolika-gyárában, külsö dob-utcza 17. sz. 3411

Egy gépész kovács, jó bizonyitványokkal állandó alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 3951

Egy okleveles gépész, ki egyszermind kovács a cséplési idényre azonnal alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3952

Egy több évi gyakorlattal biró és jó bizonyitványokkal ellátott müкertész vidékre alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3953

Egy tapasztalt és jó bizonyitványokkal biró kertész egy pusztára alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3948

Egy helybeli füszerkereskedésben egy tanoncz azonnal felfogadtatik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3922

Egy bonne, megnyerö külsövel, ki irni, olvasni helyesen tud, szerény feltételek mellett vidékre alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3933

Egy kitünő szakácsné kerestetik, ki hajlandó volna egy hajón a konyhát átvenni és tehetséggel bir naponta 10 személy részére jól fözni. Ajánlatok a feltételek kiirása mellett a kiadóhivatalba intézendök. 3930

Egy németül szépen és jól beszélö szobaleány helyben alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3918

Kerestetik 7—8 éves gyermekek mellé egy született franczia leány játszótársul. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3181

Egy vas- és füszerkereskedösegéd, ki a magyar és tót nyelvet birja, azonnal alkalmazást talál. Bövebbet a kiadóhivatal. 3338

Egy franczia bónne egy helybeli uri családnál azonnal alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3917

Egy vidéki nagyobb füszerüzletbe tanoncz kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3879

Kerestetik egy vidéki nagy füszerkereskedésben egy jó házból való tanoncz és egy fiatal segéd. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3934

Egy tapasztalt kertész vidékre azonnal alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 3921

Kerestetik egy gyermekkertésznö vidékre, ki németül igen jól és szépen beszél, kik franciául is tudnak elönyben részesülnek. Bövebbet a kiadóhivatal. 3929

Egy műkertész, nős, kitünö bizonyitványokkal, ki irni, olvasni tud és mint fökertész uraságoknál már müködött, azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendök. 3304

Egy fiatal leány, ki németül és franciául folyékonyan beszél, kézimunkákban és a háziteendökben némi ügyességel bir, gyermekek mellé vidékre alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3815

Egy bonne, ki magyarul és németül valamint franciául jól tud, vidéki uri családnál alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatal. 3814

Egy helybeli füszerüzletben egy tanoncz alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatal. 3895

Egy képzett és tapasztalt vinczellér vidékre alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3810

Alkalmazást keres

Magányos urnőnél alkalmaztatni óhajt házi kisasszonyi minöségbenegy szerény igényü leányka. Bövebbet a kiadóhivatal. 3401

Egy okleveles gépész és kovács, mint gépészkovács, vagy mint kovács egész évre vagy a cséplési idényre óhajt szerzödtetni. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3405

Egy okleveles gépész, ki nagyobb uradalomban mint ilyen kitünö sikerrel müködött, évi állást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3198

Két vidéki növér, jó nevelésünk, 17, illetve 19 évesek, jó családoknál szobaleányi állást óhajtanak. Vagy mivel mindaketten irásban és számolásban is ügyesek és magyarul meg németül is beszélnek, valamely tisztességes üzletben való alkalmazást is szivesen elfogadnak. Inkább jó családias bánásmódra mint nagy fizetésre reflektálnak. Szives válaszok «két növér» czim alatt e lap kiadóhivatalába intézendök. 3352

Fiatal ügyvédjelölt urihölgyhöz társalkodóul ajánlkozik. Szives megkeresések «B. Z.» alatt föposta poste restante intézendök. 3383

Négy polgári osztályt kitünöen végzett 15 éves fiu mint tanoncz alkalmaztatni óhajt valamely nagyobb füszerüzletben. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3955

Egy 25 éves, igen kellemes külsejü és házias müvelt franczia leány, ki németül és több délnyugati nyelven ért, nagy utazottsága és tapasztalatai vannak, urihölgyhöz mint társalkodónö, vagy mint utitársnö alkalmaztatni óhajt; azonban nagyobb szállodában, mint pénztárnoknö vagy felügyelönö is alkalmazható. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3913

A keszthelyi gazdasági felsöbb tanintézetet végzett gazdatiszt, ki már 10 év óta gyakorlatilag sikeresen müködött mint kitünö bizonyitványokkal igazolhat, alkalmazást keres, vagy nagyobb uradalomban mint irnok is ajánlkozik. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3369

Középkorú müvelt urinö, ki a háztartás minden ágában jártas, magányos úrhoz vagy plebánoshoz mint házvezetönö ajánlkozik. Nem annyira fizetésre, mint a jó bánásmódra helyeztetik a fösúly. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3318

Egy gyakorlott szobaleány, ki németül, angolul és olaszul beszél, és jó bizonyitványokkal bir, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3288

Ügyvédnek középkoru, gyermektelen özvegye óhajt némi mellékjövedelmet és elfoglaltságot szerzendö, szerény feltételek mellett: Uri-czikkek kivételével bármi más áruknak, p. o. liszt, edény, sütemény, czikkeknek boltbani elárusitásával megbizatni. — Ellenbiztositás mellett óvadékot is hajlandó adni. — Közelebbi e lap kiadóhivatalában. 3865

Egy gépész és kovács, ki már tiz évig hasonló állásban müködött, évi állásra alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3896

Egy fiatal leány, ki magyarul és németül jól beszél és ir helybeli czukrázdában vagy valamely üzletben mint pénztárnokné alkalmaztatni óhajt, 500 frtig biztositékot is tehet. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3314

Egy csak németül beszélö szobaleány, ki már eddig hasonló minöségben alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal bir, a fehérnemü varrást és a kézimunkát jól érti, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatal. 3834

Mint házvezetőnő, vagy kisebb gyermekek mellé mint nevelönö, akár anyátlan gyermekek mellett is óhajt alkalmaztatni egy 42 éves r. kath. nö, ki magyarul, németül és némileg franciául beszél, a gazdasszonykodás minden ágát tökéletesen érti és igényei szerények. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3946

Egy 40 éves erőteljes, tapasztalt gazdatiszt, nös, de gyermektelen, jó bizonyitványokkal, ki már hosszabb idö óta ezen a pályán müködik, jelenleg is alkalmazva van mint ispán, Szt-Mihályra ujabbi állomáson alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3205

Egy középkoru művelt nö, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli, a háztartás minden ágát alaposan érti, mint házvezetönö, — akár ha gyermekek vannak tanitás végett — alkalmaztatni óhajt. 3860

Szerény feltételek mellett gazdasági irnoknak ajánl tatik egy okleveles állatorvos. Ajánlatok H. L. 35 sz. alatt a kiadóhivatalhoz czimzendö. 3344

Egy ügyes és már füszerkereskedésben kissé gyakorolt fiu mint tanoncz hasonló üzletben alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3905

Egy ügyes szobaleány jó bizonyitványokkal, ki varrni, fésülni, öltöztetni és vasalni tud, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3925

Egy 37 éves róm. kath. nös tapasztalt gazdatiszt, ki magyarul, németül és tótul jól beszél és 15 év óta nagyobb gazdaságokban alkalmazva van, mit bizonyitványokkal igazolhat, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3902

Egy urasági szakácsné kitünö bizonyitványokkal helyben vagy vidéken lkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3923

Egy 35 éves, nős, tapasztalt gazdatiszt, kitünö bizonyitványokkal, ki jelenleg is mint önálló kezelö tiszt müködik, azonkivül érti a ló és vizsla-idomitást, állattenyésztést és erdögazdaságot, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3870

Egy tapasztalt gazdatiszt, ki 15 évig nagyobb uradalmakban müködött, 37 éves, nös és r. kath. hasonló állást elfoglalni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3239

Egy csinos szobaleány, ki eme minöségben elöforduló összes teendöket kifogástalanul végezni tudja, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatal. 3861

Egy műkertész jó bizonyitványokkal, ki hosszu idön át ezen a téren sikeresen müködött, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatal. 3880

Egy bonne, ki magyarul és németül jól beszél kézimunkákban ügyes, valamint a háztartásban segédkezet nyujthat, alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3313

Egy csinos szobaleány, jó bizonyitványokkal, ki a mosást, vasalást és varrást, nem különben a fésülést és öltözteést is érti, uri háznál alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3833

Egy csinos szobaleány, jó bizonyitványokkal, varrni, fésülni, mosni és vasalni tud, szóval teendöit érti, hasonló alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3864

Egy okl. gyermekkertésznö, ki kézimunkákban is ügyes, helyben alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatal. 3873

Egy ügyes fiu alkalmazást keres egy kereskedésben vagy mühelyben mint tanoncz. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3892

Egy tapasztalt műkertész jó bizonyitványokkal alkalmazást keres. Bövebbet a kiadóhivatal. 3882

Lakás és bérlet.

Egy nagy és igen szép kerti telken fekvö nyaraló Rákosfalván bérbe adandó, esetleg kedvezö feltételek mellett szabad kézböl eladandó. Bövebb tudósitás nyerhetö e lap kiadóhivatalában. 3404

Szoba a zöldben azonnal kibérelhetö. Czim a kiadóhivatalban. 3394

500—600 holdas jóminöségü birtok fundusinstructussal együtt haszonbérbe kerestetik. Bövebben a kiadóhivatalban. 3322

Két lovas fogat, igen kényelmes, mindennapi délelötti órákra kapható. Ajánlatot «Batárd» czim alatt a kiadóhivatalhoz. 3381

4 szoba minden hozzávaló mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadandó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3387

Egy két fogatu nyilt fedelü hintó 2 hóra bérbe vétel végett kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3363

Ferenczváros csillag-utczában egy nagy földsz. lakás, mely áll 5 utczai, 2 udvari szobából és egyéb hozzátartozóval, kert használattal nov. 1-ére kiadó. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3940

Budapest környékén a pesti oldalon kerestetik egy nyári lakás. Bövebbet a kiadóhivatal. 3899

200—500 holdig terjedö kis birtok, lakház és elegendö gazdasági épületekkel együtt bérbe vétel végett kerestetik. Bövebbet a kiadóhivatal. 3869

Egy szép utczai szoba, elöszoba, konyha vízvezetékkel, butorral vagy a nélkül azonnal november 1-éig kiadó. — Bövebbet a kiadóhivatal. 3927

300—1000 holdas birtok kerestetik haszonbérbe vétel végett, lakházzal és gazdasági épületekkel, felszereléssel vagy anélkül, bármely egészséges vidéken. Bövebbet a kiadóhivatal. 3898

Egy vendéglő kerestetik haszonbérbe valamelyik víg nagyobb városban. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3240

Egy elegánsan butorozott hónapos utczai szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Bövebbet a kiadóhivatal. 3901

Oktatás.

Nevelő, ki számos éven át gróf i és uri családokban legjobb sikerrel müködött, a német, magyar, franczia és angol nyelvet tökéletesen, az olasz és spanyol nyelvet pedig meglehetösen beszéli, a tantárgyakat esetleg német nyelven is elöadhatná, állást keres. Bövebbet e lap kiadóhivatalában. 3402

Kerestetik egy 1500 frtnyi jelzálogos kölcsön 8%-os kamat mellett, egy budapesti tehermentes 9—10.000 frt értékü ingatlanra elsö helyen betáblázva. Ajánlkozók kéretnek czimüket Keszthelyi Nándor ur, Dohány utcza 28. sz. I-sö emelet 13. ajtó sz. a. birtokközvetitö irodájában átadni, hol a közelebbi értesitést nyerendik. 3380

Egy nevelő, ki a reál-tantárgyakban alaposan oktatni képes, nemkülönben zenében is, helyben alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatal. 3863

Zongorázásban magánoktatást óhajt adni mérsékelt dij mellett, egy szakképzett tanitónö. Bövebbet a kiadóhivatal. 3328

Egy nevelő, ki németül és franciául jól beszél, zongorázni tud. vidékre kedvezö feltételek mellett alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3954

Egy okl. tanitónő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli, zongorázni jól tud és a kézimunkákban is ügyes, vidékre igen kedvezö feltételek mellett alkalmazást nyer mint nevelönö. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3958

Egy okleveles tanitónö, ki a magyar, német és franczia nyelvben valamint a zongorában alapos oktatást adhat, vidékre mint nevelönö jó feltételek mellett azonnal alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatal. 3959

Egy müvelt nevelőnö született angol, ki azonban németül és franciául is beszél, leczkeórákat óhajt elfogadni, de kedvezö feltételek mellett nevelönöi állomást is elfogad. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3957

Egy okl. tanitóné, ki alapos oktatást képes adni az összes tantárgyakban és azonkivül a zongorában és kézimunkákban vidéki uri családnál azonnal alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3950

Vidékre kerestetik, egy nevelönö, ki a magyar, német és franczia nyelvben, valamint a zongorában alapos oktatást adhat. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3924

Egy egyetemi hallgató, ki az elemi valamint a gimnáziumi tantárgyakban tanitani képes, e mellett az angolt tökéletesen beszéli, a franciát pedig nevelöi állást helyben teljes ellátásért óhajt elfogadni. — Bövebbet a kiadóhivatalban. 3944

Egy végzett joghallgató, ki a magyar, német és franczia nyelvet kifogástalanul beszéli, a gimnáziumi és reál tantárgyakban alaposan tanitani képes, mint nevelö helyben alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3939

Egy nevelő, ki a magyar, német és franczia nyelvet birja, zongorázni tud helyben alkalmazást nyer. Bövebbet a kiadóhivatal. 3894

Egy angolul jól beszélö nevelönö alkalmazást nyer helyben. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3841

Egy nevelő, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja, és a gimnáziumi tantárgyakban alaposan oktatni képes, szerény feltételek mellett alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3938

Egy nevelőnő, ki magyarul és németül tanit, mindenféle kézimunkához ért gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3315

Egy müvelt nevelő, ki a gymnasiumi tantárgyakban alaposan oktathat, németül igen jól beszél és zongorázni tud, alkalmazást nyer azonnal. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3920

Tanárjelölt, ki mint nevelö évek óta tökéletes megelégedésre müködik, miröl kitünö bizonyitványokat muthat, ajánlkozik nevelöül. Tanképessége: elemi, gymnasiumi tárgyak, német- s franczia nyelv, gyorsirászat s a zongora alapos tanitása. Bövebben a kiadóhivatalban. 3919

Egy okleveles tanitónö, született franczia, ki anyanyelvén kivül más nyelvet beszélni nem tud, nevelönöi állást keres vagy helyben leczkeórákat adni óhajt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3937

Kerestetik vidékre egy nevelö, ki az alsógimnáziumi tantárgyakban és a német nyelvet alaposan tanitni képes, valamint a zongorában tökéletes. Fizetés teljes ellátás és 350 frt. Bövebbet a kiadóhivatal. 3912

Különféle.

Egy 26 éves keresztény vallásu fiatal ember, kitanult vas- és füszerkereskedö 3000 frt készpénzzel bir, keres egy hasonló összeggel biró társat ki hajlandó volna egy 20000 lakossal biró városban egy jó forgalmu vas- és füszerkereskedö üzletet átvenni. Bövebbet a kiadóhivatalban. 3949

«Sürgős.» Örök hálára kötelez, ki nekem egy év alatt törlesztendö 300 frt kölcsönt ád, miután e kölcsöntöl függ egész jövöm. Nötlen hivatalnok vagyok, évi 1000 frt fizetéssel. Szives ajánlatok e lap kiadóhivatalához «hivatalnok 300» czim alatt küldendök. 3396

Weisz Lajos zálogkölcsön intézetében Muzeum körut 19. e hó 27-én nyilvános árverés tartatik. 3323

Tőkepénzeseknek! Kerestetik egy Budapesten alapitandó üzlethez, melynek biztos dús jövedelme kimutattatik, egy keresztény üzlettárs, ki 10—15 ezer frt felett rendelkezik, mely összeg 2—2000 frtonként lenne befektetendö; 20% tiszta évi jövedelem félévi részletekben fizettetik ki. Komoly nem anonym ajánlatok kéretnek «Nagy Lajos 1904» czim alatt e lapok kiadóhivatalába. 3397

Szülésznő. Igen gyakorlott, urhölgyeknek tanácsot és segedelmet nyujt, házi szüléseknél minden kényelemben, és kitünö szolgálatban részesülnek, a legnagyobb titoktartás mellett. L. Julia, státió-utcza 46. szám I. emelet ajtó 25. 3237

Vőlegényeknek ajánlkozik egy regi, legjobb hirben álló fövárosi ékszerész-üzlet menyasszonyi ajándékok bevásárlására, legjutányosabb szabott árak mellett vagy részletfizetésre, vagy 3 havi hitelezésre. Érdekeltek sziveskedjenek czimöket e lap kiadóhivatalához küldeni «Bizalom 583.» jegy alatt. Titoktartás biztosittatik. 3304

A szövészet csodája

csak 5 frt 90 kr.

Egy teljes fölötte finom és divatos

férfi öltöny

a legfinomabb sötétkék cheviot posztóból.

A világ legelső és legnagyobb posztógyárának — haláleset miatt — beállott föloszlatása, oka, hogy mi képesek vagyunk egyike a legpompásabb, legdivatosabb férfi öltöny-posztót, cheviot a legjobb **valódi juhgyapjuból**, az üzleti világban még eddig nem létező árért, csak 5 frt 90 krért az egész öltözetet, a meddig a készlet tart, szétküldeni. Szin pompás sötétkék. Bárki, a kinek szüksége van egy öltözetre, szegény vagy gazdag, fiatal vagy öreg, használja fel ezen soha sem visszatérendő alkalmat és rendeljen mielőbb, miután a készlet valószinüleg nemsokára elfogy.

Legszebb és legelegansabb, a mi hasonlónál csak gondolható.

Ha ezen hirdetés igazságon nem alapszik, ugy ezennel nyilvánosan kötelezzük magunkat, mindenkinek a pénzt visszaadni. A szétküldés csak posta-utánvét mellett történik. **Minta-darabocskák nem küldetnek,** miután az egész bármely férfi nagyságának tökéletesen megfelel.

Megrendelő czim:

Österr.-ungar. Tuch-Agentur „Herminia“ Wien, Innern Stadt Kolowrat-Ring Nr. 9. 7034

GUMMI ÉS HALHÓLYAG

a legjobb s legbiztosabb óvszer keszülékek egyedül valódi párisi tuczatja 1, 2, 3, 4 és 5 frt, megküldi titoktartás mellett utánvéttel

Mosé Sándor gummi-áruk ügynöksége

Bécs, Kölnerhofgasse 4: 6119

Ugyszintén párisi szivacskák tuczatja 2 és 3 frt.

KUPFER, GLASER ÉS TÁRSA

csász. kir. kizár. szabadalmazott

TÜKÖR- ÉS TÁBLA-ÜVEGGYÁRUK

Budapesten, VI., váczi-ut 21., készit

Táblaüvegek magas épitmények és waggonok számára.
Tetőfedényüveg felső világitásra.
Tükörüveg várótermek és waggonok számára.
Padolatüvegtáblák pályaudvarcsarnokokhoz.
Szines üveget jelzőtábláknak. 6803
Arany- és fakerettükrök minden nagyság és minőségben.

Igen finom 6934

posztóáruk,

a legkeresettebb s legszebb szinekben.
kamagárok és finom divatszövetek,
továbbá **végek** igen finom árukból 1—4 méter hoszszuak, igen nagyon alábbszállitott árakon kaphatók **Eiffer Leopoldnál Brünnben,** Josefstadt 11. — Nagy választék uraknak való divatos mosó szövetekben. Vevők kivánatra ingyen kapnak mintát.

Parketet

kitünő száraz tölgyfából valamint egyszerü szalag, ugy; dúsan berakott műkoczka padlót jutányos áron ajánl 6810

DUNKEL V. K. m. kir. szab. parketgyára Kassán.

JURISICS MÁRTON

fuvógyáros és nagyszerkovács

BUDAPESTEN, gyár-utcza 38-ik szám alatt.

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy nálam folyton kaphatók nagy választékban legjobb minőségü hegyes, ovál és uj pléhbe burkolt franczia **fuvók**, szállitható **kovácstüzhelyek, furógépek, üllők, satuk és satutokok** tetszés szerinti nagyságban, vasalószerszámok, alulról fuvó **száklyavasak**; ezen kivül elvállalok minden e téren előforduló kovács-, lakatos- és kőfaragó-szerszámok, **harangütők, horgonyok és czölöpsaruk** készitését, **üllő, szarv és láb** forrasztását és aczélozását a legjutányosabb árakért, kezesség mellett.

Mély tisztelettel

JURISICS MÁRTON.

Nagy raktár

kovácsolt vascsövekből

és összekötőkből 6680

HULDSCHINSKY S. ÉS FIAITÓL GLEIWITZBEN.

Mozdonycsövek, **GŐZVEZETŐ CSÖVEK** nagy választékban.

Kovácsolt vascsövek karmantyúkkal vagy karimákkal, összekötő darabokkal, czikkek légszesz-, viz- és gőzvezetékhez, kutak, szivattyúk, fecskendők

CLOSETEK, FÜRDŐ BERENDEZÉSI ESZKÖZÖK.

KELSEN S. BÉCS-ből gyártmányainak egyedüli elárusitása

Gyári árakon

HUBERT FÜLÖP ÉS TÁRSÁNÁL

Budapesten, VI. kerület, sugárut 45. — Az uj dalszinházzal szemben.

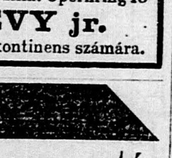

GANDY szab. gyapot **HAJTÓ SZIJJA**

teljesen tatlan tezve és Leszáll. nyujthatlan kereszcsomagb. árak!

HAMBURG, 14 neuer Wandrahm. BÉCS, Opernring 13

J. LEVY jr.

közp. raktár a kontinens számára.

Estragon-mustár

in Pant Pteackung

Victor Schmidt & Söhne

bécsi különlegességei

legjobb belföldi jelzék ⅛, ¼, ½ kilos poharakban, valódian csakis védjegygyel kapható minden üzletben, füszer- és csemege-kereskedésben. 5809

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPESTEN IV. ker., himzö- és kalap-utcza sarkán.

Diszokmány Trieszt 1882. Ezüst-érem Páris 1878.

Arany-érem Bécs 1880 Ezüst-érem Bécs 1873.

Legujabb szerkezetü és legszilárdabb kivitelü

SZERSZAMGÉPEKET

különböző nagyságban, forgópadokat, gyalupadokat, Shapinggépeket, furógépeket, srófokat, vágógépeket, stb. stb. stb.

legolcsóbb áron szállit

Joh. Müller valódi bécsi szerszámgépgyára és vasöntödéje BÉCSBEN, X., Simmeringstrasse 144.

Kilencz érem.

budai **RÁKÓCZY** keseröviz

elemezte és jóváhagyta az **országos akadémia Budapesten, Professor Dr. Stölzel** Münchenben, **Professor Dr. Hardy** Párisban és **Professor Dr. Tichborne** Londonban, **Professor Dr. Gebhardt** Budapesten, **Professor Dr. Zeissel** Bécsben, valamint más **orvosi tekintélyek** által, **nagyfoku Lithion tartalma** következtében az **emésztési szervek** makacs betegségei és **hugycsőbajok** ellen nagy sikerrel alkalmaztatik s más ismert keserüvizek ellenében **kitünően ajánltatik.** 6741

Kapható minden gyógyszertárban és minden ásványvizkereskedésben friss töltésben. **Tessék határozottan budai Rákóczyt kérni.**

A tulajdonosok **Loser testvérek** Budapesten.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kőrösön egy mükertészi állomás — a műkertésznek elhalálozása folytán — betöltendő lévén, arra a városi képviselőtestület 4136/1883. k. i. számu határozata értelmében pályázat nyittatik.

Ezen állomás 700 frt készpénz, valamint 4 szoba, konyha, éléskamra, pincze, padlás, nem különben külön épületben cselédszoba, istálló- és kocsiszinből álló kényelmes szabad lakás, ló-, tehén- és sertéstarthatási jog, úgy 12 hold kiterjedésü műkertben konyha- és diszkertészetből, gyümölcs- és virágokból esedékes valamint a még be nem fásitott szabad földekből előállitható jövedelem élvezetével, végre a tanuló ifjuságnak a kertészet, földmivelés, gyümölcs és erdei fatenyésztés, valamint a méhészet és selyemtenyésztés gyakorlati tanitásával egybekötött s eddig 200 frttal dijazott jövedelemnek is kilátásba helyezésével van összekötve.

A pályázni kivánók magyar állampolgári minőségüket, erkölcsi magaviseletüket, életkorukat, családi körülményöket és nyelvismeretöket igazolni, a gyümölcsészet és szőlészetből oklevelet becsatolni s az e téreni önálló gyakorlati működésöket igazolni tartoznak.

Azon pályázó, a ki a gyümölcsészet és szőlészeten kivül a kertészet valamely más gazatából oklevelet vagy gyakorlati bizonyitványt képes felmutatni, és a ki a magyar nyelvet tökéletesen birja, előnyben részesül.

A fentebb körülirtakhoz képest felszerelt, szabályszerüleg bélyegzett és a városi képviselőtestülethez intézett kérvények folyó évi julius 31 éig Nagy-Kőrösön Szabó Ferencz gazdatanácsnokhoz, mint a mükertválasztmány elnökéhez személyesen vagy postai uton adandók be, a később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A műkertész képességének három évi próbaidő betöltése és a sikernek gyakorlatilag történendő beigazolása után fog csak véglegesen megerősittetni.

A feltételek — melyek kivánatra irásban is megküldetnek — a gazdatanácsnoki hivatalon bármikor megtekinthetők.

Köteles pályázó kérvényében azt az időpontot, a mikor a kérelmezett állomást elfoglalni képes, határozottan megjelölni.

A megválasztandó műkertész állását értesitése után azonnal is elfoglalhatja, de ez év végeig azt múlhatlanul elfoglalni köteles.

Kelt Nagy-Kőrös város képviselő testületének 1873. május hava 27-én és folytatva tartott közgyüléséből. 7029

Molnár Gedeon, főjegyző. **Ádám László,** polgármester.

PAPIR-KÁRPIT

(TAPETÁK)

SIEBURGER ÉS TÁRSA

magyar királyi udvari szállitók 6969

V-ik kerület, Fürdő-utcza 8-ik szám.

Gazdálkodási tapeták 1 tekercs 15 krtól kezdve.

Föltünés Magyarországon.

HALÁLESET MIATT

kap mindenki ki érette ir

ingyen

EGY ZSEBÓRÁT.

Magyarország legnagyobb órakereskedései egyikének tulajdonosa hirtelen meghalt s a végrendeletben örököseinek azon legszigorubb utasitást adta, hogy ingó és ingatlan vagyont maguk számára értékesitsenek; ezzel szemben ezek a tüzmentes Wertheim-szekrényben talált 1195 darab zsebórát, csupán a finoman vésett tok, az óraszabályozás és a minden óra mellett lévő sulyos aranynyal futtatott aranyutánzat-lánc árának megtéritése mellytt **elajándékozni** igyekeznek, hogy igy mindenkinek alkalma nyiljék egy igen finom, szabályozott capitális-zsebóra birtokába jutni. — Maga a tok, valamint a pompás, valóban fölséges óralánc, arany façon (utánzat) és fölötte finom óraszabályozás már csaknem annyiba került, mint amennyi az összesért számittatik, s igy mindenki, ki ezen órákból rendel, a maga érdekében cselekszik, ha oly sürgösen, a mint csak lehetséges, rendel, miután előre láthatólag a csekély készlet rövid idő alatt ki lesz meritve. Tisztelettel

az örökösök.

Következő órák vannak készletben:

300 darab zsebóra, valódi 13 latos ezüstből, a cs. kir. fémjelző hivatal által fémjelezve, vésett tokkal, igen finom óralánczczal **csak 3 frt 25 kr.**

285 darab hengeróra sulyos ezüsttel befuttatott állanytokban, legfinomabban vésve, lapos üveggel és email-lappal, sulyos aranynyal befuttatott óralánczczal, aranyfaçon, legfinomabban szabályozva, mindössze csak **4 frt 65 kr.**

240 darab horgonyóra, sulyos ezüsttel befuttatott állanytokban, legfinomabban vésve, 15 valódi köre, szabályzó-készülékkel és perczmutatóval, lapos üveggel, email-lappal, fölséges óralánczczal, és 5 évi irásos kezességgel a helyes járásért, legfinomabban szabályozva, mindössze **csak 6 frt 75 kr.**

175 darab Washington remontoir-óra, arany doubléból, fülén kulcs nélkül felhuzható, mech. óramutató-készülékkel, lapos üveggel és email-lappal, perczmutatóval, legfinomabban, másodperczre szabályozva, szabályozó-müvel, legjobb capitalis óra a világon. Ára pompás óralánczczal **csak 8 frt.**

92 darab ezüst horgony-óra, sulyos 13 latos ezüstből, a cs. kir. osztr.-magy. fémjelző hivatal által fémjelezve, legfinomabban vésve, s azonkivül a legujabb galvano-elektrikus módon aranyozva, hogy minden oly drága pénzen beszerzett valódi arany-óra fölöslegessé válik. Ára arany-façon-óralánczczal **csak 10 frt.**

123 darab ezüst remontoir-óra, sulyos valódi 13 latos ezüstből, a cs. kir. osztr.-magy. fémjelző hivatal által fémjelezve, fülén kulcs nélkül felhuzható, mech. mutató-készülékkel, lapos üveggel, email-lappal és perczmutatóval, azonkivül szabályozó állany-müvel, másodperczre szabályozva, a világ legkitünőbb órája. Előbbi ára 25 frt, most csak **11 frt 50 kr.** potomáron kapható. 7030

A szállitás utánvét vagy elő eges pénzfizetés mellett történik. Megrendelések következőleg czimzendők:

NEUBAUER MAXIMILIAN

Hochstettnóban, Pozsony mellett, Magyarország.

MELLÉKLET A 172-IK SZÁMHOZ.

IRODALOM.

Visszaemlékezések.

(«*Visszaemlékezéseim*, az 1848. év előtti, alatti és utáni időből.» Irta *Degré* Alajos. Két kötet, Pfeifer Ferdinánd kiadása; ára 3 frt. «*Visszaemlékezéseim honvédéletemre*», irta *Matolai* Etele, volt honvédszázados. Lövy Adolf bizománya, Sátoralja-Ujhelyen. Ára 2 frt.)

Csaknem egy napon két olyan könyv jelent meg, mely emlékirati-irodalmunkban a legjobbak közé tartozik, s mind a kettő a szabadságharcz eseményeihez, szereplőihez ez korrajzához szolgáltat oly vonásokat és adatokat, a mikben a későbbi idők történetirói nagy könnyebbségre találnak itéletők tisztázására.

Jeles elbeszélőnk, *Degré* Alajos, továbbá *Matolai* Etele volt honvédszázados s zempléni alispán kiadták «visszaemlékezéseiket» mint szemtanuk, mint a nagy események részesei jegyezvén föl oly részleteket, melyeket okiratok nem szoktak megőrizni, hanem a figyelmes szemlélődés, közvetlen benyomás, itélet, felfogás és kedély őrzi meg, s élénkitőleg, szinezőleg hatnak a történeti események mellett.

Degré «visszaemlékezései» hosszabb időkre terjednek. A szabadságharczot megelőző évtizedek társas életét, politikai küzdelmeit, pártjait, irodalmi viszonyait, főleg pedig a magyar ifjuság életét festi az első kötetben, és jellemzetesen bemutatja a közélet nevezetes férfiait, kikben oly gazdag volt ez az időszak. Az első kötet 1848. márczius 15-dikéig terjed, a második a szabadságharcz hatalmas eseményeihez, nagy alakjaihoz nyujt igen eleven és dus háttért, tarka epizódokat, érdekes apróságokat.

Gazdag és nagy anyag fölött rendelkezett Degré. Helyzete olyan volt, hogy sokat láthatott, sokat tapasztalt. Veszteség lett volna amaz idők emlékének megőrzésében, ha meg nem irja ezeket, épen ő, ki nemcsak karddal szerepelt, hanem a tollnak is oly kiváló és szellemes embere. Mint ifju, korán oly körbe jut, hol későbbi idők szereplőivel találkozik, igy mindjárt Vukovics Sebő mellett kezdi meg a jogi gyakorlatokat. Mint pesti urátus, részes az ifjuság mozgalmaiban, s mint iró a negyvenes évek irodalmi köreivel érintkezik, abban benne él, a mi az ifjuság közt is tekintélyes állást biztosit neki; őt bizzák meg, hogy egy ünnepélyes alkalomkor Kossuthot üdvözölje. A márcziusi napokban az ifjuság vezérei közt foglal helyet, szoros összeköttetésben Petőfivel, Jókaival, Vasváryval. Ő megy Pozsonyba, hogy Kossuthot és Batthyányt értesitse a márczius 15-én történtekről, ő hozza meg erre Kossuth válaszát. Egészen benne van a forrongó központban, aztán mint nemzetőr, majd mind honvédtiszt, részt vesz a csatákban Szent-Tamásnál, Schwechátnál és igy tovább. Ott van Világosnál, látja a szörnyü bomlást. Sziv, elme, toll, helyes érzék, irói izlés rendelkezésére allanak, hogy irjon mindezekről.

Az elbeszélő nem teszi magát központtá, nem saját élményeit adja elő. Ezekből csak annyit, a mennyi jellemző, a mennyiben mint tanu adhat jelentőséget az elmondottaknak. Nem igyekszik előtérbe jutni. Egyszer vagy kétszer történik meg, hogy saját egyéni érzéseinek ad kifejezést, keserü reflexiókban, például mikor belevegyiti a legutóbbi választásokat. Epizódokat ir le, s a szereplőkről rajzol jellemzéseket, mond el róluk karakterisztikus vonásokat, vagy egy-egy adomát. Kit-kit legjobb helyén, azon melegében tud bemutatni. Egyik nagy előnye könyvének. Nem ir naplót — mint maga kijelenti — sem emlékiratot, legkevésbbé pedig történelmet. Egyszerüen visszaemlékezéseket ir a politikából, társaséletből, hadjáratból. Nem akar ez még tanulmány sem lenni — mondja, — mindössze a kor ismertetése, s ugy a hadjáratból, mint annak előtte és utáni időkből kisebb események fölemlitése.

Előkelő szerepü, vagy csekélyebb rendeltetésü, de azért érdekkel biró helyzetet elfoglaló emberek sokaságával ismertet meg. Ismerőse sok, de senki sem közönséges köztük, mert azokról szó sincs. Csak olyanokról beszél, a kik egy-egy eseményhez vagy időszakhoz legalább is a staffage-szerü hivatással birnak, legalább egy pillanatra.

Az első kötet leginkább a negyvenes évek fiatalságát festi le, és a pesti jurátus életet. Ez az ifjuság csinálta a negyvennyolczat. Ezt ismerteti meg itt Degré, szokásaiban, gondolkozásában, meleg hazaszeretetében. Kihágásait sem hallgatja el. Az ifjuság soha sem lehet tökéletes. Macskazenékben nagy kedvét lelte; a német szinházban botrányokat is idézett elő. Még az irodalom feltünt és feltünedező szereplői vannak bemutatva e kötetben.

A második kötetnek már a nagy események jutnak. Ez memoire-irodalmunk egyik legbecsesebb része, hévteljes előadásban. Változó képek, fényes napok, árnyak, zivatarok — kitünően megirva, drámai érzékkel összeillesztve. Lebilincselő olvasmány, melyet nem kivánunk félbeszakitani.

Mikor leirja, hogy a márcziusi napokban mint csilapitott le *Nyáry* Pál egymaga a barátok terén egy lázongó, felbujtogatott tömeget, mely a zsidókra akart törni, ezeket jegyzi még az esemény után:

«Pest városa kell, hogy Nyárynak hamvait áldja. Az ő bátorsága, vas keze, határozott jelleme, bölcs belátása s szónoki ereje mentette meg a várost azon zavaros napokban a legnagyobb veszélyektől. A vagyon- és személybiztonság az ő erélye nélkül szomoru állapotba jutott volna. Ő nyugalmát, életét akárhányszor koczkára tette, hogy a polgárok ezrei békén aludhassanak, és senkinek tüzhelye szét ne romboltassék. Az ő éber lelke őrködött Pest városa felett, s a rakonczátlanság vagy féktelenség bárhol csapott fel lángban, ő nem késett azt mindenkor és mindenütt elnyomni. Vakmerőséggel határos elszántságot tanusitva, csodálatraméltón parancsolt a felzaklatott indulatoknak. A kegyelet Pest városa részéről annyi érdemesek iránt nyilatkozott már, de hogy Nyáryról megfeledkezett, ez gyöngéden szólva, nem szép. Senkinek annyit nem köszönhet. Emlékezni fognak azok, kik azon időből élnek, minő szolgálatot tett Nyáry e városnak? s ma feledve volna mind az? Lehetetlen! De hát miért nem őrzi emlékét még csak egyszerü kőlap sem, mikor szobrot érdemelne e várostól? Nem érdemel-e Pest várostól legalább is annyit, hogy a barátok terét, hol annyira kitette magát a város érdekeiért — bátran mondhatom — életveszélynek, elnevezzék «Nyáry Pál térnek.»

*

Minél több év, minél hosszabb időköz választ el a függetlenségi harcz viharos eseményeitől, annál több adat halmozódik föl, hogy ez eseményterhes korszak minden részlete, minden mozzanata uj meg uj oldalról megvilágittassék. A számos, terjedelmesebb munka, politikai, hadászati, életrajzi tanulmányok, birálatok, vitairatok stb. mellett, melyek az utóbbi években irodalmunkat gazdagitották, ma csekély értéküek a szabadságharcz egyes szereplőinek emlékiratai, melyek tekintve, hogy közvetlen tapasztalatokat, élményeket s részletező leirásokat tartalmaznak, lehetővé teszik a történelemirónak, hogy magának a részletekből egyes kétes eseményről hü képet alkosson, homályos dolgokat tisztábban lásson, szereplő egyéneket közelebbről megismerhessen, s birálataiban s következtetéseiben igazságosabb s biztosabb legyen.

S most, midőn egyesekre nézve az őszinte nyilatkozás különféle akadályai elhárulnak, midőn az előhaladtabb életkor sokakat az átélt «nagy idők» feletti elmélkedésre s emlékeik megörökitésére ösztönöz: szabadságharczunknak több és több szereplője indittatva érzi magát, élményeit emlékiratba foglalni.

Ily emlékirat *Matolai* Etele Zemplénmegye nagymiveltségü alispánjának «visszaemlékezése» is.

Matolai egész odaadással szolgálta hazáját a függetlenségi harcz elejétől annak végéig s mint honvédszázados, mint Lázár Vilmos hadparancsnok hadsegéde, elég alkalommal birt a körötte történtekről áttekintést szerezni, a hadvezénylet titkaiba is betekinteni, több előkelő szereplőt közelebbről tanulmányozni vagy rólok legalább egyes jellemző adatokat följegyezhetni. Könyvének jelentékeny része a függetlenségi harcz nagy eposának ama részével foglalkozik, mely a dukla-kassai visszavonulási uton s majd midőn derék honvédeink az orosz császári hadak tulnyomó ereje által mind lejebb szorittattak, a Tisza sikjain zajlott le, mig az utolsó fejezetekben a szőregi és temesvári csaták leirását hozza.

Matolai könyvének jó része inkább csak saját és közvetlen környezetének apró, mindennapi tábori éleményeiről ad naplójegyzeteket s bár minden lap az egész nemzetet s a nép minden rétegét áthatott hazafias érzelemről s azonos szellemről tesz tanuságot és nem egy megható példáját tünteti föl honvédeink önfeláldozó hazaszeretete s egyesek oroszlánbátorságának, — általánvéve kevés, ugynevezett érdekfeszitőt nyujt a nagy olvasó közönségnek, de ha szerzőt tovább kisérjük, a mint tiszti rang emelkedésével hatásköre szélesbedik, látköre is mind jobban tágul s az esnmények összefüggésének élesebb megfigyelőjévé válik, előadása is mind többet nyer érdekességben, mignem a szőregi és temesvári ütközetek s azok elő és utójátékának leirásában kétségtelenül becses adatokat szolgáltat a történelemirás számára. Tüzetes és beható birálatai ezen ütközetekről, közvetleu megfigyelésen és résztvevésen alapuló nyilatkozatai a hadvezénylet itt elkövetett mulasztásairól, botlásairól, melyeknél ez adatok szerint Bem apót s Perczel Mórt is némi felelősség terheli, — nagyon figyelemre méltók.

E mellett Matolai sok érdekes és jellemző adatot közöl Dembinszkiről, e szerencsétlen müködésü hadvezérről; sulyos vádakat emel ellene, felsorolja mulasztásait, habozónak, tehetetlennek, titkolódzónak rajzolja, s leleplezi, mily szerepet játszott eljárásaiban Görgey ellen érzett végzetes gyülölete.

Matolai könyvének értékes függelékét képezi Lázár Vilmos ezredes, volt hadparancsnoknak ugyanazon eseményekkel foglalkozó, az aradi várfogságban irt s eddig kiadatlan emlékirata.

Az egész 224 lapra terjedő diszes kiállitásu mü, mely Andrássy Gyula gróf, mint szerző volt órnagyának van ajánlva — S.-A.-Ujhelyben a «Zemplén» könyvnyomdájában nyomatott. Tövy Adolf bizományában jelent meg s minden könyvárusnál kapható.

— **Stanley hires uti rajzai**: «Utazásom Közép-Afrikában» egész terjedelmökben megjelentek magyar forditásban, a Révai testvérek kiadásában. A munkából, mely két nagy kötetre terjed, az utolsó füzeteket most küldték szét. Stanley, mikor először utra kelt Afrika belsejébe, már előlegesen is rendkivüli érdeklődéssel találkozott, mert a hirneves és nyomaveszett Livingstone föltalálására vezetett expedicziót. Stanley, az amerikai hirlapiró, föl is találta a tudós utazót, s mikor Livingstone meghalt, folytatta annak kutató müvét. A tudományos világ nagy figyelme kisérte, és Stanley nemcsak egy nagy vállalkozást hajtott végre bátran, minden nehézséggel daczolva, hanem kitünően tudott számot adni a roppant utról, ugy hogy könyve tudós és laikus számára egyformán nagyérdekü. Örülünk, hogy a jeles munka végre magyar nyelven is megjelent, diszes kiállitásban, sok illusztráczióval és térképekkel. Harmincznégy füzetre terjed, s egy füzet ára 30 kr. A Révai testvérek most Ujfalvy-Bourdon Máriának uti könyvét adják ki magyar forditásban «*Páristól Samarkandig*» czim alatt, szintén füzetenkint.

— A «**Nemzeti könyvtár**» czimü közérdekü vállalatnak ujabb tiz száma, a 106—115-dik (uj folyam 26—35-dik) füzete küldetett be hozzánk. Öt füzete Gaál József «Alföldi képek és kalandok» czimü alföldi tárgyu kisebb beszélyeit és rajzait adja, melyek irodalomtörténeti szempontból is érdekesek, sőt fontosak, a mennyiben legelőször vonták a magyar ember figyelmét a délibábos rónák népregéire, és hatással voltak Petőfi költészetére is. Befejezést nyernek Balogh Zoltán kisebb költeményei, Zalár József gondos szerkesztésében. Szintén befejezik e füzetek továbbá Vahot Imre emlékiratait, melyek fogyatkozásai mellett is érdekesek a 40-es és 50-es évek irodalmi s társadalmi viszonyaira nézve, sőt a Petőfi emlékének szánt kimeritő, de egyoldaluság szinezetét viselő részlet már tárgyánál fogva is átalános figyelemre való. Végül veszszük oly munka első füzetét, mely minden irodalombarát előtt érdekes. Kazinczy Ferencz «Magyar Pontheon»-ja ez, a nagy nyelvreformator rendkivül érdekes és irodalomtörténetileg fontos életrajzainak első összegyüjtött kiadása, melylyel a szerkesztő-kiadó Abafi-Aigner Lajos ujabb értéket szerzett vállalatának. Minden munkát külön is meg lehet szerezni akár 30 kros füzetekben, akár egyforma barna vászonkötésben, piros metszettel.

— „**Magyar államszámviteltan**“, tekintettel a törvényhatósági és községi háztartásra, irta *Bochkor* Károly képviselő, a budapesti egyetemen az államszámviteltan rendkivüli tanára. Szerző sajátja, ára 3 frt. A mi kellő időben érkezik, annak mindig meg van a maga érdeme. Bochkor könyve épen jókor jött, mert ez évben hozta meg az országgyülés a törvényt, mely elrendeli, hogy minden állami és törvényhatósági hivatalnál és intézetnél alkalmazott számvevő és ellenőrző tisztviselő kinevezetése vagy megválasztása után két év alatt a számviteltani államvizsgát hivatalvesztés terhe alatt letenni tartozik. Bochkor könyvét ezek jól használhatják, de használhatja bárki, a kitől teendői megkivánják, hogy az államszámvitelt ismerje. Elméleti részében világos és kimeritő, s a gyakorlati részben számos példával tájékoztat. A 475 oldalra terjedő munka harmincz fejezetbe osztva tárgyalja a gazdaság, az állam és szervezete, az államgazdaság s az államgazdasági számvitel alaptanát, továbbá az államgazdaság rendszerét, a költségvetési előirányzatot, a budget-törvényt, a közigazgatási számfejtést, a pénztári számfejtést, birálatot, könyvelést, könyvkivonatolást, az állami zárszámadást, a miniszteri és nem miniszteri tárczák számvitelét, stb.

— «**Divatok.**» Ily czim alatt adott ki egy kötetet Milkó Izidor, kinek nevét élénk tárcza-közleményekből ismerheti a közönség. Tizenhét ily kisebb darab gyült össze egy kötetté, csevegések, rajzok, elmélkedések, egy-egy szatirikus czikk, mely ferdeségeket csipdes. A Révai testvérek kiadása, s ára 1 frt 20 kr.

— «**Tanyai történetek**», irta Palotás Jusztin. Apró rajzok, melyekben egyszerü falusi történeteket fest a szerző. A nép életének ismerete, egy-egy mozzanat rajza, a keresetlen előadás — csinos képekké alakul. Az egyes rajzok czime: «A párnás kocsi. Mire beharangoztak. Martonyosiné csókja. A bodonyi feszület. A kiket királyok pártfogolnak. Mátkagyürü a porban. Aranyos menyecske. A vásárfia.» — A kötetet tetszetős kiállitásban Szegeden Burger és társa adta ki s ára 1 frt 20 kr.

— «**Költemények prózában**», irta Turgenyev Iván, forditotta Latkóczi Mihály. A hires orosz iró kedélyének költői nyilatkozásai gyöngédek, elmések, vagy ironikusok és szeszélyesek. Aigner Lajos diszes kiállitásban adta ki, s igy a kis könyv ára 1 frt 20 kr. — Ugyanez megjelent olcsóbb kiadásban a Révai testvéreknél is Zempléni P. Gyula forditásában. Ennek ára 40 kr.

— «**Gondolatok a katonai szellemről és annak ápolásáról**», irta *Rózsa* Bertalan honvéd ezredes. A figyelemreméltó kis könyv Pápán jelent meg a honvéd törzstisztikar egyik derék tagjától. A katonai szellemnek helyes irányban való fejlesztésére és megszilárditására sehol sem kell szükséges több gondot forditani, mint épen honvédségünknél, melynek tisztikara a korán bekövetkezhető viszontagságok közepette csak ugy állhat meg becsülettel, ha — mint szerző mondja — vérébe fogadta a katonai erények egész összeségét. E czélt nem kevésbbé van hivatva elősegiteni a szerző munkája, mely a fiatalabb honvédtiszteket helyes gondolkozási irányba vezetheti. Hat fejezetre oszlik s szól a honvéd állása és hivatásáról; az ez iránt való lelkesedésről; a becsületérzés katonai értékéről; a bajtársiságról; az engedelmességről, s végül a fegyelemről s a csapatoknak ebben való neveléséről. Minden fejezet valóban csordultig van tele a legszebb tanácsokkal, s hazafias lelkesedéssel. Egyik legjobb része a *becsületérzés katonai értékéről* szóló fejezet. Azt mondja ebben szerző, hogy a mély becsületérzés megőrzi az észt az önzés és önérdek kábitásaitól és igy az egész szellemi képességet nemesebb czélokra tisztán megtartja; igy tünik el az egyéni önzöttség és nagy egész iránti élénk buzgó érdekeltség. S valóban a mi a hadsereg egyik fő követelménye, hogy benne egyetértés és közszellem legyen, az semmi egyéb, mint magasra emelt becsületérzés. Szerzőnk következő sorait bizony igen jó lenne könnyüvérü fiataljainknak megjegyezni: «Értelmes felvilágosodottság és helyes tapintat adják meg azon érzéket, melylyel becsületünk felett őrködnünk kell, minden csipós és nem tetsző megjegyzés vagy ellenvetésnél lehető nyugodt tárgyilagossággal biráljuk meg azt, hogy mily viszonyban állunk a mondóval és feltehető-e nála a becsületsértési szándék. Minden esetre pedig kerülnünk kell azon helytelen kedélyállapotot és beteges izgatottságot, mely kellő ok nélkül fellobban, mindent félre s magára magyaráz, miáltal aztán a társas kedélyesség kiállhatatlan megrontójává válik. Ne ragadjunk minden elhamarkodott szóért kardot, vagy pisztolyt!»

— **Folyóiratok**. A «*Századok*» juniusi száma két nagyobb tanulmány közlését kezdi meg. Egyik Fraknói Vilmosé, ki uj levéltári kutatások bő eredményét dolgozta föl, hogy a Mátyás király idejében oly nagy szerepet játszott Váradi Péter kalocsai érsek életét részletesen feltüntesse. Tanulmányának egy részét az akadémia közelebbi ülésén olvasta föl. A másik Csánki Dezső fiatal történetirónak pályadijat nyert munkája: «Mátyás udvara». Ezt már méltattuk, mikor a történelmi társulat ülésén olvasott fel be öle. Csánki e dolgozata nem közönséges készültségre és erőre vall. Kisebb és változatos tárgyu közlemények, könyvismertetések gazdagitják még e füzetet.

Az «*Ungarische Revue*» uj füzetében érdekesen, élesen és talpraesetten válaszol Hunfalvy János Kiepert professzornak, ki dohogva lemondott a magyar földrajzi társulat tiszteleti tagságáról, mert ugy vette észre, hogy a magyarok még a globust is magyarositani akarják, t. i. Sopronnak hivják Ödenburgot. Kiepert és a többi német professzorok azt akarnák, hogy a magyarországi helynevek német elnevezés szerint kerüljenek bele az általános geografiába. Hunfalvy kimutatja, hogy mennyi bolondságot követtek el már eddig is ezzel. Történeti okiratokat idéz, hogy bizony még a szászok lakta részek helynevei is mindig magyar elnevezésök szerint szerepelnek, oly időkből, mikor szó sem lehet magyarositó törekvésekről, de természetesen sulferájnos jajveszéklésekről sem. A német helyneveket az utolsó időkben tolták nyakunkra s most a német geografusok azt követelik, hogy azokat fogadja el az egész világ. A füzet közli még Kállay miniszter tanulmányát Magyarország keleti hivatásáról stb.

A «*Nyelvőr.*» Szóegyeztetések, Szarvas Gábortól. A beczéző (kicsinyitett) keresztnevek. Szilasi Móricztól. Kazinczy mint forditó, Halász Ignácztól. A névragok és névutók használata, Könnye Nándortól. Felsőbácskai nyelvsajátságok, Balassa Józseftől. Nyelvtörténeti adatok: gróf Bercsényi Miklós kurucz lokumtenens generális leveleiből, Kisbiró Mártontól, Szólásformák s példabeszédek, Katona Lajostól. Egy ismeretlen szótár, Frecskay Jánostól. Helyreigazitások. Magyarázatok. Népnyelvhagyományok. Orvosi kifejezések a nép ajkán. Táj zók és szólásmódok. Guny- és ragadványnevek. Gyermekjátékok. Találós mesék. Tánczmondások stb.

A «*Természettudományi Közlöny* juniusi számában sokféle kisebb közlemény mellett három nagyobb értekezés van: «A véres esőről», Demetzky Gyulától, «Az emlősök vándorlásáról (Brehm előadása) és «A naptár történetéből», Páll Károlytól.

A «*Földtani Közlöny*» április-juniusi hármas füzete közli a földtani intézet évi jelentését 1882-ről, aztán fölvételi jelentéseket Róth Lajostól, Halaváts Gyulától és Böckh Jánostól. Szakszerü értekezéseket Kalecsinszky Sándor, Schafarzik Ferencz, Roth Lajos, dr. Török Aurél, Lóczy Lajos irtak e füzetbe, mely végül könyvbirálatokat s különböző vegyes közleményeket tartalmaz.

A «*Figyelő*» irodalomtörténeti közlöny czikkei: báró Eötvös József, Ferenczi Zoltántól. Pálóczi Horváth Ádám, dr. Gerecze Pétertől. Magyar pasquillok, Abafi Lajostól. Irodalmunk száz év előtti küzdelmei, Csaplár Benedektől. Baróti Szabó Dávid, Oláh Bélától. Irodalomtörténeti repertórium, id. Szinnyei Józseftől.

A Mezőgazdasági Szemle, melyet Cserháty S, és Kossuthány Tamás inditottak meg Magyar-Óváron, tartalmas füzetekben folytatja pályáját. A legutóbbi füzet közleményeiből megemlitjük: Hizóállat-tenyésztésünk fejlesztésének fontosságáról, kiváló tekintettel a bécsi hizómarhakiállitásra, Lehmann Oszkártól. A dohány termesztése és kezelése Észak-Amerikában, Kosutány Tamástól. A Wagner-féle takarmánytermelés, Deininger Imrétől. A burgonya géppel való ültetése, Thallmayer Viktortól. A tehenek járványszerü elvetéléséről, Lejtényi Károlytól. Az Egyesült-Államok termelése és kereskedelme. A zsir képződése az állati testben. A tengeri etetése lovakkal. Szarvasmarhahizlálás száraztakarmánynyal. A poland-china sertés. A nyulós vagy nyálkás tej. Birnak-e a növények fogékonysággal (prädispositio) egyes betegségek iránt. A gyümölcsfák trágyázása. A zab összetétele. A borok tannin-betegsége.

A *Jodtudományi Közlöny* legutóbbi számának tartalma: Az ügyvéd mint meghatalmazott, Lányi Bertalan liptó-szent-miklósi ügyvédtől. Jogirodalom: «Englische Verfassungsgeschichte» von Rudol Gneist, dr. Nagy Ernő nagyváradi jogakadémiai tanártól. Törvényszéki Szemle: Az 1881. LXIX. tcz. 13. §. b) pontjáról. A m. kir. kuria 1881. október 26-án 269. sz. a. hozott itélete igazolható-e bányajogi szempontból? Szontagh Aladár m. kir. bányabiztostól. Telekkönyvi reformkérdések, Tóth Gáspár selmeczi ügyvédtől. Különfélék. Kuriai határozatok. A budapesti kir. tábla elvi jelentőségü határozatai. Kivonat a Budapesti Közlönyből.

A «*12 röpirat*» juniusi füzete külön czikkben foglalkozik a szakcsi képviselő-választással, hol dr. Nendtvich Károly antisemita programmal lépett föl. Közöl egy kimutatást a zsidó rituális gyilkosságokról, chronologiai rendben 1071-től kezdve Tisza-Eszlárig; továbbá czikket a somogymegyei keresztény védszövetkezetről stb.

— «**Magyarország történelme**» felsőbb iskolák tanulói számára, irta *Ladányi* Gedeon akadémiai tag és kolozsvári egyetemi tanár. A derék munka most második kiadást ért Debreczenben, ifj. Csáthy Károlynál. Ára 1 frt 60 kr.

— A «**Mulattató Zsebkönyvtár**» czimü füzetekből ujabb két számot adott ki Esztergomban Buzárovics Gusztáv. Az egyikben Szokoly Viktortól közöl «*Szinész és komediás*» czimü vig beszélyt, a másikban pedig Hevesi Józseftől «*Vig elbeszélések*» czim alatt öt kisebb novellát. A vállalatot, melynek egy-egy füzete 12 kr, dr. Körösy László szerkeszti.

— **Rajz-atlasz**, különös tekintettel a nők rajztanitására, késziteтte a württembergi ipar- és továbbképző iskolák kir. bizottságának megbizásából Stuttgartban Lachenmayer J., rajztanár és a reutlingeni nőmunka-iskola igazgatója. 4 kötet 150 lap. Első füzet, összeállitotta Jágocsi Péterffy József min. biztos. Nyomatta és kiadja Posner K. L. müintézete 1883. Budapesten. Hasznos vállalat, mert hölgyeinknek alkalmat nyujt, hogy rajz után himezzenek és varrjanak. Szép mintákat, izléses, finom rajzokat találunk. A munkához Lachenmayer J. F. irt előszót és magyarázó jegyzeteket. A munka nagy hasznára fog válni a felsőbb leányoktatásnak, már csak azért is, mert a közlött szép minták után kedvvel és örömmel lehet dolgozni. A mü füzetekben jelenik meg. Egy-egy füzet ára 1 frt 50 kr. Minden egyes füzet hat szinezett mülapot tartalmaz. A kiállitás dicséretére válik a hazai iparnak.

— „**Az illem könyve**“, hazai és külföldi müvek fölhasználásával szerkeszti Kalocsa Róza, s füzetenkint kiadják a Révai testvérek. A 10—13. füzetek hagyják el a sajtót, s ezek szólnak a köszöntésről, a látogatásokról, a fogadtatásokról, meghivásokról, a gazdáról és vendégéről, a társas mulatságokról, estélyekről, bálról. Egy füzet ára 30 kr.

— **Törvényczikk falragasz alakjában.** A kocsmahitel korlátozása érdekében az uzsoratörvény tudvalevőleg intézkedik, s a törvény 26. §-ában szigoruan meghagyja az italmérőknek, hogy az illető fejezetet helyiségökben könnyen látható helyen kifüggeszszék. E törvény e fejezetét fali naptár alakjában adta ki Tettey Nándor és társa magyar, német, tót, román, orosz és szerb nyelven. A törvény e hó első napján lépett életbe.

— **Az osztrák-magyar monarchia térképének** a katonai földrajzi intézet által késziteтт legujabb füzete 12 lapot tartalmaz, melyek közül 8 Csehországra, 1 Magyarországra, 4 Isztriára, 9 Szlavoniára és Horvátországra vonatkozik. A nagy térképből eddig 464 lapot bocsátottak közre s Csehország térképe most már egészen teljes. Megjelent továbbá Prága és Zágráb környékének térképe is, mely négy-négy lapból áll s mindegyiknek közepére esik az illető város. Fekete nyomásban Prága térképe 90 krajczárba kerül, Zágrábé 1 frtba, szines nyomásban Prágáé 1 frt 30 krba, Zágrábé 1 frt 50 krba. E 23. sorozattal együtt 446 lap jelent meg eddig ez uj térképből, melyek (egyenkint 50 krjával) kaphatók a cs. kir. katonai földrajzi intézet főraktárában (Lechner R. cs. kir. udv. könyvkereskedésében, Bécs, Graben 31) s általa minden más könyvkereskedésben.

— «**Egyházjogi Zsebkönyv**»-**re** adott ki megrendelési felhivást dr. Pátkai (Seidel) Pál pátkai plébános. Katholikus lelkészek használatára való, dr. Szeredy József «Egyházjog»-ja alapján szerkesztve és jegyzetekkel ellátva. Magába foglalja azokat a törvényeket, melyekre a lelkipásztori hivatal gyakorlásában szükség van. Az egész terjedelme mintegy 800 oldalra terjed s megrendelhető 4 frtjával Pátkán, u. p. Lovasberény. A megrendeléseket mielőbb kéri a szerző, mert a nyomatást csak akkor kezdi meg, ha kellő pártolásra talál.

— **A grafológia kézikönyve.** A kiket érdekel a grafológia, vagyis az a tudomány, hogy a kézirásból miképen lehet kiolvasni az iró jellemét, képességeit és hajlamait, azok számára „*Die Graphologie*“ czim alatt most jelent meg egy füzet Berlinben a Schorer-czég kiadásában. Irta Schwiedland Jenő, ki e müvecskéjével a grafológia eddigi eredményeinek tudományos rendszerét állapitja meg, még pedig a tapasztalati lélektan és legujabb idegtani elméletek álláspontjáról birálva a kézirásokat, s az igy vont következtetések után vetve meg az eredmények tudományos alapját. Magáról a grafologia tudományának fejlődéséről megtudjuk, hogy már a XVI. században foglalkozott azzal egészen komoly alapon egy olasz egyetemi tanár; tanait a következő századok bővitették, s főleg az 1881-ben meghalt Michon Jean-Hippolyte franczia lelkész szerzett oly érdemeket, hogy a tizenöt év előtt Párisban megalakult franczia grafológiai társaság elnökül választotta, Schwiedland pedig most müvecskéje diszitéseül közli arczképét. A tudományszomj csilapitására és buvárlásra kézirások másolatát is adja a munka, az illő következtetésekkel és tudományos utbaigazitásokkal. Ára másfél márka.

— «**A m. kir. csendőrség évkönyve**» czimü munkára hirdet előfizetést Kolozsvárról Szelestey Károly csendőrfőhadnagy. Benne lesz az évkönyvben a csendőrség elhelyezési és beosztási táblázata, a csendőrségi tisztikar rang- és névsoroza, a kitüntetéssel és dicséreti okmánynyal biró altisztek és csendőrök névsora, az irodai ügykezelés szabályai, irányadó rendeletek. Igér még «az oktatólagos parancsok modorában kidolgozott érdekfeszitő szépirodalmi részt» is. Az előfizetési ár 1 frt.

— **Füzetek.** „*Az 1882-iki európai vizáradások s a magyar folyószabályozások*“, irta Herrich Károly miniszteri tanácsos, felolvastatott a mérnök- és épitész-egylet vizépitési szakosztályában.— „*Hitel-telekkönyveinkről*“, irta Káplány Géza, erzsébetvárosi törvényszéki biró, külön lenyomat a «Jogtudományi Közlönyből», második kiadás, ára 40 kr. — „*A Mailáth-család tragoediája*“, irta Mailáth Kálmán gróf. A Mailáth-család örökösödési pörét ismerteti, s erről a budavári gyilkosság alkalmából többször volt szó. Függelékül még a szerzőnek egy politikai röpirata (1867-ből) is le van benne nyomtatva. — „*Évkönyv*“, melyet a trencsénmegyei természettudományi egylet megbizásából szerkesztett Pfeiffer Antal. Trencsénben jelent meg magyar és német szöveggel, s az egyleti ügyeken kivül értekezéseket közöl dr. Telbisz Benedektől, Gúta Józseftől, Brancsik Károlytól, Ederer Antaltól. — „*Az agyvérzésekről*“. különös tekintettel a gócztünetek kórismei és kórjóslati étrékére», irta dr. Pollák László, biharmegyei tiszteletbeli főorvos Nagyváradon. Külön lenyomat az «Orvosi Hetilapból.»

— **Zenemüvek.** A «*Fütty*» népszinmü eredeti dalai megjelentek a «Harmónia» társulat kiadásában; szerzé Serly Lajos, a népszinház karnagya. Ára 1 frt 50 kr.

A RAJONGÓ.

REGÉNY. 13

IRTA TH. BENTZON.

MÁSODIK RÉSZ. (Folytatás.)

IX.

«S ő azt feleli:

«— Sehol sem tetszett ilyen szépnek semmi!

«Miért nem marad hát itt mindig, ha olyan szerények a követelései? kérdezhetné az ember. Mert szenvedélyesen szereti a tengert.

«A tengerről szólva, meg kell emlitenem, hogy én Bretagnet mindig a tenger hullámaitól korbácsoltnak képzeltem. Az első napok alatt nagyon boszantott is hát, hogy csak erdőket és pusztákat találtam. Most azonban, kissé távolabbi kirándulásainkból ismerem Saint-Michel-en-Grévet, ezt a mértföldnyi fehérhomok-területet, melyet hullámok hóditottak el egy erdőtől, a melyből itt-ott látszik még néhány eltemetett fa törzse, meg a ploumanachi révet, a hol egy kis kápolnában, mely szent Guirecnek van szentelve, a leányok gombostükkel szurdalják a boldogságos szent szobrát, hogy még ez évben férjhez segitse őket.

«Kedves papa, milyen messzire vagyunk itt Trouvilletól! De ha legalább ezek a kietlen partok teljesen elhagyottak volnának! Nem, fürdővendégek is vannak, természetesen mind a környékről, meg egy fogadó, a melyben naponkint négy frankot kell fizetni, meg milyen siralmas öltözékek!

«Kárpótlásul azonban ott van a valóban fenséges természet, óriási gránit-tömbök, a legfölségesebb chaoszt képezve. Csakhogy mindezt megunja az ember. Furcsa, hogy Bourgetnek ugyanilyen szépségeit soha sem untam meg. Csakhogy ott együtt volt *minden*; közepette éreztem magamat a mozgalmas életnek, mely kedves apám jelenléte után, ugy hiszem, mindenek fölött szükséges reám nézve.

«Itt öt-hat századdal hátra vagyunk az időszámitással.

«Ploumanachban Kerlan kisasszony azt kérdezte tőlem, nem óhajtanám-e szent Guirecet egy gombostüvel megszurni.

«Az ember valóban azt hihette volna, hogy holmi bretagnei házasságot tervez számomra . . . . Ments isten!

«— Nem én! viszonzám, — csöppet sem sietek a férjhezmenéssel. S ön sem a nősüléssel, ugye-e? Szólék Armelhez, ki szintén ott volt. — A tengerészek nőtlenségre vannak kárhoztatva.

«Armel tiltakozott. Szerinte az ő szakmájához tartozó emberek a legjobb férjek. Szegény fiu példákat idézgetett, bizonyitékokat hozott fel, mintha erőnek erejével meg akart volna győzni.

«Ő rá gondol talán Nona kisasszony?

«Nem állhattam meg nevetés nélkül, mikor elképzeltem magamban annak a szegény teremtésnek a sorsát, ki Ville-Revault magas szürke falai közt várva-várja unokaöcséd hazatértét, éjjel-nappal imádkozván érette s apró d'Erquy csemetéket nevelgetve egy Le Goff abbé segitségével!

«Eh, majd akad erre a czélra valami fiatal Nona, a ki még boldognak is fogja magát hinni. Kinek milyen a hivatása!

«Az enyim az, hogy ismét föllelјem Párist, zajosságát, eszméit, élvezeteit, a szabadságot, mely ott uralkodik, meg az én kedves papámat, a ki benne lakik s a ki máshol nem élhetne.

«Hála az égnek, már legfölebb csak két hét választ el tőle, s egyenkint számlálgatom a számkivetés eme napjait!»

. . . .

«Gyönyörü dolog! pártját fogod ellenem unokaöcsédnek, a tengerésznek, te rossz apa! Azzal vádolsz, hogy csufolódó, megszóló, igazságtalan vagyok . . . . s meg is szidnál, ha másrészről Kerlan kisasszony azt nem irná, hogy házának öröme vagyok.»

«Ha neked hinne az ember: gyötröm ezt a derék Armelt, mert más nincs a kezem ügyében. Mindig csak ez a kaczérkodással való vád! Hiszen ehhez legalább is az kellene, hogy legyen kivel beszélnem, csetepatéznom. Armel pedig nem szól vissza.

«Csodál — legalább ez a Blondet kisasszony véleménye, mert én bizony semmit sem tudok róla — csodál s egyuttal fél is tőlem, sőt ugy hiszem, hogy a félelem erősebb is benne, mint a csodálat s ez gyakran mulattat.

«Ijedt arczkifejezéseinek az eredménye — ugy néz rám, mintha sohasem látott volna jó szabásu ruhát és soha más hajdiszt. mint a Tina fejkötőjét — az, hogy szándékosan ijesztgetem olyan elveknek a nyilvánitásával, melyek még saját gondolkozásomat is meghaladják.

«Olyan furcsa módon mondogatja ilyenkor: «Komolyan beszél ön?» — olyan boldogtalannak látszik, hogy szinte megszánom.

«Mit ér, hogy bejárta a világot, ha egy kis lánytól is zavarba hozatja magát? Azt sem szeretem benne, hogy mikor utazásai felől késztetik beszélni, egyszerüen és simán mondja el a legrendkivülibb és legdrámaiabb dolgokat s gondosan kerüli önmagának a szerepeltetését, mintha mindig csak alárendelt szerepet játszott volna.

«Bizonyára igazad van, midőn azt mondod, hogy nagy érdem: magát nem fitogtatni, s nyilván nekem nincs igazam, midőn nem becsülöm eléggé az ibolyákat, ha olyan kemény kérgök van, mint egy Armel d'Erquynak.

«De mit tehetek róla? Szükségem van rá, hogy port hintsenek a szemembe.

«Ha apám nem volna hires ember, kétségkivül tudnám szeretni ugyis, de nem volna előttem olyan isten, a milyen te vagy s nem is volnék ilyen boldog.

«Te erre azt fogod mondani, hogy nem szükséges unokabátyámat istenitenem. Ha nem kivánsz tőlem egyebet, mint azt, hogy derék, jó fiunak tekintsem, akkor egyetértünk».

. . . .

. . . .

«Ah! szinte el voltam készülve erre a szurásra Cserényi ékesszólását, fesztelenségét illetőleg . . . Nos hát, igen! az az ember igenis tud tetszeni . . . s nem félemlitettem meg . . .

«Milyen furcsa alak volna az itt Bretagneban! Ezek a jó emberek mind keresztet vetnének magokra, ha meglátnák.

«Tehát mikor a szinházban találkoztatok, kérdezősködött felőlem? Megmondtad-e neki, hogy eleven eltemettél . . . ideiglenesen? Csakhogy már készülök ám a feltámadásra!»

Laura itélete inkább vált becsületére szelleme negédességének, mintsem éleslátásának.

Két heti ott tartózkodás után Nonában még mindig csak az apró félszegségeket és nevetséges oldalakat tudta fölfedezni, melyek a felvilágosultabb szemlélő előtt csak annál nagyobb eredetiséget kölcsönöztek ennek az annyira nemes jellemnek.

Kétségtelenül megvoltak benne azok a hibák, melyeket vén leányoknak és agglegényeknek szokás tulajdonitani, de ezek ellen méltatlanság nélkül senkinek sem lehetett panasza.

A természetnek legelzüllöttebb lényei találtak födele alatt menedéket. Hozzátörődött Corentine durczásságához, gyöngéden adott szállást egy korcs macskának, egy szegény sánta kutyának, a melyet ugy szedett föl az utfélen, meg a lovaknak, a melyek olyan vének voltak már, hogy kocsiját sem birták.

Oltalmazta, istápolta mindezeket, csupán abból az egy okból, hogy senkinek sem kellettek volna. Regényes hajlamu lévén, mint tizenhat éves korában, a való élethez semmit sem értett. Vannak józan gondolkozásu szellemek, a melyek beismervén egy részről első ábrándjaik hiábavalóságát, másrészről a végkiábrándulás veszélyességét: lemondanak amazokról, küzdenek emez ellen s belenyugszanak egy fél-boldogságba, a dolgok rendes folyásába. Ellenben vannak lelkek, a melyek sohasem képesek magokat elszánni arra, hogy eszményük magaslatáról leszálljanak.

Nona ez utóbbiak közé tartozott; hálátlansággal találkozott, része volt mindabban, a mi az embert önzővé, kétkedővé teheti, de a nélkül, hogy hite, jólelküsége, bizalma a legcsekélyebb rázkódást is szenvedte volna. Az erkölcsi rossz ugyanazt a szánakozó szomoruságot ébresztette benne, mint a testi kórság.

Az ugynevezett okos emberek megmosolyogták volna azt a kicsinylést, melylyel az anyagi javakat tekintette, a miknek sohasem volt hijján, a sajnálkozást, melyet sokszor nyilvánitott: hogy nem áldozhatja föl szabadságát a családi kötelességeknek, a mikről keveset tudott, mert mindig elszigeteltségben élt.

Folyvást a képzelődések egész serege kisérte. Igy például szigoruan óhitünek tartotta magát vallásban és politikában egyiránt, holott sok cselekedetében ugyancsak eretnek volt.

Egy prédikáczió következtében, mely az örök kinokról szólott, minden buzgósága mellett is hetekig maradt el a templomból. Mikor papja ezt szemére lobbantotta, igy felelt:

— Ha azt akarja, hogy higyjek a mennyben és belejutni törekedjem, ne szóljon nekem a pokolról. Én azt mondom önnek, hogy az ördög számára is van idvezülés.

Ily érzelmekkel és gondolkozásmóddal felölelte volna az ujkor összes filozófiai és társadalmi elméleteit; de sokkal kevesebbet olvasott, semhogy máskép, mint homályos sejtésből, ismerte volna azokat. Tetszetős vegyüléke volt a gyermekkorból reáragadt előitéleteknek s a véletlenül ki-kitörő merész ösztönöknek.

Armel egészen az ő növendéke volt, csakhogy férfias tulajdonokkal felruházva. Gyermekkorában folyvást odajárt tanulni kedves keresztanyjához. Pihenő idejének legszebb napjait ott töltötte a kerlani monostorban, az ótemplom tövében, a kolostor romjai közt, melynek repkénynyel befutott pillérei megannyi zöldellő, mohos fatörzshöz hasonlitottak, s ott hallgatta a csodálatos meséket, melyeket gazdag képzelődésü keresztanyja elbüvölő hangon beszélt el.

Mint iskolás fiu a kollegiumból sokkal sürübben levelezett vele, mint nagyanyjával. Neki vallotta meg először is a tenger iránt való szenvedélyét, a hosszas hajózásra, veszedelmes utazásokra való vágyódását; s a természettől fogva hősies kebelben visszhangra talált.

Nona őt mindig megértette, mindig buzditotta, mindig támogatta; neki irta meg első utja benyomásait, ő érette volt büszke a Páris ostroma alatt nyert éremre; az ő világos tekintete előtt való pirulás félelme tartotta vissza sok rendetlenkedéstől s tartotta meg lelkét tisztán az első szerelem számára, melyet épen az ő védszárnyai alatt talált is föl.

Nem ő hozta-e ide Laurát, a ki ezerszer szebb, mint mindaz, a miről álmodott, képzelődött? S ez a keresztanya, a ki tündér, anya, testvér, barátné volt egy személyben, bizonyos képes lesz arra is, hogy annak idején az ő ügyét elősegitse.

De mi ő ahhoz, hogy Laurának megtessék? Szegény Armel megdöbbenve kérdezte ezt magától. Hiszen ő nem csinos, nem szellemes, nem világfi, fiatal katonai érdemeire nem lehet büszke, pedig azok közt nem egy dicséretes tény volt följegyezve.

— És végre is, mondá, — minden jóravaló ember megteszi a maga kötelességét!

(Folytatása következik.)

MEZŐGAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

Kertészeti szakoktatásunk.

Ha minden eddigi jel és tapasztalat nem csal, ugy Magyarország is, mint minden más sürübb lakosságu s kisebb területtel biró müveltebb állam, előbb-utóbb az intensivebb gazdálkodásra, a kerti gazdálkodásra lesz utalva. Igaz, hogy még sok idő kell ahhoz, hogy hazánk általán véve ezen gazdálkodási modra szoruljon, de a mi késik, az nem mulik s láthatjuk, miszerint a főváros közelében, hazánk felső vidékein és az erdélyi részekben máris vannak oly jól jövedelmező kis kerti gazdaságok, a melyeknél nem ritkán 10 holdnyi terület több tiszta jövedelmet juttat kezelőjének, mint 100—200 holdnyi területü s extenzivebb müvelésü mezei gazdaság.

A kultura tehát e tekintetben is megvetette lábát hazánk területén, de eleintén még a nagyobb városok mellé huzódott, itt van jegeczedési pontja s innét fog a viszonyok kedvezőbb vagy kedvezőtlenebb volta szerint többé vagy kevésbbé gyorsan elterjedni.

Annyira, hogy minden birtok, tehát még a nagy «latifundiumok» is valaha kertileg müveltessenek, nem fogunk menni talán soha, de ezeknél is be fog következni azon változás, hogy kisebb birtoktestekre osztva intenzivebb mezei gazdálkodás alá fognak jutni, mert az mindenki előtt eléggé ismeretes, hogy nagy birtokaink aránylag igen keveset jövedelmeznek a jelenlegi rendszer mellett.

Jelen soraink inkább a kisebb területekre, a kisgazdaságokra akarnak vonatkozni, melyek a népesség szaporodásával csak ugy lesznek képesek fennállani, s a kisgazdák nem kis számu közönségének tisztességes existencziát nyujthatni, ha azok a nyugateurópai modern kertigazdaságokká változnak lassankint át.

Tulajdonképen hazánk áldott klimája folytán máris igen szép terület müveltetik intenzive, azaz kertileg; mert hiszen a szőlőmivelés is a kertigazdaság egyik fontos ágát képezi s Magyarország szőlőterülete a 700,000 kat. holdat jóval meghaladja. — Vannak ezenkivül kertjeink és gyümölcsöseink is, bár igen szerény kiterjedésü területtel.

Szóval a kerti gazdaság elemei nálunk már megvolnának, csak fejleszteni kellene azokat, hogy hazánknak egyik nagyfontosságu anyagi emeltyüjét képezzék.

A kertigazdaság sikeres üzéséhez mindenekelőtt nagyobb értelem, szakképzettség, jó és alkalmas talaj s valamely közlekedési vonal közelléte szükséges. — Kellenek hozzá ezenkivül egy kis forgalmi tőke, jó viz, különböző kisebb-nagyobb eszközök, kellő mennyiségü trágya, végül pedig olcsón s kellő számban kapható munkáskéz.

Hogy a kertigazdaság nálunk mindeddig nagyobb terjedelmet nem nyert, de sőt maga a kisebb terjedelemre szoritkozó kertészet sem vitte eddig sokra, ez főleg annak tulajdonitandó, hogy a kertészeti szakoktatásért eddig nálunk nem sok történt s igy a a kertészkedéshez megkivántató első s főkellék: a nagyobb értelem s a szakképzettség megszerezhető nem volt.

A kerti gazdaság egyik ága, a szőlőmivelésért e tekintetben pár év óta kormányunk — nem lehet tagadni — igen sokat tett. Az azelőtt csak egymagában álló budai vinczellérképezde mellé felállittatott államköltségen 1871-ben az érdiószegi, 1873-ban a tarczali, 1881-ben a nagyenyedi és 1882-ben a ménesi vinczellérképezde. Talán még az idén megnyilik őszszel a pozsonyi s 2—3 év mulva a kecskeméti vinczellérképezde. A szőlőszeti s borászati szakképzettség megszerzésére volna tehát már körülbelül 7 szakiskolánk, azt lehet mondani, hogy több, mint a mennyire tényleg szükségünk van, mert azon szervezet mellett, a melylyel ezen szakintézetek birnak, nem tulajdonképeni vinczelléreket nevelnek azokban, hanem inkább szőlőkezelőket, pinczekezelőket, s néha elvétve kikerül belőlük 1—2 kertész is; de az mindenkor csak kivételes állapot. Azok a tulajdonképeni vinczelléris kolák, a melyek valóságos s egész éven át a szőlőben gyakorlatilag müködő mintegy előmunkásokul használható vinczelléreket képeznek — nálunk egészen hiányzanak.

Viszont olyan intézet sincsen közöttük egy sem, a mely egy magasabb czélnak megfelelne, a mely t. i. nagy szőlőbirtokok s pinczék kezelése s felügyeletére alkalmas egyéneket képezne.

Megszerezvén ezen iskolák programmjait, láthatjuk, hogy szervezetükre nézve annyira hasonlók azok egymáshoz, mint a tojás a tojáshoz; legfeljebb az egyikben a tanfolyam két év, a másikban három év: ez képezi köztük az összes differencziát.

No de elég annyi, hogy a szőlőmivelés és borászat szakoktatásához mégis elegendő szakiskolával birunk s ez némi megnyugtatásunkra szolgálhat annál is inkább, miután még egyelőre oly vinczellereink sincsenek kellő számban, a milyenek a jelenlegi szakiskolákból kikerülnek s miután továbbá az ily intézetek lelkétől, a szakértő igazgatótól sok függ s ők a szervezet hibáin is sokat köszörülhetnek; ez okból e tekintetben érjük be egyelőre a meglevő intézményekkel.

De hogy állunk a kertészeti szakoktatás dolgával?

Nehogy felületességgel vádoltassunk, kijelentjük, hogy van tudomásunk róla, miszerint az emlitett vinczellérképezdékben a kertészet egyik ága és pedig igen fontos ága: a *gyümölcs-kertészet* is tanittatik. A budai képezde programmjában ott figurál a konyha- és virágkertészet is, természetesen dióhéjban. Ezzel aztán mindennek vége szakad. A gyümölcsfakertészet is ugy tanittatik a legtöbb iskolában, hogy a szaktudomány mai állásának aligha fogna mindenben megfelelni s e mellett a pomologia sehol sem rendes tantárgy, az üzdészetről, a mely napjainkban oly nagy és fontos szerepet játszik, még fogalmat sem nyernek a tanitványok. Az üvegházak kezelése, a rendszeres botanika, a kertészeti technologia — a gyümölcsasznalást kivéve — nem fordul elő egyik intézetben sem.

A rajz, a melylyel a kertész eszmét teremteni s másokkal magát megértetni képes lenne a jövőben — üttetik, vettetik valahogyan.

Már most kérdem: megfelelhetnek-e a vinczellér-képezdék a kertészeti szakoktatás feladatának? Kerülhetnek-e ki ezen intézetekből a szó valódi értelmében kertészek? Bizonyosan alig.

De talán van nálunk más intézet, a mely a kertészeti szakképzésre szolgál s talán nem a vinczellér-képzőkben kell a kertészeket keresnünk?

Van Ovárott egy gazdasági akademiánk, vannak ezenkivül Keszthelyen, Debreczenben, Kassán és Kolos-Monostoron gazdasági tanintézeteink; különösen személyes tapasztalatunk utján mondhatjuk, hogy a kolosmonostori és keszthelyi tanintézett mellett szép kertészet is van; de ezen intézeteken a kertészet csak mellékes tantárgy, csak olyan, mint akár az aprómarhatenyésztés. Ha van is az intézeti hallgatók között itt-ott egy-kettő, kinek kedve volna a kertészet s a kertészeti gyakorlatokban többször önkénytesen résztvenni, aligha marad erre ideje a 20—30-ra menő tantárgy mellett.

Vannak földmives iskoláink is ugy államiak, mint magániskolák; de hogy ezeknél a kertészet szintén nem sokkal fontosabb tantargy, mint a gazdasági tanintézeteknél, e felől a ki ily földmives iskolákat meglátogatott — nem lehet egy perczig sem kétségben.

Honnét kerülnek tehát ki kertészeink? Mint érintettük, egy-kettő kikerül a vinczellérképezdékből, a legnagyobb része a onban külföldről s főleg Cseh- és Morvaországból vándorol be, kiknek legtöbbje szintén ugy lett kertészszé csinálva, hogy pár évig valami kertésznél inaskodott; hogy ezek néha több kárt tesznek, mint hasznot, azt sokan tudják s hogy ezen «Csehek Magyarországban» többnyire iszákosak s megbizhatlanok, azt is sok birtokos fogja tudni, ki ily kertészekkel volt vesződni kénytelen.

Igy állván az állapotok kertészeti szakképzésünkkel, csak a mult télen szólalt fel az országos magyar gazdasági egyesület kertészeti szakosztályában Karsay és Szabó szakosztályi gazdasági tagok inditványt téve, hogy az egyesület tegyen fölterjesztést a közgazdasági ministeriumhoz egy kertészeti szakiskola felállitása érdemében, erős indokokkal támogatván ezen valóban korszerü inditványukat. Az országos gazdasági egyesület az inditványt magáévá is tette s felterjesztést tett a kormányhoz, kérvén, miszerint Istvántelken egy ily iskolát állitson fel s e czélra az istvántelki kertészetet is felajánlotta gyakorló terül.

Időközben a «Gazdakör» is traktálta a gazdasági s kertészeti szakoktatás terén eszközlendő intézkedéseket s azon javaslatot tevé, miszerint a kertészeti szakoktatásra a vinczellérképezdékben nagyobb suly fektetendő; egy képezde pedig ugy szervezendő, hogy abban a kertészet minden ága elméletileg és gyakorlatilag is oktattassék. Időközben a Gazdasági egyesület kebelében ismét uj terv merült fel, mely abban összpontosult, hogy Istvántelken a gyümölcsészet és kertészeti oktatás előmozditására, valamint a kertészeti szakosztály funkcziójának vitelére Bereczky Máté kitünő és első pomologusunk, valamint Villásy Pál keszthelyi kertészeti tanár hivassék meg Budapestre.

Egy külön kertészeti iskola felállitása ellen felszólalt a sajtó terén Petrovay György s később Molnár István is. Az előbbi hangsulyozta, hogy a kertészeti oktatást a vinczellérképezdék vegyék lelkiismeretesebben; az utóbbi helyeselte Petrovay felszólalását s utalt a budapesti képezde előnyös helyzetére, a melynélfogva az a kertészet minden ágának felkarolására, tanitására s a fővárosban létező nagy kertészeteknél tehető gyakorlati utmutatásokra felette alkalmasnak kinálkozik.

Hogy időközben a gazdasági főiskola alapját vetette meg a szükséges telek megvásárlásával gr. Széchenyi földmivelési miniszter: sokan ugy vélekednek kertész ti szakférfiaink közül, miszerint e főiskolán kellend majd szervezni a kertészeti szakoktatást nagyobb szabásban, s itt a kertészet minden egyes ágának külön szakemberek által való tanitásal egjobban vihető keresztül. — Ezen utóbbi nézetet azok vallják, kik azon, a külföldön is érvényre került elméletnek hódolnak, hogy *az iskola adjon* tudományt, *alapos elméletet, s az élet adja meg a praxist.*

Amint nem vagyunk ellenségei annak, hogy a felállitandó gazdasági főiskolán, mint gazdasági egyetemen a kertészet minden ága is és pedig a mennyire csak lehetséges «summis viris», tehát az országban található legelső szakemberek által adassanak elő, épugy elhibázott dolognak tartanók, ha a főiskolán akarnánk kertészeket kiképezni.

A kertészet legintenzivebben üzött gazdálkodás s a mint egyrészt szüksége van a kertésznek sokféle tudományágra, hogy működésében raczionalisan járhasson el, ugy másrészt meg kell tanulnia, meg kell szoknia mindazon ezer és ezerféle apró munkát és fogást, a mely a kertészeti üzemben évenkint előfordul s a mely apró fogások összeségének sikerültétől van egyáltalában feltételezve az egész kertészeti üzem sikerülése is.

Ezen okból tehát mi részünkről vagy egy külön kertészeti iskola felállitását véljük elodázhatlan s égető szükségnek, vagy pedig egyik vinczellérképezdét kivánnánk ug berendeztetni, hogy abban a kertészet minden ága elméletileg és gyakorlatilag tanittassék. A kettő közül egyiket mindenesetre meg kell tenni kormányunknak, ha csak nem akarja továbbra is a mai tarthatatlan állapotot eltürni s elnézni azt, hogy az országba özönlő külföldi kertészbojtárok több kárt, mint hasznot tegyenek, hogy a magyar kertészosztály, a mely a külföldön a müvelt középosztályt gyarapitja, továbbra is egészen hiányozzék s hogy a holgárok továbbra is fecskék módjára ki- és beköltözzenek s évenkint szép csomó pénzt vivén magukkal haza akkor, midőn mind eme jövedelem reánk is jól elkelne.

A mint értesülünk, a földmivelési miniszteriumban terveztek is már valamit a kertészképzés ügyében s ha jól vagyunk értesülve, egy külön kertész-képezde felállitása kontempláltatik.

Nem tudjuk sem a helyet, a hová ezen képezde terveztetik, sem a szervezetet, a mely szerint fel fog állittatni s igy egyelőre nem szólhatunk hozzá. Annyit azonban már előre a kormány figyelmébe ajánlhatunk, hogy ez intézet felállitásánál a helyre és az intézet felszerelésére, de különösen az intézet vezető személyiségének megválasztására éber figyelemmel legyen.

Szokás már nálunk, hogy felállitottunk egy sereg intézetet s a nélkül, hogy elébb egyet jól felszereltünk volna, pedig látjuk Németország példájából, hogy az egy reutlingeni intézet képes versenyezni minden egyéb kertészeti intézettel vagy a versaillesi kertészeti iskola versenyre kelhet és kipótolhat tiz kezdetleges és vajudó intézetet. Nem a sok, hanem a kevés s jól felszerelt intézet biztositja a tanitás sikerét. Hogy továbbá a tanitó személyzet, de főleg a vezetőnek megválasztásától igen sok függ, az igen természetes s e tekintetben nagy körültekintésre leend szükség.

Azt sem tartanók czélszerünek, ha egy ily szakiskolánál az összes tantárgyak 1—2 tanár által tanittatnának. Napjainkban a kertészeti tudomány annyira kiszélesbült, szétágazott, miszerint nem lehet arra lehetőség, hogy egy ember tanitson valamennyi kertészeti tantárgyat. Nézetünk szerint egy ily iskolához legalább 3 tanerő lenne szükséges és pedig egy az alapitó tantárgyakra, u. m. irálytan, mennyiségtan, természettan, vegytan, természetrajz és könyvvitelre, egy a gyümölcsészet, fakertészet és szőlészetre, végül egy a konyhakertészet, üzdészet, a virág- és diszkertészetre. A három rendes tanerőn kivül főleg a fővárosban nem lenne nehéz egy dijas óraadó tanárt nyerni a szabadkézi és a mértani rajz tanitására.

Ily berendezés mellett, ha természetesen az elmélettel a gyakorlat is párhuzamot tart, s az iskola fel van szerelve kellő terjedelmü gyakorlati térrel s a szükséges helyiségekkel s ha továbbá a tanfolyam legalább három évre tétetik: fogunk kapni jó magyar kertészeket, kik ugy nagyobb uradalmak s földbirtokosoknál meg fogják állani helyüket, a mint esetleg némi tőkével rendelkezve, mint önálló haszon-, mű- és kereskedelmi kertészek hasznos tényezői lesznek társadalmunknak s hivatva lesznek megmenteni azon sok százezret, vagy talán néhány milliót, a mely a statisztikai kimutatások szerint magvak, fák, bokrok és kertészeti terményekért évenkint a külföldre vándorol.

KERTÉSZETI KÖZLEMÉNYEK.

A legjobb gyümölcsaszaló.

Gyümölcsfáink országszerte telve vannak, s igen szé gyümölcstermésre van kilátásunk. Téli gyümölcsünk hov forditása s miként értékesitése felett nem igen kell fejünket törni; hisz épen ezen rovatunkban többször utaltunk ama sajnos körülményre, hogy téli almánk soha sincsen elég, téli körténk — az pedig egyáltalában nincs is; a gyümölcsészet ezen ágát egészen elhanyagoltuk. Lesz azonban rengeteg szilvánk, baraczkunk, s egyéb csontáros gyümölcsünk, melyeknek nyersen értékesitése még csufos árban sem szokott bő gyümölcstermésül években sikerülni. Hisz alig két éve, midőn a ringlóbób tizet adtak krajczáron, s még igy sem kellett, a legszebn tojásszilvának mérője Aradmegyében 20—24 krajczáron sem igen kelt el. Gondoskodni kell tehát ily évekbey azon, hogy mit is csináljunk az isteni áldással, hogn nyakunkra ne romoljon. — Pálinkát népünk tud ugyafőzni a szilvából s főleg a Szerémségben nevezetes ipara czikket képez; de a gyümölcsértékesités ezen módja nem a legjutalmazóbb. Sokkal nyereségesebb s jutalmaóibb feldolgozás a gyümölcsre nézve az aszalás; e teknteтben történtek ugyan itt-ott kisérletek; söt itt-ott rendesen is szoktak aszalni, de az aszalókemenczék, legalább a nálunk ismeretes szerkezetüek nem elégitik ki sem saját igényeinket, annál kevésbbé a külföldét. Egyébkint e részben a külföldről ne is beszéljünk, hiszen még sok évtizedre van szükségünk mig annyi szilvaaszalványt produálhatunk, a mennyire magunknak szükségünk van.

A most két év előtt a vigadóban tartott gyümölcskiállitáson sajnosan volt alkalmunk tapasztalni, miszerint szilvaaszalványaink a müvelt izlés igényeinek nem felelnek meg; egyik aszalt szilva füstösebb izü volt, mint a másik s mig némelyik puha volt egészen, addig a másik reá lett csontárjára kérgesitve s alig volt levágható, ugy hogy a napon aszalt szilva ezeknél sokkal jobb lehetett volna.

A közelgő aszalási évadra jó szolgálatot vélünk tenni olvasóinknak, midőn egy oly aszalót ismertetünk ezuttal meg, mely Semler szerint — ki jelenleg az amerikai gyümölcsészetet s óriási gyümölcsipart irta le nagy munkájában — a legjobb valamennyi eddig ismert aszaló között.

Ezen aszaló Amerikában Alden szerkesztése szerint van készitve s attól csak igen csekély módosulásban tér el. A kemencze áll alul egy tüzelőhelyből, a melyben a levegő felhevittetik; ezen forró levegő az egymás felett álló gyümölcstartányokon vezettetik át s felül egy kéményen, melynek felső végébe külön csövön a tüzelő füstje is vezettetik, kiszáll kellő kihasználás után. — A szárító kemenczében a deszkából levő gyümölcstartányok egy kerékkel forgatható emeltyüvel forgathatók, ugy hogy felváltva jön lefelé a gyümölcs a langyos hőmérsékü levegőből a legmelegebb rétegbe s a gép mellett álló óra szerint rendes egyenlő időközökben forditttatnak fokrólfokra tovább a gyümölcstartányok, miáltal egyenletes tüzelés mellett az aszalványok egyenletesen fognak kiszáradni. A kemencze felső részének egyik oldalán egy könnyen felhuzható függönyajtó van, a melyen a gyümölcs megnézhető s esetleg a tartányokból ki is üríthető. A kemencze alsó részének hőmérséke egyenlő tüzelés valamint szellőztetés által lehetőleg mindig egyenlően tartatik, a kemenczéből kinyuló hőmérőnek 90—100 C.-on kell állandón lennie. A tartányok tovaforditásának szintén bizonyos rendes s egyenlő időközökben kell eszközöltetnie. Hogy mily nagy legyen ezen időköz, az a különféle gyümölcsnemek viztartalmától függ. Körülbelül a tapasztalás szerint az almánál 6—10 perczig, a körténél 8—12, őszi baraczknál 12—20, szilvánál 15—20, kajszinbaraczknál 8—15, magjától leválasztott cseresznyénél 10—20 perczig kell várni, mig egyet forditthatunk.

Ezen aszaló kemenczének oly kis emeletes házban vagy épületben kell felállittatnia, hogy a kemencze felső része az emeletre nyiljon s igy a kiszedés a meleg aszaló felett külön, minden akadály nélkül folyhasson; egyszerü 4 fal kell csak ide, mely 2 meter magasságban el van mintegy emeletre rekesztve.

Ezen aszaló kemenczének csak egy hátránya van s ez abból áll, hogy igen nagy s ezért drága is (1200 frtba kerül Amerikában) ugy hogy Amerikában, hol egy farmernak is van 200—300 hold gyümölcsöse, egyes ember is megveheti, nálunk azonban csak egyes község, közbirtokosság, vagy valami vállalat vehetné meg, mely aztán valamely nagyobb gyümölcstermő vidéken eléggé képes is lehetne kihasználni.

Hogy mily nagy e kemencze munkaképessége, kitünik Semler adataiból, melyek szerint az Alden-féle aszaló 7000 font almát képes 24 óra alatt tökéletesen megaszalni s ezen aszalás mindössze a kemencze kamatját és koptatási százalékát is beleszámitva, csak 240 forintba kerül.

Ezen aszalón nemcsak gyümölcsöt, hanem zöldséget, burgonyát is szoktak az amerikaiak aszalni. Ujabban hordózhatóvá is átalakitották, mely esetben gépháza egészen fából van készitve és szétszedhető.

Jelesebb cseresznyefajok.

A cseresznye-évadba lépvén, nem tartjuk érdektelennek olvasóinkat néhány jelesebb cseresznyefajjal megismertetni. A legnagyobb cseresznyefaj eddig kétségtelenül a *badacsonyi óriási cseresznye*, mely ugy nagyságra, mint izre, minden eddig ismert fajt fölülmul; piros szinü, sötétebb árnyalattal. Sajnos, hogy e cseresznyefaj összes tökélyeit csakis Badacsony bazalttalajában fejti ki s bármely más vidékre vigyék, mindenütt kisebb lesz, mint hazájában. Érik julius első felében, néhol junius utolsó hetében. A *Drogans-féle sárga ropogós cseresznye* szintén igen nagy gyümölcsü izletes és főleg párolni alig lehetne ennél szebb kinézésü, cseresznyét. Szine viaszsárga; de meg kell hagyni érni, különben izetlen leend. Érik junius hó végivel. A *nagyherczegnő*, vagy más néven *Lauermann cseresznyéje*, igen nagy és izletes gyümölcsü, szine a badacsonyiéval egyező; azon jó tulajdonsággal bir, hogy majdnem minden talajban jól kifejlődik és jól terem. Érik jul. első felében; melegebb fekvésekben már jun. második felében is. *A közönséges hólyagcseresznye* gyümölcse igen nagy, szine világossárga s érés közeledtével piros pontokat s foltokat nyer s teljes érésnél a sárga alapszin csak itt-ott apró foltocskák alakjában látható. Husa czitrom-sárga, kitünő izzel. Érik junius vége felé s fája igen bőtermő majdnem minden talajban, ezért nagyban ültetésre igen ajánlható faj. *A nagy fekete ropogós cseresznye* valamivel kisebb gyümölcsü, mint az eddig felsoroltak, szine feketevörös, husa a többi ropogós cseresznyékhez aránylag lágyabb. Leve feketés festő, igen izletes, finom savanykás mellékizzel. Érik julius első felében, nagyban termelésre azért is érdemes, mert sokat és jót terem,de meg azért is, mert mire megérik, a többi cseresznyék fogynak a piaczról s igen jól értékesithető. — *A bibor-vörös ropogó cseresznye* (Ausztriában: Braunrothe Kramel-Kirsche) gyümölcse igen nagy szividomu, szine eleintén piros, sötétvörösen pettyezett és foltozott, később veresbarna. — Husa világosabb héjánál, festő lével, finom savanykás, édes, füszeres izzel. — Érik julius elején; a nehezebb agyagtalapokban nem igen jól diszlik. — *A fekete sascseresznye* középnagy gyümölcsü; szine elébb setét veresbarna, később egészen fekete. Husa gyöngéd, nem igen kemény s felséges izü, setétveres festő lével. Érik junius hó végén vagy kevésbbé meleg fekvésben julius elején. — *A Walpurgis cseresznye* gyümölcse igen nagy s majdnem egészen gömbölyü, miután szélessége gyakran magasságával egyenlő. Szine sötétpiros, teljes éréskor feketés; husa sötétveres, édes borizü. Érik julius közepe táján s ezért igen értékes cseresznye. — *A Winkler-féle fekete ropogós cseresznye* nagy szivalaku gyümölcscsel. Szine veresbarna, később feketésbarna, de sohasem egészen fekete. Husa sötétvörös, leve valamivel világosabb, édes savanykás, igen zamatos. Érik junius hó végével s miután fája nem igen válogatós a talajban s minden évben jól terem, ezen okból nagybani termelésre igen ajánlható faj. — *A Mindszentek cseresznyéje* nem annyira gyümölcsének nagysága, mint inkább különös fürtökben megjelenő s igen késői érésü gyümölcse miatt érdemel emlitést. Gyümölcse kicsiny vagy középnagy, szine eleintén piros, tökéletes érésnél sötétvörös. Husa fehéres s csakis csontárja körül piros, ize kellemes savanykás. Érik augusztus végén, szeptember elején. Én magam ez előtt négy évvel szeptember 12-én is ettem belőle Svájczban. A felsorolt jeles cseresnyefajok szemző gallyai hazánkban Bereczky Máté gyümölcsészünknél Mező-Kovácsházán, a keszthelyi gazdasági intézet és a reutlingeni pomologiai intézetnél kaphatók. Legjobb őket szemezni julius végétől augusztus közepéig; de ha törpe fákká akarjuk nevelni s sajmeggyre szemzünk, akkor ráérünk még a szemzésre szeptember első felében is.

VEGYESEK.

* **A ló gyorsasága és erejéről** H. de Parville a «Journal des Debats»-ban igen érdekes adatokat közölt. E szerint a ló gyorsasága a megterheltetéssel forditott viszonyban áll, legyen ezen megterhelés akár a lovag, akár kocsi utján eszközölve. Ha tehát nő a teher, fogy a gyorsaság. — A hajóvontatáshoz használt ló átlagosan fél méter utat hagy hátra egy másodpercz alatt; — a teherkocsi elé fogott ló ugyanannyi idő alatt egy méter utat lesz meg; katonai szállitásokhoz használt ló egy másodpercz alatt 1.20 méter; közönségesen ügető ló 3.30 méter, ügető katonaló 4.44 méter, versenyben ügető 13 méter utat hagy hátra ugyancsak egy másodperczny idő alatt. Parville versenylovaknál még nagyobb sebességet is észlelt, igy pl. 1869-ben egyik franczia lóversenyen egy «Consul» nevü ló a lovas 54 kilogramm terhével egy másodpercz alatt 16.32 méternyi utat tett meg, ami a gyorsvonat sebességének felel meg. — A hajóvontató ló 77 kilogr. teher mellett félméter utat tesz meg vagyis 38.5 méterkilogr. munkát végez; miután pedig 10 órát dolgozik ily ló naponkint legalább is, ebből következőleg a hajóvontató ló naponkint 1.386,000 méterkilogr. munkát végez. A teherhordó ló egy másodpercz alatt 70 kilogr. teher mellett egy méternyi utat hagyván hátra: munkája naponkint 9 órán át 2.041,200 meterkilogrammal egyenlő. A katonai huzó lónak munkáját naponkint 1.512,000 és a könnyü kocsilóét 1.058,400 meterkilogrammra vehetjük. Egyáltalában egy lónak átlagos munkája másodperczenkint a 35—65 méterkilogramm között váltakozik, tehát jóval hátramarad a gőzgépeknél felvenni szokott «lóerőnél», mely általánosan 75 méterkilogrammal szokott számittatni. E mellett természetesen nem szabad elfeledni, hogy vannak lovak, a melyek a 65 méterkilogrammnyi munkát meghaladják s az u. n. «lóerőt» is elérik.

* **A vaj keserüsége** gyakran előforduló hiba, melynek okáról a «Braunschw. Landes Z.» a következőket irja: A vaj keserüsége a takarmánytól, néha a tej hibás kezelésétől származik, nem ritkán megesik az is, hogy a keserüség előidézésében mindkét tényező részes volt. — A gyakorlatban nem szoktak külömbséget tenni a vaj azon keserüségéről, mely a takarmánytól származik és azon keserüségre nézve, mely a tej hibás kezelése s lefölözése folytán áll elő; pedig e kettőnek megkülönböztetése igen fontos, amennyiben a vajnak a takarmány által okozott keserü ize sokkal csekélyebb hiba, mint azon keserüség, mely a rossz tejkezelés vagy mindkét okból ered. — Azon keserü iz, mely a takarmánytól származik, bár alább szállitja a vaj értékét, de nagyobb fokot nem nyer s a keserüség itt állandóan egyenlő marad; ellenben a hibás kezelésből származott keserüség napról napra nagyobbodik, ugy hogy a vaj egészen használhatlanná lesz. — Ha e keserü iz a takarmányból származik, neveztetik takarmányiznek, s ezen baj csak ugy távolitható el, ha a tehenek takarmányát megváltoztatjuk s az ily takarmányt inkább egyéb állatokkal takarmányoztatjuk fel. — Ha a hiba a rossz tejkezeléstől ered, akkor legczélszerübb a tejedényeket megváltoztatnunk s a tejkezelésnél a legszorgosabb felügyeletet kell gyakorolnunk a tisztaság fenntartása végett.

* **Borászati kongreszszus lesz** f. évi szeptember hó 25-én és a reá következő napokban *Bozenben*, Tirolban. A második borászati kongreszszus 1879-ben u. i. már elvben elfogadta, hogy a legközelebbi kongresszus Tirolban tartassék; de másrészt az is elhatároztatott, miszerint ily kongresszus csak minden harmadik évben tartassék, igy tehát a III-ik kongresszus a tavalyi trieszti kiállitás miatt csak az idén lesz megtartható. A kongreszszuson a legjelesebb szakférfiak u. m. Mach, Babó, Tsurtsenthaler, Bossi-Fredrigotti stb. vesznek részt s a felállitott kérdések igen érdekesek.

* **A földi balhákról** egy öreg német kertész azt irja a «Gart. Mag.» lapban, hogy azok a zsályát ki nem állhatják. Oly növényekről, a melyek közelében zsálya van, a balhák csakhamar eltakarodnak. Ha ez igaz, akkor földi balhák ellen nem lehet rossz a zsályafőzettel való öntözés is. Jó lesz vele kisérletet tenni.

* **A veszett eb által mart sebek kezelésére** dr. Dujardin ajánlja, hogy a seb erős nyomás által annyira hozassék, mig vérzés nem áll be. Ezután a sebet vizzel és pedig ha módunkban van, erős vizsugárral, vagy vizellettel jól mossuk ki. Most a seb kiégetését kezdjük meg, a mi történhetik tüzes vassal is, valamint bécsi marópastával, Antimonvajjal, horganyhalvaggal is. — Ha nincs más kéznél, legjobb a hajfodoritó vasat gyorsan gáz- vagy szeszláng felett megtüzesiteni s ezzel égetni jól ki a sebet, ugy hogy a seb egész helye kiégettessék. Ezen eljárás értéke a kiégetés gyorsaságától függ leginkább. Ezen eljárást tudni mindenesetre szükséges, még akkor is, ha orvosi segélyt vehetünk is igénybe; mert a legtöbbször, mire az orvos megjő, a mérgezés már a seben jóval belül lehet s a további gyógyeljárás eredménye kétségessé válhatik.

* **Igen jó éghetlen famázat** talált fel Kathe Dentzban, a mely ugy állittatik elő, hogy asbestpor száraz porrá tört agyaggal, boraxoldattal és vizüveggel melegités közben jól összekevertetik. Ha a máznak még szint is akarunk adni, ugy a keverék közé tetszésszerinti festéket is keverhetünk. Az igy készült famáz le nem kopik egykönnyen, a fát a korhadástól megvédi s egészen éghetlenné teszi.

* **Jó boreczetet gyorsan ugy készithetünk**, ha az eczetkészitésre szánt borba borókaforgácsokat teszünk s a bort 20—30 °C. meleg helyre állitjuk. Ezen eljárás mellett az «O—n» szerint néhány nap alatt igen finom boreczetet kaphatunk.

* **Olcsó időmutató.** A «Pr. L.» szerint a legolcsóbb időmutató helyesebben nedvességmutató (Hygrometer) a következőleg készithető: A falba ütünk egy szeget s erre erősitünk egy fonalat, a melynek végére egy kis pamat tyuk- vagy ludtollat kötöttünk. Megjelöljük irónnal a falon, azon helyet, a hová a tollcsomó vége ér, egy vonás által. Eső közeledtével a tollpamat a vonáson alul fog benyulni, mig jó idő közeledése esetén a tollpamat a régi helyet foglalja el. A jóslat és az idő tényleges beállása között 6—12 óra telik el s ez alatt dolgainkat e szerint intézhetjük el.

* **A csiperkegomba tenyésztésnek** egy igen könnyü és czélszerü módját gyakorolja Belgiában báró Hoogforst. — Nevezett a gombát az istállóban tenyészti egymás fölé helyezett ládákban, a melyeknek hossza 1 méter, szélessége 30 cm. és magassága 15 cm. — Ezen ládák egymás fölé helyeztetvén, a világosságtól szinházi függönyhöz hasonló berendezésü ponyvákkal takarja el. — A ládák régi s érett lótrágyával s erdei levélfölddel töltetnek meg s a csiperkegomba csirája e földbe rakatik egymástól 5—6 cm. távolságban. — Ezután a csiperke kijő a földből s minden további bánásmód nélkül egész éven át kaphatunk elegendő mennyiségü s igen izletes csiperkegombát.

* **A cseresznyemagot** azonnal éréskor elvethetjük s igy csiraképességéből mitsem veszitvén, szépen kikel még az őszszel, vagy a jövő tavaszszal. — Vetésre inkább a világosszinü gyümölcsöt vessük el, mint a feketét; mert az előbbi a tapasztalatok szerint magas törzsü cseresznyefák alá tartósabb alanyt szolgáltat.

A FRESKÓK.

Irta: OUIDA.

2 (Folytatás.)

ELSŐ RÉSZ.

Lady Charterys ugyanahhoz.

Pompás! Mily ékesszólás. Street előkeritette a kellő vakolatot. Ezer köszönet.

Leone Renzo don Eccelino Ferrarishoz. Florinella.

Milton-Ernest.

Szeretett jó atyám!

Szakadó eső van, s le kell mára mondanom a festésről. Önnek szentelem hát délelőtti pihenőmet.

Angolország meglepő hatással van rám zöld és nyirkos külsejével, házainak nagy számával, minden méternyire ujabb emelkedik, a mi olyan tájhatást tesz, mint egy tulságosan butorozott lakás. Látni itt nagy mennyiségü magas kéményt is, gyári kürtőkhöz hasonlóan. A házak alacsonyak. London nagyon falusias, nagyon prózai külsejü Rómához képest. Az ember valósággal azt hihetné, hogy betöri a fejét a háztetőkön.

A nagyváros légköre olyan sürü, mint a polenta: kanállal lehetne vágni. Londonban nem akartam megállani. Egyenesen, mint a nyil, siettem ide Berkshirebe, csupán egy órára állapodván meg a *National Gallery en*. Találtam itt néhány szép vásznat, a melyeknek sohasem kellett volna Olaszországból idekerülniök.

Berkshire, ugy látszik, egy grófságnak a neve. A vidék, a milyen szép és erdős, Umbria bizonyos részeire emlékeztet, azzal a különbséggel, hogy itt hegyek, melyek a természet nyugodtságának oly fenséget kölcsönöznek, teljesen hiányzanak.

Az ég, a mely komor és alacsony s olyan nehéz, mint egy gyapot kelmének a redőzete, nem is hasonlitható a mi ragyogó, kápráztató menyboltunkhoz.

Egy kis falunak a vasuti állomásánál egy igen magas kerekü kocsi várt reám, a melybe gyönyörü ló volt fogva. Ezt az állomást, ugy látszik, egyenesen a Milton-kastély szolgálatára tették ide.

Két kilometer hosszuságu fasoron érkeztem a kapuhoz. Este volt, azonnal bevezettek a számomra rendelt lakosztályba, a hol kész fürdőt találtam. Csupán egy szolgával volt dolgom, ki szerencsémre tud valamennyire francziául s ki, mint hiszem, kizáróan az én szolgálatomra lesz rendelve.

Másnap reggel egy komoly, ünnepélyes udvarmester elvezetett a báli terembe, s azt mondotta, hogy Lady Charterys néhány óra mulva a könyvtárban fog elfogadni.

A mi valóban meg is történt.

Középkoru nőt képzeltem el magamnak; de ez valósággal fiatal. Miután fejével büszkén és hidegen intett, azt kérdezte tőlem, hogy nem érzem-e valaminek a hiányat. A nélkül, hogy időt engedett volna a feleletre, ujabb kérdést intézett hozzám Mr. Hollys felől, a ki unokabátyja és ellengyámja.

Azután, ismét nem várva be feleletemet, fölkért, hogy lássak azonnal munkához, hozzátévén, hogy reményli: a lehető legrövidebb idő alatt elkészülök vele. Arra számit, mondá, hogy csinos dolgokat fogok csinálni, Corot-féle stilben, de felöltöztetett alakokkal, mert annyi az együgyü ember!

Erre aztán megint intett a fejével s ezzel társalgásunk végett ért.

Bocsásson meg ezért az összefüggéstelen fecsegésért; jobban értek az ecset, mint a toll forgatásához; de meg, nem ugyis olyan elnéző-e ön fogadott fia fogyatkozásai iránt?

Minden, a mi itt körültem van, tagadhatatlanul nagyszerü, fenséges. Kétségkivül csodálója vagyok e szépségeknek, de egyuttal nyomasztóan hatnak reám.

A terrászok szomoru külsejüek fenséges czédrusaikkal és lombos szilfáikkal. A nagy csarnok nagyonis komor a maga fegyvertárával és tölgyfafaragványaival. S mégsem szeretnék rajtok változtatni. Minden egybehangzik a táj általános hangulatával és a légkör szürkeségével.

Nem mondhatnám ugyanezt a kastély fiatal urnőjéről, ki igen szép, igen szeszélyes, igen felületes, igen dölyfös nő és a ki soha sincs hátramaradva a divat mögött ruhája szabásával, még ha ez a ruha csak egyszerü pongyola köntös is.

Lady Charterys nincs férjnél, mint én czime után gondoltam, hanem e czimet anyja után birja, ki azt fitestvérének, az utolsó Charterys grófnak halála után törvényesen örökölte. Lady Charterys ennélfogva roppant vagyonnal és igen nagy befolyással rendelkezik a berkshirei grófságban; ezek az előnyök azonban ránézve látszólag ép oly közömbösek, mint a mily közömbös volna egy gyermekre nézve egy drágakövekkel ékitett ereklyetartó.

De ne higyje mindezekből, hogy sokáig voltam társaságában. Lady Charterys azok közé tartozik, a kiket első pillantásra meg lehet itélni.

A kastélyban egy csapat vidám, sürgő-forgó vendég van. Az, a mit Londonban *season*-nak neveznek, ugy látszik, a végéhez közeledik. Ez a léha társaság ugyancsak bántóan hatott az idegeimre. Itt létem első napjai alatt lehetetlen volt dolgoznom, annyira ingereltek észrevételeikkel.

Végre megmondtam Lady Charterysnek, hogy ha meg nem engedik, hogy bezárkózzam a báli terembe, összecsukom a festékes ládámat s visszamegyek Olaszországba a nélkül, hogy csak a vázlatokat is elkészitenéin. Lady Charterys engedett, ugy hogy most már teljes nyugalmat élvezek.

Egyébként itt semmi ellen sem lehet panaszom. Külön lakosztályom van; ott étkezem, s a legizletesebb ételekkel és legjobb franczia borokkal szolgálnak; szóval olyan ellátásban részesülők, mint valami állami fogoly.

Azt azonban mégis láthatom, hogy a cselédség egy csöp tiszteletettel sincs irántam. Egy rangba helyeznek az üvegessel, ki a báli terem ablaktábláit vágja be. De ezzel én nem igen törődöm.

Ez a báli-terem, mellesleg megjegyezve, igen szép elrendezésü épitmény, kupolás mennyezettel.

Csalódásom igen nagy volt, midőn ideérkeztemkor ugy találtam, hogy a vakolat már nem nedves, a mint ezt uj épületről föltenni lehetett volna. A falak már szikadtak s vakolatuk kissé szemcsés lett. Ki is fejeztem ezzel való elégedetlenségemet Lady Charterysnek, azt mondván neki, hogy ily vakolattal bevont falaktól nem várthat nagy szinhatásu freskókat s hogy talán czélszerübb volna nagyobbszabásu olajfestményeket készittetnie.

Ez az eszme nem látszott tetszését megnyerni; nyilván a fejébe vette, hogy neki freskók kellenek, mert az *chic*.

Épitészeti tekintetben ez a nagy terem egy óriási tévedés. Lady Charterys a mult évben épittette, még pedig olyan stilben, melynek ép oly kevés köze van Tudor-stilhez, mint egy mai kristály-vázának egy Benvenuto Cellini-féle remekhez. De bármily kevéssé tisztult izlésü is, arányai igen szépek, s minthogy ugy is nagy fák takarják el, nem rontja a kastély általános benyomását. — Kétségkivül nagy hasznára lesz ez a terem a fiatal háziasszonynak, ha majd sok vendég lesz itt, mint most is, mert jelenleg báli teremül csupán egy keskeny hosszu folyosó-csarnok szolgál.

Az egész Milton-Ernest igen szép, csakhogy a mi palotainkhoz képest nincs benne semmi fenség. A cselédek száma bámulatosan nagy.

A képtár nem igen gazdag régi festményekben; az emberek itt igen büszkék néhány képre, melyeket velenczei mesterek müveinek mondanak, de a melyek nyilván csak másolatok. A minap csaknem bajom lett egy fenséges külsejü *dowager*-rel, ki előtt ebbeli véleményemet nyilvánitottam. Ez Lady Charterys elhunyt atyjának az anyja. Neve: Lady Cairnwrath of Owestry.

Betüről betüre másolom le ezt a kimondhatatlan nevet az özvegy családanya egyik névjegyéről. Ha a cselédség előtt az üvegessel állok egy rangban, bizonyosan nem állok magasabban a kárpitosnál e félelmes urnő szemeiben, melyeknek a nézése kővé képes dermeszteni az embert.

Az ég szürke világossága kellemetlenül hat rám és gátol abban, hogy dolgozzam. Ugy látszik, hogy itt mindig igy van ez.

Oh, mennyivel boldogabb voltam, mikor az ön szent templomocskáját festettem, jó atyám! Alkalmasint sohasom is jöttem volna Angolországba, ha télen valami kis pénzt kerestem volna. De a szó szoros értelmében *a secco* voltam s az éhhalál fenyegetett.

Egy derék hajóskapitány, a ki barátom, felajánlotta, hogy dijtalanul szállit el Civita-Vecchiából Londonba; egy kis bronzszobor árából, melyet eladtam, Londonból ideutazhattam s festéket is vásárolhattam. Most már szerencsémre semmi kiadásom sincs, mert egyetlen fillér nélkül vagyok.

Gyanitom, hogy a cselédek kitalálták ezt; olyan jól ki tudják ezt szimatolni, mint a patkány azt a helyet, a hol buzát tartanak.

Isten önnel, jó atyám. Most bucsut veszek öntől s lemegyek sétálni a parkba. Komor és nyirkos ott minden, de a levegő mégis édes illattal van tele és az őzek kedves állatocskák. Nem fáradok bele csinos járásuk és csoportjaik kecsességének tanulmányozásába. S az, a kinek tulajdonai, soha egy tekintetre sem méltatja őket!

Lady Charterys Mr. Hollyshez.

Az ön Renzoja itt van. Semmi szin alatt sem hiszem, hogy eddig egyebet is csinált volna, mint néhány nagy kréta-vonást szürke papirosra. Bezárkózik a báli terembe, azt követelve, hogy ott senki se háborgassa. Sőt azt is kikötötte, hogy kulcscsal zárhassa be az ajtót. Meg vagyok róla győződve, hogy egész idejét szivarozással vagy alvással tölti.

Szenvedhetetlen volna, ha nem volna olyan szép — mert bámulatosan szép. Emlékszem Cesare Borgiának egy arczképére, a melyhez nagyon hasonlit.

Mr. Hollys ugyanahhoz.

Tudtommal a hires Cesarenak három arczképe ismeretes, a melyeknek egymással semmi hasonlatosságuk sincs. Melyikét érti ön ezeknek az arczképeknek? Én részemről a legcsekélyebb hasonlóságot sem találom fel közte és ezek közt.

Különösen figyelmébe ajánlottam volt önnek, hogy ne háborittassa vendége magányát. Anyagi lehetetlenség szellemi munkát végezni, ha körülöttünk folyvást járnak-kelnek az emberek. Időt kell neki engedni arra, hogy kompoziczióit kigondolja.

Avagy nem tudja-e, hogy a freskó nem tür igazitást. Ha a festő tévedésbe esik, a hiba örökre ott marad. De önök, bájos hölgyek, nem tudják azt, hogy mi a freskó s milyen nyugalmat kiván.

Lady Charterys ugyanahhoz.

Nem Cesare Borgiáról akartam szólni, hanem Kolumbus Kristófról, a képtárunkban van egy arczképe. Az ön barátja érdekes csevegő s igen szépen beszél francziául. Ugy látszik, évekig tanult Párisban. Dolgozási rendszere lehet hogy kitünő, de annyi bizonyos, hogy nem valami gyors. Ha ő királyi fenségeik csakugyan eljönnek, kénytelen leszek *pro tempore* satinnel vonatni be a báli termet.

Tegnap elbeszélte nekünk élete történetét, azt mondván, hogy kicsiny korában mezitláb futkosott a hegyek közt s csak gesztenyével élt. Falusi pap nevelte.

Föl nem foghatom, hogy egy szegény öreg falusi pap (még ha nemes származásu is) hogyan adhatott neki ilyen előkelő modort és büszke magatartást. Meghivtam ebédre; azt felelte, hogy nincs estélyöltözéke. Azt ajánlottam hát, hogy sürgönyözzön Rómába, a mire valósággal megleczkéztetett, de csak hidegen, minden indulatoskodás nélkül, Chastelardra emlékeztető modorban — hiszen tudja ...

Vajjon mind ilyen módoruak-e az olaszok? S az-e az oka, hogy rómaiak voltak? Hiszen érti, hogy mit akarok mondani: a *civis romanus*, ugyebár? Az, a mivé Lord Palmerston s az a kedves Lord Beaconsfield az angol embert tették a világ társadalmában.

Mr. Hollys ugyanahhoz.

Kevés olasz van, a ki tősgyökeres római; hanem igen is van köztök egész csomó latin, görög, zsidó, lydiai és keleti faju nép. Renzo bizonyára élénk érdeklődést kelthetett önben, hogy ilyenféle visszapillantást vet a történelemre. Chastelard is efféle czélzásnak látszik bizonyos benső drámákra ...

Felettébb sajnálnám, ha csupa jóindulatból veszedelemnek tettem volna ki azt a szerencsétlen fiatal embert, mert keblében az igazi művész szive dobog. Meg kellett volna emlékeznem arról, hogy Diana nyila, oroszlán hiányában, ebére tévedt.

Lady Charterys ugyanahhoz.

Valóban elég balgatag volt Diana ahhoz, hogy ebét megölje. Azt hittem volna, hogy ilyen badarság csak a bambákon és akaratosokon esik meg.

Ha pedig azt hiszi, hogy e pillanatban itt senki sincs, téved. Ime a névsor: Bertie Prendergast, Lord Colchester, Royallieu ezredes, Suresnes gróf, Dickie Howard, mához egy hétre pedig ideérkezik Vic is.

Mr. Hollys ugyanahhoz.

Nagyon jól tudja ön, mit óhajtok: hogy nőül menjen Vichez, még pedig minél előbb. Vic minden tekintetben önhöz való s nem fogja engedni, hogy holmi szegény festőket szemeljen ki áldozatokul. Csak nem akar az én rómaimmal kaczérkodni? ... Az istenért ... ne tegye!

(Folytatása következik.)

Az ipar csodája!!

Csak 2 forint 70 kr.

EGYES-EGYEDÜLI

zseb-óra

amerikai Christor-aranyból.

CSAK EGYEDÜL

pótolhatja a valódi arany órákat.

E csoda-óra, melynek járásáért kezesség vállaltatik s melyet a közönségnél kedveltté tenni igyekezünk, semmi esetre sem gyermek-óra, **hanem legjobb munkásaink által szabályozott óra mindenki használatára,** s képviselőnk HECHT VILMOS ur által csak 15 héten át adatik el **csak 2 frt 70 krnyi** fölötte mesés áron, hogy bárkinek módjában legyen ily órát szerezni s azt megitélhetni.

Továbbá minden egyén,

ki ezen órát megveszi, kap ezenkivül ajándék gyanánt tehát egészen ingyen

1 disz-óralánczot legfinomabb arany-façonban,
1 óra-függvényt amerikai Christor-aranyból,
1 pár kézelő-gombot pompás kivitelben,
1 disz-medaillont devisekkel és képekkel,
1 pár függőt brillant-utánzatból,
1 gyürűt amerikai Christor-aranyból.
Minden darab szekrénykékbe van csomagolva.

Képviselőnk kötelezve van ezen ajándékokat minden óra megrendelőjének **ingyen** mellécsomagolni.

Paris, Boulevard de Temple 21.

Egyedüli megrendelési hely: 6976

WILHELM HECHT,

Bécs, I., Christinengasse 2.

Bécs.-"Hôtel Métropole"

Ringstrasse, Franz-Josefs-Quai. — **I-ső rendü nagy szálloda. 300 szoba és szalon** (1 frttól feljebb). **Személyfelhuzó, pompás üveg-udvar.** Dunafürdők és táviró-iroda a szállodában. Lóvonatu vasuti-kocsiállomás a háznál. Szállodai társaskocsik a vaspálya-udvarokon. Huzamosb tartózkodásra **berendezés mérsékelt árak mellett.** 6897 Speiser L. igazgató.

Gyomorbajban szenvedők

részére, minden előforduló esetben, különösen pedig étvágytalanságnál és emésztési bántalmaknál a kellemes izü és erősitő

Cs. és kir. szab. gyomor erősitő likör

ajánlatik. Egy üveg használati utasitással 60 krajczár. Kapható **Török József gyógyszerésznél** király-uteza és minden nagyobb füszerkereskedésben, valamint a készitőnél. 7028

KANN LIPÓT váczi-körut 66.

Porosz kőszén.

A t. cz. földmüvelőket, gyártulajdonosokat, kőszénkereskedőket tisztelettel meghivom kőszén- szükségletüket **csak közvetlen velem** tudatni, miután Budapesten **ügynökom nincs.** A cséplési idényre a legkitünőbb köszenet is rendkivül olcsó árakon számitom.

JAKOB BEER

Wien. II., Fugbachgasse Nr. 6.

a valódi porosz és ostraui kőszénbányák és pirszén-intézetek egyedüli bizományosa. 6787

6868

Rendkivül olcsó

BUTOR

és teljes lakberendezések eladása.

Urasági salon, ebédlő-, háló- és fogadótermek, ezüst-tükör és könyvszekrények, Boulle-féle (fekete, bronzzal kirakott butorok; **salon-garniturák, atlasz-, selyem-, bársony-, crepp- és jutte-szövetből** valamint dus választékban mindennemü egyszerü butorzat, mely polgári kiházasitásokra, szállodák és nyaralók berendezéseire igen alkalmas, a legolcsóbb árak mellett adatnak el.

Sárkány bizományi butorcsarnokában

Budapesten, Gizellatér 3. sz. I. em. a Deák Ferencz-utcza sarkán.

Az egészség elérésére s megtartására

már régi idők előtt legjobban vált be a

vértisztitási gyógymód tavaszszal

mert ez által a testben lappangó nem egy betegség magva távolittatik el.

Erre a legkitünőbb és leghatékonyabb szer

HERBABNY J. erősitett

Sarsaparilla-szörpe

Herbabny J. erősitett Sarsaparilla-szörpe gyönyörüen oldólag és a vért nagy mérvben javitólag hat, menyniben minden erős és beteges anyagot, mely a vért sürüvé, selejtessé, gyors circulacziónál alkalmatlanná teszi, eltávolit, ugyszintén minden elromlott és beteges savakat, felszaporodott nyálkát és epét — sok betegség alapját — *ártalmatlan és fájdalom nélküli módon,* a testtől elválasztja.

Hatása ennélfogva **kitünő dugulás,** a fej felé irányuló **vértolulás, fülzugás, szédülés, főfájás, köszvény és aranyér-bajok, gyomor elnyálkásodásrosz emésztés, máj- és lépdaganat,** továbbá **izom, daganatok, fájdalmas sömörök, bőrkiütések** ellen.

Egyeredeti palaczk: ára füzetkével 85 kr., postán 15 krral több a csomagolásért.

☞ A valódiság jeléül minden palaczknak a fentebb látható és hatóságilag bejegyzett védjegyet kell viselnie.

Vezér-szállitási raktár a vidék részére:

Bécsben, Apotheke „zur Barmherzigkeit" Jul. Herbabny, Neubau, Kaiserstr. 90.

a Neustiftgasse sarkán.

Főraktár Magyarország számára BUDAPESTEN, TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. urnál, király-utcza 12.

Továbbá vannak raktárok a következő gyógyszerész uraknál: **Zágrábban:** Arazim C. Fink L. **Békés-Gyulán:** Hidassy J. **Csázán:** Bencsáth F. **Debreczenben:** Göltl F. **Kismartonban:** Grüssner F. **Eszéken:** Dienes J. C. **Eperjesen:** Krivoss I. Gallotsik. **Pécsett:** Kovács M. **Nagy-Becskereken:** Menczer L. **Nagyváradon:** Molnár József. **Gyöngyösön:** Mersits F. **Nagyszebenben:** Morscher W. F. **Kaposvárott:** Augustin A., Babochay C. **Karánsebesen:** Müller I. **Kassán:** Wandrassek C., Gallik G., Hegedüs L. **Resicabán:** Kugler Ed. **Késmárkon:** Genersich A., Molnár L. **Komáromban:** Grötschl S. **Léptó-Szentgyörgyen:** Hammerschmied Izd. **Malaczkán:** Friedrich I. **Miskolczon:** Dr. Herz. **Mosócson:** Skitzal. **Nagy-Bittsén:** Tombor L. **Sopronban:** Graner Jenő., Molnár L., Beckert D. **Panesován:** Graff W. **Péterváradon:** Dvodlato. **Pozsonyban:** Pisztory T., Soltz R. **Győrött:** Simon F. **Szászeken:** Kubányi F. **Sasvárott:** Török G. **Székesfehérvár ott:** Dieballa G., Braun I. **Szegeden:** Kovács M., Barcsay K. **Temesvárott:** Tarczay I. C., Jahner C. M. **Tisza-Ujlakon:** Royko V. **Trencsénben:** Simon A. **Nagyszombatban:** Csepcsány B. **Váczon:** Radulescu G. **Varasdon:** Riedl F. 6562

Fogfájás 6047

még ha a fogak üresek és megromlottak is, azonnal tartósan eltávolittatik a hires **indiai kivonat** által. Ennek jeles tulajdonságainál fogva egy családban sem kellene hiányosnia. **Budapesten** csakis **Török József és B. Gyarmaton** csakis **Havas Gy. gyógyszertárában** kapható valódian.

SIRKÖVEK!

Mindazoknak, kik azon szomoru kényszerhelyzet ben vannak, hogy sirkövet kell állittatniok, ajánlja alólirott dúsan felszerelt raktárát **mindennemü** sirkövekben márványból, gránitból és syenitből, legolcsóbb árakon. Pontos és szolid szolgálatért, úgyszintén helyes metszésért és valódi aranyozásért 6751 kezességet vállal

HERCZ IGN.

sirkő raktára

Budapesten, VI., váczi-körút 31.

Tánczos Rezső

Budapest, sugár-ut 28. sz.

ajánlja saját gyártmányu m. kir. kizár. szab. tüzmentes és betörés ellen biztos, legj. szerkezetü

pénzszekrényeit

nagyszerü választékban, **jutányos árak mellett.**

Kéziszekrénykék, műzárak s másoló sajtók

szintén nagy választékban. 5701

Ábrákkal ellátott árjegyzékek kivánatra bérm. küldetnek.

A legközelebbi huzásokra.

	frt	kr.
Bécsvárosi igérvények (Bécs városi sorsjegyek.) Fönyer. 200,000 frt. **Huzás julius 2-án.** **Bélyeggel együtt**	3	—
MAGYAR VÖRÖS KERESZT SORSJEGYEK. **Fönyeremény 50,000 forint.** *Huzás julius 2-án.*	6	50
Budapesti nagy ló-sorsjáték. *Huzás október 15-én.*	1	—
Mind a 3 együtt csak	10	—

A MERCUR kiadóhivatalának

bank- és váltó-üzlete

BUDAPESTEN 6980

Dorottya-utcza 12. *S. Politzer* Dorottya-utcza 12.

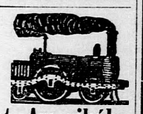

Utas és podgyász - szállitást Amerikába

legjobban és legolcsóbban eszközöl 6330

REIF ARNOLD

Bécsben, I. Kolowratring Pestalozzigasse 1.

Szliácsi vasas fürdő

egyedüli ismert vasas hévviz, mely szénsavban gazdag. Magy. államvasuti-, posta- és távirdaállomás.

Idény május 15. szeptember 20-ig.

A szliácsi vasas hévviz czélszerü **vérszegénység, sápkór, női betegségek, hátgerincz** és **idegbetegségek, szibbadás** stb. ellen. Kényelmes olcsó lakások. 3 jó étkező helyiség, állandó gyógyszertár, gyógymódhoz alkalmas savó, jó zenekar, hangversenyek, zeneestélyek, könyvtár, sétány stb. Utazás Budapestről 5 óra, Oderbergen át 4 óra alatt. Magyarországban a legtöbb vasutállomáson szolgáltatnak ki **menet- és térti jegyek 1/3 mérséklettel,** melyek az egész fürdőévadra érvényesek.

Szobaárak junius 15-ig és szeptember 1-től 1/3 részszel olcsóbbak mint a dijszabás szerint.

Vendégek, kik május 15-dikétől 25-dikéig érkeznek valamint azok, kik augusztus 15-től 30 napig szándéknak maradni o. ért. **130 frt** előleges lefizetése mellett, 30 napra étkezést lakást, szolgálatot, fürdőket, orvosi kezelést — beleértve a gyógydijakat is — nyernek.

Fris szliácsi vasas viz kapható **Édeskuty L.** urnál Budapesten és a fürdőigazgatóságnál. — Füzetek minden könyvkereskedésben. — Értesitést és prospektusokat ad **George André Lenoir** Bécsben, VI., Magdalenenstrasse 14; Budapesten a fürdőorvosok **Dr. Hasenfeld K.** egyetemi tanár, **Dr. Pap S.** és **Dr. Steiner A.** 6564

A fürdő-igazgatóság Szliácson, Zólyom mellett, egyedül ide intézendő minden lakásmegrénds.elé

KOPASZSÁG,

a haj szürkülése és korpaképződés ellen a naponta érkező bizonyitványok és köszönetlevelek tanusága szerint egyedül csak

Dr. Moras TANNIN-OLAJA

bizonyult kitünő szernek.

Tisztelt gyógyszerész ur! Kérek még egy üveg dr. Moras-féle Tannin-olaj szives beküldését, A haj kihullása elmult, és sürü hajnövés észlelhető. Bécs, 1880. január 5-én.

Wagner Vilmos.

Fürst József gyógysz. ur Prágában. Szerencsésnek érzem magamat önt arról értesiteni, hogy dr. Moras Tannin-olaja a haj kihullását, mely nálam már két évig tartott, megszüntette. Remélem, hogy e szer segitségével sikerülni fog szép hajamat ismét visszanyerhetni. Marienbad, 1879. évi augusztus 18-án. *Jarimba Mária.*

Tekintetes ur! Mint 30 éves fiatal ember már kopaszfejes lenni, épen nem kellemes. Ha dr. Moras Tannin-olaját nem használtam volna, ma fiatal aggastyán volnék. E szer néhány hét alatt csodákat vitt véghez nálam, mit mindazok, kik engem ismernek, bizonyithatnak. — Bukova, 1880. január 3-án. 2196 *Drtikel Jaroslav,* jószágigazgató.

Kapható 1 és 2 frtos üvegekben Budapesten **Török József** nél, király-uteza 12. Pozsonyban **Pistori Felixnél,** Temesvárott **Tarczay István** 6994

Tüzi fecskendők 6071

községeknek és gyáraknak

Szivattyuk

minden szélra

jutányosan kapható

Geittner és Rauschnál

Sugárut 12.

Borszivattyuk. Ruggyanta szivótömlők

Szilárd házi kutak költség-előirányzatok kivánatra.

Ezen intézet, érdemteljes működéséért, az europai tudományos társaság részéről Párisban, első osztályu aranyéremmel tüntettetett ki. — Ugyanitt kapható **„az elgyengült férfierő"** (önsegély) czimü hires mü. Ára 2 frt 50 kr.

Mindennemü 7008

titkos betegséget

ügyszintén gyengeségi állapotokat, börkiütéseket, vizelési nehézséget, valamint száj- és garat-fekélyeket, ugyszintén **női betegségeket** ugyanazon bevált módszer szerint, melyet elodőm Weiss J. gyak. orvos érvényesitett, alaposan gyógyit **Dr. Spitzer J.** orvostudor, v. császári török katonai orvos, több kórodai osztályban. — Rendelő intézet: **Budapest, (koronaherczeg) uri-utcza 3. sz.** Naponkint: délelőtt 9—11-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—8-ig. Dijjal ellátott levelekre válaszoltatik és gyógyszere k megküldetnek.

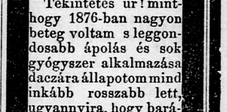

Aczél-Rajol-ekék, l. dij Lundenburgban, **ára netto 38 frt. Praener-féle szabadalmazott répa-kiemelője,** l. dij Lundenburgban. **Ára 20 frt. UDVONSÁG. 3 lovas járgánycséplő-készülék** tizztitó művel. Ára 530 frt. **4 lovas járgány-cséplő készülék** uj **henger tisztitóművel.** Ára 965 frt; ugyanezen cséplőgép **3 lovas, 3 hengeres mozgonynyal.** Ara 2050 frt.

Halladay-féle eredeti szélmotor kert és parköntözésre, majorságoknak vizzel való ellátására, mező-öntözésre és a viz eltávolitására 40 löerejéig. 6841

Hoffmann-féle szab. áthelyezhető vasut méterenként 50 kr.

Szab.-szalmaelevator és kazalrakó Ára 350 frt — Azonnal szállitható.

Friedländer József

Bécs, III., Hintere Zollamtsstr. 13.

Kínos köhögés, tüdő- és gyomorbaj

Hoff János-féle maláta-egészségi sör használata által gyógyittatott.

Hoff János cs. kir. udv. szállitónak **Bécsben, I., Graben, Bräunerstr. 9.** e hogy aza lábbiból kitünik:

Hoff-féle maláta kivonat

Legmagasabb helyen 58-szor kitüntetve.

Egészségisör.

Ezren, kik már teljesen, voltak feladva, köszönik a Hoff János-féle gyógyhatásu maláta kivonati-egészségi-sörnek életüket és örvendenek neki.

Nyilvános köszönet

egy felgyógyult betegtől, kit már barátja is földadott, a Hoff János-féle maláta kivonati egészségi sör és a Hoff-féle maláta-czukorkák használata által pedig kigyógyittatott.

Nyak-, mell-, gyomor- és tüdőbajok gyógyittatnak e szer által s azon tulajdonságok által, melyeket tartalmaz.

Tekintetes ur! mint hogy 1876-ban nagyon beteg voltam s leggondosabb ápolás és sok gyógyszer alkalmazása daczára állapotom mind inkább rosszabb lett, ugyannyira, hogy barátaim már holtnak tekintettek, valamely hirlapi hirdetésben az ön felülmulhatatlan maláta-kivonati sörére és mellmaláta czukorkáira vonatkozó jelentést pillantottam meg. Azonnal hozattam két egymás utáni küldeményt 58—58 palaczkjával az ön maláta-kivonati egészségi söréből s a hozzá tartozó maláta-czukorkáiból. A hatás nagyon meglepő volt. Már az első küldemény elhasználása után helyre voltam állitva, a második tökéletesen visszaadta egészségemet. Azonban rendkivül nagy megerőltetés s gyakori meghülés folytán ismét olyan állapotban vagyok mint akkor voltams kérem, sziveskedjék, nekem 10 frtért maltáa-kivonati sört és czukorkákat küldeni posta fordultával. Fitestvéremnek Stark Ferencz urnak Bécsben is adtam megbizást, hogy nekem még 50 üveg malátasört az első hajóval küldjön. A legnagyobb hálával vagyok tisztelője **Stark Antal,** gőzmalomtulajdonos Corabiában. Romániában.

Magas elismerő iratok

igazságügyér ő excellentiájától Kopenhágából valódi Hoff Ján. féle malátakivonati egészségi sörre.

Ezen szép italt mindig sikerrel használom.

Kopenhaga.

Buning igazságügyér.

Árak: Maláta - kivonati egészségi sör 1 palaczk 60 kr., 11 palaczk 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. Maláta-czukorádé I. 1/2 kilo 2 frt 40 kr., 1/4 kilo 1 frt 30 kr., 1/2 kilo 70 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr., 1/4 kilo 90 kr., 1/8 kilo 50 kr. III. 1/2 kilo 1 frt, 1/4 kilo 60 kr., 1/8 kilo 36 kr. Maláta - czukorkák 1 zacskó 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegcse 1 frt, kisebb 60 kr. Gyermektáplászt 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 és 50 kr. Maláta - növényszappan 80, 60, 40 és 20 kr. Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. A csomagolás a legolcsóbban számittatik.

HOFF JÁNOS

gyári főraktára

Magyarország részére

Bpest, zsibárus-u. 7.

A főposta átellenében.

Kapható: Török J. gyógyszerésznél király-utcza 12. sz.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET

pártfogása alatt álló

termény- és bizományi üzlet.

Iroda: Budapest, V., fö-út, Tüköry-palota.

Országos **termények** adásvételét bizományban teljesiti, költségelőirányzattal szolgál. Csakis consignatiohoz szolgáltat kölcsönzsákot 7 napra 3/4 krajczárért. 6987

Raktárt tart: **valódi oliva olaj, gyári gépolaj, paraffin, gabonazsák, szekér-ponyva,** vizhatlan **kazaltakaró stb.**

Kivánatra árjegyzék bérmentve küldetik.

Szávoszt Alphons.

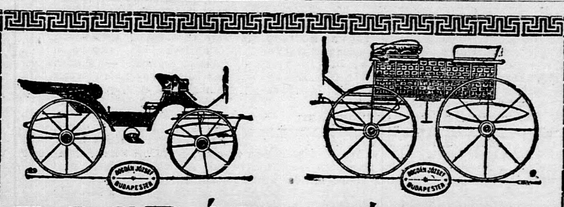

BOGDÁN JÓZSEF

Raktár: muzeum-körut 26. kocsigyárosnál GYÁR: páva-utcza 10.

nagy választékban kaphatók **jótállás mellett** a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos diszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 140 frttól följebb; **divatos batárok** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb.

Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

WIESE és Társa

Bécs BUDAPEST Prága

cs. kir. szab. tüzmentes és betörés ellen biztos

minden megkivánt alakú, kitünő szerkezetü

PÉNZSZEKRÉNYEK

műzárak, kéziszekrénykék és másolósajtók gyára.

Fióküzlet:

BUDAPESTEN, Sugárút 2. szám.

(Fonciére palota).

Képes árjegyzék kivánatra bérmenten és ingyen küldetik.

☞ Figyelmeztetés: **Mindennemü károsodás elkerülése végett, van szerencsénk a n. é. közönséget figyelmeztetni több mint 20 éven át fennálló gyárunkat hasonnevü (Wiese TIVADAR és Társa) de ujabbi gyártmánnyal össze ne téveszteni.** 6989

Telegramm!!

Epen most érkezett meg a következő fontos sürgöny

Hatóságilag lezáratott

halálesett miatt a mechanicai szövőde, gyár áruba bocsátatik, adjon el valamennyi női nagy kendőt minden áron.

A gyárigazgató.

Vonatkozással a fentebbi táviratra van szerencsém ezennel tudomásul hozni, hogy

6800 darab Graziella női

tavaszi és nyári

nagy kendőt,

melyet a gyártól elárusitás végett átvettem,

csupán 95 krajczár

rendkivüli olcsó áron adom el.

Azaz: **Egy Graziella női nagy kendöt csak 95 krért** mindenkinek, mig t. i. a készletben tart, eladok. — ***Még sohasem létezett.*** Ezen szinpompás kendöket bizonyára minden nő ismeri **Graziella kendők** néven, ennélfogva további ajánlatra nem szorulnak, miután a fentebbi ritka esemény, valamint a hiheletlen, rendkivül olcsó ár magában is elég ajánlat. — Ezen nagy női kendők különösen tartós Graziella-pamutból vannak szöve, rojtokkal ellátva, pompás szinekben és franczia legdivatosabb árnyékolással készitve, **vörös, fehér, szürke, drapp, skót, török, barna, fekete, kockás minden árnyékolással, kék és szivárványszinekben** és mig a készletben tart, készpénzért vagy utánvét mellett megküldetnek.

Ha valaki valóban meseszerü olcsó, nélkülözhetlen kendöt akar, azonnal forduljon az alólirt cz mhez, mert a **Graziella-pamut,** a munkadij sokkal többe kerül, mint amennyi az egész kendöért számittatik.

Nélkülözhellenek e kendök minden nőnek **házban, utczán, sétán, gyógyhelyen, kertben, mezön erdőben, valamint az uton.** Czim: 6652

Einzige Filiale der Tücher-Weberei.

Bécs, Innere Stadt. Kolowratring Nr. 9. V.

MAGYAR COGNAC

legtisztább borból előállitva, portómentesen postán küld

Használható rum helyett teához

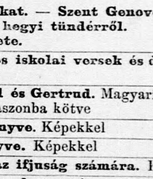

5 kilo postai súly

5 frtos 6 frtos 7 frtos

hordócskákban vagy palaczkokban

utánvét mellett vagy az összeg előleges beküldése után

LENGAUER TESTVÉREK

Első magyar cognac-gyára Verseczen.

Az I. budapesti temetkezési intézet:

ENTREPRISE DE POMPES FUNEBRES

elvállal **elismert** és **legolcsóbb** temetkezéseket és pedig: **egyszerü temetkezéseket** menyez. kocsival 20 frtól) **négy fogatu** menyezett kocsival . . . 60 ») **diszes temetkezés** 6 fogattal . . . . . 350 frt

Ércz-koporsók (saját gyártmány vas bordákkal), **Egyszerü nagy** . . . . 27 frtól) **gazdagon diszitett** . . . 33 ») **disz-ravatalok** . . . . . 150 ») melyekből több száz darab készletben van.

SIR-KÖVEK

márvány és homokkőből . . . . 5 forinttól följelé **gránitból** (szürke) . . . . . 60 » » **svéd** (vörös) **fekete gránitból** (syenit 7035 **sötétzöld gránitból** (Porphyr) . 150 » »

Igazgatóság: kigyó-utcza 1. sz.

Sirkő-gyár: kerepesi-ut 68. szám.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában Budapesten (IV, egyetem-utcza 4. szám) megjelentek, és minden könyvárusnál kaphatók:

JUTALOM-KÖNYVEK

ELEMI- ÉS NÉPISKOLÁK SZAMARA.

Ajáky. Uj magyar-német **képes olvasókönyv** 6—10 éves gyermekek számára 40 kr.

Andor Deák. **Köszöntő-könyv.** Nagy és kis deákok számára. Harmadik kiadás 20 kr.

Beniczky Irma. **Regélő Gólya.** Mesék, elbeszélések és költemények gyermekek számára 80 kr.

— **Kis koszoru.** Szorgalmas gyermekek számára. Négy szinezett képpel. Kötve 60 kr.

Bezerédy Amália. **Flóri könyve,** 120 benyomott képpel. Uj népkiadás 40 kr.

Block Mór. **Népszerü nemzetgazdaságtan.** A franczia akad. által a legelső dijjal koronázott pályamü. A nép- és iskolai könyvtárak használatára. Átdolgozta Dobóczky Lajos 40 kr.

Bodrogi Lajos. **A regélő tulipán.** Dalok és mesék, sok szép képpel. Gyermekek számára. Negyedik kiadás 80 kr.

Borza Nándor. **Szavaló-könyv.** Ötödik kiadás 30 kr.

B. Büttner Lina. **Egy rút kis leány története.** Elbeszélés fiatal leányok számára. — **Az én édesem.** — Rajz. Egy aczélmetszettel kötve 1 frt 20 kr.

Az állatvilág csudái. Számos képpel és képes boritékkal 80 kr.

A magyar dalnok. Legszebb nemzeti dalok, románczok, balladák és egyéb szavalásra alkalmas költemények gyüjteménye. Vászonba kötve 80 kr.

Dobos János. A gyermekek imái és első vallásos érzelmei. Protestáns iskolák és gyermekek számára. Kötve 80 kr.

Erdélyi Indali Péter. **Képes ABC.** Harmadik, nagy részben ujonnan átdolgozott kiadás., szines boritékba füzve 50 kr.

— **Képes Verses-könyv,** Ajándékul jó gyermekeknek. Szinezett képekkel. Második kiad. Kötve 1 frt.

Fáy András eredeti **meséi** és **aphorismái.** Negyedik kiadás. Kötve 1 frt 60 kr.

A Franklin-Társulat képes mesekönyvei.

Ara egy-egy kötetnek szines boritékba kötve 80 kr.

1. **Hamupipőke.**
2. **Csipkerózsa.**
3. **A hős szabó.**
4. **Hüvelyk Matyi.**
5. **Janosi és Örzsike.**
6. **A vörösbőbitás kis leány.**

Frecskay János. **Képek az iparos világból.** Olvasókönyv néptanitók és iparos tanulók számára. 103 képpel 1 frt

Gönczy Pál. Oktatás a **gyümölcs- és eperfatenyésztésben.** Utmutatás a nép és népoktatási intézetek számára. Második bővitett kiadás 30 kr.

Göőz József dr. **Budapest története.** A magyar nép és ifjuság számára. A budapesti (budai) tanitó-egylet megbizásából. Képekkel diszitett kiadás. Füzve 1 frt.

Győrffy Iván. **Tréfás versek.** Humorgyöngyök gyönyörködtető gyüjteménye. Kötve 80 kr.

— **50 magyar népdal és dallam.** Szini Károly gyüjteménye nyomán az ifjuság számára alkalmazva 40 kr.

— **Mennyei manna.** Katholikus ima- és énekkönyv. tanuló ifjak és éltesbek számára. Második kiadás. Kötve 50 kr.

— **Kis mennyei manna.** Kath. ima- és énekkönyvecske kis fiuk és leánykák számára. Harmadik kiadás. Kötve 25 kr.

Hoffmann Ferencz. **100 kis történet** jó kis gyermekek számára. 8 szinezett képpel. Harmadik kiad. Kötve 1 frt 20 kr.

— **50 kis mese.** Jó fiuk és jó leányok számára. 5 szin. képpel. Harmadik kiadás. Kötve 80 kr.

— **A kis regélő.** 50 uj kis mese jó kis fiuk és jó leányok számára. Hat szinezett képpel. Kötve 80 kr.

Horkai bácsi. **Kis hegedü.** Versek, mesék és dalok jó kis gyermekek számára. 40 kr.

Képes **játékkönyv.** 300-nál több mulattató foglalkozás, játék, talány és tréfa. Mindenkoru fiu- és leánygyermekek számára 1 frt.

Karády Ignácz. **Regék és mesék** az ifjuság számára. Sok képpel. Második bővitett és igazitott kiadás 1 frt 50 kr.

Képes-mesék gyemekek számára 40 kr.

Legujabb és legteljesebb **magyar köszöntő.** IV. kiadás. Kötve 50 kr.

Lukács bácsi. Kis postás. A kis magyarokhoz. 4 füzet füzetenkint 20 kr. Kemény kötésben 1 frt.

Lukács bácsi. **Erdélyi kis utazó.** 9—12 éves gyermekek számára. Keményen kötve 50 kr.

— **Kis furulya.** Kötve 50 kr.

— **Kis hegedü.** Kötve 50 kr.

— **Kis czitera.** Kötve 50 kr.

— **Béni kis naplója.** Kötve 50 kr.

Magyarok története versekben 50 kr. Kötve 1 frt.

Majer István. **A regélő István bácsi.** Mulatva oktató családkönyv a nép számára, számos ábrával 80 kr.

Mesekönyvecske képekkel. Egy-egy füzet 50 kr.

1. **Don Quichotte kalandjai.**
2. **Mokandah, vagy a fiatal indián főnök.**
3. **Csontos Siegfrid. — Szép Melusina.**
4. **Robinzon Crusoe élete és kalandjai.**
5. **Oktávián császár. — Erneszt herczeg.**
6. **Fortunatus és fiai.**
7. **A Xa Xa barlangi lakat. — Szent Genovéfa története.**
8. **Öt mese Répafi nevü hegyi tündérről.**
9. **Csalavér róka története.**

Pásztory Lipót. **Ovodai és iskolai versek és dalok** kis gyermekek használatára 30 kr.

Pestalozzi Henrik. **Lénárd és Gertrud.** Magyaritotta Zsengeri Samu. A szerző életrajzával. Vászonba kötve 2 frt

Rajka Teréz. **Flóri uj könyve.** Képekkel 80 kr.

— **Flóri és Kálmán könyve.** Képekkel 80 kr.

Róthy Lajos. **Beszélyek az ifjuság számára.** Kötve 1 frt 20 kr.

Schneider képes átlásza. A természettudományi földrajz kézi átlásza iskolai és házi használatra: Magyarra ford. Gönczy Pál és Hunfalvy János. Második kiadás. Füzve 1 frt 50 kr.

Tárkányi Béla. **Ifjuság kalauza az örök életre.** Katholikus imakönyv énekekkel és zsoltárokkal. Egy czimképpel. Vászonba kötve, aranyvágással 80 kr.

— **Ártatlanok öröme.** Katholikus imakönyvecske kis gyermekek számára. Sok képpel. Kötve 20 kr.

Tóth József. **A nagyapó elbeszélései.** Kötve 1 frt 40 kr.

Vachott Sándorné. **Rövid magyarok története.** 7—10 éves kis leánykák számára olvasmányul s tanodai használatra 50 kr.

— **Regék és beszélyek** az ifjuság számára. Kötve 1 frt 40 kr.

Valló Vilmos. **Népiskolai olvasmányok** a gazdasági chemia köréből 60 kr.

Vasárnapi könyvtár. Első folyam (képekkel).

1. **Regék a magyar előidőkből.** Irta Kisfaludy Sándor.
2. **A tatárjárás Magyarországon.** Irta Szalay László.
3. **Hunyady Mátyás király.** Irta b. Jósika Miklós.
4. **A természetből.** Közli dr. Hegedüs.

5—6. **Boldogháza.** 2 kötet.

7. **Utazások az északi sarkvidékeken.** Közli Fényes Elek.
8. **Vig elbeszélések.** Irta Kisfaludy Károly.
9. **A legvitézebb huszár.** Irta Jókai Mór.
10. **Ujabb magyar költők.** Összeszedte Boros Mihály.

Ara a tiz kötetnek 2 frt. Egyes kötetek 20 kr.

Vasárnapi könyvtár. Második folyam.

1—2. **Mesék.** Ujra szerkeszté Czuczor Gergely. 2 kötet.

3. **Gróf Benyovszky Móricz élete.** Irta Gaal.
4. **A világ csudái.** Összeállitotta Szegfi Mór.
5. **András a szolgalegény.** 3 kötet.
6. **Rontó Pál élete és viszontagságai.** Irta Gaal.
7. **Regék a magyar előidőből.** Irta Kisfaludy Sándor.
8. **Szigetvár ostroma.** Irta Fényes Elek.

Ara a tiz kötetnek 2 frt. Egyes kötetek 20 kr.

Vasárnapi könyvtár. Harmadik folyam.

1. **Regék.** Irta Jókai Mór.

2—4. **Robinson Crusoe élete és kalandjai.** 3 kötet.

5. **Pál és Virginia,** franczából.

6—7. **A vékfildi lelkész.** Elbeszélés angolból. 2 kötet.

8. **Attila Isten ostora.** Irta Pálffy Albert.
9. **Elbeszélések.** Irta Jósika Miklós.
10. **Péru föltodozése és elfoglalása.** Irta Gaal.

Ara a tiz kötetnek 2 frt. Egyes kötetek 20 kr.

Zolyomi J. Kis nemzeti lant. Dalok, szavalmányok és hazafias költemények gyüjteménye. 50 kr., kötve 80 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS
A
KÉPES CSALÁDI LAPOK
SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.
Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

A «Képes Családi Lapok» julius hó **1-én ötödik** évfolyamának utolsó negyedébe lép. — Miután kivánatra mindenkinek küldünk mutatványszámot s egészen tájékozó előfizetési felhivást, e helyen csak röviden emlékezünk meg a közkedveltségnek örvendő lapról. — A «Képes Családi Lapok» **három ivnyi tartalommal** jelen meg a legdíszesebb kiállitásban, szép, fényes, szines boritékban. — Minden szám sok művészi kivitelü képet hoz. A fölapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb iróiból forditott rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkek; eredeti s más költemények, a főváros, vidék s külföld válogatott fontos hirei; az irodalom és művészet körében felmerülő minden mozzanat. Minden számhoz egy **ivnyi külön regénymellékletünk** könyvalakban. Havonként „**Nővilág**" czimü divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. és „**Gazdasági és Háztartási Lap**" is jár **ingyenes mellékletkép.** A boriték telve a *komoly s tréfás talányok minden fajával.* A közönségnek **ingyen** áll rendelkezésére «Kérdések», «Feleletek», «Ajánlatok» stb. részére a társalgó csarnok. — Minden negyedévben gyönyörü szines műmelléklet egészen ingyen. Ezek közül eddigelé megjelentek: *Prielle* Cornelia, *Felekiné-Munkácsy* Flóra, *Paulayné*, *Helvey* Laura, *Blaháné* Lujza, *Szigeti* József, *Jászay* Mari asszony, *Bercsényi* Béla, *Pálmay* Ilka pompásan sikerült arczképei. A jövő negyedben ismét egyik kiváló művész arczképét adjuk.

A «Képes Családi Lapok» a legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdíszesebb magyar hetilap. Megjelen minden vasárnap egészen ingyenes regénymelléklettel. — Külön (ingyen) „**Divatlap**" és külön (ingyen) „**Gazdasági és háztartási lap**". — **Gyönyörü jutalomképek** és rendkivüli kedvezmények.
Megjelen tizezer példányban.

E gyönyörü arczképcsarnokot folytatjuk, hogy a közönség művesznőit, művészeit ismerje.

A legközelebbi évnegyedben külön regény-mellékletkép „**VALÉRIA**" czimü kitünő, cselekvénygazdag, érdekfeszitő eredeti regényt közöljük. 7021

MUTATVANYSZÁMOT A KIADÓHIVATAL KIVÁNATRA BARKINEK KÜLD BÉRMENTVE.
Előfizetési ár: egész évre 6 frt — félévre 3 frt — negyedévre 1 frt 50 kr.
MEHNER VILMOS kiadóhivatala: BUDAPEST papnövelde-utcza 8. szám alatt.

KATONAI TANODA
Egyéves önkénytes tanfolyam
Budapest, nagy korona-utcza 13. szám alatt.

Ezen tanfolyam oly fiatalok számára fennáll, kik hadi kötelezettségüknek mint egyéves önkénytesek eleget tenni óhajtanak, képesitésüket azonban egy vizsga letétele által kimutatni kötelesek. **Ezen tanfolyam 1883. julius 1-én veszi kezdetét és hat hónapig tart,** naponta három esti előadási órákkal, hogy a résztvevők a nap folyama alatt polgári foglalkozásuk után járhatnak. A vizsga német, magyar vagy horvát nyelven letehető. A hallgatók kivánatra szállást és teljes ellátást nyerhetnek az intézetben. Beiratások és felvételek naponta az igazgatósági irodában. Programmok kivánatra ingyen. 6859

Az igazgatóság.

Hallд! Lásd! Csodáld?
Csak 2 forint 80 kr.
egy
inga-óra
ébresztő-szerkezettel, finom diófa keretbe foglalva, ingával és aranyozott sulyokkal.

Ezen előnyön kivül ez óra még azon megfizethetlen tulajdonságokkal bir, hogy sötét éjjel
számlapja világit
fölötte csodaszerü, violaszinü, büvészi szép világitó fényben s ezen intensiv világitási erőért
10 évi kezesség
vállaltatik. — Száz meg száz vevő, kik ez órát látták és megvették, mintegy megigéztettek ezen, még soha nem létezett
hihetetlen olcsóság által.

Kötelességszerüleg figyelmeztetünk minden olvasót arra, hogy mióta órák egyáltalában léteznek, hasonló, fölötte praktikus és hihetetlen olcsóság még nem fordult elő, mert
csodálkozzál, kedves olvasó
mily kellemes, mily megkapó, ha éjjel az ember felébred s a nélkül, hogy a gyertya meggyujtatnék, az óra büvészi magikus világitó fényben, barátságosan ragyog feléd s legsötétebb éjszakának idején is pontosan, egy perczre, egy pillanatra megmutatja, hogy hány óra van; épen igy ébreszt ez óra, ébresztő készülékével, bármely tetszés szerinti időben.

A legtöbb családban, legtöbb hivatalban ezen óra valóságosan nélkülözhetlenné, sőt mi több, házi barátta vált s küldünk belőle, mig a készlet tart (még 1240 darab van raktárunkon) 2.80 kr. csekély összegnek készpénzbeli beküldése, vagy utánvét mellett.

Postai vagy távirati megrendelések a következő czim alatt küldendők:
Vereinigtes Uhren-Depôt,
Wien I. Ringstrasse Ecke der Christinengasse Nr. 2.

Féreg-csepjeink,
melyek Osztrák-Magyarországban 18 4 óta birnak szabadalommal, az egyedüli **elismert, biztosan és tartósan** ható szer minden **féreg** különösen **poloska** ellen. Sokszoros utánzás következtében kérjük, oldalt látható **védjegyünket** megfigyelni, miután mi csak azon cseppeket jelezhetjük valódiaknak és hatásosaknak, melyek e jegygyel ellátvák. 7011

Hartmann és Mittler, Bécsben, I., Backerstrasse 12.
Kapható **Budapesten** Thallmayer és Seitz, Török József, Radlsits György és Singer J. (nádor-u. 18.) uraknál.

Huzás julius 2-án.
Magyar vörös kereszt sorsjegy bélyeg- és adómentes. Évenként 3 huzás.
Főnyeremény 50,000 frt.
Napi árfolyam szerint à 16 havi 1 forintos részletekre.

IGÉRVÉNYEK
BÉCSI KÖZSÉGI SORSJEGYEKRE à 2 frt 50 és 50 kr bélyeg.
Főnyeremény 200,000 frt.

Kincsem sorsjegy à 1 frt.
Főnyeremény 50,000 frt.

A „MAGYAR LAJTA" kiadóhivatalának bank- és váltóüzlete
Budapest, IV. Kristóftér 6. SCHREIBER G. E. Budapest, IV. Kristóftér 6.
Megrendelések teljes utánvételre nem teljesithetők. 6795

Regale-jog haszonbérbe adása.
A bugyi-i közbirtokosság tulajdonát képező regale-jog, mely Bugyi községben **egy vendéglői és két korcsmai helyiségben** gyakoroltatik, f. 1883. évi szeptember 29-től számitva három évre, folyó 1883. juli 8-án Bugyi községben a piaczon levő alsó urasági kastélyban d. e. 10 órakor tartandó árverés utján haszonbérbe adatik. — Mely árverésre a tiszt. vállalkozók ezennel tisztelettel meghivatnak. — A haszonbér többi feltételeiről alólirotnál bővebb felvilágositás kapható. **Schuller György,** regale-felügyelő — lakik Bugyin Pestmegyében. 6933

Patent-Spiritus
főző-készülék 3 szuró lánggal,
rendkivül csinos, rézből, minden asztalnak dísze, **darabja 3 forint** darabonkint 2 liter viz 3 percz alatt fölforr. Hasonló működés minden ételnél, kávénál, teánál stb. s mellette alig használunk el 1 kr áru spiritust. Egy egyszerü, veszély nélküli gőzkészülék teljesiti 3 lánggal a colossalis fütésierőt **Háztartások-, katonaság**, **egyesek-, vendéglősök** és **kávéháztulajdonosok, gyógyszerészek** stb. részére a **Spiritus főző-készülék** olcsósága- és hihetetlen gyors működésénél fogva nélkülözhetlen. A lángok bél, füst és szagterjesztés nélkül égnek.

Szállitás a pénz előleges beküldése után vagy utánvét mellett a gyár által. 6883
IG. PICK, Bécsben, II., Rothensterngasse 27.

FOLYÉKONY GLYCERIN-CREME
SCHUTZ-MARKE

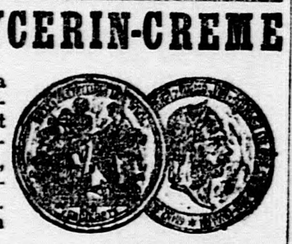

több év óta hatályos szernek bizonyult szeplő, napsütés, folt, börbaj és kelések ellen. Ez egy igen sikerült egyesitése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frisseségét fönntartják. A folyékony glycerin-creme eltér az eddig közönségesen használt glycerin-illatszerektől, melyek a glycerinen kivül semminemü hatályos részeket nem tartalmaznak. — Egy üveg ára 1 forint 20 kr.

Legfinomabb glycerin - szappan glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztit és élénkiti a bőrt, és egy finom pipereszappan minden kivánt előnyeivel bir. **Darabja 35 kr.**
BENZOE glycerin - szappan. Ára 35 kr.

Gyökönke szappan (Speik Seife) ára 35 kr.
Párisi hölgypor (legfinomabb poudre de rize) a bőrnek a leggyengedebb fehér szint adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr., tollal 1 frt.
Kézmosó-por mandulaszappan és spermacetből készitve, a legártatlanabb arcz- és kézbőr-tisztitó szer. — Egy doboz ára 50 kr.
Amerikai kautsuk-tyúkszemgyürük s essentia. Ára 60 kr.
Rouge végétal pirositó, ára 50 kr.
Kapható Magyarország minden jelentékenyebb gyógy- és illatszertárában, valamint a gyártónál
KIEJ.HAUSER H.-nél illatszerész és vegyész (Sporgasse 3.) Grátzban.
FŐRAKTÁRA; 4149
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, BUDAPESTEN, VI. ker., király - utcza 12. sz. a.
Hamisitott párisi hölgypor-tól óvakodni tessék. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasitásán a fenti védjegy látható.

Nyaralókba, utazásra és Sport-czikkek.

Durranás nélküli **Flobert-fegyver** czél- és madár lövészethez ft 7, 10, 12, 24. Flobert-pisztoly ft 6—14. Csinos nickel légpisztoly golyóval és nyillal frt 7.80. **Vas czéltábla** kiugró bohóczczal ft 3—5, bohóczczal és mozsárral ft 8—10. Kemény **fa kuglizó bábuk** 2.50. **Lignum-sanctum** golyó 1.50—4.—. **Croquet-játék** frt 11—15—20. **Uj Lawn-Tennis-**játék ft 29. Karikajáték tuczatja 1.80. **Accordeon tremolo** concertharmonika trombita-díszszel ft 7—11. **Szájharmonika** csengetyü-kiserettel 1.50. Uj meglepő változatos corall hangoztató syrén-bugó ft 1. Dominó-játék 1.25—5. Gummi ballonok —.15— .50.

Horoghalászat összes kellékei.

Torna-eszközök. Mászókötél 5.80—8.80. Kötélhágcsó 8.25, trapez ruddal 8.50, trapez karikákkal 8.50. Teljes tornakészülék oskolával és ábrákkal ft 15. Gyermekhinta frt 9. Tornagolyó kilo 30 kr. Tornaczipők gummitalppal 1.80. **Léggel tölthető** uszó-öv tanuláshoz 8—10.—. **Két vivókészlet**: kard, keztyü, álarcz 23.50. Súlyos athleta-bot 2.50—5.—, athleta box-keztyük 4 drb frt 8. India **függő hintaágy** 2.70, 4.50, 6.50, széjjelfeszitő léczekkel 14.50. Szines **lampionok** kerti ünnepélyekhez 20, 30, 40 kr. Papir léghajó —.75, 1—2.—. Tartós háromkerekü gyermek-**velocipedek** 22.50, 27—31.50.

Angol disznóbőr nyereg frt 15—35. Egyes szárú kantár 2.65—4.—, **kettős szárral** 4 80—8.—. Kengyel-szíjjak 2.50—3 50. Kengyelvasak 1.60—2.50. Biztonsági rugóval **kengyelvas** ft 12, nyeregterhelők frt 2—7. **Uj terhelő önműködő szoritóval** ft 7. Izzasztó 2.75—6.—. Fehér mosható izzasztó 4.50. Zabla 1.80—3.—. Divatos nagy karikás trenzli 1.50, felcsatolható sarkantyú frt 2. Lovagló-kamasnik világos és sötét bőrből 4.50—8.—. Rhinocerosbőr ostor lóidomitáshoz —.60—3.—. Nyeregszappan 1 doboz 85 kr. Pegot **lószőrnyiró olló** 5.—. Lófrottirozó keztyü 90 kr. **Uj drót lóvakaró** 1.15. Rugany lóláb sebmentő 2.—. Kocsibőr- és szerszámpuhitó zsir —.50—1.—. **Nubián Blacking** bőrlack —.90. Őzbőr kocsitisztitáshoz 1.—. Réz, ezüst és egyéb érczisztitó por 25—50 kr.

Vadászat összes kellékei.

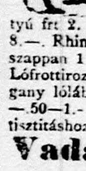

Az egészség fentartásához D. Fèvre párisi tartós szódaviz-gép tiszta üditő szódaviz önkészitéséhez 2 4 6 8 10 meszelyes. frt 7, 10, 12, 14.50, 17. Legjobb borkő és szóda csomagja 2.—. **Vizszűrő** egészségtelen viz tisztitásához 2.50, 3.50, 5.—. Italhüsitő medencze 1.60, 2.20, 2.75. Fagylaltkészitő gép receptekkel 3 6 12 adagra frt 7.50, 11.50, 16.50, kétféle fagylaltra frt 15—21. Vajkészitő vas hajtókerékkel 4.50—6.50. Vaj- és sajt-tányérok üvegfedővel 1—6.—. Sodrony ételboritó legyek ellen —.50—1.80. Eczet- és olajtartó 1.80—10.—. Uj borsőrlő asztalra, a bors ereje nem párolog el 1.20. Kerti gyertyatartó frt 1, 2, 3. Kerti legyezők —.10—2.—. Japáni kerti napernyő 1.—. Angol pénzszekrény erős zárral 5.25—12.80. Konyhaberendezések. **Családi sulymérleg** 10 kiloig 6.—. Komfort kávégép 5.60—10.50. Angol evőeszközök. Vas mángorló nagy hajtókerékkel 50.—. **Kézi palaczkdugaszoló 1.40. Hidraulikus hordószád** italok megromlása ellen 1.—. Önműködő dugaszhúzó —.80—3.—. Szobapadló-fénymáz doboza —.70. Divatos hosszú mongramm fehérnemü-jelzéshez —.80—1.60. Ragasztószer üveg, porczellánhoz —.85. Önműködő egérfogó több egerekre —.70—1.—. Jótállás melletti fogkefék 30, 70 kr. Torpedó a betörőt durranással elriasztja ft 5. Virágharmatositó —.40. Aczéldrót kefe fák tisztitásához —.70—1.50. **Anyáknak** önműködő szoptató-üveg 1.50. Ismert angol foggyöngy 3.—. **Allövet- és anyaméhfecskendő** 1.80—4.—. Fecskendő szekrényben nyomó-szerkezettel 3.50. Rechaud lámpa-gyorsforraló, gyermekeknél nélkülözhetlen 1.80—2.50, serpenyő hozzá 1.—. Erős gyermekkocsi ernyővel fehér és barna szinben 8—14.—. **Uj gyermekbölcső-kocsi** ft 15.

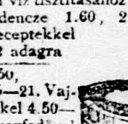

Utazóknak, touristáknak

kézi- és nagy kofferek 3.—35.—. Berendezett utitáska 18—75.—. Praktikusan szilárd tárgyakkal berendezett uti toilette-tekercs 6.—. Plaid-, ruha-, bot-, esernyőtartó tekercs 5—7.—. Berendezett pinczetok 5—7 üveggel 9—11.—. **Borotválkozó-készlet** John Heifford hadseregi borotvával 6.50. Vállra függeszthető táska fehérneműnek is 4.50. Uti ivópohár —.40—1.50 Kulacsok 1.20—5.—. Bot-szék 4.50—10.—. Kanóczos gyufatartó —.85. Távcső 7.—. Erős zsebkés 1—3.—. Vízmentes **esőköpeny,** mindkét oldalán hordható ft 10, 12, 14. Kocsis-köpeny ft 15, 17, 19. Úton és háznál kényelmes, őzbőrrel bevont lószőr ülő- vagy fejpárna 6.20. Tyúkszemkarika doboz 24, 30 kr. Biztonsági belőtt **revolverek** frt 5, 6, 7. Vésett nickel finomabbak frt 8, 10, 12. Tömör formájú, erős lövésü Bulldog-revolver frt 10, 11, 12. Revolver-fegyver 10 lövésü 55.— Életmentő zseb boxer 1.—. Jó erős, pontosan járó remontoir **zsebóra** kettős porfedéllel, kulcs nélkül felhuzható és igazitható 10.—. Kipróbált ébresztő-óra 5.50. Zsebbeli lapos nap-óra 1.—. Ruganydrót hajkefe ft 1, 1.50, 2.—. Plaid-szíjjak 58 kr.—2.50.

Dohányzóknak. Egész vas dohányvágó-gép fogas hajtókerékkel, két késsel, tökéletes 18.—. Dohánytartó, melyben a dohány nyirkosan marad 4.50—6.—. Hibátlan tajtékpipa, Rákóczy-forma, szépen szivódik, ezüst kupakkal 8.—. Pipe cosmopolite egészségi fapipa 1.—1.30. Legjobb Houblon kész cigaretta-papir szopókával három nagyságban, rajz szerint 100-a 35 kr.

1.	2.	3.

tömő hozzá 30 kr. — Automát cigarettakészitő és csinos dohányszelencze, a fedél egyszerü betevése által kész cigarettát nyerünk 2.—. **Községeknek** tartós rézoldalú kihirdetési dob frt 15. Postatáska két kulcscsal 8—10.50.

Meg nem felelő tárgyakat visszavesz, rendelményhez képes árjegyzéket mellékel
KERTÉSZ TÓDOR
Budapest, Dorottya-utcza 1. sz.

Gyarmatáruk, uj heringek stb.
közvetlen a tengeren tuli vidékekről való hozatal által, következő **nagyon olcsó** árakon. Postán, **postabérmentesen,** 5 kilo o. é., ismert pontos szolgálat mellett.

	frt
Mocca, val. igen nemes, zam.	6.—
eylon-gyöngy, igen fin. erős,	5.50
lantage-Ceylon, brill., szép,	5.—
lantage Ceylon, finom, erős	4.60
uba extraf. nagyon finom, erős	4.60
uba ff. igen kedvelt áru ...	4.30
enado extraf. nagysz. barna	5.15
rany-Java igen nagysz. enyhe	4.75
árga-Java ff. erős, enyhe ...	4.30
yöngy-Mocca igen ff., erős	4 30
ava zöld, ff. igen erős, kiadó	3.75
antos zöld, zamatos, szép ...	3.45
ampinos gyöng.-zamatos ...	3.20
io-reell, zamatos tiszta... ...	3.—
áblarizs, extraff. aprósz....	1.45
áblarizs, ff. nagysz.	1.30
áblarizs, f. durvasz.... ...	1.15
yöngy-Sago, bizt. v. kel. ind.	1.60

	db	frt
Matjes Präsent, uj legn.	15	1.45
Matjes uj ff. nagy	25	1.90
Kövér heringek, uj, nagy.	30	1.75
Kövér heringek, » középsz.	45	1.45
Kövér heringek, » kicsiny.	90	1.30
Csemegeheringek, ff.pik.	200	1.30
Holland. tejheringek uj ff.	25	1.75
Uj burgonya, igen szép 5 kilo		1.45
Lazaczheringek, füst. 30 db.		2.—
Ural-Caviar, uj, nagysz. kilo		3.—
Elb-Caviar, uj, durvasz. kilo		2.—
Tengeri rák, prima 8 doboz		3.15
Lazacz fr. prima jelz. 8 doboz		3.45
Olajos sardinia uj, ff. 18 dob.		5.—
Ananas és baraczk, 6 n. dob.		4.—
Családi tea fek. extraff. kilo		4.—
Családi tea fek. ff. kilo... ...		3.45
Jamaica rum, v. extraff. 4 lt.		5.—

Kérem, czégemet üzletem utánzóival össze nem téveszteni. 6836
. H. Schulz, Altonában, Hamburg mellett.
068 **Fennáll 1864 óta.**

Főtörzsorvos Dr. Müller-féle
miraculó-injectió
és **labdacsok** veszély és fájdalom nélkül orvosolják a húgycső minden kifolyását, trippert (fehérfolyást) néhány nap alatt.
Ára 1 forint 60 kr., postán 25 krral több.

Gyengeségi állapotok,
magömles, tehetetlenség, férfigyengeség (az önfertőzés következményei) ifju és idős embereknél tartóssan és kez-sség mellett gyógyittatnak **a világhirü főtörzsorvos Dr. Müller-féle miraculó-készitmények** által Ára 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. Kapható csakis **Schneid Miksa Szt-György** gyógyszertárában Bécsben, V., Wimmergasse 33., hová minden irásbeli megrendelés intézendő.
Raktár: Pozsonyban Soltz R., Szegeden Barcsay K. gyógyszertárában. 7012

A Franklin-Társulat hirlap-kiadóhivatalában
Budapest, egyetem-utcza 4. sz. alatt a
következő hetilapokat lehet megrendelni:

XXX. évfolyam. **VASÁRNAPI UJSÁG** XXX. évfolyam.
szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap; hasábjain a **legjelesebb irók** müködnek közre; a fölmerülő személyi és tárgyi *nevezetességeket* alaposan magyarázott **képekben,** az érdekes eseményeket *hirrovatában* lehető *leggyorsabban* és teljesen közli; **beltartalom, külcsin, mennyiségre** nézve a világ legelterjedtebb hasonló vállalataival versenyez; bekötve **4—500 müvészi kivitelü képpel diszitett több mint száz nagy ivnyi terjedelemben** *meg-megujuló olvasmány;* nem muló, sőt növekedő értékü darabja minden házi könyvtárnak.
A Vasárnapi Ujság előfizetési ára évnegyedre **2 frt,** a «Világkrónikával» együtt **2 frt 50 kr.**

POLITIKAI UJDONSÁGOK
(XXIX. évfolyam.)
sem pártoktól, sem kormányhatalomtól nem «befolyásolt», **teljesen független politikai lap,** mely a *hét eseményeit* fontosságukhoz képest bővebben vagy rövidebben, de *semmit ki nem feledve,* összegezve, kellő magyarázattal ellátott gondos és hü összeállitásban tárja az olvasó elé s a közönség **együtt** találja benne mindazt, a mi napi lapokban *elszórtan* megjelen, — a mely ekként kivált oly vidéken, hol a hiányos postajárás a napi értesülést különben is megneheziti, a **napi lapokat is lehetőleg pótolja.** — **A Politikai Ujdonságok** ujabban „**Magyar Gazda**" czim alatt havonként kétszer megjelenő **gazdasági képes lappal van bővitve.**
A Politikai Ujdonságok előfizetési ára évnegyedre **1 frt 50 kr.** a «Világkrónikával» együtt **2 frt.**
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt évnegyedre **3 frt,** a «Világkrónikával» **3 frt 50 kr**

Az előfizetések a ***Franklin-Társulat*** *hirlap-kiadóhivatalához,* ***Budapest, egyetem-utcza 4. szám*** *czimzendők. A t. cz. gyüjtőknek egyszerre beküldött tiz előfizető után az illető lapokból egy ingyenpéldánynyal szolgálunk.*

Legolcsóbb hetilap a magyar nép számára
a
X. évfolyam. **KÉPES NÉPLAP** X. évfolyam.
a kevésbbé tehetős osztály **vasárnapi ujsága és politikai hirlapja, a legolcsóbb és legelterjedtebb néplap a hazában;** közöl **közhasznu elmélkedéseket, elbeszéléseket, mulatságos és tanulságos történeteket, érdekes leirásokat képekkel,** s e mellett hétről-hétre figyelemmel kiséri az előforduló nevezetesebb eseményeket. „**Politikai Hiradó**" czimü rovatában a bel- és külföldi politikai eseményeket *velős rövidséggel* előadja, pártatlan, elfogulatlan igazságszeretettel, s mindenkor teljesen független meggyőződéssel értelmezi.
A Képes Néplap előfizetési ára félévre csak **1 frt,** — a «Világkrónikával» együtt félévre **2 frt,** évnegyedre **1 frt.** (Csupán a «Képes Néplap»-ra évnegyedre előfizetést nem fogadhatunk el.)
A «Képes Néplap» melléklapja: a

VII. évfolyam. **VILÁGKRÓNIKA** VII. évfolyam.
képes heti közlöny; mióta bővitett terjedelemben jelen meg, eddigi közleményei mellett **állandóan nagyobb elbeszéléseket és regényeket** is nyujt olvasóinak. Igy **Verne** Gyula kitünő franczia irónak már két érdekfeszitő uj regényét közölte s az ő **legujabb regényét közli jelenleg is.** (Egy-egy ily illusztrált regény külön kötetben alig szerezhető meg annyiért, a mennyi e képes heti közlöny egész évi előfizetési ára: 2 frt.) — A **Világkrónika** ezen felül, mint hetilapjaink közleményeinek kiegészitője, a hazai és külföldi **általánosabb érdekü eseményeket,** az azokban kiválóan szereplő **személyiségeket népszerü** nyelven irt magyarázatokkal kisert **képekben** mutatja be; közöl **tájékoztató czikkeket, uti rajzokat, nép- és tájismertetéseket, szemléltető jelentéseket,** a hazai és külföldi közérdekü mozzanatokról, találmányokról, fölfedezésekről, ugy szintén **mulattató apró közleményeket, közhasznu tudnivalókat** stb.

Az előfizetések a ***Franklin-Társulat*** *hirlap-kiadóhivatalához,* ***Budapest, egyetem-utcza 4. szám*** *czimzendők. A t. cz. gyüjtőknek egyszerre beküldött tiz előfizető után az illető lapokból egy ingyenpéldánynyal szolgálunk.*

„Hungária kávé"
Legjobb és legolcsóbb táp- és gyógykávé, mely azon előnynyel bir minden más kávé fölött, hogy ez kedvezőn összeállitott növényi alkatrészeinél fogva kitünő gyógyhatású s **gyomor- és bélhurut-, fej-, ideg- és szivbajokban** biztos gyógyulást eredményez, minél fogva jeles orvosi tekintélyek által az nemcsak a felsorolt bajokban, de egészségeseknek is tápszerül melegen ajánltatik.
Egy kiló (2 font) ára 1 forint 20.
Kapható a feltaláló:
SZALÁDY ANTALNÁL
Budapest, Sugár-út 100.
és minden nevezetesebb füszerkereskedőnél helyben s a vidéken. — Megrendelhető postán utánvételre bárhova.
Programmok és orvosi bizonyitványok kivánatra bérmentve küldetnek.

Tekintetes Szalády Antal urnak Budapesten.
Tizenkét évi folytonos gyomorbetegségem, étvágytalanságom csaknem elviselhetlenné tették rám nézve az élet terheit.
Vázként s kétségbeesetten bolyongtam az emberek közt, hasztalan keresve szert gyógyithatlannak vélt bajom orvoslására.
Ezelőtt egy fél évvel az utolsó menedékhez fordultam. Az ön kiváló becsü s gyógyhatású «Hungária kávé»-ját kezdtem élvezni.
Rövid használat után családom s én örömmel tapasztaltuk a meglepő eredményt, hogy gyomorbajom megszünt, étvágyam megjött, s testi erőm gyarapodott; most ismét munkabiró ember vagyok. Kávéjának oly kitünő hatása inditott, hogy a szenvedő emberiség figyelmét arra felhivjam, mindenkinek a legmelegebben ajánlom s hogy Önnek ismételve köszönetet mondjak a nem várt eredményért.
Huszt, 1883. junius 15. Tisztelettel
Mayer Ferencz,
kir. utmester.
9986

Elgyengült férfierő, idegbetegségek titkos ifjukori bünök és kicsapongások.
SCHUTZ-MARKE DR. WRUN
Dr. WRUN peruin-pora
peruaniai növényekből.
Egyes-egyedül a peruin-por alkalmas arra, hogy a nemző- és szülőrészek gyengeségét eltávolitsa s igy a férj tehetetlenségét (elgyengült férfierő) s a nő terméketlenségét megszüntesse. Csalhatatlan hatásu a peruin-por még savak és vérveszteség folytán beállott elerőtlenedéseknél, névszerint kicsapongások, önfertőzés- és éjjeli magömlések (mint a tehetetlenség egyedüli oka) által elöidézett gyengeségi állapotok; továbbá minden idegbetegség ellen: mint elmegyengeség, a testi erő fogyatkozása, fájdalmak a keresztcsontban és hátgerinczben, mell- és főfájdalmak, migrain, bágyadtság, levert kedélyhangulat, makacs dugulás, a láb és kéz-idegek rángása, vérszegénység stb. 5129
Az itt elősorolt összes betegségeket egy, a gyógyismében eddig előfordult gyógyszer sem gyógyit oly bizonyosan és tökéletesen, mint
Dr. WRUN PERUIN-PORA
(peruaniai növényekből készitve). — Ártalmatlanságért kezesség vállaltatik.
Egy doboz ára utasitással együtt frt 1. 80.
Budapesten: Török József gyógyszerésznél király-utcza Barna Zs. udv. gyógyszerésznél, V. ker. marokói-utcza 1. **Arad:** Rozsnyai Mátyás. **Zágráb:** Mittelbach. **Nagy-Becskerek:** Menczer Lipót. **Debreczen:** D. Rothschnek. **Pécs:** Kovács. **Gyöngyös:** Vozary. **Nagy-Kanizsa:** Prager B. **Miskolcz:** Ujházy Kálmán. **Ujvidék:** Maximovics. **Nyitra:** Tombor. **Pancsova.** Graff W. H. **Pétervárad:** Derbatto Th. **Pozsony:** Soltz **Szeged:** Kovács Béla. **Temesvár:** Tarczai. Vezérügynökség: Gischner A. okl. gyógysz. Bécs, II. Kaiser Josefstr. 14. Dieballa Gy. gyógysz., Székésfehérv.

Cs. kir. kizárólag szabad.
LEGUJABB JAVITOTT RUGANYOS
SÉRVKÖTŐ.
A legujabb **találmány** az amerikai, ujonnan javitott ruganyos sérvkötő Politzertől; ez rugók nélkül van, tisztán ruggyantából művésziesen szerkesztve s az a czélja, hogy még a legidültebb sérveket is lehető legrövidebb idő alatt egyenletes fekvésbe hozza, s ugy nappal a legerőfeszitőbb munkánál vagy a sokat járkálásnál, mint szinte éjjel alvásközben is használtathatik, a nélkül, hogy a sérvbajban szenvedő hivatásában legkevésbbé is volna akadályoztatva. Felette nagy haszon, hogy az **még éjjel** is a testen maradhat, mivel hogy a szenvedő testrészre **kiváltképen** jótékony kellemetes nyomást gyakorol s a legtöbb esetben még a sérv biztos gyógyulását is eszközli. A legtöbb **orvosi** tekintélyek által elismerve, megvizsgálva s a legjobbnak találva: professor **Kovács** a sebészeti kóroda elnöke, dr. **Gross Lajos** magy. kir. egészségügyi tanácsos, dr. **Glück Ignácz** kir. törvényszéki orvos által.
Alólirott egyszersmind nagy raktárt is tart angol és franczia aczél sérvkötőkből, **függesztő** készülékeket (suspensorium) gummiból, szövötteket, mint szinte szarvasbőrből. A szarvasbőr és gummi suspensoriumok czélja, hogy a tágulást megakadályozzák. Méhfecskendők, légpárnák, ágybetétek, periodtáskák, präservativumok, gummiharisnyák és mindennemü gummi áruczikkek. Sérvkötőknél kérem megjelölni: jobb, bal vagy kettős-e, mint szinte a test bőségét is. Megrendeléseket utánvétel mellett elfogad
POLITZER MÓR
cs. kir. szab. sérvkötő-készitő Budapesten, Deák-Ferencz-utcza.
Árak: urak, hölgyek és gyermekek számára, egyoldalunak dbja 6—10 frt, a **kettősnek** dbja 10—16 frt, gyermekeknek felével olcsóbb.
Ugyanitt kapható a legjobb amerikai sérvkenőcs. Egy tégely ára 3 frt 50 kr.

ZSIGMONDI KÁROLY
KOCSIGYÁROS
5029
Muzeum-körut 21. szám alatt

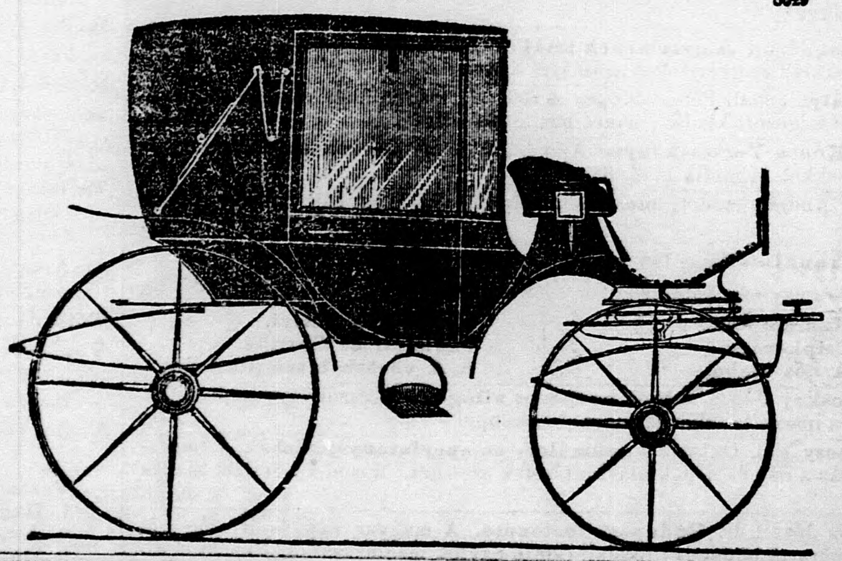

Képes árjegyzéket bérmentve

GUTJAHR & MÜLLER BUDAPESTEN
a Margithid közelében.

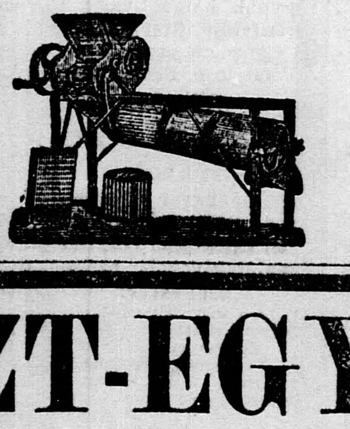

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazd. gépgyár
ajánlják gyártmányukat: ***TRIEURÖK*** *váltható hengerszitákkal, gazdaságok és malmok részére.* ***Szelelő rosták*** *és* ***üszög-rosták*** *különféle minőségben.* ***Járgány cséplő-gépek*** *állók és mozgók;* ***kukoriczamorzsolók és szecskavágók; Örlő malmok*** *szijjhajtásra, legujabb szerkezet szerint.* ***Gabnatisztitó, Tarares, borsajtók*** *stb., továbbá minden* ***lyukazott és átmetszett lemezek*** *cséplőgépeknek és minden más müszaki czélokra. Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.* 6848

a Margithid közelében.

MAGYAR VÖRÖS KERESZT-EGYLET SORSJEGYEK.
Évenkint 3 sorsolás. Legközelebbi f. évi julius 1-én.
EZEN HUZÁSBAN 50000 FRT FŐNYEREMÉNY,
továbbá egy nyeremény à 5000 forint, 4 à 1000 forint, 10 à 500 frt, 25 à 100 forint, 30 à 50 forint, 52 à 25 forint.
A nyereménysorsoláson kivül törlesztési sorsolás is történik; minden, a törlesztési sorsolásban legkisebb nyereménynyel huzott sorsjegy tovább játszik a főnyereményre.
VÉTEL ÉS ELADÁS NAPI ÁRFOLYAM SZERINT.
Ezen sorsjegyek kaphatók a
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK VÁLTÓÜZLETÉBEN,
Budapesten, Dorottya-utcza.
7025